This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google books

https://books.google.com

K.K.HOF- BIBLIOTHEK
23.078-A
ALT-

f. a. 36. E. 8.

Digitized by Google

28078-A.

Digitized by Google

Digitized by Google

MLAISSI
RÓBINZON:
ILITI
JEDNA KRUTO POVOLYNA,
Y
HASZNOVITA PRIPOVEZT
ZA
DETCZU
OD
J. H. KAMPE,
IZ
NEMSKOGA NA HORVATZKI JEZIK
PRENESSENA
PO
ANTONU VRANICHU
SZLAVNE BISKUPIE ZAGREBECHKE
MASSNIKU.

DRUGI DEL.

VU ZAGREBU
PRITIZKANO VU CZESZ. KRALY. SZLOBODNOJ NOVOSZELZKOJ SZLOVOTIZKI.
1796.

Digitized by Google

Digitized by Google

VECHER TRINAJZTI.

Ov Vecher zezval je Otecz nesto ranéje kak drugda, Detczu zkupa, kaiti, kak rekel je, predi nego kaj dalye pripovedal bude, rad bi z-nyimi jedno Tolnachtvo dersati.

*Z*verhu chesza anda bûmo Tolnach dersali? opitasse Detcza okolu nyega ztoiecha.

Otecz. Zverhu jednoga Dugovànya, koje *Róbinzonu* nassemu czelu Nòch po Glàve je hodilo: y zaradi, kojega on czelu Nóch nit Oka ni ztisznul.

Vszi. No?

Otecz. Bilo je Pitanye, jeli on ztaro kruhonoszno Drevo, koje on vche-

Digitized by Google

ra naſſel je, neznajuch jeli iz nyega Chùna napravil bude, bi ſzlobodno podſzekel, ali ne?

Jankicza. Ja bi je bil oztavil.

Joſek. Ja pak podſzekel.

Otecz. Vezda imamo dve ſzebi ſzuprotivne Miſzli: jeden hoche daſze Drèvo podſzèche, drugi da oztane. Povechte vi drugi, kaj vi nato velite?

Petricza. Ja derſim z-Jankiczum.

Julika. Ja takaj, dragi Otecz! Drèvo naj oztane.

Tonchek. A ja velim najſze podſzéche; ar *Róbinzonu* treba je Chùna.

Miskecz. Tak y ja miſzlim.

Otecz. Razdeleteſze anda na dve Ztrani. Oni koj z-Jankiczum derſiju naj ztanu ſzimo nadeſzno, a oni kî z-Tonchekom, ſzimo nalevo. — Tako! — Vezda hochemo videti, kakove vſzaki od ſzvoje Ztràni Zroke napervo doneſzel bude. Nu, Jankicza, ti prichmi; zakaj bi Drevo oztati moralo?

Jankicza. Kajti lep Szad donàſſa, y kajti je morebiti jedino ſzvoje Verzti vu czèlom Medymorju.

Jo-

Digitized by Google

Joſek. Ali ovo Drevo je ztaro, y nebu vech dugo Szada noſzilo.

Jankicza. Odkud to ſzudis? jedno malo ſzamo je shùplo; a kulikoje vnogo bolye shùpleh Drev, zato vendar vnogo Lètt joſche Szàda noſziju.

Miskecz. Naj bi *Róbinſon* ſzamo dozta Mladicz od Dreva ovoga, vu koje kakvo goder drugo vczépil, tak biſze dozta takovèh Drev zadobavil.

Petricza. Jeli pak ove taki tak velike zraztu? Szudim da pèt Lètt predi bi preſslo, nego bi Szàda pochele noſziti.

Tonchek. Néli bolye, da Chùnaſzi napravi, y k-Lyudem dojde, kak da vu Medymorju pyztom ſzàm ſzàmehni oztane, y z-kruſsnem ſzádomſze hràni?

Jankicza. Je, dabi Chùn, kak ti ſtimas, tak berzo gotov bil! Ali z-chim bude Drèvo podſzekel? z-chim zdubel? Jeli ſzvojum kamenitum Baltum?

Joſek. O, ako on ſzamo dugo ſzekel bude, ter mûſze vedyalo nebude, tak vre jenkrat podſzeche!

Petricza. Gde pak vzeme Jadra? Kaj bu z-golem Chùnom na Morju delal?

Digitized by Google

Miskecz. Mogel budeſzi z-Veſzli pomàgati!

Julika. Da! z-Veſzli! — bû mû lépo! — kaj neznaſs kad ſzmoſze pri *Travemunde* po Morju vozili, kakſze je onda Mornaru Veſzlo vlomilo, da mi dozta vu velikoj Ztizki biliſzmo? Otecz rekel je, dabiſze ono potreno Veſzlo nadalye potrebovati bilo nemoglo, tak bi naſz tesko Pajdaſs nyegov k-kraju ſzàm pripelyati bil mogel.

Joſek. Ali ono bil je Chùn veliki, koj oſzemnajzt Lyùdih na ſzebi je noſzil. Akoſzi anda *Róbinzon* maloga Chùna napravi, y k-tomu dve Veſzla, tak gâ lehko ſzàm ladati bude mogel.

Otecz. Nut Detcza, vezda vidite, daſze to Dugovànye tak lehko nemre doſzuditi. Vſze kaj goder vi vezda napervo donàſſali jezte, vſze ovo iſsloj je y *Róbinzonu* czelu Noch po Glave; y ovo veliſze jedno Dugovanye pravo premiſzliti, kadſze zezvedya, jeliſze more vchiniti, ali ne? Odpoklam *Róbinzon* ſzvojega po Szvètu putuvati prenagloga. Odluchka ſaloztne Szledbe terpeti mora, odpotlam za ztalno vzelſzi

je

Digitized by Google

je napervo, nigdar vech kaj takvoga predi vchiniti, nego je pravo premiſzli. Ovo vchinil je y vezda. Ar potlam kambi to Dugovanye na vſze Ztrani dugo Vremena dobro bil razmiſzlil, znasſel je, da najzadnich vſze nàto Pìtanye dojde: *Jeli pravo bi bilo, jednu malu, ali vendar Ztanòvitu Haſzen zgubiti, za zadobiti drugu vnogo vekſſu, ali zevſzema neznanu?* Ovde doſsla mû je najpervich Pripovezt od Czùczka na Pamet, koj chez Vodu plavajuchi Szenczu Komada Mèſza, kojega vu Gubczu je noſzil, hotejuchi vu Vodi zgrabiti, y onoga koje noſzil je, jeſze mentuval, y najzadnich prez obodvojega je oztal. Ali taki zatem zmiſzliſze takajſſe kak Polyodelavecz jednu Ztran Sitka, kojega vre ima, raſziplyùje, vu Uffanyu, da vnogo viſſe potlam ſel bude. Chin Czuczka reche vſzaki, da je bll neràzborit, chin pako Polyodelavcza ràzboren y zpameten. " Kakova vendar, miſzliſzi *Róbinzon*, med ovemi Razluka biti mora? „

Joſche jedno malo zverhu toga pomiſzli, y reche ovak: " Da, da, tak

Digitized by Google

je! — Peſz chinil je nerazumno, kaiti je ſzamo Pohlepnozt ſzvoju poſzluſſal, niti je razmiſzliti hotel, jeli ono, kaj ſelyel je pograbiti, zaiztinzko dobil bude. Oràch pako chini razumno, ar iztinoſzlichno uffatiſze more, da viſſe, kak je poſzejal, dobil bude.

Nut, reche, neſzemli ja vu zpodobnom Prigodyenyu? Jeli ni iztinoprilichno, da ja po vſzevdilnoj Marlyivozti, meni vendar iz Dreva ovoga ztaroga Chùn napravim? Ter ako napravim, jeli nemrem uffatiſze, daſze vu nyem' iz turobne moje Puztchìne oſzlobodim?

Miſzel ova, daſze morebiti vu Chùnu iz Puztchìne ove oſzlobodil bude, natuliko vovom Chaſzu oſivela je vu nyem, daſze k-Meztu gore zkochi, ſzvoju kamenitu Baltu vzeme, y k-Drèvu, da je podſzèche, vſze Zkokom odpravi.

Ali ako kada kakov mudnei, y dugoterpnei vu Sivlenyu ſzvojem Poſzel popriel je, tak bil je ov, na koga ſze je vezda odpravil. Jezero drugeh Lyùdih bi taki za pervem Màhom Szekiru hitili, y ov Poſzel za nemoguchi derſali bili. Ali *Róbinzon*, kak vre znamo,

mo, za ztalnoſzi je vzel napervo, vu Dugovànyu, koje jenkrat razumno prime, nikakvoga Trudaſze nebojati, zato vu Poſzlu vezda poprietom, najgà ztoi Trùda kuliko hoche, od Nakànyenya ſzvojega odztùpiti né je hotel!

Potlam kam bi od Jutra do Poldneva nepreztancze-ſzekel bil, Zaſzek nyegov, vu kojega vech kak jezero krat je zaſzekel, joſs ni bil tak velik, da bi Ruku vu nyega poztaviti bil mogel. Od ovud vre napervo ſzuditi morete, kuliko Vremena potrebuval bude, doklàm czelo ovo Drevo precze debelo pod ſzèche, y ſzebi Chuna zdube.

Metemtoga kad je videl, da ov Poſzel je takov, koj Lèta potrebuje, ſzudil je, da najboſye vchinil bude, akoſzi kakvoga Reda vu dobih Dneva napravi; ter tak vſzaku Dobu ztanoviti Poſzel obverſſi. Ar vre zpoznal je, da vu poſzlènom Sivlenyu, nikaj tak Marlyivozt nezderſava, kak *Rèd, y naredno Vrèmena Razdelènye.*

Ov Rèd pak bil je ovakov. *Z*-Danom vſzigdar ztajalſze je, iſſel k-*Z*viranyku, ovde Glavu, Ruke, Perſza,

Digitized by Google

y Noge z-hladnum Vodum opralſzi je: kajti pak Ruchnika ne imel, moral je chakati doklam biſze od Zraka poſzusſil; y vechkrat da berſe Szuh bude, Domom kakti Szerna derchal je. Zatem oblekel je ſzvoju koſnatu Opravu. Z-ovem kadbi gotov bil, iſſel je na Breg Duplya ſzvojega, ovde na Zemlyu pokleknul, y ranu Molitvu ſzvoju, vu kojoj vſzigdar y za Roditele ſzvoje od Boga Blagoſzlov proſzil je, poboſno je zverſſil. Zatem iſſel je doiti Lamaze, kojeh v-Vremenom vech kak jednu je imal, jednu Ztrán Mleka zpravil je vu Pivniczu, a drugu potroſſil za Predobedje; y ovak preſsla je jedna Vura. Po Predobedju poztavil je vſzu Oborusnozt ſzvoju náſzê, y iſſel, ali vu Mezto gde je to Drevo podſzekaval, ali pak, ako je Vreme Odſzeke bilo, na Prúd Prilepkov za Obedſzi izkati. Lamaze pak nyegove vſzigdar iſsleſzu z-nyim zkupa, y paſzleſzuſze okol nyega, doklam je Drevo podſzekaval.

Okol deſzete Vure bilo je vre tak vruche, da on od Dela ſzvojega preztati je moral. Od ovud iſſel je drugoch

na

Digitized by Google

na Prud, nesto zarad toga, da Prilepkov, kojeh v-Jutro morebiti ni nassel, vezda kaj nàjde; nesto pak zaradi toga, dasze zkùpati more, ar dvakrat chez Dàn bilsze je navaden kùpati. Okol jedenajzte Vure bil je zevszem Doma.

Ovde podoil je drugoch Lamaze; napravlyal Szir iz Mlèka kiszeloga, y pripravilszi Obeda, koj zvekssinum iz Mlèka z-Szirom zmessanoga, nekojeh Prilepkov y Kokuszorehov bil je naredyen. Szrecha bila je nyegova, dasze vu oveh vrucheh Szvèta Strankah napol tak negladuje, kak, vu Ztrankah merzleh, y zato mogel je vszigdar z-ovakvem Obedom zadovolyen biti. Poleg vszega toga vendar imal je veliku Selyu na Meszo, ali ovo, ako hotel je jezti, moral je vszakiput, pokehdob Ognya ni imal, na pervi Nachin pod Kamenyen zparìti, y onak potroshiti.

Pod Obedom zabavlyalsze je z-Papigum, proti kojoj vszakojake Rechi govoril je, hotejuchi nyu nekoje navchiti.

Tonchek. Z-chem ju je hrànil?

Otecz. Vu Puztchine hranijusze Zveri ove zvekssinum z-Kokuszorehi, Sìrom,

Digitized by Google

rom, y buchvenemi Koztchiczami: kadaſze pak pripitome, jedu zkoro vſze ono kaj Chlovek. *Róbinzon* hranil je ſzvoju z-Kokuſzorehi y Szirom.

Po Obedu pochinulſzi je ali gde vu Szenczi, ali vu Dùplyu ſzvojem; Papiga y Lamaze pako, okol nyega. Ovak pochivajuch znalſze je vechkrat razgovàrjati Zverinum ſzvojum, ravno tak, kakſze razgovarja Dete z-Lutkum, y ſtima, daga Lutka razme. Natuliko nezgovorna bila je Selya Szerdcza nyegovoga, kakvomu goder ſivomu Ztvorenyu Chutlivozt y Miſzli ſzvoje podeliti, da vechkrat zpozabilſze je, daſze z-nemum Sivinum razgovarja. Y kad mû Papiga, koju on *Pool* imenuval je, negda ter negda koju Rech je odgovorila, o gdo bil je onda ſzrechneſſi od nyega! Stimal je da Rech chlovechanzku chuje; zpozabilſze iz Medymorja, zpozabil iz Lamazih, iz Papige, y miſzlil, da je vu Szredini *Europe*. Ali ſzladka Szenya ova terpela je ſzamo za jednu Minutu, za kojum y pak doſſel je vùſze, tuſno Puztchenichtvo ſzvoje zpoznal, y milozdihàval: *tuſni Róbinzon!*

Ob

Digitized by Google

Ob dveh Vurah po Poldan —

Miskecz. Kak je mogel vſzigdar znati, kuliko Vùr je vudrilo?

Otecz. Ravnalſze je tak, kakſze pri naſz Mùſi ravnaju. Gledel je Szuncze, y na nyem' vſzigdar poznal, koja Doba Dnèva biti more.

Ob dveh anda Vurah po Poldan iſſel je y pak na Delo Ladje ſzvoje, gde vſzigdar po czele dve Vure na nyoj je poſzluval. Kadſzu ove zminule, iſſel je drugochſze kupati, y zkupa takaj Prilepkov izkati. Oztàlu pak Ztran Vremena popoldanſsnyega potroſſil je vu Vertlarii, y ſzadil vezda Krumpira, vu Uffanyu da jenkrat Ognya dobil bude, y nyega jezti mogel; vezda czepil je Mladicze od kruhonoſznoga Dreva, vezda naztavlyal Siviczu okol Verta ſzvojega; vezda obrezaval Mladicze na ſivoj Ztenograji, koju imal je okol Dvoriſcha y Duplya ſzojega poztavlyenu. — Na nyegovu veliku Salozt, koj naidugſſi Dan vu Lettu bil je, ne bil dugſſi kak 13. Vur; tak, da ob 7me Vure popoldan vre chizto Tmicza bila je. Vſze anda Poſzle pri kotereh bi Luch potrebuva-

ti

ti bil moral, moral je joſche pred ovum Vurum obaviti. —

Ob 6. Vure anda, ako nikaj bolyſſega ni imal, zvùchalſze je vezda vu Zp uſanyu Lùka ſzvojega, vezda vu Hitanyu Kopja, daſze tak, ako Divji, kojeh y vezda joſs bojalſze je, doſsli bi, on nyim brániti bude mogel. Vu obodvojem takvu Zpravnozt je zadobil, da Zméru, koja ni vekſſa od jednoga Rajnichkoga bila, malo kada je minul.

Berſeli pak pocheloſze je mràchiti, iſſel je y pak *Lámaze* ſzvoje podoiti, potlam Szelſzi je k-Vecherji, pri kojoj zvekſſinum ali Meſzecz ali Zvezde na Mezto Szvéche ſzu mû ſzlúſile.

Zàdnyu pak Vechera Vuru alduval je Razmiſslàvanyu zverhu ſzamoga ſzebe. Pri ovom vſzigdar, ali ſzelſzi je na Verhunczu Brega, odkud zvezdeno y vedro Nebo zverhu ſzebe videti je mogel; ali pak zpreſſelſze je po hladnom Zraku do Brega morzkoga, ter ovak ſzam ſzebe zpitaval.

" Kakſzi Dèn deneſſnyi potroſſil? Jeſzili vu Potroſſenyu Darov boſanzkeh, kojeſzi deneſz imal, iz

Na-

Nadelitela nyihovogaſze zpoménul? Jeli Szerdcze tvoje nyemu za ova zahvalno bilo? Jeſzili k-nyemu vtekelſze gdaſzifzi zlo chutil,. ali neſzili morebiti z-nyega zpozabilſze gdatî je dobro bilo? Jeſzili vſzako zlochezto Namiſslènye, vſzako zlochezto Poſelénye, koteroſze vu tebi je zbudilo, taki poduſſil? Y jeſzili za Izt' iu deneſz vu dobroti y Szerdcza Pobolſſanya kaj napreduval? „

Kuliko goder krat anda nyemu Szerdcze nyegovo na ova, y ovem zpodobna Pìtanya z-Potverdyènyem odgovoriti je moglo; tuliko krat, o kak raduvaloſze je Szerdcze nyegovo! kak z-velikum Zasganoztjum hvàlil je onda Boga velikoga, koteroga Blagoſzlov ova nyemu izverſſiti je pomogel! kuliko goder krat pak znaſſel je, da Zroka nema ſzobom zadovolyen biti, o kak boleloga je na Duſſi, da je Dneva jednoga vu Sivlenyu ſzvojem tak bedazto zgubil! *Ar za zgublyenoga derſal je Dneva vſzakoga, vu kojem on, ali miſzlil, ali vchinil je kai takvoga, kaj pod Ve-*

Digitized by Google

cher bi kuditi bil moral. — Poleg Zarezka, zkojem on vu drevenom ſzvojem Dnèvniku Dneva ovakvoga je zaznamenuval, zarezal je vſzigdar y Kris jeden, da na Pogled nyegov vſzigdar iz Falinge ſzvojeſze zmiſzli, y za buduche opazneje zverhu ſzebe Oko noſzi.

Ovak Detcza chinil je *Róbinzon* dabi od Dnèva do Dnèva bolſſi y pobosneſſi poztati mogel! Kaj ako y vi ſelyite, ter pravu Volyu y Hotènye imate Szrdcza vaſſa pobolſſati, tak vam ſzvetùjem, nyega vutom naſzlèduvati. Poztaveteſzi ravno tak, kak y on, vſzaki Vecher jednu Vuru, vu kojoj Dersànye zprevodyenoga Dnèva na tihom razmiſslyàvati bute mogli, ter ako znajdete, dazte ali miſzlili, ali govorili, ali chinili kaj takvoga, kaj Bogu y Vezti vasſoj nebiſze dopadalo, tak zapiſſiteſzi vu jednu Kniſiczu, daſze z-toga vechkrat zpomènuti, y od takvoga China chùvati bute mogli. Ovak bute, kak y on, od Dnèva do Dnèva bolſſi poztajali; Sivlenye vaſſe mirovneſſe, zadovolneſſe, y Szrechneſſe zprevodili. —

Ovde

Ovde preztal je Otecz dalye govoriti; a Detcza vízako vu ſzvoj Kùt Verta, za ov dober Tolnach táki izpuniti, raziſlaſzuſze.

VECHER CHETERNAJSTI.

Nut, Detcza, — prichme Otecz dojduchi Vecher — na ov Nàchin kak vam vchera povedal jeſzem, ſivel je naſs *Róbinzon*, jeden Dàn kak y drugi, czele tri Letta. Vſze ovo Vreme poſzluval je nepreztancze pri Chùnarie ſzvoje, y, kaj ſtimate, kak dalko je doſſel? — Ah! Drevo joſche nit napol ne bilo zdubeno; dà pache dvojitiſze je moglo, jeli on joſche y druge tri ali chetiri Leta poleg vſze Marlyivozti ſzvoje z-Chunom bu gotov!

Ali zato vendar preztati ne hotel, delal je y na dalye ravno tak marlyivo, kak y do vezda. Ar kaj je drugo delati hotel? Chizto prez Dela ſiveti ne

mogel! — Jeden pako Den doide mû na Pamet, da on akroprem vre tak dugo Vremena vu Medymorju ovom five, vendar chizto malo joſche po nyem zpreſſelſze je. — To vendar ni pravo, recheſzi, da ti zarad Ztraha, iz jednoga Kraja na drugi tak dugo Vremena iſſel neſzi! Gdo zna, kaj vſze po drugeh Ztrankah nyegoveh ti na Haſzen tvoju najti bi mogel.

Ova miſzel tak je oſivela vu nyem, da je taki na Meztu odluchil, z-Zorjum Dneva zutraſsnyega na Pùtſze podignuti.

Miskecz. Kak veliko bilo je ovo Medymorje?

Otecz. Bilo je tuliko, da vu Duſine vech kak chetiri Milye, a vu Okruſine vech kak dvanaizt je imalo.

Ov ïzti joche Dan pripravilſzi je vſza, koja mû na Pùt potrebna bilaſzu. Drugi Dan pak chizto v-Zorju, vzeme Ztroska za chetiri Dni, y otovori Lámazu; poztavi vſzu Oborusnozt ſzvoju nàſze, preporuchiſze vu Boſu Obrambu, y odide. Nyegovo pak Nakanyenye bilo je, tuliko, kuliko moguche bude Brega

Digitized by Google

ga morzkoga derſatiſze, arſze guztum Lozum zarad Ztraha pred Zverinum ne poduffal pojti.

Pervi Dèn Putuvànya nyegovoga nikaj tak oſzebuinoga z-nyim neſze pripetilo. Prezmala tri Milye daleko ov Dèn preſſel je, y zkem dalye iſſel je, ztem vſze bolye nahájal je, da on za Ztanuvanye ſzvoje zkoro najneplodnèſſu Ztran Medymorja jeſzi zebral. Vu vnogeh Meztah nahàjal je ſzadonoſzna Dreva takova, kakova on nigdar joſche videl ni, y iz kojeh on za ztanovito ſzuditi je mogel, da mû za povolynu Hrànu ſzluſiti bi mogla. Z-Vremenom pak navchilſze je ne ſzamo vſzako po Imenu ſzvojem zvati, nego y Dreva izta na Haſzen ſzvoju obèrnuti. Med oztalemi bilo je jedno ztanovito *Papiromurvinzko Drevo* iz kojega Kóre *Japonczi* lep Papér, a Ztanovniki Ottokov *Otahaithe* lepo lettno Ruho za Oprave delatiſzuſzi nàvadni.

Ovu Noch prezpal je *Róbinzon* zarad Ztraha pred devjum Zverinum na jednom Drèvu y v-Zorju Dneva novoga na dalyi Pùt odpravilſze. Dugo ne

Digitized by Google

ſsel, da je vre na Kraj Medymorja od Ztrani poldnevzke doffel. Ovde bila je Zemlya po nekojeh Meztah jako mulynata; po kojoj kadbi nekuliko dalye presſel bil, na Meztu kakti od Ztrele vudren ztal, je — veſz prebledel, y po vſzem Telu pochel je derhtati.

Jankicza. Kaj je bilo?

Otecz. Videl je, kaj ovde videti neſze nadeal — najmre Szlèd y Ztupaje od Nòg chlovechanzkeh.

Miskecz. Pak zatoſze je tak preztraſsil? vembiſze veſzeliti bil moral!

Otecz. Zrok Ztraha nyegovoga bil je ov. — Vunom Hipu, kak Szlèd zapazil je, neſzi miſzlil da je to Szlèd Lyudih takoveh, koteri bi bratinzki y lyublyeno z-nyim ſiveti hoteli, koteri bi pripravni bili nyemu pomochi, nyemu poſzluſiti; nego Lyudi kervolochne, Lyùdi odurne, koji nyega preganyati, nyega zkonchati y pojezti bi mogli: z-jednum Rechjum pri ovom Szlèdu neſzi on miſzlil Europancza, ali kakvoga drugoga razumnoga Chloveka, nego jednoga *Divjaka*, *Lyudoſerlcza*, *Peſzoglavcza*, kojeh za ono Vreme, kak vre chulizte,

Ka-

Digitized by Google

Karaibanzka Medymorja puna bilaſzu.

Petricza. O tak imalſze je nad chim preztraſſiti!

Otecz. Ali vendar zpametneje y bolye bilo bi po nyega, dabiſze on od Mladozti ſzvoje privuchal bil, vu nijednoj, naj bu ſzmertni Pogibeli takſze preztraſſiti, dabi ſzam zàſze pozabil. Y k-ovomu draga Detcza vſzi lehko privchitiſze moremo, ſzamo ako taki od Mladozti vu vſzakoi takovoj Priliki, to chinili budemo.

Jankicza. To hochemo. Ali kak?

Otecz. Ovak, dragi Jankicza! Moramoſze z-Poſzluvàniyem, Mertuchlivoztjum, y kuliko je moguche z-naravzkim Sivlenya Nachinom Telo naſſe vkrotiti, Duſſu naſſu y Szerdcze z-dobremi Krepoztmi, y Ztrahom Bosjem proti vzakoj Szveta ſzuprotivchini, y Neſzrechi vre napervo kakti oboruſiti. Ako vi anda, poleg Pelde naſſe, zdraveh, pripozteh, y neprokſſeneh Jéztvinſze mertuchlivo zderſali, y vſzakojachkeh chemerneh Szladkobuſicz oztaviliſze budete. Ako Lènozt y Man-

Digitized by Google

vanye kakti Kugu Tèla y Dùſſe-vaſſe béſali, ter poleg Moguchnozti vaſſe, vezda z-Glavum — najmre vuchechſze y rązmiſslavajuch — vezda z-Rukami — haſznovita Rukotvorztva chinechi — vaſz zabavlyali, y Dugochaſznozt neprilichnu vkanyuvali budete. Akoſze dobrovolyno od vſzega onoga, kaj vechkrat, kad vam biti more, radi bi imali, zderſite; y ſzuprotivnem Nàchinom kaj nepovolynoga, kaj vechkrat vi lehko od ſzebe odbiti bi mogli, vendar dobrovolyno podneſzete. Akoſzi prez Pomochi drugeh Lyudih, vſze ono, kaj morete, ſzami vchinite, ter po vaſſem ſzámem Rázumu, y po vaſſoj ſzamoj Tela Jakozti, vechkrat iz Nevoly y Potreboſchin pomorete. Ako najzadnich vu czèlom Sivlenyu vaſſem, tak zadersàvaliſze budete, daſze Lyubavi y Blagoſzlova Otcza vaſſega nebezkoga vredne chùtili bndete; onda draga Detcza, onda jaki na Tèlu y Dùſſi vi budete; onda pri vſzakoj Szreche Premembi mirovno vam bude Szerdcze vaſſe; ar ztanoviti budete, da vam nikaj z-med vſzeh oneh, koja dobri Bòg za Dobro

vaſſe

vaſſe zverhu vaſz poſſilya, Zloga pripetiloſze nebude.

Naſs *Róbinzon* barem, kak vidimo, vu ovoj v-Ztrahu Bosjem vtemelyenoj Ztalnozti, ne tak dalko doſſel, kak je za Mir y Blaſenozt nyegovu potrebno bilo. Tomu pak Zrok bil je, kajti on vre nekuliko Lett od vſzake Pogibeli y Neſzreche prozto, Sivlenye zprevodil je. Ar Detcza — zapametiteſzi Iztinu ovu — prevech dugoterpni Mir ali Slobodnozt pokvariju Chloveka, chinijuga plahoga, ſzlaboga, zvekſſinum takaj hudobnoga y greſſnoga; y zato veliki je Dàr Boſanzki, ako nam gda ter gda Szuprotivchine kakove poſſelye, kotere naſz ne ſzamo vu Dùſſi y Tèlu poſzlene, nego y jake na Szerdczu vchiniju.

Róbinzon kak vre chuliſzmo, pri Pogledu oveh Szlèdov chlovechanzkeh, ztàl je kakti iz oblakov vudren. Ochi nyegove plaho gledaleſzu okol ſzebe, Vùha nyegova na vſzaki nàjmenſſi Lizteka Shùm od Ztizke y Zkerblivozti poſzluſſnaſzu bila; z-Rechjum od Ztraha y Zmeſſanya velikoga znal ni, kaj bi

Digitized by Google

pochel, y na koju Ztran bifze vergel. Najenkrat oberneſze, podbrufzi Pète, y puztifze vu Zkók tak nagel, daſze jenkrat niti Chaſza ne imal ogledati. Ali chez mal Chaſz y pak na jenkrat Czèpom ztane, oſzupneſze, Chàmi y Ogrutnozt gà preidu.

Doſſel je naimre — pripraviteſze Detcza, da mogli bûte poſzluſſat Odurnozt, y videti Ztaliſs ztrahoviti, vu kojega neodhranyeni, y prez vſzakoga Podvuchenya ſzàm ſzebi oztavlyeni Chlovek, opazti more. — Doſſel je do Mezta, vu kojem Kràſz, iliti jednu okruglu Jamu zkopanu, y vu Szredine nyeine Ogorliſche negdaſsnyega Ognya zapazil je. Okol na okol Mezta ovoga leſaleſzu — Chàmi mê prehajaju kad vam ova povédam — leſaleſzu razberczane gole Lubanye, y druge Kozti Tela chlovechanzkoga, iz kojeh vre vſze Meſzo bilo je oglobanó.

Vſzi. Od koga? od koga?

Otecz. Od — Lyùdih! — Ali ne, nego ſzamo od Lyudim zpodobneh Ztvorenyih, koja tak tùpa y sìvinzka odràſzlaſzu, da nye ravno kakti y divje

Zve-

Zveri, niti Gruztnozt, niti miloſzerdna Lyùbav chlovechanzka, od Klànya y Mezoſerlyivozti Bratov ſzvojeh zderſati neſzu mogla. Ztanuvaliſzu, kak vre povedal jeſzem, vu *kurabianzkeh Medymorjih* za ono Vreme Lyudi dìvji, kojiſze *Karaibi*, *Peſzoglavczi*, ali *Lyudoſerlczi* zvali jeſzu; Ar ovu zlocheztu Nàvadu imaliſzu, vſze ſzvoje Nepriatele, koje oni vu Taboru ſive poloviliſzu, poklati, nye pod Kolopleſzom y Popèvanyu na Ràsnyu pechi, ter tak z-Meſzom Bratov poklaneh poſerlyive ſzvoje Selùdcze napuniti.

Julika. Pi! Odurni Lyudi!

Otecz. Nechlovechne Návade nyihove, draga Jule! hochemo odurjavati y kuditi, a ne ſziromaske Lyudi, koji nikaj proti tomu nemogu, daſzu tak bedazto y nerazumo odhrànyeni. Dabi ti tû Neſzrechu imala bila, med takvemi Divjàki naroditiſze; zaizto! y ti bi ravno tak, kak, y oni, divja, y nerazumna bila, bi gola po Lozah okolu zkàkala, bi Obraz y Telo tvoje z-Cherlenilom y drugemi vſzakojachkemi Farbami mazala, bi Vùha y Noſznicze

pre-

prebodyene imala, y za veliku Diku y Lèpotu bifzi derfala, ako bi Ribje Kozti, Ptichje Perje, Oftrige, iliti Lupinye Prilepkove y ovem zpodobne druge Norie na Nofzniczah y Vùheh obèffene nofziti mogla; bi z-tvojemi Roditeli, y z-drugemi Dòmorodczi ravno tak veszela, y z-takvem Tekom chlovechanzko Meszo jela, kak vezda jès nàjbolffe naffe Jèztvine. Veszelteszе anda draga Detcza, y hvalite Bogu davamsze vu takovom ne prepuztil Meztu naroditi; nego davamsze je dàl pri dobreh, ràzumneh, chlovechneh Roditeleh naroditi, koji vasz dobre y chlovechne odhraniti moreju; y Pomiluvànye imaite zverhu sziromaskeh Bratov oneh, kotereh josche y Dèn deneffnyi nahajàsze, da vu tak neszrechnom Divjachnozti y Nepitomnozti Ztàliffu sìveju.

Tonchek. Gde je vezda jos takoveh?

Jankicza. Dàlko, dàlko od ovud, Tonchek! vu jednom Medymorju, kojesze *Szelandia-nòva* zove, y josche po drugeh Meztah! od ovoga chtel nam je Otecz preffeztnu Zimu iz jedne Putozpiszne-Knyige. Onde je josche tak

di-

Digitized by Google

divjeh y nepitovneh Lyudih, da chlovechanzko Meſzo jedu: ali Anglianczi, kojifzu je znafsli, vre je pripitomili budu.

Tonchek. To je dobro!

Otecz. Povernemofze y pak k-*Róbinzonu* naſſemu. — Na Pogled Lubanyoveh, y Koztih oglobaneh, tak muchno bilo mû je doſslo, da, ako biſze Natura po oſtrom Hitanyu nepomogla bila, on na Meztu bil bi omeglel.

Berſeli pak jedno malo k-ſzebi je doſſel, kaj najberſe mogel je pochel je bésati. Lámaza verna nyegova, koja za nyim derchala je, komaj gâ je mogla doztigàvati. Ali Ztrah tak jako bil je zmeſſal Pamet tuſnoga *Róbinzona*, da je vu Bèſanyu ſzvojem na czelu Lámazu pozabil, ter Korachaje nyeine, za Korachaje jednoga za ſzobom derchèchega Peſzoglavcza derſal; y zato joſs bolye kaj mogel je paſchilſze je nyoj vújti. Ali y ovo némû bilo dozta: Kopje, Lúk, Baltu, z-Rechjum vſzu Oborusnozt ſzvoju — koja bi vezda nàbolye potrebna mû bila — ſzamo da leſe bèſati more, hiti je od ſzebe. K-tomu joſs tak malo na Pút, po kojem beſal je, pa-

pazil; da nàjzadnich znal ni vu kojem je Meztu; ter kadbi ovak jednu Vuru kakti Muha prez Glave fziin tàm derchal bil, doſſel je y pak k-Meztu onomu, od kojega bil je bèſati pochel.

Nova Ofzupnyenozt! Novi Ztrahi! — ar v-Pamet ne vzel, da je jedno drugo novo Znamènye nechlovechne Kervolochnozti oneh, pred kojemi on tak prez Oduhe je beſal. Znovich anda kak dabiga Veter odneſzel odpraviſze od Mezta ovoga, y tak dugo ne preztal beſati, doklam veſz vtrúdyen y vumoren kakti zàmertev na Zemlyu ne opal.

Doklam on ovak zàſze ſzam neznajuchi ovde leſal je, doſsla je verna Làmaza nyegova, y trudna leglaſzi poleg nyega. Na Szrechu bilo je Mezto ovo gde vezda leſal je, ravno ono, na kojem on malo predi vſze ſzvoje Orusje od ſzebe bil je hitil; y zato kadbi Ochi ſzvoje odperl bil, naſſel je vſza ſzvoja poleg ſzebe vu Trave leſecha. — Ovo, y vſza koja, predi z-nyimſze pripetila jeſzu, derſal je za jednu Szenyu, ar niti je znal kak je on, y kakſzu vſza ova

Du-

Digitized by Google

Dugovanya ſzimo doſsla: tak jako bil gâ je Ztràh prevzel y nadlàdal!

Vezda znovich ztaneſze gore, y kajti Ztràh izatoga Chaſza vu nyem jedno malo potiſſilſze je, pochel je na Orusje, jedino koje vezda imal je Uffanye ſzvoje, opaznei biti, y vſzeme jê ſzobom. Ali vezda tak ogingavel bil je, da mû nemoguche bilo je tak berzo kak predi, derchati, akoprem bi gâ Ztràh jako bil priganyal. Na Jelo czel Den ni nit pomiſzlil, y Komaj Vremena tuliko imal je, daſze je jenkrat napiti mogel.

Joſche pred Nochjum uffalſze je do Dvora ſzvoga dojti, ali ovo bilo mû je nemoguche; ar kadbiſze vre mrachiti bilo pochelo, bil je joſche vech kak pol Vure daleko od Mezta onoga, koje on *Lettnu Palachu* nazival je. Ova Palacha bila je jedna zelena Koliba, dozta na dalekom z-Plotom obgradyena; med kojem on Chrede ſzvoje zaradi vnogo bolye kak pri Dvoru ſzvojem Paſſe, navaden bil je derſati. Vnogu Nòch prezpal je ovde vu preſſeztnom Lettu, ar vnogo menye bilo je ovde *Muzketov* y zato dàl je takvo Ime Meztu ovomu.

Od

Od Nemochi velike veſz ſzlab y gingàv, nemoguchi dalye od ovoga Mezta projti, odluchi ovde oztati, y vu ovoj Kolibi, vu kojoj chizto malo ſzloboden biti je mogel, ovu Noch prezpati. Komaj pak daſzi je ovak trúden y veſz zamiſslyen na Zemlyu legel, ter bolye ſzenyati, kak zpati y pochivati bil pochel, nut na jenkrat novi Ztràh gâ poprime, koj gâ je zkoro zkonchal.

Janckicza. O Boſe! pomozi!

Miskecz. Kaj je pak?

Otecz. Chul je jednoga Glàſza, koj nyemu ovak kakti iz Zràka govoril je. *Róbinzon, tusni Róbinzon! — Gdeſzi bil? kakſzi ſzim doſſel?*

Petricza. Oh! date! — Kaj je to bilo?

Otecz. *Róbinzon* zkochiſze gore, pochne okol ſzebe plaho glèdeti, y od Ztràha kakti Shiba na Vode derhtati, neznajúchi bili bèſal, ali oztal. Vutom pak Chaſzu zachuje y drugòch ove izte Rechi; ter kadbi v-Mezto odkud ov Glàſz dohàjal je, pogledal bil, znaſſel je — kaj ſtimate?

Vſzi.

Digitized by Google

Vſzi. Gdo bi to zgoditi mogel?

Otecz. — Znaſſel je, kaj vſzaki Plaſlyìvecz, ako biſzi ſzamo vremena za zevedati vzeti hotel, vſzigdar lehko znajti bi mogel — naimre, daſze zevſzema nikakvoga zroka néimel plaſſiti. Gláſz ov ne iz zráka, nego iz jedne zverhu kolibe nyegve ztojèche ſzverſi, na kojoj verna nyegova Papiga ſzedela je, je dohájal.

Vſzi. Ah! Oh!

Otecz. Nyoj, kak miſze ſtima, bil je dug Chaſz ſzámoj Doma; y kakti ona vechkrat z-*Robinzonom* ſzimo hodila je, tak doſslagâ je y vezda ſzimo izkati, y ove Rèchi, koje nyu *Ròbinzon* navchil je, zgovarjati. Kak veſzel bil je *Ròbinzon*, kad je videl, daſze nikakvoga zevſzema zroka ne imel plaſſiti. Veſzelo anda pruſi jôj Ruku ſzvoju, zazove *Pol! Pol!* y vu tom chaſzu ſzedel je *Pol* na Rùki nyegovoj; po ovoj vſze bliſe k-Ramenu plazil, ſzelſzi gore, z-klyùnom ſzvojem okol Licza *Ròbinzonovoga* lyublyeno mililſze, y znovich govoriti pochel: *Ròbinzon, tuſni Ròbinzon! Gdeſzi bil?*

Kamp. Rob. II. Dél. C Czè-

Czèlu zkoro Nòch *Robinzon* od ztrà-ha y zkreblivozti nit Oka ni ztiſznul. Vſzevdily bilo mû je pred Ochmi Mezto ono, koje on deneſz videl je. Ali, o! vu kak bedazta y poskodlyiva Odluchenya puztîſze vechkrat Chlovek, kada mû Szerdczozmutnye Razuma potemniju! *Ròbinzon* imal je vu Glave vech kak zto Namiſsleny za ſzebe obchuvati, z-med kojeh vendar jedno bilo je bedaztéje od drugoga. Med oztalemi — bili mogli veruvati? — dokonchal je, da berſeli Dan ofzvane, vſze kaj goder je do vezda z-tulikem trûdom y mùkum napravil, hoche rázmetati. Ovu iztu kolibu, vu kojoj bil je vezda, y veſz Plòt okol nye raztergati, Lámaze razpuztiti, naj zkáchu kude hote. Jednáku opuztchenozt, hotel je y Doma pri Tverdyavi ſzvojoj napraviti; vſzu ztenograju, koju z-tulikem Trûdom okol Dvora ſzvojega napravil bil je, razrovati: vſze Czèpe y Zaſzade mlade zkonchati, da tak vu czèlom Medymorju nyegovom nikakvoga chizto znamenya od Chlovechanzkoga Rukotvórztva nebude.

Jan-

Digitized by Google

Jankicza. O! zakaj to?

Otecz. Zato; da, ako bi Divji vu ove Ztranke doſsli, tak lehko nezpaziju, dabi ovde kakov Chlovek biti mogel.

Vezda hochemogà nepokojnem Miſslényam nyegovem oztaviti, ar mù pomochi nemoremo, y kadſze vu naſſu ſzlobodnu y mehku Poztely poleſemo, hochèmo zahváliti Bogu, da namſze je dál vu Meztu takovom, vu kojem mi prez vſzake zkerbi mirni y ſzlobodni pochivati moremo, naroditi.

Vſzi. Lehku Nóch dragi Otecz! Hválimo ti na Pripovedanyu tvojem!

VECHER PETNAJZTI.

Otecz.

Nut Detcza! pravo veliſze Rèch: *Dober Tolnach dojde zutra.* To moremo vu *Ròbinzonovoi* Peldi videti. Vi znáte kak bedazta bilaſzu odluchényа, koja nyemu vchera prekoredni

Digitized by Google

Ztràh je zavdával. Dràgo bilo mû je, da Izverſſénye nyihovo na zutraſſnyi Dàn je prenezti moral: ar komaj, da dnevna Szvetlozt skùre Nochi Szencze raztirala je, vre vſze drugach kak ſznochka pochel je razmiſslyávati. Koja ſznochka za dobra, mùdra, y haſznovita je derſal, ova deneſz zlochezta, nezpametna, y nepotrébna je znaſſel. Z-Rechjum: vſza ſznochkanya prenagla Odluchènya, koja nyemu Ztràh na Pamet je donáſſal, je zahitil, y druga, koteramu Razum daval je, popriel.

Pelda nyegova Detcza náj vam bude za Pázku, da vi vu dugovanyih, kotera odvlachka potrebuju, vaſz nigdar najte prenagliti; nego vſzigdar, ako je moguche, Izverſſávanye nyihovo na drugi Dan preneſzite.

Róbinzon znaſſel je deneſz, da Ztráh nyegov vcheraſſnyi bil je prekoreden. „ Vre dozta dugoſzem ovde, miſzliſzi, ter vendar nijeden joſche Dìvjak vu ztranke moje ni doſſel. Znamenye anda je, daſze vu ovom Medymorju nezaderſávaju; nego kakmîſze vidi, nekoji ſzamo z-med nyih iz drugoga, ne dalko ztoje-

chega

chega Medymorja, vu ovo, ter to od ztrani poldnevzke za ſzvoja Szlavodobitja zpevati kad y kad pribrodiju; ter po dokonchaneh Kolopleſzih, y poklánneh Bratov ſzvojeh Meſzoſrényu, prez vſzakoga nadalye zaderſávanya nazád vu Domovine ſzvojeſze povernu. Neli anda ovo y pak novo znaménye Dobróte y Providnozti Boſanzke, da ona mene ravno na ovu ztran Medymorja, akoprem puztu y neplodnu, vendar zà mê ſzegurnu y ſzlobodnu je hitila? kak andaſze vu nyu uffal nebi, da mê y nadalye od vſzake Pogibeli bránila bude, pokehdob je do vezda tak miloztivno z-menum baratala?

Na koje Miſslenye ſzám ſzebi ſuhko zpochitávati je pochel, da vu vcheraſſnyem ztrahu ſzvojem, tak malu zauffanozt vu Boga je imel; poklekne na kolena ſzvoja, ter zkrùſſenem ſzerdczem pochne proſziti za Oproztchênye nove ſzvoje krivnye. Zatem ztaneſze, y odide k-Prebivaliſchu ſzvojemu, da ono, kaj bil je odluchil vchiniti, taki poprieti more.

Digitized by Google

Jankicza. Kaj je nakanil bil vchiniti?

Otecz. Joſche nekoje Prìredbe hotel je pri Dvoru ſzvojem za Szegurnozt ſzi napraviti, y to bilo je zevſzema zpametno. Ar akopremſze mi vu Providnozt Boſanzku uffati moramo, da ona naſz, ako poleg Volye nyeine ſiveli budemo, vu nijednoj Nevolyi oztaviti néche, niſtarmenye vendar, neſzmemo niti mi od naſſe Ztrani zaoztati vu oneh, koja nam na Szlobodnozt y Szrechu naſſu kaj doprinezti moreju. Ar zato dal nam je Bòg Ràzum, y oztale Duſſe naſſe Krepozti, da je mi na Povekſsàvanye Szreche naſſe obernemo.

Pervo anda Delo, koje nakànil bil je vchiniti, bilo je Poztavlenye nove Loze, koju on pred Ztenograjum, kotera Dvoriſche nyegovo je zapirala, hotel je naztaviti, y to zato, da Dvor y Tverdyava nyegova tak lehko z-daleka zpaziti ſze nebude mogla. Vech kak 2000 verbozpodobneh Mladicz, (od kojeh kak radeſze primû, y kak berzo zraztû vre zvuchen bil je) poſzadil je vu malom Vremenu. Ali né jê poſzadil vu Rèdu, nego ſzim tam zméſſano, da tak me-

y

nye gdo mifzliti bude mogel, da je jè chlovechanzka Rúka fzadila.

Drugi pak taki za tem poſzel, bil je ov. On najmre nakanil je iz Duplya ſzvojega jeden zkrovni pod Zemlyum Rùt tia do druge Ztrani Brega prek prekopati; po kojem on, ako bi Nepriateli Tverdyavu nyegovu, na Jagmu vzeli, lehko oſzloboditiſze, y Rukam nyihovem vùjti bi mogel. Ovo y pak bil je jeden dugotrepni y veliki Poſzel; y zato Ladjaria nyegova morala je za vezda na ztrani oztati.

Vu Izkàpanyu pak zkrovnoga Pùta ovoga chinil je ravno tak, kak y Rudari vu Kopanyu *Slebov poloſiteh.*

Petricza. Kakviſzu to Slebi?

Jankicza. Kaj neznaſs? Rudàri nàjpervich kopaju izraven vu Zemlyu, ravno kak dabi Zdencza kopati hoteli, y ovo imenuju *Slebe oſzovlyene*, y potlam, kad ove Slebe dozta gluboko izkopaju, napravijuſzi Pùte pod Zemlyu, y ove imenuju *Slebe poloſite.* Zatem kopaju y pak *Slebe oſzovlyene*, za ovemi y pak *poloſite*, doklam dojdu do Mezta gde Rùda leſi.

Otecz. Dobrofzi raztolmachil Jankicza! Vezda anda vidite, kada ovak poprek iliti pod Zemlyu lefęche Pute kopaju, tak onda bifze Zemlya na nye vderla, akoje z-nutra nebi podpirali. Moraju anda, ako dalye kopati hocheju, z-Podpernyami y poprek obernyenemi Drevi Zemlyu nad fzobom zderfavati; da tak chverzteje ztati more; y ravno ovak chinil je takaj *Róbinzon.*

Vfzu Zemlyu, koju on vàn-zkàpal je, metal je poleg Ztenogradye fzvoje, nyu onde chverzto z-Nogami pritlachil, tak da je z-Vremenom takov Nàfzip okol Dvorifcha fzvojega napravil, koj bil je shezt Czepelifsev shirok, a defzet vifzok. Na nekojeh Meztah Nàfzipa ovoga napravil je takaj male Luknye, ravno tak kak po Zìdeh varaskeh znadu biti, chez koje on van glèdeti, y ako potrebno bi bilo, iz Lùka fzvojega ztrélyati bude mogel. Za ovo prilichnéfse vuchiniti, izrezalfzi je takaj vu Nafzipu Ztùpalnicze (a), po kojeh on dole y go-

(a) Stènge.

Digitized by Google

gore pòiti, ter ovak iz Zidov takaj Tverdyavu ſzvoju braniti bude mogel.

Y kadbiſze ovak zadozta objachenoga bil ſtimal, dojdemu na pamet; ali kaj? Ako Nepriateli Tverdyavu moju obkoliju, y ja od Glàda y Sedyę tràpljen, nyim Sivſze vu Ruke predati budem moral? Kak onda? —

Ovo, né mûſze tak zevſzema nemogùche videlo, y zato ſzúdil je, da dobro bude, akoſze y proti ovomu vre napervo pripravi, da tak od Glàda y Sèdye priſzilyen predati nebuſze moral. Odluchi anda od vezda vſzigdar jednu Lámazu, koja najbolye doila bude, vu Dvoriſchu ſzvojem zaderſati, y za Hranu nyeinu jeden Ztòg Szena, kojega ſzamo vu Szilli jemal bude, pri Redu imati. Zatem tuliko Szirov kuliko najviſſe mogel bude na Ztrań nazpraviti, y najzadnich od Vochya, Prilepkov, y drugoga Ztroska od Dnéva do Dnèva tuliko prichúvati, kulikoſze najviſſe prichúvati bude moglo.

Pri tretjem pak Namenènyu, koje joſche izpuniti je ſelyel, moralſzi je za vezda Muztàche obriſzati; ar je vre

Digitized by Google

napervo videl, da vnogo Vremena potrebuje, y da ob ſzàmom' nyemu nikaj nebude. Ovo pak Namenènye bilo je takovo: hotel je on Zviránye jeden, koteri ne daleko od Dvora nyegovoga zviral je, y mali kakti Potochecz chinil, vu ſzvoje Dvorìſche napelyati; da tak, ako bi morebiti od Nepriatelov obkolyen bil, y z-Vodum bi mogel biti obzkerblyen. Ali kajti, kak vre rekelſzem, ova ſzàm vchiniti né mogel, oztavil je ztàti, y prijelſze je z-novich ſzvoje Ladyarie.

Ovak preſslo mû je y pak nekuliko Godiſch', vu kojeh nikaj tak oſzebujnoga, kaj bi vredno bilo povedati, z-nyim nèſze pripetilo. — Odhàjam anda na jedno oſzebujno Pripetchènye, kojeſze za Szrechu nyegovu, vnogo viſſe kak vſza ova, koja do vezda povèdalſzem, zadèva.

Jedno Jutro — bilo je tak lépo toplo Jutro — ràvno kad bi *Róbinzon* pri Chùnu ſzvojem poſzluval bil, zapazi najenkrat velikoga Dima, kojſze, negdi dobro daleko od nyega, vu Zràk gore je zdigal. Perva Chutlivozt, kojaſze

fze vu nyem' pri ovom Poglèdu zbudila je, bil je Ztràh, druga; Znatiſelnozt: od obodvojega podbodyen, prederchi kaj nàjbolye mogel je na jeden za Dvorom ſzvojem ztojechi Brèg, za od ovud, kaj bi to biti moglo, bolye videti. Komaj pak da na Breg gore doſſel je, nut na ſzvoju joſs vekſſu Oſzupnyenozt, vidi najtomenye pet Chùnov k-Kraju pripelyaneh, y vech kak 30 Divjeh Lyudih, koji okol jednoga velikoga Ognya z-neobichnem y nevlyudnem Telamiczanyem Koloſzu igrali.

Premda *Róbinzon* vre do vezda zadovolyno na zpodobno Zkazaliſche bil bi pripravlyen, niſtarmenye vendar ni vnogo falelo, da y vezda znovich od Ztràha y *Z*tizke zvun ſzebe ni poztal. Ali vendar vezda berſe kak predi dozval je nazad Szerdchenozt y *Z*auffanozt ſzvoju vu Boga; ziſſel hitro z-Brèga dole, poztavil nà ſzê vſzu ſzvoju Oborusnozt, y z-Uffanyem vu Boga za ztalno odlùchil, Sivot ſzvoj tak dugo braniti, doklamſze goder gibati bude mogel. Da pako vſzako nàjmenſſe Gìbanye Nepriatelov ſzvojeh ztem leſe vi-

de-

Digitized by Google

deti more, znovich — poklamkam bifze Bogu po vruchoj Molitvi predi bil preporuchil — dodàfzi fzerdcze, y zájde na Brèg gore.

Ali kak jako zkákaloje fzerdcze nyegovo, kad je videl, da dva Nefzrechne, ravno iz Chùnov van vadiju, y k-Ognyu fzvojemu vlecheju! Nimalo ne dvojil, da nebi na Klánye vlecheni bili: ar berfeli k-Ognyu dofslifzu, prizkochilifzu drugi, jednoga z-med nyih pograbili, na Zemlyu dole hitili, y za Goztchènye fzvoje klatigâ pocheli. Ov drugi izatoga ztal je fzám na ztrani, glèdel to nechlovechno Delo, chakajuchi Hipa vu kojem Rèd na nyega doffel bude.

Metemtoga kak berfe ov nevolyni bi v Pamet vzel bil, dafze Kervoloki nyegovi vfzi okol zaklanoga Drùga nyegvoga zabavlyaju, y da nijeden z-med nyih na nyega jako verlo nepazi, pun Uffanya, da Zbèfanyem Sivlenye fzvoje obchùval bude, puztifze vu Zkok, ter za neizgovornum Hitroztjum izraven proti Meztu onomu, gde *Róbinzonovo* bilo je Prebivalifche, pochel je derchati.

Vefzè-

Digitized by Google

Veſzèlye, — Uffanye —, Ztrah y Chàmi pograbilaſzu vezda Szerdcze Viteza naſſega, y Liczą nyegova vezda cherlena, vezda bleda poztájala; Veſzelye y Uffanye zato, ar videl je, da ov koj beſi, vnogo berſe derchati more, kak oni, koji ſzugâ vloviti hoteli; Ztrah pako y Chàmi zato, kajti tak ov koj béſal je, kak y oni koji gâ vloviti hoteliſzu, derchaliſzu izraven proti Dvoru *Ròbinzonovom.* Metemtoga bilo je joſche med ovemi y med *Rùbinzonom* jedno malo Krilo morzko, chez koje ov Nevolyni, ako Rukam nyihovem vujti je hotel, joſche predi preplavati je moral. Ali komaj da on do ovoga doſſel je, prez vſzakoga nadalye Omuhávanya, sklobunkne v-nuter, y ravno tak berzo kak predi derchal je, plaval je vezda proti kraju.

Dva z-med Pregonitelov nyegoveh, koteri berſéſſi biliſzu, puztiliſzuſze k-Goztchenyu ſzvojemu. Ali z-Veſzèlyem gledel je *Ròbinzon*, kad je videl da ovi obadva niti na Poloviczu tak berzo plavati nemoreju, kak je plaval pervi; y ov vre derchal je proti nye-

mu

mu po ſzuhom, da joſche drugi niti do Polovicze doplavali néſzu.

Vezda, pochuti *Róbinzon* vu ſzebi jednu ſzerdchenozt, kakovu nigdar joſche ni pochutil. Iz ochih nyegoveh ſzival je lyuti Ogeny; Kerv po vſzeh ſilah je kipela; Szerdcze obztanka né mû dalo; moral je beſechemu na Pomoch prizkochiti! vzeme kopje, poderchi z-Brega dole, y vu jednom chaſzu bil je med Beſéchem y Tirajùchemi. Ztani! zakrikne proti beſèchemu, y zkochi ván iza Germa; ztani! — Ov Nevólyni ogledaſze, y kadbi *Róbinzona* vſzega vu Koſzmatíne zagledal bil, preztraſſiſze na tuliko, da znal ni, bili beſal, aliſze na Zemlyu dole hitil. Stimal je naimre, da kakovo zverhuchlovechanzko Bitje vidi.

Róbinzon máhnemû z-Rukum, dà mû razmeti, da on za obrambu nyegovu ſzimo doſſel je, y podérchi proti dvem onem, kiſzu za ovem derchali; y kadbi tak blizu bil doſſel, da je perveſſega z-Kopiem doſzèchi mogel, zamáhne, y vu golo Telo nyegovo tak mochno zarine Kopje, daſze je na Meztu-k-Zemlyi zruſſil. Drugi pako, koj joſche za zto

Kora-

Korachajev daleko bil je, najpredi zachudiſze, y taki zatem napne Lùka ſzvojega, y zpruſigâ ravno kadbi *Róbinzon* na nyega naſzernuti bil hotel. Ztrelicza doletela je izraven vu Mezto gde mû ſzerdcze je tuklo, — ali na ſzrechu tak ſzlabo, da mû od tverde y koſzmate z-kojum oblechen bil je Kòſe, ravno kakti od ſeleznoga Oklopa odzkochiti je morala, y *Róbinzonu* chizto nikaj naskoditi ne mogla. Naſs hrabreni Boritel, né mû dàl Vremena joſche drugu zpruſiti, nego poſzerne k-nyemu, y z-Kopjem ſzvojem zruſſiga na Zemlyu.

Vezda ogledaſze na pervoga, koj joſche y ſzada na onom iztom meztu, na kojem nyemu *Róbinzon* ztati zapovedal je, ztál je kakti odrevenyen, neznajuchi jeli ova, koja vchinyenaſzu, za nyegvo oſzlobodyényeſzu vchinyena, ali pak da vezda Rèd na nyega doſſel bude: ogledaſze velim na nyega, máhnemu z-Rukum, dajuchi mû Znamenye dabi k-nyemu doſſel. Ov poſzluhnul je, y iſſel taki; ali chez mal Chaſz ztal je: zatem popoſſel y pak nekulſko Korachajev, y ztal znovich kakti za Miloſchu

Digitized by Google

loſchu miloproſzechi. *Róbinzon* vſza koja je mogel Dobrotivnozti y Priatelztva zmiſzliti Znaménya, daval mû je, y z-novich mahal z-Rùkum dabi k-nyemu iffel. On vchinil je; ali vendar za vſzakem zkoro deſzetem Korachajom pokleknul je na Zemlyu z-Poniznoztjum takovum, kak dabi mû zahváliti y z-Priſzegum zavèzatiſze hotel.

Róbinzon, da gâ kulik tulik bolye obkoráſi, vzeme Náobraznik ſzvoj dole, y pokáſemu chlovechanzki ſzvoj Oblichàj; nákaj Divji z-menſſem Ztráhom taki bliſe priztupi, pred nyega klekne, kuſſne Zemlyu, leſe kak je dug po Terbuhu, prime Nogu *Róbinzonovu*, poztaviju na zátilyek Vráta ſzvojega, zevſzem ovem znamenujuchi, da je pripraven Szuſeny nyegov oztati. Naſs Vitez, kômu viſſe za jednoga Priatela kak za ſzuſnya bilo je, lyublyeno zdignegâ gore, ter kuliko nájviſſe mogel je, terſzilſze je vſzakojaka Znaménya mû kaſuch vpùtitiga, daſze on od nyega nikaj Zla néma bojati. — Ali ovde bilo je joſche vech Poſzla!

Jeden

Digitized by Google

Jeden z-med zatucheneh, koteri ſzamo vu zpodnyu Ztran Tela z-Kopjem zgodyen, y zato izto more biti ſzmertno ranyen ni bil, pochel je k-ſzebi dohàjati, z-Trávum Ranuſzi terdeti, y Kerv vztavlyati. *Róbinzon* pokàſe ovo Divjaku ſzvojemu, y ov zpregovori nekoje Rèchi proti nyemu, koje Iztina je *Róbinzon* ne razmel, metemtoga vendar vu Vùhu nyegovom zvonileſzu lepſſe kak nijedna *Muſika* ali drugo kakovo zkladnóglaſzje, ar ovo bil je Glaſz pervi Rèchi chlovechanzke, koju on za tulikemi Letti vezda pervikrat chuje. Zatem pokaſe na kamenitu Bàltu nyegovu, potlam náſze, hotejuchi *Róbinzonu* dati na Razmèvanye, da z-tem vre on, ono kaj joſche fali, Nepriatelu ſzvojemu dopridati hoche. Naſs Vitez koj nerad chlovechanzku Kerv prelèval je, prem da videl je Potrebochu Ranyenika chizto dotùchi, ne hotel ſzam pojti, nego poda Bàltu Drùgu ſzvojemu, ter da nevidi Kervotochnozt, obernefze nazàd. Indiànecz kak berſe Bàltu vu Ruke dobil je, kakti Szerna poderchi proti Ranyeniku, z-jednem Màhom raz-

Digitized by Google

kolimu Lubanyu tia do Ramena, poverneſze ſzmejuch nazad, ter poztavi Bàltu y pol Lubanye pred Noge *Róbinzonove* kakti Znaménye Oblàdanya.

Róbinzon pak dà mû po Znamènyi razmeti, dabi nazad iſſel, orusje vubiteh pobral, y ſzobom doneſzel. Ali Indiànecz dà mû predi razmeti, dabi bolye bilo, ako bi on nyemu dopuztil ove mertve vu Zemlyu predi zakopati, da tak ako bi jê Pajdàſſi nyihovi doſsli izkati, nye tak lehko nàjti nebudu mogli. *Róbinzon* ovo za Dobro znaſſel je, y dopuztil mû je vchiniti; ter nut predi negobi pol Vure preſslo bilo, biliſzu obodva Mertvi zagernyeni. Zatem odpraviſſeſze obodva proti Ztànu *Róbinzonovom*, y dojdoſſe na Breg.

Julika. Ali, Otecz, ovak bil je *Róbinzon* Lyudomorecz poztal.

Tonchek. Ih, vemſzu to dìvji ſzamo Lyudi bili, koje je vmoril, to nikaj ne!

Julika. Ali vendar biliſzu Lyudi!

Otecz. Nekajda daſzu bili, Tonchek; budi Divji ali ne, to nikaj ni zato. Nego Pìtanye ſzamo je, jeli on tu Oblazt

imal

imal ove neſzrechne vumoriti? — Kaj ſzudis Jankicza?

Jankicza. Ja miſzlim da je imal!

Otecz. Zakaj?

Jankicza. Kajtiſzu tak nechlovechni bili, y kajti bi drugach ovoga vmorili bili, koj nyim more biti nikaj zla ni vchinil.

Otecz. Ali kak je to *Róbinzon* znati mogel? Morebiti je ravno Szmert bil zaſzluſil? Morebit oni, kojiſzugâ vloviti hotelí, biliſzu poſzlani od ſzvojeh Poglavárov? k-tomu joſche, gdo je *Róbinzona* Szudczem zverhu nyih poztavil?

Miskecz. Ali, da on nye nebi bil vmoril, tak bi bili za nyegov Dóm zeznali, y potlam drugem povedali.

Petricza. Y onda bi lehko vſzi zkupa tamo doſsli bili, ter *Róbinzona* vumorili.

Tonckek. Y pojeli!

Otecz. Vezdazte vi pravu Silu naſsli! Anda za ſzvoju Szegurnozt moral je tak vchiniti: tak je pravo! Jeli pak ſzlobodno, za Sivlénye ſzvoje obraniti, drugoga vumoriti?

Vſzi. Szlobodno!

Digitized by Google

Oteez. Zakaj.

Jankicza. Kajti Bóg zapoveda da mi Sivlénye naſſe chúvamo, doklam moremo. Ako anda naſz gdo prez Zroka vumoriti hoche, tak miſzlim, da ſzlobodno bude nam nyega predi vumoriti, da tak Sivlénye naſſe nam vzéti takovomu preprechimo.

Otecz. Zevſzema, draga Detcza ſzlobodna je, jedna takova Szilobramba ne ſzamo poleg chlovechanzkeh, nego poleg y Boſanzkeh takaj Pravdih; ali — dobroſzi zapametite — onda ſzamo, kada nikakove druge ni Pomochi za obránitiſze. Akoli pak mi moremo vújti, ali Náztorniku naſſemu kak drugach na Pùt ztati, y obránitiſze, tak onda Zkonchanye nyegovo je iztinzko Lyudomorztvo, y od Poglavárov vſzigdar kaſtigujeſze.

Zahválete anda Bogu, Detcza, da vamſze je ravno vu takovom Meztu dal naroditi, vu kojem Poglavárztvo takove Náredbe za Szegurnozt naſſu je vchinilo, da z-med ztojezer jeden morebiti, vu takovu Priliku nedojde, gde bi Szillu z-Szillum odbijati moral.

Dozta za deneſz! V E-

Digitized by Google

VECHER SHEZTNAJZTI.

Kad bisze drugi Vecher vszi zkupa y pak vu navadno Mezto zpravili bili, ter vsza Detcza okolu Otcza pozkakivajuch krichala " *od Róbinzona, od Róbinzona dragi Otecz!* „ prichme Otecz vu Pripovezti szvojoj ovak dalye govoriti.

Szrècha *Róbinzona* naszega, draga Detcza, koja vszem nam tak jako lesi na Szerdczu, josz ni odlúchena. Na Brèg ober Ztàna szvojega, kak vre chùliszmo, dossel je y z-Pajdasszem szvojem; — y ovde oztaviliszmo je vchera, neznajuchi, kaj iz obodveh bude. Ztàlisz nyegov y vezda joszche ne bil zvun Pogibeli; ar gdo mogel je drugach szzuditi, kak da Divji, berszeli nechlovechno szvoje Goztchenye dokonchaju, taki zgublyene Pajdasze szvoje izkati budu isszli? Ako tak: onda kak lehko pripetisze more, daszze na Ztàn *Róbinzonov* nameriu, y onda tak nye-

Digitized by Google

ga, kak y Pajdaſſa nyegovoga zkonchaju.

Róbinzon, koj na Bregu za jednem Drévom y z-Pajdaſſem ſzvojem ztal je, y nechlovechno oveh Divjakov Goztchenye gledal, preztraſſilſze je nad Misslènyem ovem, ter, kaj nàjbolye bi bilo? jeli bèſati? ali vu Tverdyavu ſzvojuſze zkriti? pochel je miſzliti. Uffanye vu Boga Branitela vſzake Nekrivnozti, zàvdalomû je Jakozt y Szerdcze to zadnye prebrati; ter da gâ Divji tak lehko nezpaze, iſſel je vſze po chetvericze med Germjem plazech, kak y Pajdaſſu ſzvojemu zapovedal je vchiniti, do vusneh Lojtrih ſzvojeh; y ovak ziſsliſzu obodva vu Dvoriſche.

Ovde Shìroko pochel je glèdeti Divji, kad je videl vu kak lepom Rèdu y Prikladnozti Dvor Obranitela nyegovoga je poztavlyen; ar tak kaj lepoga, joſche nigdar, kaj je ſiv, ni videl. Chinilomûſze je ravno tak, kakſze chini làdanyzkomu Muſu naſſemu, koj iz polyzke kolibe ſzvoje pervikrat vu lepu Palachu dojde.

Ró-

Digitized by Google

Róbinzon pokàſemû po *Znamenyih*, vu kak velikoj on joſche y vezda Zkerblivozti, tak zàſze kak y za nyega, pred kervolochnemi nyegovemi Domorodczi je poztavlyen, y dà mû razmeti, da on, ako nàto dojde, pripraven je, tia do zadnye kaplye Kerviſze bràniti. Divji, koj razmel je Znaménya nyegova, napravi hudobrazni Pogled, zmàſſe z-Baltum, koju joſche vu Rukah derſal je, nekulikokrat iz nad ſzebe, obernefze ſzerdito nagràſajuch proti Ztranke one, gde Nepriateli nyegovi bilifzu, nye kakti na Majdan pozivluch: po vſzem ovom ſtimamiſze pokàzati je hotel Gozponu ſzvojemu, da y nyemu, ako nàto dojde, na Hrabrenozti zfalelo nebude. *Róbinzon* pohvàli Szerdchenozt nyegovu, poda mû jeden Lùk y Kopje (ar takoveh do vezda vre viſſe bil je zgotovil) vu Ruku, poztavigâ, kakti Ztràsnika, poleg jedne Luknye, koju on predi navlazt vu Ztenograji ſzvojoj oztavil je, y chez koju on lehko on Proztor, koj joſs med Ztenograjum nyegovum, y med Lozum od nyega naztavlyenum bil je, videti je mo-

Digitized by Google

gel. On ſzàm pak poztaviſze zevſzum Oboruſenoztjum ſzvojum, od Ztrani druge, gde takaj zpodobnu Luknyu bil je oztavil.

Vu ovom Nameztchènyu Komàj da jednu Vuru ztàliſzu, zachuju najenkrat joſs dobro daleko Halabuku y Krichanye vnogeh divjeh Rèchih. Ov Chaſz obodva pripravèſze k-Boju, y jen proti drugomu za vekſſu Szerdchenozt ſzi dodati, pochnu z-Glavamiſzi nakimàvati. Vſza Halabuka najenkrat zamúkne. Vezda. —

Julika. O! Otecz, ja beſim akoſzu doſsli!

Tonchek. Pi! gdo bi tak ztraſsliva Baba biti mogel!

Petricza. Miruj ſzamo, Julika! *Róbinzon*ſze vre branil bude; mene chizto nikaj ni Ztrah za nyega.

Julika. Nu, bûte videli, oniga zaizto vubiju!

Jankicza. Oh mùchi!

Otecz. Vezda y pak dozta blizu zachujeſze Glàſz jednoga ſzamo Chloveka, koj tak ztrahovito nuter vu Lozu je krichal, da je po vſzeh Jàrkeh Jeka zven-

Digitized by Google

zvenchala. Vre ztaliſzu pripravni ſeztoki naſſi Mejdanchie; vre vſzaki Lùka ſzvojega derſal napetoga, da vu onoga kîſze pervi pokaſe Ztreliczu mogel bude zpruſiti. Ochi nyihove krèſzileſzuſze od Ognya ſeztokoga, y negenlivo vu onu Ztran Loze vuperte glèdele, od koje Glàſz ov k-nyim je dohajal. —

Ovde Otecz najenkrat preztane goveriti, a vſza Oetcza Mùkom mùchaſſe. — Ali y Otecz ne hotel da govori dalye. — Teda negda opitajugâ vſzi kakti z-jednemi Vuztmi: zakaj jîm dalye pripovèdati neche? A Otecz pak odgovori:

" Zato, da vam y pak Priliku dati morem Poſelènya vaſſa ztegnuti! Znam da vi vſzi vezda radi bi znati, kak je ta Boj, na kojegaſze ovi tak ſeztoko pripràvlyali jeſzu, dokonchalfze; y ja pripraven jeſzem, ako tak hochete, nyega vam povedati. Ali kaj? Ako vi dobrovolno za deneſz ztegnuti biſze hoteli? Ako Znatiſelnozt vaſſu oblàdati, y na zutra to prenezti bi mogli? Metemtoga, zpùſcham vam na Volyu vaſſu; povechte: hochete? ali ne?

Digitized by Google

Hochemo! Hochemo! odgovoriſſe vſzi, y tak bê Pripovèdanye na Vecher zutraſſnyi preneſſeno.

Do toga pak Vremena doklamſzu k-Vecherji iſsli, vſzaki zabàvlyalſze je z-nechim. Jedni plelisſzu Koſſare, drugi Dreteſzu ferkali. Jedni chehalisſzu Perje; drugi Kukuruzuſzu ruſgyili: jedni ovo, drugi ono haſznovito Delo chinili; ter dojduchi ztopram Vecher prichme Otecz vu ſzvojoj pretergnyenoj Pripovezti, ovak dalye govoriti.

Róbinzon y ſzerdcheni Zdrusbenik nyegov, vu onom iztom, kak je ſznochka oztavili jeſzmo, junachkom y hrabrenom Nameztchènyu ztaliſzu, y chakali tia dokłam je Szuncze zapalo: y kadbi czèlo ovo Vreme nikaj viſſe nechuli bili, za ztanovito derſaliſzu, daſzu Divjaki; potlam kam bi dugo Vremena zabztuny Pajdàſſe ſzvoje izkali bili, od ſzvôga Zizkàvanya preztali, nazad vu Chune ſzvojeſzi poſzeli, y vu Domovinuſze povernuli. Polofiſſe anda obodva Orusja ſzvoja dole, y *Róbinzon* od vſzega kaj imal je, pripravil je Vecherju.

Kajti

Digitized by Google

Kajti ov Zpomenka vredni Dàn, koteri vu Pripetchenyu *Róbinzonovom* med oztalemi nàjbolyeſze razluchùje, ravno Pétek bil je: tak odluchil je oſzlobodyenomu Divjaku ſzvojemu Pridovek takov dati, y zato zvàlgâ je *Pètkom.*

Vezda ztopram dobil je *Róbinzon* Vremena nyega jedno malo bolye premiſslyàvati. *Pétek* (ar ovak y mi ga od vezda zvali budemo) bil je mlàd y dobroga Sztrùka Chlovek, ztar okolu dvajſzet Lètt. Kòſa nyegova bila je ſzivocherna y ſzvetla; Làſzi cherni, nego ne kratki, niti rudazti, kakti Harapzki, nego jedno malo podugovati; Nòſz kratek, nego ne ferlyazt; Vùztnicze male, Zubi beli kakti Alabazter. Vu obodveh Vùheh noſzil je vnogo obeſſeneh vſzakojachkeh Chachkov, Oſtrig, y Pèr, z-kojemi ſze je jako nànye derſal. Vu oztàlom pak bil je gol od Pete do Glave.

Jedna z-med oſzebujneh *Róbinzonoveh* Krèpoztih bila je Szrameslyivozt. Zato akoprem nezgovòrno gladen bi bil, niſtarmenye vendar, predi nego bi ve-

vecherjat iſſel, vzelſzi je Vremena, jeden iz ztare Koſe za Ztanàra ſzvojega Zàztor napraviti, kojega on z-Dretum okol ſzebe zvèzati je moral. Zatem dà mû Znamènye, dabiſzi poleg nyega ſzezti hotel, y z-nyim zkupa vecherjati. *Pétek* iſſel je zevſzum, kojum je mogel Poniznozti y Zahvalnozti Chednoztjum, pokleknul pred nyega dole, Glavu ſzvoju na Zemlyu polofil, y ravno tak, kak y predi, poztavil Nogu Obranitela ſzvojega, na ſzvoj Zàvratek.

Róbinzon, kojega Szerdcze, Preobilnozt Radozti nad tak dugoſelnem Tovaruſſem y Priatelem komaj preſzechi je moglo, rajſſe bil bigà med Ruke ſzvoje objel, nyega gerlil, y pod ſzladkem Lyubomilenyem nyemu Szerdcze ſzvoje odperl, kak tak ztavnogaſze kàzal. Ali poklamkam bi premiſzlil, da za vekſſu nyegovu Szegurnozt bude, ako on novoga Goztchenika ſzvojega, kojega Szerdcze pravo joſche nepozna, jedno malo kakti na Vùzde derſal bude, zato Ponìſenozt nyegovu, koju proti nyemu je kazal, prijemal je, kakti za jedno ſzebi od nyega mòrano Dugovànye, ter

za

Digitized by Google

za jedno Vreme Kràlya z-nyim igral. Dà mû anda po Znamenyih y ſzvojem Derſenyu razmeti, da on zadnich nyega pod ſzvoju Obrambu vzel y prijel je, ali ſzamo pod Pogodbum jedne oſtre Pokornozti: da vſzigdar pripraven bude vchiniti ali oztaviti ona, koja on, Gozpon y Kraly nyegov, poleg Kralyevzke ſzvoje Mùdrozti, zapovedal, ali prepovedal bude vchiniti. Metemtoga doklam bi mû vſza ova po Znamenyih onak kak znal je, bil raztolmachùval, izgovoril je Rèch *Raczike*, koja nyemu ſzrechno nekak na Pamet doſsla bila je, y z-kojum divji Amerikanczi nàjvekſſe ſzvoje Poglavàre navadniſzu nazivati.

Viſſe po Rèchi ovoj, kak po vſzeh drugeh Znamènyih razmel je *Pètek* Miſzel Gozpona ſzvojega; ter kak jako on ztem zadovolyenje, pokàzal je z-ovem, da on Rèch ovu *Raczike* vech kak dvajſzetkrat nàglaſz je zpregovoril, na *Róbinzona* vſzakiput kàzal, y pred nyega dole poklekal. Dapache, za pokàzati, da on dobro razme, kaj kralyevzka Oblazt rechi hoche, vzel je

Kopje,

Digitized by Google

Kopie, nye vu Ruke Gozpona ſzvojega podal, oſtru Ztran nyegovu vu Perſza ſzvoja vuperl, ztem znamenujuchi, da on z-Kervjum y Sivlènyem nyegovem vſzigdar ſzlobodno ima zapovèdati. Na koja *Róbinzon* gizdavo prufimû Rúku, na Znamènye kràlyevzke ſzvoje Obrambe; zapovèmû joſche jenkrat, doleſzi ſzezti, y z-nyim zkupa vecherjati. *Petek* poſzluhne; y ſzedeſzi na golu Zemlyu k-Nogam *Róbinzonovem*; koj mętemtoga na jednom ve po ſzebi napravlyenom *Travoſzediſchu* (b) ſzedel je.

Glejte, Detcza, na ov, ali ovomu zpodoben Nàchin zapocheliſzuſze negda pervi Kràlyi na Zemlye. Biliſzu Lyùdi, koteriſzu vu Mùdrozti, Hràbrenozti, y Telajàkozti druge nadlàdali. Zato dohadyaliſzu ovi k-nyim, ali Tolnàcha izkati, ali proſziti, dabi je proti divjem Zverinam, kojeh z-Pochetka vnogo bilo je, y proti hman Lyùdem braniti y chuvati hoteli. — *Za* ovo pak za-

(b) Grasbank.

Digitized by Google

zavesùvalifzufze nyim potlam vu vfzem pokorni biti, nyim od vfzeh Chredov y Sìtka fzvojega vfzako Letto kaj dàvati, da tak fzàmi zàfze delati nikaj nebudu primorani, nego fzamo Zkerb y Pazku zverhu verneh fzvojeh Podlosnikov noìziti. Ovo vfzakolettno Dàvanye, koje Podlosniki Kralyu vchiniti obechali jefzu, zovefze *Harach*, iliti vfzakolettna *Dàcha*, *Stibra*. Ovak zapòchelafze je kralyevzka Oblazt; ovak Dùsnozt Pokornozti y Pódlosnichtva proti jednomu ali vech Lyudih, pod kojeh Obrambu povdalifze jefzmo.

Róbinzon anda bil je zaizto pravi Kraly vezda, fzamo da Kralyevina nyegova néfze na vech, kak fzamo na jednoga Podlosnika, nekuliko Lamazih, y jednu Papigu prufala. Metemtoga Nyih Velichanztvo y Szvetlozti doztojalifzùfze tak daleko k-fzvojemu Podlosniku ponìziti, kak daleko Nyim Nyihova Chàzt y Vifzokozt je dopuztila.

Po dokonchanoj Vecherji doztojalifzu Nyih Szvetlozti miloztivno odrèditi, gde gdo zpal bnde. Za dobro vendar nahàjalifzu, da Podlosnik Nyihov —

koj

Digitized by Google

koj zkupa takaj pervi Nyihov *Velikodvorjanik* y *Komòrnik*, *Nàdchelnik* y Nyihova *Vojzka*, Nyihov *Velikovechnik*, *Nadkomornik* y Porkulàb bil je, joſche za vezda, nebude z-nyimi vu jednoj Palachi, nego vu Pivniczi Nyihovoj Ztàna dobiti mogel; ar chizto nezpametno bi bilo jednomu Novàku, kojega joſche Vernozt pravo nepoznaju, Sivlènye y ſzvoj iz Palache zkrovni Pùt zauffati. *Pètek* anda dobil je Nàredbu, neſto ſzena vu Pevniczu odnezti, y Poztelyſzi napraviti: Nyih pako Szvetlozti za vekſſe Szegurnozti radi, pobraliſzu ſzami vſze Orusje, y vu ſzvoju Zpalniczu odneſzli.

Zatem, neſzuſze ſzramuvali Nyih Szvetlozti pred Ochmi czèloga Kralyeztva ſzvojega Peldu Poniſenozti y Pokornozti pokazati. Zaizto chudili biſze, niti meni veruvati nebi hoteli, da ovo, kaj ja vezda vam povèdal budem, vu izteh Knyigah Kralyuvànya nyegovoga, koje nyega tak glaſzovitoga je vchinilo, z-odpertemi Rèchmi nebi bilo napiſzano. Bili mogli veruvati: *Róbinzon*, Szamoldàdavecz, y nájſzlobodneſſi

Kraly

Digitized by Google

Kraly vſzega Medymorja, Gozpon Sivlenya y Szmerti vſzeh Podlosnikov ſzvojeh, obverſsàval je pred Ochmi *Petka* ſzvojega Dusnozt jedne *Majericze*, y *podoil z-iztum ſzvojum kralyevzkum Rakum, vſze Lamaze, kojeſzu bile vu Dvoriſchu;* da tak ſzvojemu *Velikodvorjaniku*, kojega od ſzeh Dob na Chàzt ovu izviſſiti bil je nakanil, pokáſe, kak on ſzvoju Chazt obverſsàvati bude moral.

Petek joſche y vezda znal ni, kaj to, kai Gozpona ſzvojega videl je chiniti, bi vu ſzebi znamenuvati moglo; ar tak on, kak y takaj Domorodczi nyegovi, z-ſzlabem ſzvojem Ràzumom na tû Miſzel joſs neſzu doſsli, dabi Mleko marſſeche, tak zdrava, y haſznovita Hrana, biti moglo. Nigdar anda joſs Mléka nekuſſajuchi, nezgovorno zachudilſze je nad vugodnum Szlaztjum nyegovum, kadbi mû gâ *Róbinzon* pervi krat bil dal pokuſſati.

Zatem pako, potlam kam bi obodva chez czel Dèn vnogo Truda podneſzli bili, ſelyeliſzu poztavitiſze vu Pochinek. *Róbinzon* zapove *Petku* pojti vu Pivni-

Digitized by Google

czu, on pak ſzám odide vu Duplye ſzvoje. Ali vendar predi, nego bi v-Poztely poztavilſze bil, ne pozabil zahváliti Bogu, koj vſze Pogibeli Dnèva deneſſnyega od nyega tak ſzrechno odvernul, y jednoga Pripomochnika daruvati mû doztojal je.

VECHER SZEDEMNAJZTI.

Jankicza.

Nu, ja nezgovorno felyim znati, kaj vſze *Róbinzon* z-ſzvojem *Pétkom* vezda pochel bude!

Joſek. O vezda vnogo viſſe bu mogel kaj vchiniti, kak predi, doklam je ſzám bil!

Otecz. Z-Vremenom vſze bolye zpoznati hochete Detcza, kak veliku Haſzen *Druſtvo* Chloveku doprináſſa, y kak nezgovorno hvaliti moramo Bogu, da

da vu naſz Selyu na Zdruſenozt y Priatelztvo, tak gluboko je zaſzadil.

Pervo, kaj dojduche Jutro *Róbinzon* z-ſzvojem *Pétkom* odluchil je vchiniti, bilo je, poſti nájpredi k-Meztu onomu, gde vchera Divji nechlovechno ſzvoje Goztchényе derſali jeſzu. Tamo iduchi, doſsliſzu do Mezta, gde dva oni, koje *Róbinzon* vchera vubil je, zakopani leſaliſzu. *Pétek* pokáſe Mezto Gozponu ſzvojemu, y po Znaményih dà mû razmeti, kak on veliku Selyu ima obodva van izkopati, y z-nyimiſze jedno malo pogoztiti. Ali *Róbinzon* pogledagâ z-Obrazom punem lyûte Hudovólynozti, zdigne Kopje ſzvoje, nyemu ſzerditoſze nagraſajuch, dagâ on Chaſz prebode, vu kojem on chlovechanzko Meſzo od vezda podztupilſze bude viſſe jezti. *Pétek* razmel je Proſſnyu nyegovu, y ponizno povdalſze Volyi Gozpona ſzvojega, akoprem preſzéchi nikak nebi bil mogel, zakaj on ovo, vu kojem on nikaj tak zloga nenahája, nyemu prepovéda.

Vezda vre biliſzu pri Meztu, gde vchera Ogeny je gorel. Boſe kakov Pogled! Ovde leſaleſzu Kozti razhitane,

Digitized by Google

onde napol oglodani Falati Tela Chlovechanzkoga; a Zemlya na vſze Kraje z-Kervjum pokervarjena! *Róbinzon* moral je ſzvoj Obraz odvernuti. Metemtoga zapovedal je *Pétku* vſza ova na Kúp znoſziti, jednu Jamu izkopati, y Domorodczev nyegoveh velike Nechlovechnozti túſne Oztanke vu Zemlyu zakopati. *Pétek* poſzluhnul je.

Doklam *Pétek* ova zagernyal je, dotlam razkápal je *Róbinzon* marlyivo po Pepelu, nebili gde koju Izkriczu Ognya náſſel. Ar potlamkam nyemu Bóg Pajdaſſa dal je, tak nikaj tak jako ſelyelſzi ni, kak — Ognya. Ali zahman! Ogeny vre bil je veſz pogaſznul! Pun Turobnozti, z-prignyenum Glávum ztal je na Meztu, ter ſaloztno mertev Pepel premiſslyával. *Pétek*, koj nyega vre dober Chaſz gledel je, napravi nekoja nerazumlviva Znaménya, ztergne Báltu iza Páſza Gozponovoga, odleti kakti Veter vu Lozu, y *Róbinzona*, koj nyegovo Nakányenye ni razmel, oztavi ſzamoga na Meztu.

„ Kaj je to? „ miſzliſzi, y pochne veſz oſzupnyen za nyim gledeti. „ Kaj mê

mê oztavil bude? Menîfze zneveril? za Báltu moju me robil? Jeli morebiti bude tak nemiloztiven, da Dvora mojegaîze zadobaviti, mene z-Szillum od nyega odbiti, ter kervolochnem Domorodczem ſzvojem izdati je nakanil? y od Szerditozti, nad nigdar nechujenum Nezahvalnoztjum vuſgan, vzeme Kopje ſzvoje, poderchi za Nevernikom, da mû kaj berſe cherno nyegovo Nakányenye izpuniti preprechi.

Kadbi ovak veſz ſzerdit nekuliko Púta potekel bil, nut zapazi najenkrat *Pétka* vu najvekſſem Zkoku proti ſzebi derchati. *Róbinzon* veſz oſzupnyen ztane, y na ſzvoje veliko Chudo vidi, kak ſtimáni nyegov Izdajnik, punu Shaku ſzuhe Trave, iz koje Dim kázalſze je, vu Viſſak derſechi, proti nyemu noſzi. Vezda vuſgeſze z-Plamûom: *Pétek* poztaviju dole, priverſe joſs viſſe ſzuhe Szlame, doneſze berzo Drevja y Shibarja, ter vu malom Chaſzu naloſi dobro velik Ogeny. Vezda ztopram domiſzlilſze je *Róbinzon*, zakaj *Pétek* tak naglo od nyega odiſſel je: Od Veſzélya, da Ognya vidi, zpozabiſze iz Czeſzarztva ſzvojega,

Digitized by Google

pochne kakti Bedak zkákati, *Pétka* ſzvojega objimati, nyega gerliti, kuſſuvati, y vu Szerdczu jezero krat za Oproztchenye, da tak ſzumliv proti nyemu bil je, proſziti.

Miskecz. Ali gde je *Pétek* ta Ogeny dobiti mogel?

Otecz. Odiſſel je z-Báltum vu Shumu, odſzekel dva dobro ſzuha Dreva, koja tak dugo jedno vuz drugo je ſzmiczal, doklamſzuſze vuſgala. Zatem hitro zamotal je obodva Dreva vu ſzúhu Szlamu, y kaj najbolye mogel je, derchal je k-*Róbinzonu.* Pod hitrem pako Derchanyem vuſgaloſze je Szeno z-Plamnom.

Priatel R * * Ovdemiſze naſs Priatel *Róbinzon* y pak nedopada.

Jankicza. Zakaj ne?

Priatel R * * Kaiti nikakvoga Znaménya od Nevere *Pétkove* neimajuchi, takvu proti nyemu Szumnyu podignuti je mogel. Pi! gdobi tak ſzumliv bil!

Jankicza. Vendar pak biſze moglo bilo pripetiti, da ono, zakaj bojalſze je, bi Iztina bila; y zato moralſze je chuvati od nyega!

Pri-

Digitized by Google

*Priatel R * ** Moraſs mé dobro razmeti, Jankicza! Da *Róbinzon* miſzlil je, damûſze *Pétek* lehko zneveriti more, to mû za Zlo nejemlyem; kakti nit ovo, da on za nyim odpravilſze, y — akoli zaizto *Pétek* takovo Namenénye imal je — nyemu Nakanyenye nyegovo preprechiti je hotel; ar pri Chloveku joſche nepoznanomu, ovakovu Opaznozt imal je vſzigdar potrebnu. Ali, ovo mû ja za Zlo jemlyem, da on ovu ſzvoju Szumlivozt, taki za pravu Iztinu derſal je, da od Szerdczozmutnyeſze obladati, ter vuſgan od Szerditozti, niti jenkrat pomiſzliti ne hotel, da *Pétek* more bit je nekriven. — Ne, Dragi moj! tak daleko Szumlivozt naſſa, proti Chloveku, od kojega joſche pravo neznamo jeli takov, ali ne; nigdar prufitiſze neſzme. *Vu dvojmbeneh Pripetchènyih duſnifzmo od drugeh, vſzigdar Dobro, a nigdar Zlo ſzúditi.*

Otecz. Jedna Naredba, kojuſzt dobro zapametiti, y poleg kojeſze vſzigdar ravnati imate Detcza!

Róbinzon naſs, kak vre rekelſzem, bil je veſz zvun ſzebe od Veſzelya, kad

Digitized by Google

je videl, da Szumlyivózt nyegova je poterta, y on Ognya, kojegaſzi tak dugo ſelyel je, y pak jenkratſze je zadobavil. Dugo, dozta dugo Vremena páſzel je Ochi ſzvoje po nyegovom Plamnu, y neſzega mogel zadozta naglèdeti. Teda negda vzeme jeden slvi Ogorek, y prederchi z-*Pétkom* zkupa k-Domu ſzvojemu.

Ovde naloſi vu Kuhinyi kaj najberſe Ogeny veliki, poztavi nekuliko Krumpira vu Perhavku, y odleti kakti Veter vu Mezto, gde Lamaze nyegove bileſzu, za jednu Mladu donezti. Ovu zakolye taki, oſznáſi lepo, y opere, odreſe jednu Chetert, y natekne na Ráſeny. *Pétek* moral je Pechenku obrachati.

Metemtoga doklam *Pétek* ovu ſzvoju Szlusbu chinil je, odrezal je *Róbinzon* pri Perſzah Falat drugi, opralga chizto, y poztavil vu Lonecz. Zatem obèlil je nekuliko Krumpira, zemlel med dvemi Kameni Shaku Kukuruze, poztavil obodvoje k-Méſzu vu Lonecz, doleja Vode kuliko potrebno bilo je, dobro naſzolil, y priztavil k-Ognyu.

Julika. O ja znam kajſzi je hotel pripraviti! — Juhu! *Otecz.*

Digitized by Google

Otecz. Zgodilaſzi; — jednu Jeztvinu kòje on oſzem najtomenye Lètt vre ni pokuſſal. Miſzlitiſzi anda morete, kak velike Zkomine ná nyu fzu mû iſsle!

Pétek gledel je vſza ova z-Shirokemi Ochmi, ar preſzéchi nikak ni mogel, k-chemu biſze vſza ova pripravlyala. Od Kùhanya nigdar chul ni nikaj, niti videl vu ſzvojem Sivlenyu; y zato znati takaj pod nikakov Náchin ni mogel, kaj bu Vôda vu Lonczu pri Ognyu delala. Kadbi anda *Róbinzon* po Poſzlu ſzamo za jeden Chaſz vu Duplye ſzvoje bil odiſſel, y Voda izatoga Vremena vu Lonczu kipeti bila pochela, pochne *Pétek* chuditiſze, ar, kaj bi Vodu vu Lonczu naienkrat genulo, znati ni mogel. Kad bi pak zevſzema bilaſze nadignula, ter iz Loncza na vſze Kraje vankipeti pochela, dojdemu tâ bedazta miſzel na Pamet, da morebiti je vu Lonczu ſiva *Z*tvar kakova, koja ovu Vodu van zrivati bi rada: za preprechiti anda, da ova *Z*ver vſzu Vodu iz Loncza nebi ztirala, hitro poſzèſe z-Rukum vu Lonecz, hotejuchi jû vloviti. Ali ov Chaſz tak ztraſſno pochel je krichati,

daſzu

daſzu vſze Ztène od Pechine zvènchale.

*Z*tràh y Ztizka pograbilaſzu tuſnoga *Róbinzona*; ar na ov tak ztrahoviti Krich, nikaj drugo miſzlitiſzi ni mogel, kak daſzu Divji doſsli, y *Pétka* vre pograbili. *Z*tràh y Szvojſyubnozt dávalaſzu mû Miſslényе chez otajni Put ſzvoj pobechi, y ovak Sivlényе ſzvoje obchuvati. Ali on k-Namiſslényu ovomu privolyiti né hotel, ar za ſzramotu derſalſzije novoga ſzvojega Ztanára y Priatela, ſzámoga vu Kaſſe oztaviti. Prez vſzakoga anda nadalyе Premiſslávanya, zkochi van iz Duplya, pripraven za novo y pak *Pétka* ſzvojega Oſzlobodyènye, vſzaku Pogibel, iztu Szmert podnezti.

*Priatel R*** Tako! Vezda dopadaſze meni Priatel *Robinzon*!

Otecz. Zkochi anda van iz Duplya, y z-Baltum vu Rùke: Ali — kak zachudilſze je, kad je videl, da *Pétek* ſzam ſzamehni, z-neóbichnem Telazvijanyem po Dvoriſchu je zkakal, ter kak dabi Pamet bil zgubil, vſze zajedno krichech potanczuval. Dugo gledelgâ je *Róbinzon*,

Digitized by Google

zon, neznajuchi kaj biſzi od nyega miſzliti mogel? Teda nègda po Znaményih, koja mû *Pètek* kazal je, najzadnich znaſſel je, da vſza ta Neſzrecha vu tom ſzamo ztoji, daſzi je on jedno malo Rùku bil offuril. Vnogo zaizto Poſzla imal je *Róbinzon* predi, nego bi gâ bil vmirovil.

Da pako razmeti morete (kaj *Róbinzon* potlam chez Letto Dnî ztopram, kad vre *Pètek* z-nyim znalfze je zpominati, je zeznal) zakaj on za tak malo Dugovânye tuliki Krich, y Halabuku po Dvoriſchu neobichno zkáchuch chinil je, tak povedati moram vam predi, kaj priprozti y vu Mladozti ſzvojoj nepodvucheni Lyudi návadniſzu miſzliti, kadá jîm kaj takvogaſze pripeti, od cheſza oni, ali Zroke prerazmeti, ali preſzéchi nemogu.

Ovi ſziromaſki y priprozti Lyudi vſzigdar ſtimaju, da nevidlyivo kakovo Bitje, iliti Dùh, Zrok biti mora onoga, kaj oni z-tùpem ſzvojem Rázumom preſzèchi nemogu; ſtimaju, y za tverdno takaj veruju, da Dùh takov, na Zapoved Çhloveka, kojemuſze z-Szlusbenich-

tvom

vom zavezal je, takove Chine poztavlya. Chloveka pako takovoga, kojemu Gozpodúvanye zverhu jednoga, ali vech takoveh Dúhov pripiſſuju, imenuju *Czopernika*; ali ako je Sena, *Czopernicza*.

Ako na Priliku kojemu ſziromaskomu priproztomu Mùſu Kony, ali Krava na naglom zbeteſa, y on Zroka ovomu Betegu dati nezna, tak on Chaſz miſzliſzi, da vu Szelu mora biti kakov *Czopernik*, ali *Czopernicza*, koja Konya, ali Kravu nyegovu je *oczoprala*, to jezt z-Pomochjum nevidlyivoga Dùha hmànyega, betesnu vchinila.

Julika. Ah da, to je y Janna naſſa rekla vetomadne, kad jôj je Krava najenkrat tak malo Mléka davala!

Otecz. Zkerbiſze, draga Julika, da jôj Bedaztochu ovu iz Glave vun ztiraſs; zutra, kad jôj kuhati budeſs pomágala. —

Ako anda priprozti ovi Lyudi na ovakova Baboverztva vnogo derſiju, tak najduſze zvekſſinum y nekoji Prefriganczi, y Shegavi Vkanlyivczi, koji ovu Bedaztóchu nyihovu na Haſzen ſzvoju obernuti, y Peneze od nyih zmàmiti

ter-

Digitized by Google

terſzijuſze. Prefriganecz takov on Chaſz potverdije joſche vu Bedaztochi nyihovoj; y z-ſzvojem mudrem Oblichajom (kojega takov vſzigdar znáſzi napraviti) zna rechi, da zevſzema pravo ſtimaju, — y da Sivinche za Iztinu je *oczoprano*. — Ali metemtoga vendar, ako mû oni kaj zato platiti hote, da on je vu Ztaliſſu nazad Sivinche odczoprati, y Czopernika, ali Dùha hmànyega od Marſſeta takovoga pretirati. — Nâto Bàjavecz (Zaklinyavczi takaj imenujuſze) prichne taki vſzakojake ſzméſſne Shatrie, y Bàjanya zverhu Sivincheta delati. Ako anda pripetiſze, da Marſſe kak ozdravi, takſze za priſziſe, da zaizto bilo je oczoprano, y da on nye ſzrechno odczopral je. Akoli pak Marſſe pogine, tak ztotinu Izprichàvany' napervo zna donezti, y priprozte Bedake vputiti, zakaj Bajanya nyegova Marſſetu nikaj néſzu pomogla.

Zkem pako bedazteji Lyùdi jeſzu, ztem ſzu vnogo bolye ovakovem Baboverztvam podverſeni: y záto ſzàmi lehko miſzlitſzi morete, kak vnogovekſſa joſche ovem zpodobna Baboverztva,

med

Digitized by Google

med Divjemi y nevlyudnemi Nàrodi biti moraju. Vſze, kaj goder oni z-temnem ſzvojem Ràzumom preſzechi nemoreju, vſze to pripiſsúju Dùhu hmányemu; y to bilo je vu tom iztom Pripetchènyu, vu kojem naſs *Pètek* vezda nahàjalſze je.

Nigdar on joſche videl, niti chul ni, daſze Voda pri Ognyu more zvrúchiti; nigdar joſche chutil, kak jako pechi more, akoſze gola Rúka vu kipúchu Vodu poztavi; y zato preſzèchi nikak ni mogel, odkud ona tak jaka Bòl, koju on na Ruki ſzvojoj, berſelijû vu Lonecz vteknul je, je pochutil, dohàja. *Za*tverdno anda, y iztinzko ſtimal je, da to ni prez Vràga, y zato Gozpona ſzvojega, *Róbinzona* najmre, derſal je za *Czopernika*.

Na ovo anda pripravni vſzigdar budite, Detcza; — *Z*nam da vu Sivlènyu vaſſem vnoga vamſze pripetila budu, kojeh pràvoga *Z*roka vi nigdar nájti mogli nebûte. Vechkrat videli budete Perztotlapcze, y druge Cháravcze, koji chudnovita Dugoványa delali budeju: kakti na Priliku, davamſze videlo bude, kak-

Digitized by Google

kakſze Pticza na Miſſa preoberne, kak Pticzu, kojoj predi Glavu odrezal je, y pak nazad ſivu napravi; kak iz Kokoffi Muhu, iz Muhe Karvana, iz Karvana Gerliczu, y ovem zpodobna vkratkom Chaſzu vechkrat preztvori, ter to z-takvum Zpretnoztjum, da, akoprem vi, neznam kak marlyivo na Rùke, y Perzte nyegove pazili budete, toga vendar, kak on to dela, zpaziti nebute mogli. Ako vam anda vu takovoj Priliki Miſzel ova bi doſsla, *da to ni prez Vràga: da to prez Czoprie biti nemore:* tak zmiſzliteſze ſzamo na *Pètka* naſſega, ter iztinzko verujte, daſze ravno tak z-vami, kak y z-nyim, pripetcha; najmre da vi iz Neznanozti vaſſe Dugovànya za zverhunáravzka derſite, koja vu ſzebi vendar zevſzema nàravzkim Nàchinom bìvaju. Vaſz joſche bolye na ovakova pripraviti, z-pervum, koju imal budem Prilikum, hochuvam nekoje z-med ovakveh Shatrih raztolmachiti, y vam kakſze delaju, pokázati, da tak iz nyih na druge ſzùditi bute mogli.

Vno-

Vnogo Trùda, kak rekelſzem, ztalo je *Róbinzona*, doklam je tusnoga *Pétka* vmirovil, y Pechenku dalye obrachati nagovoril. Szelſzi je *Pètek* y pak, ter pochel Pechenku obrachati; ali na Lonecz, y na Gozpona ſzvojega, kojega za jedno zverhuchlovechanzko Bitje je derſal, pogledaval je vechkrat plaho, y z-Ztrahom velikem. Kaj nyega pak na ovo tak bedazto Miſslényе je genulo, bil je beli Obraz, y duga Brada *Róbinzonova*, koja nyega zevſzema drugem, kak *Pètek*, y oztáli nyegovi chernokosni, y Golobradi Domorodczi biliſzu, Chlovekom jeſzu chinila.

Miskecz. Kaj Divji, kojiſzu vu *Amerike*, nèmaju Bràde?

Otecz. Némaju! zpervincze zkoro vſzi za Iztinu derſali jeſzu, da Muskem Glavam vu *Amerike* od Narave Bráde neraztu; vezda pak, govore nekoji, da zato iê némaju, kajtiſzi, kakberſe y kuliko Dlake poráztu, nye vanzpukati návadniſzu. —

Jùha, Krumpir, y Pechenka bilaſzu vre gotova; y kajti Slìcz imali néſzu, raztochil je *Róbinzon* Juhu vu druge

dvá

dvà menyſſe Loncze, da jû tak iz nyih ſzerkati budu mogli. Ali *Pètka* pod nijeden Náchin né bilo mochi nagovoriti, dabi on jeden Lonecz vzel bil, y iz nyega Júhu piti hotel, ar Júhu derſal je za Nápitek Czopernzki; y kadbi videl, da *Róbinzon* Loncza k-Vuztam prineſzel je, ter iz nyega zaizto piti pochel, Pechenka pak y Krumpir, odhajalaſzu mû vitesko!

Kak Hrána topleh y okreplujucheh Jeztvin *Róbinzona* razveſzelila je, komajſzi miſzliti morete. Od Veſzelya pozabil je na vſze do vezda podneſſene tusneh Létt Neprilichnozti; pozabil, da je vu ſzvojem Medymorju, ter ſtimal, da je vu Szredine *Europe*. Ovak zna Providnozt Boſanzka, nam za Dobro naſſe vechkrat zavdane, Rane Szerdcza naſſega, kojeh Bòl y Velikòchu za nezvrachlivû ſzudili jeſzmo, z-Balzamom nenádejane Radozti v-jednom Hìpu vechkrat zvrachiti! — Da pak *Róbinzon* vu Vsìvanyu Darov oveh, takaj y iz Nadelitela nyihovoga, z-Lyubavjum, y Zahvalnoztjum zpomenulſze je, toga vam ovde ne potrebno povedati.

Digitized by Google

Po dokonchanom Obedu, ſzedeſzi vu ſzvoj Miſzlokut, za ſzrechnu Ztàliffa ſzvojega Premembu jedno malo bolye premiſzliti. — Vſze zadobilo je drugu, vnogo povolyneſſu Szliku, y Zpodobu. — Sivlenye nyegovo vre ni tak ſzamochno bilo: imal je Pajdàſſa, z-kojem on Iztina je, joſche vezda govoriti ni mogel, nego vendar, kojega Pajdaſtvo nyemu na Radozt, y Pomoch bilo je; imal je y pak Ognya, ter za Sivlènye ſzvoje zdersàvati zdrave, y haſznovite Hráne vu Obilnozti. " Kaj tê anda, miſzlilſzi je, vezda viſſe préchiti more, veſzelo, y prez Zkerbi ſiveti? — Vſivajſze anda Dàra Bosjega, pi, jech, kaj najbolſſega imaſs vu Sivini, y Szàdu Zemlye tvoje, (ar Preobilnozt vu vſzem imaſs,) ter jeduch, y pijuch, nadomeztiſzi vu Mìru ſivúchi vſza ona, koja do vezda vu tulikeh zkerbliveh Létih ztradjal jeſzi! Tvoj *Pétek* namezto tebe naj poſzluje, on je jak y mlad, y da tvoj Szluga bude, toſzi zaſzlufil. „ Ovde vuztal je z-Miſslènyem, ar drugo vnogo vekſſe Vrednozti doſslomû je na Pamet.

" Kak

" Kak pak onda? miſzliſzi, ako vſza tvoja vezdaſſnya ſzrecha najenkratſze prehiti? Ako *Pétek* zbeteſa? Ako vumre? Ako Ogeny znovich pogaſzne? „ Merzli pri ovom Miſslènyu Chàmiſzugâ preſsli!

" Kaj? miſzli dalye, akoſze ti po mehkom y povolynom Sivlenyu tak odvuchis, datiſze potlam tesko videlo bude nazad vu Oſtròchu, y Siromaſtvo Sivlènya tvojega povernuti? Akoſze zaizto povernuti priſzilyen budeſs? „ *Z*dehne milo. —

Y pak miſzli dalye: " Komu navlaztito zahvàliti imaſs, daſze z-Pomochjum Bosjum vnogeh Faling, y Zlocheztoch, koje predi imalſzi, oztavil jeſzi? Neli tvojemu marlyivomu, y mertuchlivomu, kojega do vezda chiniti moralſzi, *Sivlènya Nàchinu?* A vezda pak radbi v-Manguvànyu y Lenozti gnijuch, *Z*dravje Tèla y Dùſſe, koje tebi po Mertuchlivozti y Poſzlenozti prezkerbel jeſzi, tak ſzramotno pogubiti? Oſzlobodi Boſe!„ reche, zkochiſze gore, y pochne po Dvoriſchu ſzvojem zamiſslyen shiroko koraczati. *Pétek* izatoga Jeztvi-

Digitized by Google

ne, koje od Obeda oztale jeſzu, odneſze v-Pivniczu, y na Zapoved *Róbinzonovu* iſſel je *Lámaze* doiti.

Róbinzon vu ſzvojem Premiſslávanyu iſſel je dalye, y pochel znovich miſzliti, ovako: Ako ti ovak prez Poſzla, y raſzipno ſivel budeſs, kak dugo bude terpelo, daſze iz podneſſeneh Nevoly, y Otchinzke Pomochi, koju tebi Bòg tvoj do vezda dàval je, nezpozabiſs? kak berzo gizdav, nepokoren, bogozabliv poztaneſs? ztrahovito! ztrahovito! " Izkrikne, hitiſze na Kolena, y Boga, dabiga od ovak nezahvalne Miſzli obchuval, milo pochne proſziti. „

Ovak oztal je joſche nekuliko Vremena razmiſslavajuchiſze, y najzadnich vu Szerdczu ſzvojem ovakva Odluchenya napravil.

" Vſivalſzi budem, reche, Boſanzkeh oveh Dàrov, ali vſzigdar z-Mertuchlivoztjum. Y od vezda, akoprem vu Obilnozti vſzega imam, budu negda ter negda priprozte Jeztvine Hràna moja. Moje Poſzle budem ravno tak, kak y do vezda, akoprem morebiti tak potrebni

Digitized by Google

trebni mí nebudu, marlyivo obverſsàval. Vſzigdar jedenkrat vu Tijednu, y to naj bude vſzaki nedelyni Vecher, budem ob nekúhaneh, kak y do vezda Jeztvinah ſivel; budem vſzakoga Meſzecza zadnyi Den, ravno tak, kak y preſſeztna mojega ovde Ztanuványa Letta, vu Szamòchi zprevodil, y onda bude *Pétek* vſzigdar jeden Dèn y Nòch, vame na Imànyu mojem oztati moral.

Ovak kadbi vu Szerdczu ſzvojem bil odluchil, pochutil je Nebezku onu Obradoſchu, koja Duha naſſega za vekſſum Zverſſenoztjum Terſzenye vſzigdar zna zprevadyati. Obraz nyegov bil je veſzeleſſi, Szerdcze nyegovo vre napervo chutilo je blaſena Szlédenya dobrovolyne ove Aldovnozti, y tuklo je oſtreje; z-Rechjum, nezgovorno dobro chutilſzi je pri Szerdczu! Ali vre dobro znana bila mû je Neztàlnozt Szerdcza chlovechanzkoga, takaj Szerdcza ſzvojega, y videl je napervo, kak lehko biſze pripetilo, da on iz oveh ſzvojeh Obechànyih zevſzema lehko biſze mogel zpozàbiti. Zato ſzudil je, da mû nebu ſkodilo, akoſzi gde kakovo Zna-

Digitized by Google

ménye napravi, na koje vechkrat pogledajuch, iz Obechànya ſzvojega biſze zpoménul. Vzeme anda Baltu ſzvoju, y zverhu Vràt Duplya ſzvojega zaſzèche ove Rechi: *Poſzlenozt, y Mertuchlivozt.*

Anda, Detcza, do zutra dajem vam Vremena, da pravo razmiſzliti budete mogli vſze Okoluztojnozti vezdaſſnyega Sivlènya *Róbinzonovoga*, y pravo preſzuditi, jeli morebiti vu nyih kaj najdete takovoga, kaj bi za Pobòlſſanye vaſſe chiniti morali. Kad y pak zkupa dojdemo, povéztemi Miſslènya vaſſa, kak y ja vam moja povedal budem.

VECHER OSZEMNAJZTI.

Drugi Dèn bilo je takvo Privuhàvanye, y Priſſeptànye med Detczum náztalo, da vſzaki ki nye videl je, ſzuditi je moral, da nekaj oſzebujnoga med ſzobom imati moraju. Metemtoga vendar

Digitized by Google

dar, kaj imaju, znati néfze moglo predi, doklam ni dofsla Vùra, vu kojoj Otecz od *Róbinzona* dalye pripovedati bil bi pochel.

Otecz. Nu, kaj je, kaj je?

Vfzi. Jednu Proffnyu! dragi Otecz, jednu Proffnyu!

Otecz. Pak kakovu to?

Vfzi najenkrat. O ja bi hotel — o ja bi rad — o y ja —

Otecz. Pfzt! — Polehko! — Ako vfzi najenkrat govorili budete, nit Rechi razmel nebudem! Govori jen za drugem. Jofek ti prichmi!

Jofek. Ja, Miskecz, y Jankicza profzili bi, dabi nam dopuztcheno bilo zutra od Obedafze zderfati.

Petricza. Ja pako, Tonchek, y Julika bi profzili, dabi zutra pri Predobedju fzamo jeden Délek fzuhoga Kruha, a pri Vecherje pak chizto nikaj nejeli.

Otecz. A zakaj to?

Jankicza. Radi bifze privuchiti, nafz fzàme oblàdati.

Miskecz. Y privuchiti, jedno malo Glàda terpeti, da tak, akobi kada gla-

Digitized by Google

duvati morali, Glàd namſze tak neprilichen videl nebi.

Petricza. Tak; y joſche bi proſzili, dabi nam dopuztcheno bilo, zutra Vecher zpát nepojti, nego czèlu Nòch ſzlobodno zkoznuvati.

Otecz. Zakaj pak to?

Petricza. Kajti y toſze jenkrat pripetiti more, da bûmo morali zkoznuvati, da namſze onda tak tesko videlo nebude.

Otecz. Radujemſze draga Detcza, da ſzami zpoznajete, kak potrebno Chloveku je negda ter negda od povolynehſze zderſati, da tak, ako Pomenkanye takoveh pochutimo, leſe zderſatiſze moremo. Ovo jáchi Dùſſu, y Telo jednako. K-Proſſinyam anda vaſſem privolyujem, ali pod ovum ſzamo Pogodbum, da vi to radi chinili budete, da poleg toga veſzeli budete, y ſzlobodno, ako bi vamſze tesko videlo, meni povezte.

Vſzi. Zaizto nebu namſze tesko videlo!

*Priatel R**.* Jaſze budem vaſz derſal, vi Mali, y zutra Vecher z-vami poztil.

Pria-

Digitized by Google

*Priatel B*** Ja pak z-vami, vi vekſſi, zutra k-Poldnevu budemo mi poztili: zkoznůval pak budem zevízemi.

Otecz. Vitesko! Vitesko! — Metemtoga nechu ni ja ta najgorſſi med vami biti: — poſzlühnete kajſzem ja nakanil!

Znáte, da od Mladozti moje jako navadilſze jeſzem, Kávu, Szlivoviczu, Pívu, y dobro Vino piti. K-tomu joſche kakti Mládenecz Tubak ſnoffati, y y puſſiti. Vſza ova pak jako Telo ſzlabiju, y vzrokújunam vſzaki zkoro Chaſztulike Potrebóſchine, da nam vezda ovo, vezda ono zfali, y zmenka. Mene viſſekrat zna Gláva boleti, ali ſzudim, da mê bolela nebi, dabiſze nebil od Mladozti na jake, y vuſigajuche Nápitke bil navadil. Ovo y Pelda *Robinzonova* genulaſzume, od vſzeh oveh zderſatiſze. Od deneſz anda pochemſſi, nebudem viſſe Tubáka niti ſnoffal, niti kuril; od deneſz nebudem viſſe pil Káve, niti Szlivovicze, niti Pive, niti Vina, zvun ſzamo na narodyeni, y godovni moj Dán, y kada kakovo Goztchenye, ali Veſzelye derſali budemo, da tak y ovoga

Dára

Dára Bosjega kada pokuſſati, y za nyega Nyemu zahvaliti budemo znali.

Znam damiſze zpervincze tesko videlo bude ove Zagovore obderſávati; ar ovem vre dugo privadilſzemſze, y k-tomu joſche vre ztarſzem. Metemtoga naj bude, ztem vekſſe potlam Veſzelye mi bude „ kadſze ovem odvuchim. Znam, da vnogi z-med Szuſzedov proti tomu budu mermrali; jeden bu rekel, daſzem Poſzebnik, da bi rad *Diogeneſſa* zponaſſati! — Drugi „ ov Chlovek je chernozlátenichen, ima Veſzelye, da more ſzámoga ſzebe trapiti! „ — Nekoji ovo, nekoji ono budu govorili; ali, draga Detcza; kada kaj takvoga vchiniti hochemo, kaj pred Bogom y naſſum Veztjum za dobro nahajamo, tak nigdar pitati nemoramo, kaj budu Lyudi nato govorili? Naj Lyudi govore kaj hote, mi vendar vchinemo ono, kaj ſzudimo, da je dobro. Ali y Vrachiteli budu nad menum z-Glávami zkimávali, budu mi, ſzám neznam kakve vſze Betege napervo prorokuvali, kajti preztal bum na Telu zkupa y Duſſi beteguvati. — Zato draga Detcza! ako

Szerd-

Digitized by Google

Szerdcze y Volyu zreſznu imamo na Pùt Nárave povernutiſze, tak Vrachitele, koji ſzami od ovoga Pùta odztupili jeſzu, nemoramo vu tom Tolnacha pítati.

Ova, za dobro ſzudilſzem, vam predi povedati, da tak iz Pelde moje navchiti moreteſze, *da Chlovek vnogo more, ako hoche:* y da nigdar zlochezta Návada tak ni jáka, dajû mi, ſzamo ako iztinzko hochemo, z-Pomochjum Bosjum preobladati nebi mogli.

Ova anda Szvojóbladanye, y Ztègnyenozti Zvùchanya, koja mi obderſávati vezda dokonchaliſzmo, naj nam za Pochetek dozta budu. Ako ova ſzrechno obladamo, druga nam potlam leſeſſa budu. Ada — dokonchano je! vſzaki naj vchini, nakaj ſze je dragovolyno odluchil! Vezda hodmo k-naſſemu *Róbinzonu.*

Ztaliſs nyegov bil mû je vezda vnogo ſzrechneſſi, kak do vezda. Jedina ſzamo Zkerb kojagâ je nemirila, bila je ova, da morebiti Divjaki ſzvoje pogublyene Pajdáſſe znovich izkat doſsli budu, ter ovak y pak med nyim, y med nyimi novo Kervótochje naztati bude

mora-

Digitized by Google

moralo. — Pri Miſslènyu ovom zemſzugâ prehàjali, ztem merzleje, zkem menyę znati je mogel, kak nyemu iztomu Szrecha poſzluſila bude.

Vu oveh anda Okoloztojnoztih Dúſnozt Szvojobchuvanozti opominalagâ je, za ſzvoju laztovitu kuliko je moguche, Szegurnozt zkerbetiſze. Vre zdavna ſelyel je Dvora ſzvojega jednu malu tverdyavu napraviti, ali doklam ſzám bil je, Zpelyanyę Selye ove videlomûſze je nemoguche. — Vezda pak, kad vre dve Rùke viſſe ima, kaj takvoga leſe mogel bude poprijeti. Poztaviſze anda na Verhunecz Brega ſzvojega, odkud vſze Mezto, y czelu Okoliczu videti je mogel, y pochne miſzliti, kak bi to napraviti mogel. Miſzlil je, ali né dugo: ar nikaj drugo potrebno ne mû bilo, kak okol ſzvoje Drevógraje, jednu gluboku, y dobro shiroku Grabu zkopati, iz Zemlye, koju van zkápal bude, Náſzip napraviti, y vuz kraj Grabe *Paliſzake* porediti.

Tonchek. Kaj ſzu to Paliſzaki?

Jankicza. Aj kak to berzo moreſs pozábiti! Kajſze nezpominaſs viſſe iz oſtreh

oneh

oneh Ztúpov, koje naſs Otecz okol Báſte pri maloj naſſoj Tverdyavi jednoga je poztavil, — Na! toſzuti Paliſzaki.

Tonchek. Ah Iztina je! — ſzamo dalye.

Otecz. Vu ovu Grabu nakanil je takaj Potóchecz, koj ni daleko od Ztanya nyegovoga zviral, napelyati; nego tak, da jedna Ztran Potóchecza chez Dvoriſche mû tekla bude, a druga pak okol Tverdyave po Grabi; da tak, ako bi gâ Nepriateli obzterli, Doma Vode imati bude mogel.

Vnogo Poſzla imal je predi, nego bi vſza ova *Pétku* ſzvojemu po Znamenyih bil dopovedal. Metemtoga kadbi y ovo teda negda ſzrechno pri nyem' bil obávil, prederchal je *Petek* na Prùd, velikeh Sskolykih, y tenkeh oſtreh Kamenov izkati, koji bi nyim nameszto Lopát vu Kopanyu Grabe ſzlúſiti mogli. Ove naſſel je ſzrechno, doneſzel, y obodva taki pocheliſzu delati.

Miſzlitiſzi morete, da ovo y pak ne bil tak lehkek Poſzel: ar Graba, da haſznovita bude, moralaje konchemar tri

Reffe

Reffe gliboka, a najtomenye chetire shiroka biti: vu Dufine pak morala je imati 8c, y blizu 100 Korachajov. K-tomu pak nikakvoga feleznoga Orudelya, nikakve Motike, nikakve Lopate neimati! mifzliteſzi, kaj che to rechi! Paliſzakov bilo je najtomenye blizu 400 potrebno, y vſze ove z-jednum ſzamo jedinum, y to kamenitum Báltum zaoſtriti, podſzechi, y obdelati: — do Iztine velik Poſzel! zvun toga morala je takajſſe druga Graba ravno tak gliboka od Zviranyka, do ove zkopana biti, akoſzu hoteli Vodu nuter napelyati — y kaj viſſe je, med Zviranykom y Ztánom *Róbinzonovem* bil je joſche jeden mali Breſányek, koteri takaj za Vodu leſe napelyati, prekopan moral je biti.

Ali vſze ove Teskoche neſzu plaſſile *Róbinzona* naſſega. Po mertuchlivom, y poſzlenom Sivlényu, bilo je takaj y Szerdcze nyegovo na tak velika Pochimanya vnogo jakſſe poztalo, kak zna biti pri oneh, koji vu Manguványu, y Naſzladnozti návadniſzu ſiveti. *Z-Bogom y zbátrivem Szerdczem!* bila je návadna Izreka nyegova, z-kojum on vſza-

vſzaki takov Poſzel je prichel, y kak známo, né preztal, doklam gâ ne zgotovil.

Tak ravno y vezda. Obodva, on y *Pétek* delaliſzu vſzaki Den od ránogá Jutra, nuter do Mráka nepreztancze, y nezgovorno bilo je, kuliko oni, vſze poleg ſziromaskoga ſzvojega Orudelya vſzaki Dán toga napraviliſzu. Na Szrechu takaj nyihovu, czele dva Meſzecze puhal je Veter takov, pred kojem né móguche bilo Divjem vu nyihovo Medymorje dojti. Nikakove anda, pod czelem Delom ſzvojem, neſzuſze imali od uyih Náhrupe bojati.

Doklam *Róbinzon* ovak dalal je, terſzilſze je takajſſe *Pétka* vu ſzvojem Jeziku podvuchiti, barem tuliko, da on nyega razmeti, y z-nyimſze zpominati bude mogel. *Pétek* bil je tak navuchliv, da je v-kratkom Vremenu dozta dobro govoril. Vu Navúchanyu pak Jezika chinil je z-nyim ravno na on Náchin, kak y mi, kada vaſz diachkoga, ali franczuzkoga Jezika navchiti hochemo, návadniſzmo chiniti: naimre, vſzigdar, kada je moglo biti, pokázal mû je

Dugo-

Digitized by Google

Dugoványe predi, od kojega bil je zpomenek, y onda imenuvalje jé glaſzno. Kada pak govoril je od Dugovány, kojeh pokázati mû ne mogel, tak zkerbelſze je po takoveh Znaményih ova mû napervo donezti, od kojeh ſzudil je, da je *Pétek* lehko razmel bude. Y ovak predi nego bi pol Letta preſslo bilo, navchilſze je *Pétek* tuliko, daſze zevſzema dobro zpominati jeſzu mogli.

Y pak nóvo Priráztenye Szreche za *Róbinzona* naſſega! Do vezda imal je v-*Pétku* némoga ſzamo Pomochnika; od vezda pako mogel mû je pravi Pajdaſs, pravi Priatel nyegov biti. O kak zgubiloſze je vezda Veſzélye ono, koje nyemu do ſzada nerázumno Papige Klaffurenye je chinilo!

Pétek vu kojega Szerdczu Vkanlyivozti ne bilo, kázal je vſze bolye y bolye, ne ſzamo právu Vernozt, nego y iztinzku Lyubav proti Gozpodu ſzvojemu. Zato y ov nyega od Dneva do Dneva rajſſe imati, ter z-Vremenom prez vſzake Szumlye pod jednem z-ſzobom Krovom zpati je puztil.

Vu

Digitized by Google

Vu menye kak dveh Meſzeczih, bila je Graba y Paliſzaki gotovi, ter ovak mogliſzu vſzako Divjeh Nahrupenye ſzlobodno chakati. Ar predi nego bi, koj z-med nyih prek Grabe y Paliſzakov preiti mogel, mogliſzuga ovi lehko, ali z-Ztreliczum vubiti, ali z-Kopjem prebozti. Za nyihovu anda Szégurnozt bilo je dobro obzkerblyeno.

Nekoj pak Dàn, kadbi *Róbinzon* y *Pétek* na jeden pri Bregu Morzkom leschi Ereſanyek ziſsli bili, ter iz nyega daleko po Morju videti bilo biſze moglo, pochne *Pétek* naskilyàvati proti jednomu Meztu, vu kojem akoprem ſzlabo, vendar nekoja mala Medymorja videti je bilo. Najenkrat pochne od Veſzelya pozkakivati, y vſzakojachka neobichna Telogibanya chiniti. — Na Pìtanye *Róbinzonovo:* kàj mû je? veſzel odgovori vze zajedno potanczivajuch: *Veſzelo! Veſzelo! Onde je Dòm moj! Onde moj Nàrod ztanuje!* Iz vusganoga Obraza, y izkreneh Ochih nyegoveh, z-kojemi on ova zrekel je, ochivezto bilo je videti, kak veliku Lyubav proti Domovini, y neizgovornu Selyu

Digitized by Google

vu nyuſze povernuti ima. — Zpazenye ovo Gozponu nyegovomu ne bilo jako povolyno, akoprem velike Hvale vredno bilo je vu Petku, da on Domovinu ſzvoju bolye, kak drugu, koju Zemlyu, y oztávlyene Priatele ſzvoje, y Rodyake, vnogo zasganeſſe, kak koga goder drugoga Chloveka lyubi. *Róbinzon*, koj od ovud Priliku naſſel je, bojatiſze, da on nyega deneſz zutra iz Lyubavi proti Domorodczem ſzvojem, najto leſe oztaviti bi mogel, dobivſſi Priliku, pochnegâ zverhu toga zpitàvati. Ràzgovor pako, kojega on z-nyim derſal je, y iz kojega vi poſteno Szerdcze *Pétkovo* joſche bolye poznati bute mogli, bil je ovakov.

Róbinzon. Bili imal Volyu, y pak med tvojemi Domorodczi ſiveti?

Pétek. Ah bi! y drago bi mî bilo, dabi y pak pri nyih bil!

Róbinzon. Hotel bi morebiti, y pak z-nyimi Chlovechanzko Mèſzo jezti?

Pétek. (areſzno) Nebi! Nego hotel bi je podvuchiti, da nebi viſſe tak po divje ſiveli, da Méſzo od Zvérih, y Mleko, a ne Lyude bi jeli.

Ró-

Digitized by Google

Róbinzon. Ako bi pak y tebe pojeli?

Pétek. To nebi!

Róbinzon. Vendar jéju Méſzo chlovechanzko?

Pétek. Jeju! nego ſzamo Meſzo potucheneh Nepriatelov ſzvojeh.

Róbinzon. Bili znal ti Chùna napraviti, vu kojem biſze prepelyati moglo?

Pétek. O, bi!

Róbinzon. Tak ſzi gâ napravi, y odpelyajſze tamo.

Ovde pochne *Pétek* veſz turoben, y ſalozten predſze vu Zemlyu gledati.

Róbinzon. No, kajti je? zakajſzi ſalozten?

Pétek. Salozten ſzem, kajti Gozpon moj nà mêſze ſzerdi.

Róbinzon. Szerdi? kak to?

Pétek. Kajti mê od ſzebe odpraviti hoche.

Róbinzon. Vendar ſzàm ſelyis vu Domovinu tvoju pojti!

Pétek. Tak je: ali ako Gozpon moj tam nejde, neſelyiſzi niti *Pétek* tamo pojti.

Digitized by Google

Róbinzon. Tvoji Domorodczi bi mene za Nepriatela derſali, y pojeli: bolye anda, da ſzàm idès.

Pétek. na ove Rechi iztergne Bàltu Gozponu iza Páſza, poda mû ju v-Ruku, y prigne Glavu ſzvoju, da mû ju razkoli.

Róbinzon. Kaj hochu?

Pétek. Mene v-moriti! Bolye, da mê zkonchaſs, kak odpraviſs.

Na koje Rechi polejugâ ſzuze. *Róbinzon* genyen vu Szerdczu, ogerliga, y reche: " Najſze ſaloztiti dragi moj *Pétek!* Ja takaj neſelyimſze od tebe razdruſiti: ar tê lyùbim iz Szerdcza. Kajſzem rekel, rekelſzem ſzamo zato, jeli ti mene ravno tak lyubiſs, kak y ja tebe. „ Zatem ogerliga znovich, y ſzuze, kojemû Radozt van zrinula je, pochneſzi briſzati.

Pétkovo Potverdyenye, da on Chûna napraviti more, bilo je *Róbinzonu* jako povolyno chuti. Prime gâ anda za Rùku, y odpelyagâ v-Mezto, gde on vre pred nekuliko Léttih Chùna pochel je delati. Ovde pokàſe *Pétku* Kladu, koja joſche na Poloviczu ne bila

ja zdubena, y povèmu, kak vnogo vre Vremena na nyoj poſzluje.

Pétek pochne z-Glávum ztrefzat, y ſzmejatiſze: ter na Pitanye *Róbinzonovo:* kaj mû vu nyem zpochitavati ima? odgovori: da vſzega ovoga Truda némû bilo potrebno chiniti: da ova Klada vnogo bólye z-Ognyem v-malom Chafzu biſze mogla bila zdubzti. — Gdo bil je veſzeleſſi na Rechi ove, kak *Róbinzon!* Vre videl je Chùna gotovoga: vre z-Namiſslènyem ſzvojem bil je na ſzred morja, y ſzrechno dopelyalſze k-kraju Mezta takovoga, vu kojemſzu *Europanczi* bili! O! kak zkakalomû je Szerdcze od Veſzelya nad pribliſajuchemſze Oſzlobodyènyu nyegovom! — Za tverdno anda dokonchano bilo je, ov Poſzel zutra taki zpunoga Dneva poprieti.

Petricza. O! vezda Veſzelye naſſe na zkorom bû preztalo.

Otecz. Kak to?

Petricza. Kad jenkrat Chùna dobi, tak onda bû taki odhajal, y kad jenkrat vu Európu dojde, onda nam vech od nyega nikaj nebudeſs imal pripovèdati.

Digitized by Google

Otecz. Kaj nebi rad Veſzelyu ovomu odrechiſze, ako bi znal, da to na Oſzlobodyènye *Róbinzonu*, kaj pripomoglo bude.

Petricza. Bi, to je tak Iztina! Ali nátoſze neſzem bil zmiſzlil.

Otecz. Metemtoga, gdo zna, kaj vſze joſche nadojti, y *Róbinzonu*, ne ſzamo oditi, nego y Chùna delati, preprechiti more? Buduchnozt je neztanovito, premenlyivo Dugoványe, y zvekſſinum prehitiſze drugach, kak mi ſtimamali jeſzmo. Uſſanya naſſa najnamſze joſs jenkrat tak iztinzka vidiju, vendar vechkrat vkanyùju naſz; y zato vſzigdar zpametneje je, na ova vre napervo pripravitiſze.

Róbinzon, koj ovo do vezda vre tuliko krat zpoznal je, povernesze z-*Pétkom* Domom, tverdno obechajuchi, da Izverſsènye goruche Selye ſzvoje, na nàjmudreſſu, y najbolſſu Providnozt Boſanzku zpuſchati hoche; kajti ona vnogo bolye, kak on ſzam, znati more, kaj za nyega je najhaſznoviteſſe. Y ovak draga Detcza, vu zpodobneh Prilikah, y mi hochemo chiniti.

VE-

VECHER DEVETNAJZTI.

Drugi Vecher, kadbi vſza Drusba, y pak zkup zpravilaſze bila, biliſzu vre nekoji, obechane Zderſanozti Chine, obavili. Vſzi biliſzu Veſzeli, y dobre Volye; y Otecz pochne Razgovora ſzvojega z-ovemi Rechmi:

No, Detcza, kak je Pozt?

Vſzi. O dobro, prav dobro.

Otecz. Vi vidite, da y ja joſche ſivem, akoprem nikaj drugo, kak ſzamu Vodu, y Mleko pil niſzem.

Miskecz. Dabi nato doſslo, tak bi ja joſche duglye hotel poztiti.

Vſzi. O y Ja! y Ja! Vem to nikaj né!

Otecz. Duglye poztiti né potrebno; moglo bi vam takaj y na Zdravju skodeti; nego, ako hochete, ja vam neſto drugo poztavim, kaj vam ravno tak haſznilo bude.

Vſzi. O, hochemo! hochemo! dragi Otecz!

Digitized by Google

Otecz. Za denesz vszaki z-med vasz dozta je vchinil, navlaztito kad josche ovu Noch zkoznuvati bûsze moralo. Nego, ako iztinzku Selyu imate, prav verli Lyudi poztati, to jezt takovi, koji jàki na Dussi y Telu, ter tak prikladni budu k-Szrechi Blisnyega vnogo, prav vnogo pripomochi, tak chujte, kajszem nakanil!

Hochu za vasz Piszma ztareh Mudroznanczev chteti, kojiszu Navuchiteli glaszoviteh, y velikeh oneh Lyudih bili, kojisze vam, kad vam Sivlenye nyihovo pripovedalszem, tak jako dopali jeszu. Vu nyih popiszane ztoiju Naredbe, koje ovi Mudroznanczi Vuchenikom szvojem dàvaliszu, y po kotereh Zpúnenyu, ovi Vucheniki nyihovi, tak verli poztaliszu. Vszaki Tjeden hochu vam jednu z-med oveh Nàredbih na jednu z-Paperom oblechenu Tàbliczu popiszati; nyu raztolmachiti, y zkup vszigdar povedati, kaj vsze chez Tjeden chiniti morate, ako selyite, da vam Izpunyenozt takoveh Prepiszkov lehka, y vu povolynu kakti Nàravu prèjde. Iztina je, ovo prez Aldovnozti islo nebude;

vech-

Digitized by Google

vechkrat bûte primorani vnogomuſze Veſzèlyu dragovolyno odrechi; vechkrat vnoge ſuhke Kaline pregutati, za onu Jakozt z-Vremenom prezkerbetiſzi, prez koje ne mochi niti Poſelénya nefzlobodna poduſſiti, niti Kvàr kakov, ali Pomenkanye z-mirovnem Szerdczem podnezti. Toſze razme, da mi Ztateji vam vu tom Pùta kazali, y od vaſz nikaj drugo potrebuvali nebudemo, kak ono, kaj ſzàmi vchiniti vu Ztàliſſu jeſzmo. Privolyite k-tomu? —

Vſzi privolyiliſzu, y Privolenyè ſzvoje z-Rukoplozkanyem potverdili! Od ovoga anda Chaſza podignyena je med nyimi *Skóla Mudrozti*, od drugeh Skòl vu tom ſzamo razlúchavajúchaſze, da Podvúchanye vu Tjednu *pol Vure ſzamo* terpelo je, kaj pak navúchano bilo je, najmenye *oſzem Dnî* vu Chineh zvùchati jeſze moralo.

Ovo kadbi od vſzeh zkupa dokónchano bilo, iſſel je Otecz vu Pripovezti ſzvojoj dalye ovako.

Detcza! kaj vam vchera na Konczu Pripovèdanya mojega rekelſzem, da je moguche, toſze vu Iztine, y pripetilo je.

Vſzi.

Digitized by Google

Vſzi. Kaj to? kaj to?

Otecz. Rekelſzem, daſze vechkrat naj iztinzkèſſa naſſa Uffanya vu Sivlènyu ovom na jenkrat prehitiju; ter zato, da y *Róbinzonu*, koj ſzvoje Oſzlobodyénye v-Rukah vre kakti derſal je, takaj neprevidyena kakova Préprechka, koja nyega ovde joſche duglye oztati bi primòrala, zevſzema lehko nadojti more. Prèprechka pak ova zaizto drugi Dán vre doſsla je.

Ar na ov izti Dàn pricheloſze je y pak Desgyèvje ono, od kojega *Róbinzon* vre iz vnogoletne Veſchnozti ſzvoje, znal je, da vſzako Letto dvakrat, ravno ono Vréme, kada Dàn y Noch jednàkaſzu, nadójti je návadno. Vu Vremenu takvoga Desgyèvja, koje zkoro vſzigdar jeden, ali dva Meſzecze terpelo je, ne bilo moguche izvan Krova kaj delati; tak jako, y tak nepreztáncze vleval je Desgy z-Oblakov! zvun toga takaj zpoznal je *Róbinzon*, da vu ovoj ſzvèta ztranki, vu takvom Vremenu ván iziti, y namoknuti, je Zdrávju jako skodlivo. Kaj anda vezda mogel je chiniti? Delanye Ládje moralo-

raloſze je na dalye prenezti, y Vreme z-hiſnemi Poſzli prebaviti.

Vu oveh desgyevneh Dnèveh, y jako dugocháſzneh Vecherih, kak jako drago bilo mû je, imati y pak Ognya, y kaj viſſe, imati Pajdaſſa, imati Priatela, z-kojem on obchinzke hiſne Poſzle, ne ſzamo zkupno tirati, nego joſche k-tomu zauffano z-nyimſze zpominati je mogel! Do vezda bil je primoran ove duge, y pune Sàlozti Vechare prez Poſzla, y vu Tmicze ſzàm zprevoditi; vezda pak ſzedel je z-*Pètkom*, ali pri Lucherni, ali vu Kuhinyi pri Ognyu, ter vu Poſzlu, y Rázgovoru, né vech chutil pretesko ono Dugocháſznozti Breme.

Pétek podvuchalga je vu vſzakojachkeh maleh Rukotvorih takoveh, kakove Divjàki za Ztàliſs ſzvoj zlehkotiti med ſzobom ſzu znaſsli: Ali y *Ròbinzon* podvuchal je *Pétka* vu oneh, koja Nàrodu nyegovomu joſche nigdar znana neſzu bila. Ovak napréduvaliſzu obodva vu Znanozti, y Prikladnozti; y zponapraviliſzu po zkupnoj Marlyivozti vnoſinu vſzakojachkeh màleh Rúkotvorov, koje zponapraviti, niti jednomu,

niti

niti drugomu, dabi ſzam bil, moguche nebi bilo. Ovde obodva ſpoznaliſzu, kulika Haſzen je Chloveku vu Druſtvu, y Priatelztvu ſiveti, a ne, kakti nema Zver, po Shumahſze razhajati.

Pétek med oztálemi znal je takaj lepe, y guzte iz Lichja Zpleténke, kakti Rogoznicze plezti, tak tenko, daſze lehko za Opravu vurèditi jeſzu mogle. *Ròbinzon* navchilſze je ovo vu malom Vremenu od nyega, y obodva na pleliſzu jih vu kratkom Chaſzu tuliko, daſze za vſzakoga jedna czela Oprava napraviti je mogla. O kak raduvalſze je *Róbinzon*, kad vech neprilichnu, ter iz nevchinyeneh, y okorneh Kós, Opravu noſziti né moral!

Nadalye, znal je *Pétek* iz láſznateh kókuſzneh Kór, y drugeh vſzakojachkeh lákneneh Tráv, Niti, y Drete vnogo bolſſe, kakſzu bile *Róbinzonove*, ferkati, ter iz oveh na jeden oſzebújni Náchin Ribje Mreſe plezti. Jeden Poſzel, z-kojem ſzebi obodva vnogoga dugoga Vechera, vugodno pokratili jeſzu.

Doklam ovak poſzluvaliſzu, tak oſzebùjna takaj bila je Zkerb *Ròbinzonova*, kak

Digitized by Google

kak bi on Rázum divjega ſzvojega Priatela razbiztriti, y nyega z-Vremenom vu Zpoznanyu pravoga Boga vpùtiti mogel? Ar kak teſche y bludno bilo je *Pétka* Veroznánztvo, iz ovoga, kojega z-nyim *Róbinzon* derſalje Rázgovora, ſzami zpoznajte.

Róbinzon. Povech mî vendar moj Priatel *Pétek*, jeli ti znaſs, gdo je Morje, Zemlyu, Zvézde, Zverine, y naſz izte ztvoril?

Pétek. O znam! to je *Toupan* vchinil.

Róbinzon. Gdo je to *Toupan?*

Pétek. Ej! —' Germlyavecz!

Róbinzon. Ali, gdo je taj Germlyavecz?

Pétek. Jeden ztári, ztari Chlovek, koj duglye, kak vſze Ztvari ſive, koj germi. On je ztareji nego je Szúncze, Meſzecz, ali Zvezde: y vſze Ztvari *O!* — k-nyemu krichiju. (to hoche tuliko rechi, kak „ *vſze Ztvári muſze klanyaju.*)

Róbinzon. Jeli tvoji Lyùdi, kada vumrû, dojdù kamo?

Pétek

Digitized by Google

Pétek. O neg da! — dojdu k-*Toupanu.*

Róbinzon. Gde je ov?

Pétek. On ztanuje vu viſzokeh Planinah.

Ròbinzon. Jeli gâ gdo videl onde?

Pétek. K-nyemu nigdo neſzme kak ſzamo *Ovokakeezi.* (c) — ovi krichiju k-nyemu *O!* y potlam povèdaju nam, kaj jim je govoril.

Róbinzon. Jeli onem Lyùdem, koji vumrû, y k-nyemu dojdu, dobro prî nyem?

Pétek. O da! ſzamo ako ovde vnogo Nepriatelov pokolyu, y pojeju.

Róbinzon. oſzupneſze nad ovum Priatela ſzvojega ſaloztnum Bludnoztjum; y pochne mû taki bolſſe od Boga, y Sivlenya po Szmerti buduchega Námiſzli, y Oſznove dàvati. Vputil gâ je, da Bòg je jedno nevidlivo, vſzamogùchno, premùdro, y predobro nikakvoga neimajuche Tèla Bìtje; koj vſza ova, koja vidimo, ne ſzamo ztvoril je, nego y zderſá-

(c) Ovak imenuju nekoji divji Aldovnike, iliti Pope ſzvoje.

Digitized by Google

zderſáva; koj nigdarſze né pochel, koj je vſzigde, y vu vſzakom Meztu, vſza vidi y zna, koja mi miſzlimo, ali govorimo, ali chinimo; koj Krèpozt lyubi, a Zlochu odurjáva; y záto ne ſzamo ovde, nego y po Szmerti vu vekivechnom Sivlènyu, one ſzamo ſzrechne vchiniti hoche, kojiſze iz czeloga Szerdcza terſziju, ovde dobri biti.

Pétek poſzluſſal je viſzoke y batrive ove Návuke z-Pazlivoztjum velikum, y nyeſzi je dobro zapámetil. Kajti pako vſze bolye y bolye vu nyih podvuchen ſelyel je biti, y *Róbinzon* ravno tak nyega rad vuchil, kak y on poſzluſſal je, tak vu kratkom Vremenu, tak je napréduval, da je vu oſzebùjneſſeh Verenaſſe Kotrigeh, tak dobro podvuchen vchinyen, kak nyega Navuchitel nyegov ſzám mogel je podvuchiti. Y od ovoga Vremena derſalſzi je za Szrechu veliku, da je iz Domovine ſzvoje ravno vu ovo Medymorje preneſſen: ar znal je rechi: da Bog z-nyim dobro miſzlil je, kad gâ je v-Rùke dàl Nepriatelom, kî drugach nigdar z-*Róbinzonom* nebiſze bil zpoznal; joſche menye

kaj

Digitized by Google

kaj od Boga pravoga, y Zverſenoztih nyegoveh chuti bil mogel.

Od vezda molil je *Róbinzon* Boga vſzigdar kad *Pétek* bil je poleg, y kak ſzerdczogiblivo bilo je videti ovoga, z-kak veſzelum Poniznoztjum za nyim je molil. — Y ovak ſiveliſzu obodva veſzelo, y ſzrechno onak, kak ſiveti mogu oni, koteri od vſzakoga Lyudih Druſtva, razdruſeni jeſzu.

Ovak preſslo jim je Vreme desgyevno, da neſzu nit zpazili. Vre Nebo pocheloſze je biztriti; Vihri tiſſiti; y ſmehki Oblaki mirovnoſze raſzhájati. *Róbinzon*, y verni Tovàruſs nyegov vſivaliſzuſze y pak chiztoga Zràka protuletnoga, y z-ovim objácheni, z-novum kakti Jakoztjum odpraviliſzuſze na Poſzel, kojega vre pred desgyevnem ovem Vremenom odlùchili bili jeſzu.

Pétek, kakti Meſter vu Ladyotvórztvu, pochne Kladu z-Ognyem dubzti. Ovo odhájalo mû je tak berzo, y tak vitesko, da *Róbinzon* yech kak jezero Shupelyakov ſzàm ſzebi znal je oſzmekнuti, da nyemu ovo ſzàmomu predi na Pamet doſslo ni bilo. Ali vendar obà-

tri-

trivelſze je taki, y rekel, da bi mî vſze na Pamet doſslo bilo, kaj bi mî bilo pohaſznelo, pokehdob, da Ognya néſzem imel?

Uffamſze, da od mene ovde potrebuvali nebûte, dabi vam vſze okoloztojno povedal, kak, y kuliko oni vſzaki Dén napravili jeſzu; ar Pripovédanye ovakovo niti bi vam povolyno, niti haſznovito bilo: zato dozta bude, ako povèm, da ova Ládja, koju *Róbinzon* nigdar, ali more biti chizto keſzno bil bi zgotovil, vezdà, kad zkup delali jeſzu, vu dveh Meſzeczih zevſzema bila je gotova. Jadra ſzamo, y Veſzlaſzu falela. Pervoga odluchil je *Pétek*, drugoga *Róbinzon*ſze prijeti.

Petricza. Kak je pak mogel Jadro napraviti? vem k-tomu Plátna potrebuje?

Otecz. Platno delati, toſze razme, da znal ni; niti je k-tomu potrébna imal; ali kak vre povedalſzem, znal je lene tenke iz Lichja Zpletenke, kakti Rogoznicze delati, koje Divji na mezto Platna, za Jadra potrebuju.

Digitized by Google

Obodva bilifzu v-jednako Vreme gotovi: *Róbinzon* z-Veſzli, a *Pétek* z-Jadri; y vezda nikaj viſſe ne falelo, kak Ládju z-*Kozlov* zpuztiti.

Tonchek. Kaj je to?

Otecz. Nefzi nigdar jofs videl, kakſze nova Ládja, kad je gotova z-Brega vu Elbu zpuztcha?

Tonckek. O, jeſzem vre tulikokrat!

Otecz. Anda ondeſzi videti mogel, da Ládja na Szlemenih iz Brega dole do Vode naſzlonyeneh ztoji. Ova Szlemena zovejuſze takaj y Kozli. Kak berſe anda zágvozde one, koje Ládju derſiju, van zbijuſze, poleti Ládja po Szlemenih na Vodu dole, y ovo zoveſze Ládju iz *Kozlov*, ali iz *Szlemenih* zpuztiti.

Na Neſzrechu bilo je Mezto, na kojem ſzvoju Ládju delaliſzu, za nekuliko Jezer Korachajov od Brega daleko; bilo je anda Pítanye, kak ju do Brega zpratili budu? Nyu noſziti, ali rivati, ali pred ſzobom vályati, bilo je nemoguche. Kaj anda ſzu chinéchi? — Ovde y pak Kolaſzu vgreznula!

Joſek.

Digitized by Google

Joſek. Eyh! *Róbinzon* bil bi mogel ſzamo Schipu vzeti, y onak vchiniti, kak je onda, gda je ona dva velike Kamene iz Dúplya ſzvojega van zrival!

Otecz. Na Korizt, koju nyemu málo ovo Orudelye onda vchinilo je, ni on vezda pozábil; y ove potrebuval je: nego zahman! Ládja odhájala je z-Mezta tak po malo, da je ochivezto ſzuditi mogel, da ju pred Meſzecz-Dnî do Vode nezriva. Na Szrechu, domiſzlilſze je na drugo, ravno tak priprozto Orudelye, koje Dervodelavczi, y drugi Rukotvorniki vu *Europé* potrebuju, kada kakovo ſmehko Dugoványe kam odvályati radibi. Oni vzemeju *Vályke.* —

Tonchek. Kaj ſzu *Vályki?*

Otecz. Podugovata okrugla Dréva, kojaſze ravno zato, kajtiſzu okrugla, lehko dáju vályati. Ove poztaviju pod Terh, kojega iz jednoga Mezta vu drugo prerivati bi radi; y ako takov Terh ſzamo y kuliko odrivávaju, takſze válya na Válykeh ſzám od ſzebe. — Komaj da *Róbinzon* ovak vchinil je, z-Veſzélyem videl ja, kak lehko, y kak berzo Ládja z-Mezta odhája. Vu dveh

Digitized by Google

Dnéveh bila je vre na Vodi, y obodva raduvaliſzuſze kruto, kadſzu videli, daſze zevſzema potrebuvati more.

Vezda nikaj drugo né bilo treba, kak na Pùt pripravitiſze; Ládju z-tulikem Ztroskom obzkerbeti, kuliko noſziti bude mogla; ter onda na dugoſelni Pùtſze odpraviti. *Pètek* ſelyel je, dabi iſsli vu Medymorje, gde je nyegova Domovina bila; *Robinzon* pak vu *Ameriku*, gdeſze je uffal Spanyólcze, y druge Europancze nájti. Domovina *Pétkova* ne bila dalye, kak chetiri Milye; ztalna pak Zemlya od *Amerike* bila je vech kak petnajzt Mily daleko. Akoſze anda odprave vu onu; tak vſze dalye y dalye budu od ove; ter tak Pogibel vſze vekſſa, y vekſſa bude. Vu Domovinu ſzvoju znal je *Pétek* dobro Pùta; a vu *Ameriku* bil mu je zevſzema neznan; y vnogo bolye joſche *Róbinzonu*, arſze nigdar po nyem ni vozil. Dober anda Tolnach y pak bil je potrében.

Teda negda Selya *Ròbinzonova*, y pak k-chlo vechnem Lyudemſze povernuti, obla dala je vſze Teskoche, y Protiztavke Pajdáſſa ſzvojega. Dokoncha-

no

Digitized by Google

no anda bilo je, za Dán zutraſſnyi, vſze, kaj na Pùt potrebno bude, pripraviti; y z-pervem, koj púhal bude Vetrom, vu Imenu Bosjem; proti Ztranki onoj odpravitiſze, gde *Pétek* ſzudil je, da je najblifnyi Kotar od *Amerike*.

Y ovo naj bude dozta za deneſz, ar Vreme je, daſze y ~~mi~~ na naſſe Zkoznuványe pripravimo.

Nato zpraviliſzuſze vſzi zkupa vu jednu Hiſu, gde Mati vſzakojachka domácha Dela, z-kojemiſze chez Nóch zkoznujuchi, zabavlyali budu, je pripravila. Dva z-med nyih vſzigdar, vſzaki vu ſzvojem Verta Kùtu, ztáliſzu na Ztráſi, y kad pól Vure je minulo, pod Bubnyi y Szviralami bila je Ztráſa premenyena; y dva drugi na Mezta nyihova poztavlyeni. Za vſzakum pako Vurum, doneſſena je Vochya za razhladitiſze. — Bila je lepa Noch letna! z-jedne Ztrani pol Meſzecza na Nebu, a z-druge Ztrani v-Dalechine Oblachina, iz kojeſze nepreztancze je bliſzikalo! — Zrák bil je kruto topel, y vſza zpècha Nárava jako tiho! — Drugi Dàn vſzi jednem Jezikom valuvaliſzu, da tak po-

Digitized by Google

volyne Nochi nigdar joſche zprevodili neſzu.

VECHER DVAJSZETI.

Otecz.

Nut, Detcza! *Róbinzon* y *Pétek* Ládjuſzu natovorili; y Veter bil je povolyen. Pripraviteſze anda, y zprichajtejîmſze za naveke! Gdo zna jeli jê y kada vech videli, ali od nyih kaj chuli budemo.

Vſzi. (Turobni y Saloztni) Oh!

Otecz. Kad bi *Róbinzon* Dvóra ſzvojega bil oztavil, oztal je na Bregu, koji zverhu Dvóra nyegovoga bil je, ztojechi, y *Pétka* odpravil je napervo. Ovde zadnyi krat joſche razmiſzliti hotel je, vſze one Sivlenya ſzvojega podneſſene Nevolye, pod koteremigâ je chudnovita Providnozt Boſanzka vu Meztu ovom do vezda zderſávala. Potok Szuz Veſzélya, y Záhvalnozti zlejalſze

je

je iz Ochih nyegoveh. Zatem prusi razprezterte Rùke proti Nebu, ter iz zasgánoga Szerdcza ovak pochne govoriti:

„ O predrági Otecz moj Nebezki, kak ti ja vezda zahvalil budem nad vszem onem, kaj ti do vezda z-menum vchinil jeszi? Nut! (ovde klekne na Zemlyu dole) ovde leszim pred tobum vu Práhu, nemoguchi vrùche Szerdcza mojega Chùti z-Rechmi tebi povedati! Ali ti o Gozpone! vidisz Szerdcze moje, vidisz onu neizgovórne, od koje vsze prevzeto je, Chùt Zahfalnozti! Ovo anda po tebi tak pobolszano, tebe tak lyubèche Szerdcze, je vsze ono, kaj ja tebi, Otecz moj Nebezki, za tvoje neizbrojene, y meni prikázane Dobróte ovde vezda alduvati morem! Ah primi je, primi je Otecz preselni, ter izpuni on Czily Pobólszanya, kojega z-nyim zapochel jeszi! Nut znovich predájemsze vu Otchinzke Rùke tvoje! Vchini z-menum poleg Volye tvoje! Nepuztimé odztupiti od Pùta Krepozti, na kojega mene Miloszerdnozt je tvoja dopelyala! Nedaj szamo toga, Otecz dragi,

Digitized by Google

ſzamo toga nedaj! drugach pak náj mí bude, kak ti hocheſs. — Ja idem kamo mê ti pelyal budeſs, idem z-Uffanoztjum vu tê vu vſzaku novu Pogibel, koja na mê morebiti chaka, nepreztraſſen. Zprevádyaj mê Bóg moj z-tvojum nevidlyivum Nazochnoztjum; chuvaj moju ti nevmertelnu Dùſſu, y objachi jû proti vſzakomu naztajuchemu Zkuſſávanyu, budi na Maloſzerdnozt, ali Neterplivnozt, ali Nezahvalnozt proti tebi — proti tebi, o vekivechna Lyubav nebézka! — Ztvoritelu! Otczu! Bogu! Bogu mojemu. —

Ovde od prevelike Szerdcza Chutlivozti nemogúchi vech Réchi dalye govoriti, opade mlahav na Zemlyu, y pochne miloſze plakati. Zatem znovich objáchen z-Boſanzkum Bátrivoztjum zdignesze gore, y razgledaſze joſche jenkrat, po ſzebi tak dragoj Zemlyi, koju on vezda oztavil bude. Bilo mû je, kak zna biti onomu, koj Domovinu ſzvoju oztávlya, y néma vech Uffanyanyu viſſe videti. Zaplakane y ſzuzne Ochi nyegove milo, y kakti zalyublyeno zadevaleſzuſze za vſzako Drévo ono,

pod

pod kojega on negda Szenczum pochival je; za vſzako Delo, koje on z-Potom Obraza ſzvojega bil je napravil. Szerdcze nyegovo bilo je tak Salozti puno, kak dabiſze od najdragſſeh Priatelov ſzvojeh moral bil razdruſiti. Kad je pak pod Bregom po zelenoj Trávi paſzucheſze Lámaze ſzvoje bil zagledal, moral je Ochi ſzvoje od nyih odvernuti, da nebi morebiti, vre genyeno Szerdcze nyegovo, od odlúchenoga Púta, nazad zaderſale.

Teda negda preoblada, y ovo ſzvoje Szobomborenye. Dodàſzi Szerdchenozt, pruſi-Ruke ſzvoje proti czelom Meztu, kak dabi vſza, kojaſzu vu Okoliſchu onom bila, lyublyeno objeti hotel, ter milem Gláſzom zakrikne: *Zbogom! Ah zbogom o Szvedoki podneſſeneh Nevòly mojeh! zbogom! zbogom!* — Zadnyi *Zbogom* zaduſſilo mû je Hliktanye. Milo joſs jenkrat poglédi proti Nebu, y odide.

Vu Odhájanyu zapazil je vernoga *Póla* ſzvojega, koj iz jednoga Dréva na drugo za nyim je zletàval. Selyi, nyega z-ſzobom vzéti, ne mogel ſzuprotzta-

ztavitiſze ; pruſi Rúku , zazove *Pól! Pól*, y *Pólchek* zkochi nà nyu , po kojoj pozkaklùiuch dojde do Ramena, gdeſzi y ſzel je. Ovak doſſel je *Róbinzon* k-*Pétku*, koj vre dugo na nyega chakal je, y obodva ztupiju vu Ladju.

Bil je 30ti Dàn Zimchaka Meſzecza ob 8me Vure vu Jutro, *Róbinzonovoga* pako vu Medymorju ovom Zadersàvanya, Letto devèto, kad po lepom Dnèvu, y dobrom Vetru od Kraja ododitiſznuliſzu. Ali komaj, da za nekuliko Jezer Korachajov odvezliſze jeſzu, doſsliſzu na *Klup* morzku.

Julika. O povechnam predi, kaj to znamenuje *Klup* morzka?

Otecz. Ovak imenuju Brodàri jeden Rèd Pechin zkupaſze dersècheh, kotere ali iz Vode gde, y gde van káſuſze, ali pod Vodum zkrite jeſzu. Ova *Klup*, iliti *Greben* prùſalſze je, od Nadmorja Medymorja ovoga bolye, kak za dve nemske Milye daleko vu Morje. Prek ovoga prejti, obodvem videloſze je pogibelno: anda obernuliſzu Jadro drugach, y hoteliſzu zaobìti.

Mi-

Digitized by Google

Miskecz. Kak pako znati mogliſzu, da tak daleko ov Greben vu Morjeſze prùſa; pokeh dob veſz z-Vodum bil je pokrit?

Otecz. Ovo mogliſzú poznati iz Pretergàvanya Szlápov morzkeh, koj na Meztah takoveh, gde Pechine pod Vodum zkrite jeſzu, viſse goreſze zdiſu, y jacheſze peniju. —

Komaj da na zadnyi Kraj Grebena ovoga doſsliſzu, z-takvum od Vode Nochjum biliſzu pograblyeni, kak dabi naj jakſſi za nyimiſze Vihri podignuli bili. Preztraſſeſze obodva, y berzo popraviſſe Jadra ſzvoja, ſtimajuchi, da je Veter tira. Ali y ovo nikaj ni pomoglo; odhàjaliſzu ravno tak berzo, kak y predi, y na *Z*trah ſzvoj veliki zpaziliſzu daſze na Szredine jednoga preberzoga morzkoga Potoka nahàjaju.

Tonchek. Oh, kajſzu vu Morju takaj Potoki?

Otecz. Jeſzu, Tonchek; kajti Dno Morja je ravno tak nejednako, kakti goder, y Skralyup ztalne Zemlye; ar y vu Morju ravno tak, kak y na *Z*emlyi nahàjajuſze Jarki, Bregi, Doline, y Pechi-

Digitized by Google

chine, y ovak Voda proti onoj Ztranki, proti kojoj viſzi, ima vekſſega Máha, y bolye ſzilli, odkud potlam bivaju vu Morju ravno tak veliki Potoki, kak je y naſſa *Elba*, kojiſzu jako nàgli. Na ovakove jako pogibelno je dojti z-Làdjami, oſzebujno z-malemi; ar kada jenkrat Làdja na nye dojde, vechſze iz nyih tak lehko oſzloboditi nemore, ter vechkrat dalye, kak pedeſzet Mily, y viſſe, vu viſzoko Morje odneſzeſze.

Petricza. Ah tusni, tusni *Róbinzon!* kak ti bû vezda?

Julika. O da bi ſzamo vu ſzvojem Medymorju bil oztal! Jaſzemſzi miſzlila, da y pak, kaj takvoga dojde!

Otecz. Kaj nyega na ov Pût vezda genulo je, né bila pohlepna Znatiſelnozt, niti detchinzka nerázlosna Prevzetnozt; nego vnogi, y k-tomu razborni Zroki. Vſze, kaj mû vezda nadojti je moglo, mogel je za Bosje Poſzlànye, vu kojeſze vre bil je povdal, derſati.

Obodva, kaj najbolye mogliſzu, pocheliſzu veſzliti, dabi, kak iz ovoga Potoka oſzloboditiſze mogli. Ali neizgovorna Potoka ovoga Naglozt, odneſzla

neſzla je nye, kakti Ztrela berzo, tak daleko, da vech Ravnine od Medymorja ſzvojega nikaj videli neſzu. Pogibel nyihova bila je vre nad zádnyi Kariki: ar ſzamo joſche pol Vure; — tak y Verhùnczev od najvekſſeh Bregov ſzvojeh videli nebudu; ter potlam, akoprem bi ſzilla Potoka morebiti ziſslaſze, kak onda, kad nigde vech Zemlye videli nebudu, kak velim nazad vu Medymorje ſzvoje prez *Kompaſzа* pogoditi budu mogli?

Tonchek. Prez — ?

Otecz. Prez *Kompaſzа*, velim. Miskecz, koj bi Ladjekapitan rad poztati, on tî pove, kaj je to?

Miskecz. (ſzmejuch) O dabi ſzamo vſza, koja k-tomu idu, tak dobro znal, kak to znam! — Tonchek, to tî je kalamita Igla vu jednoj okrugloj Skatulyiczi. —

Tonchek. Je, vezdaga derſi! Ali kaj je to *kalamitna Igla*?

Miskecz. Je jedna Igla iz Oczelyi, ztanovitem Kamenom, koiſze *Kalamit*, *Selezovlek*, drugach *Magnet* zove, povlechena. Igla z-ovakvem Kamenom po-

povlechena zadobi tak chudnovitu Laztovitozt, dafze vfzigdar proti Polnochi, to jezt, proti fzevernoj Ztrani zfzvojem Klyunom obracha. Poleg ove ravnajufze Brodari, onda navlaztito, kad nigdi vech Zemlye nevidiju; ar drugach bi lehko na vifzokom Morju zabludili, niti bi znati mogli, proti kojoj Szvéta Ztráni brodiju.

Otecz. Jefzi razmel?

Tonchek. Jefzem! Szamo dalye!

Otecz. Kajti ada *Róbinzon* ovakvoga Kompafza ne imal, tak nigdar nebi mû bilo moguche Pùta nazad pogoditi, kak berfe bi vfze Medymorje fzvoje zpred Ochih fzvojeh bil zgubil. Y onda kulika Nefzrecha nechaka gâ? Na Szredine Morja vifzokoga biti, y to vu jednom malom nefzegurnom Chunu; vu kojega fzamo za nekuliko Dnevov Ztroska vzeto bilo je: — jeli more, kaj ztrahoviteffega mifzlitifze?

Ali ovde kázalofze je ochivezto, kak veliko y neizgovorno vu Pogibeli Blago je, dobra Vézt, y Bogolyubnozt! Dabi *Róbinzon* ove bil neimal, kak bi ovo nove Pogibeli prevagajuche Breme

bil

Digitized by Google

bil podnesel? Zdvojil bi bil, y nevolynomu Sivlènyu svojemu rajsse predi Konecz vzel, kak od polehke, y ztrahovite Glàda Szmerti poginul!

Pétek Pajdass nyegov, pri kojem Ztrah Bosji josche tak chverzto ne bil zassadjen, niti po tulikeh dugeh Nevolyah, kak Bogolyubnozt pri Gozponu nyegovom, josche bil objachen, vre pripraven bil je zdvojiti. Nemoguchi dalye vech vesszliti, zgubi Volyu, polosi Vesszlo dole, pogleda tusno vu Obraz Gozpona, y reche: nebili bolye bilo, dabi obadva iz Chùna van zkochili, ter ovak vszemu Zlu, koje nyim josche dòjti bi moglo, najenkrat z-Szmertjumsze vugnuli? *Róbinzon* opoménega naipervich lyublyeno, y terszisze Szerdchenozt nòvu mû dodati; zatem z-razlosnem Náchinom pokáragâ; zpochitávajuch mû szlabu Veru nyegovogu, ter gâ proszi vsza ona, koja on nyemu do vezda od Providnozti Bosanzke povedal je, kakti iztinzka, y nevkanlviva derszati. "Stimasszli, rechemu na dalye, da mi szamo onda, kad na Zemlyi jeszmo, pod Oblaztjum vszamogùchega Bo-

ga

ga ztojimo? Jeli ni on Gozpon y Morja? Jeli nemre (akomuſze tak dopadalo bude) nàglem ovem Vodam zapovedati, da naſz na ſzlobodno, kam Mezto zaneſzeju? Ali ſtimaſs morti, daſze pred Oblaztjum nyegovum zkrijeſs, ako vu Morje zkochiſs? Znaj, o prevzetni Mladich! da nevmertélna Dùſſa tvoja vſzigdar, vu vſzakom Meztu oztane vendar Podlosnik Boga prezmosnoga; y da nyoj nigdar dobro biti nemore, kadaſze, kakti Pùntaricza proti Bogu podigne, ter iz ovoga Szvéta, predi nego jû on pozove, preneſze! „

Pétek chutil je ſivo Iztinu Zpochitávany oveh vu Szerdczu ſzvojem, ter nad Maloſzerdchenoztjum ſzvojum ſzramuvalſze je. Na Nagovárjanye *Róbinzonovo* poprìme znovich Veſzlo, ter obodva, akoprem niti najmenſſega Pomochi Uffanya ni bilo, znovich pocheliſzu veſzliti. — “ Ovo, reche *Róbinzon*, ovo je Dùsnozt naſſa. Doklam, y koju Izkru Sivlénya vu naſz chutimo, mòramoſze terſzit nye obderſati, ter onda ztopram, ako drugach vech biti nemore, z-tem barem Razveſzelènyem

vumre-

vumreti; Kajti Bòg tak hotel je imati. — Vólya pak nyegova dragi *Pétek!* reche neſto glaſznèje, y z-plemenitem Szerdcza Ognyem, Vólya nyegova je vſzigdar dobra, vſzigdar mùdra, y onda takaj, kada jû mi gingavi Zemlye Chervi preſzèchi, niti prerazmeti nemoremo! „

Metemtoga nagli Potok letel je joſche, y vezda; z-nyim Chùn, y od daleehnoga Medymorja nikaj vech drugo ne bilo videti, kak ſzamo nekoje joſche nàjviſſeſſeh Bregov Verhùncze. Vezda, ſzamo joſche jeden, koteri nàjviſſeſſi vu czelom Medymorju bil je Verhùnecz, kazalſze je; y ovak bilo je vſze Uffanye preſslo!

Ali kad vſze zemelyzke vre Pomochi prejdu, kad Pogibel Neſzrèchneh na nájviſſa dojde, kad nigde, nigde vech druge Pomochi né uffatiſze; onda, o Detcza! onda priztupi nevidlyiva Boſanzke Providnozti Rùka, y pomore nam vechkrat z-Nàchinom, na kojega nigdar mi nit pomiſzlili niſzmo. Tak bilo je, y ovde. Kadbi vre *Róbinzon* vſze Uffanye, kakti za zgublyeno

Digitized by Google

bil derſal, ter od Vumornozti, y Mlahavòche nadladan, vre ſzàm veſzliti bil preztal, zpazi najenkrat, da Berzòcha Chùna jeſze pomenſſala. Pogleda vu Vodu, y vidi, da je menye mutna, kak je bila predi. Y kadbi po Vodi dalye bil pogledal, zpazi, daſze Potok ovde deliti je pochel, y daſze jakſſa Ztràn nyegova proti Polnochi zléva, a druga na kojoj Chùn vezda bil je, vnogo poleſe ide, y proti Poldnevu teche.

Z-neizgovornem Veſzélyem zakrikne ſzvojemu vre napol mertvomu Pajdàſſu: *Gyegyerno Pétek! Bòg hoche, da ſivemo!* Zatem povèmû ochivezte Uffanya ſzvojega Zroke, y od Veſzelya juhúskajuch, pograbê obodva Veſzla ſzvoja, koja zarad Gingavòche velike vre polofiliſzu bili, y pochnu znovich veſzliti. Objácheni z-nenádeanem Sivlènya Uffanyem, zevſzum, kojumſzu mogli Jàkoztjum, veſzliliſzu proti Vodi; ter na Radozt ſzvoju pochutili, da Terſzenye nyihovo né je zahman. *Róbinzon*, koj vre od prevnogeh Nevóly ſzvojeh, na vſza dobru Opaznoſzt bil je navchen imati, zpazi takajſſe, da jîm

k-to-

Digitized by Google

k-tomu joſche, y Veter pomàſe. Vu tom Chaſzu razpne Jadra; y kadbi oboдva z-Veſzli pripomàgali bili, vu kratkom Vremenu oſzlobodiliſzuſze Potoka, y na tiho Morje doſsli.

Pétek razplacheſze od Veſzèlya, zkochi gore, y hoche Gozpona ſzvojega ogerliti. Ali ov proſzilgâ je, dabi Veſzelye ſzvoje za vezda jedno malo vtisſil, kajti dober Komàd Poſzla joſche jîh chaka predi, nego rechi mogu, daſzu zvun Pogibeli. Ar tak dalko biliſzu odneſſeni, da od Medymorja ſzvojega, nikaj drugo, kak jedno ſzamo malu chernu Kerpiczu na dalechnom *Polnebja Kraju* videtiſzu mogli.

Tonchek. Polnebja Kraju? Kaj je to?

Otecz. Tonchek, kadſzi gde vane na Polyu, jeli tiſze nevidi, kak dabi Nebo na okolu tebe, kakti jedna velika Bòlta, tia do Zemlye dole viſzelo?

Tonchek. Ravno tak!

Otecz. Anda on Kolobar okol na okol tebe, gde tiſze vidi Zemlya, kakti dokànchatiſze, y Nébaſze tìkati; on Kolobar zoveſze *Kraj Polnebja*, iliti

Digitized by Google

Horizon. Z-Vremenom vre viſſe budeſs chul od toga.

Veſzeli naſſi Brodari veſzliliſzu prez Odihàvanya, y Veter tak berzo tiralje jê proti iztochni Ztranki Medymorja, proti kojoj ravno jadrili jeſzu, da vu kratkom Vremenu, vre Brege videtiſzu mogli. " Sivo! zakrikne *Róbinzon* proti Pajdáſſu ſzvojemu, (koj ravno z-pervoga Kraja vu Chùnu ſzedech veſzlil je, ter tak z-Herbtom proti Medymorju obernyen bil,) — ſivo *Pétek!* Konecz Trudov naſſeh je blizu! Ovo komaj, da zreche, Nut tak najenkrat luppi Chùn nyihov na neſto, da obodva Veſzlari, vſzaki iz Mezta ſzvojega, kakſzu dugi, y shiroki vu Chúnſzu ſze prehitili. On Cháſz ztal je Chún na Meztu, y Szlápi pocheliſzu prek Chúna zkàkati.

Mati. No, Detcza, akoprembi ja, ravno tak, kak y vi, od Vechérje radaſze zderſala, ter ako je moguche z-tem Priatelu naſſemu pomogla; niſtarmenye vendar, pretergnuti móramo. Jelo vre na naſz chaka, y Janna vre dvakrat je zvála.

Vſzi. Oh! VE-

VECHER DVADESZET Y PERVI.

Nekoji zajedno.

Oſzamo berzo, dragi Otecz, da chujemo, kak je dalye bilo *Róbinzonu.*

Otecz. Ravno, kad vre ſtimal je, da je zvun Pogibeli, opal je, kakſzmo chuli, vu novu Pogibel, koja joſche vekſsa biti bi mogla, kak je bila ona, iz koje malopredi je vuſſel. Chún najenkrat ſzel je chverzto, y Szlàpi pocheliſzu prek nyega vudirati. Ako anda ono, nakaj Chún je naſzel, Pechina je bila: tak poleg vſzáke Iztinoprilichnozti, za Oſzlobodyènye nyihovo bilo je zdvojeno!

Róbinzon pochne z-Veſzlom meriti, jeli Voda gliboka? Y kadbi okol na okol ſzamo za jeden Laket gluboku nasſel, prez vſzakoga duglye Premiſsláva-

Digitized by Google

nya zkochi vu nyu; *Pétek* za nyim: y obodva na ſzvoju veliku Radozt znasslíſzu, da ono, nakaj Chún nyihov je naſzel, né Pechina, nego ſzamo Prudiſche bilo je, y zato zkerbeliſzuſze, kaj najbolyeſzuſze mogli, dagâ na glibſsu Vodu odrinu. Kaj kadbi ſzrechno bili vchinili, obodva zkoche nazad vu nyega.

Julika. Vezda ſziromaski *Róbinzon*, zaizto dobil bude Hunyaviczu, kajtiſzi je Noge zmochil.

Otecz. Draga Julika, kojiſze po poſzlenom, y naravzkom Sivlènya Nàchinu ovak vtverdi, kak vtverdilſze je *Róbinzon*, tak takov, od ovak maloga Dugoványa ne návaden Hunyaviczu dobiti. Nikajſzi anda zato Glave naj treti.

Jankicza. O kuliko krat preſſeztnu Zimu Noge naſſe mokreſzu bile; pak vendar zato neſzmo bili Hunyavicze dobili!

Otecz. Znaménye, da Náchin Sivlènya naſſega, y vaſz vre jedno málo vtverdil je. —

Potlam kam anda bi Vodu, koja vu Chún naplyùhala bilaſze je, z-Rukami, y z-Veſzli, onak kak mogliſzu, van zplyú-

zplyúhali bili, odluchiju vu Vosnyi ſzvojój jedno malo zkerbliveji biti, ter, da z-Chúnom, onak, kak ſzámi hoteli budu, ládáti budu mogli, prez Jadraſze voziti. Ovak anda voziliſzuſze vſze vuz Prudiſche ovo, uffajúchiſze, daſze nazkorom negdi dokoncha. Ali za dobre chetiri Vure moraliſzuſze vozíti predi, negobi Uffanye nyihovo zpuniloſze bilo; tak daleko pruſalaſze je Klúp ova, od polnochne, do poldnevzke Ztráni. *Róbinzon* v-Pamet vzel je takaj, daſze Klúp ova ravno do onoga Mezta vu Morje pruſa, vu kojem on pred devetemi Letti Ladyorazbitje je podneſzel; y da ova Klúp je ona izta, na koju Ladja nyegovóga je naſzela bila.

Tonchek. Kaj je to? je naſzela bila!

Petricza. O, da ti vendar vſzigdar Otczu pretergavati moraſs!

Otecz. Nu, vem je to dobro, kadſze felyi pod vuchiti! Ti pako dragi moj Petricza nechiniſs dobro, daſze zato taki ſzerdiſs! Cnuvajſze toga! —— Naſzezti znamenuje, dragi Tonchek! kada Brod na Prúd, ali na Pechinu dójde, ter z-Mezta vech nemore.

Digitized by Google

Tonchek. Dobro!

Otecz. Teda negda dofslifzu na dobru Vodu, po kojoj zevfzum Mochjum fzvojum proti Medymorju, koje vre czèlo videlifzu, pocheliſzu vefzliti; y ravno, kad vre Szuncze zadnye fzvoje Trake po Gorah je razfzipávalo, pribrodiliſzu, iziſsli na Zemlyu, cheprem trudni, vendar nezgovòrno vefzeli, daſzufze tak fzrechno iz Pogibeli van zkopali.

Czel Dàn tak jeden, kak y drugi, ni Zalofaja ni pokufsal; y zato nemoguchi zchekati, dokbi do Dvora fzvojega dofsli bili, fzeduſzi taki na Breg morzki, y pochnu obodva od Ztroſką, kojega vu Chúnu z-fzobom vzeli biliſzu, prav techno opletati. — Zatem odvlekliſzu Chúna vu jeden mali Zatochek — vi, fzudim, znáte, kajche to rechi?

Jankicza. O znamo! Gdefze Voda vu Zemlyu, kak ti vu Kút kakov zatochi. Vendar je zkoro to, kaj je jedno *Morzko Krilo*, iliti *Zàton.*

Otecz. Szamo da Krilo Morzko vnogo vekfſe je! — Zavlekliſzu, reku, Chúna vu jeden Zatochek, y vſze, kaj vu nyem imaliſzu, znofziliſzu Do mom. —

Mi-

Digitized by Google

Miskecz. O ftimam da joſche ne van?

Otecz. *Róbinzon* y *Pétek* odpravilíſzuſze taki zatem na Pochinek, y zadnyi vre gliboko zpál je, da joſs pervi za Oſzlobodyénye ſzvoje z-vrúchemi Molitvami na Kolenih Bogu je hválil. Mi takaj bi tak mogli vchiniti; ali kajti Dén joſche tak viſzok je, tak Nóch ovu hochu prezkochiti, y povedati, kajſzeje drugi Dán pripetilo.

No *Pétek*, opíta *Róbinzon* pri Predobedju, bili joſche jenkrat imal Volyu tak vozitiſze z-menum, kak vchera?

Pétek. Nedaj Boſe!

Róbinzon. Anda odluchiſze, Sivlénye tvoje vu Medymorju ovom z-menum potroſſiti.

Pétek. Szamo dabi moj Otecz bil ovde!

Róbinzon. Kaj imaſs joſche Otcza?

Pétek. Ako ni ſzamo izatoga Vremena vre vumerl. —

Ovde polofi Krumpira iz Rúk, y nekuliko Szúz debeleh potochiſze chez Licze nyegovo. *Róbinzon* pomiſzli takaj na Roditele ſzvoje, y Szuzega polejaſſe. Obodva dober Chaſz muchaliſzu.

Róbin-

Róbinzon. Budi dobre Volye, *Pétek!* Tvoj Otecz joſche ſive; y ako Bosja Volya bude, na zkorom pojdemo k-nyemu, y z-namigâ ſzimo dopelyamo.

Ovo bilo je odviſſe. Veſzélya za tuſnoga *Pétka!* Gláſzom krichech zkochiſze gore, hitiſze na Kolena *Róbinzonova*, chverztoje objeme, od Placha nit Réchi negoverechi.

„ Detcza! reche Mati, nut, kakvaje to Pelda detchinzke proti Roditelom Lyubavi, vu jednom Divjáku! Vu jednom Divjáku, koj Otczu ſzvojemu za nikakvo Odhránenye, niti Podvuchényе, nego leztor za Sivlényе, ter to tuſno y Kameno, Záhvalnozt zkaſúvati mora!

Tak gliboko, — pripomore Otecz — zaſzadil je Bóg Lyùbav, y Zahvalnozt proti Roditelom vu vſzakoga Chloveka Szerdczu! y zato, kakvo anda Ztraſſilo nemòra biti on — akoſze takveh med nami joſche nahaja — koj ovoga prirodyenogaſzi Nágona (d) vu ſzebi poduſſiti; y proti Ztarejem ſzvojem, nevelim merzel biti, nego na Salozt, y Raztuſenozt nye vechkrat hotom-

(d) Der Inſtinkt, Antrieb.

Digitized by Google

tomcze zna dopelyati! Ako bi vi kada na Izverska takvoga nameriliſze: o tak z-nyim pod jednem Krovom najteſze zaderſávati! Bèſite gâ kakti Kugu Druſtva, kakti jednoga takvoga, koj vſzaku Nechlovechnozt pripraven je vchiniti, y k-kojemu pravichne Kaſtige Boſánzke vſzigdar za Szlèdom paſchijuſze! —

Kadbi *Pètek* nekuliko k-ſzébi bil doſſel, opitagâ *Róbinzon*, jeli nyemu Pùt do Domovine nyegove, y kak dobro poznan, da morebiti, y pak vu takvu Neſzrechu, kakſzu vchera, doſsli nebi? *Pétek* odgovori, da Pùt do Domovine nyegove nyemu tak dobro znan je, da, ako bi ob Polnochi tamo treba vozitiſze, on to prez vſzake Pogíbeli poduffal biſze vchiniti: ar, reche dalye, vechkrat po nyem vre vozilſzemſze, navlaztito pako onda, kad ſzem vu ove Ztranke z-Domorodczi mojemi, na návadno Goztchenye znal pojti.

Róbinzon. Takſzi y ti vechkrat bil poleg, kadſzu Lyude klali?

Pétek. Jeſzem!

Róbinzon. Y pomágalſzi jezti?

Pètek. Ah! Onda joſs neſzem znal, da je to kaj zloga! *Ró-*

Digitized by Google

Róbinzon. k-kojoj Ztráni Medymorja naſſega návadni bilizte pribroditi?

Pétek. Vſzigdar od Ztráni Poldnevzke, kajti ova bila nam je najbliſnya; y kajti vu nyoj vnogo Kokuſzorehovſze nahája.

Róbinzon odovud vre ochivezto videl je, kak jáko záhvalen mora biti Bogu, da on nyemu ravno od polnochne, a ne od poldnevzke Ztráni Medymorja, Ladjotop prepuztil je preterpeti, kajti drugach vu malom morebiti Chaſzu, poztal bi bil Pechenka Poſerlyivozti divjachke. Zatem obecha *Pétku*, da on na zkorom negdi z-nyim zkupa po Otcza nyegovoga tamo pojde. Za vezda to vchiniti, niſze joſche dalo, ar Vertlyarija, za koju ravno Vreme bilo je, ne jim dopuztila.

Ove anda taki prijeliſzuſze. *Róbinzon* y *Pétek* kopaliſzu na Jagmu; y vu Vremenu Pochinka oſzebujna je nyihova Zkerb bila, ſzebe z-potrebneſſemi Orudelyi obzkerbeti. *Róbinzon*, koteroga Znajdlivozt y Poterplyivozt jednako neizgráblyivaſzu bila, tak dalko je doſſel, daſzi je jedne Zubache napra-

Digitized by Google

pravil, premda vnogo gâ je ztalo Truda, doklam je za vſze Zubcze z-jednem oſtrem Kamenom Luknye prevertal. *Pétek* pako izrezal je z-jednem kamenitem Nóſem, dve Lópate, iz tak tverdoga Dréva, daſzuſze zevſzema kakti ſelezne potrebuvati mogle.

Ali za najpotrebneſſa ſzamoſze zkerbeti; ztem ni bil zadovolyen *Róbinzon:* z-Vremenom pochel je takaj na Sznágu, y Leporednozt Zaderſaliſcha ſzvojega miſzliti. Y ovak, Detcza, na Szvétu vſzigdar Lyùdiſzu chinili. Doklam goder oni Miſzli ſzvoje ſzamo na Zadoblénye oneh, koja za Zderſávanye, y Szlobodnozt Sivlénya nyihovoga bilaſzu, vézaliſzu; dotlam nit na Pamet néjîm doſslo, znájtiſzi takaj y takova Rukotvórztva, kojeh Potrebuványe, ne ſzamo okolu naſz ztojeche Predglede (e) olepotiti, nego y Dúſſi naſſoj plemeniteſſa, kak ſivinzka ſzamo chùtenyaſzû, Rázveſzelénya prezkerbeti bilo bi moglo. Ovak zapochelaſzuſze Gradyeznanztva, (f) Szlikotvorztva,

(g)

(e) Predztavke. Gegenſtände. (f) Ztanyomeſtrie. Baukunſt.

Digitized by Google

(g) Kipodubztva, (h) Glaſzoznanztva, (i) y vſze druge meſtrovite Prikladnozti, koje pod Imenom lepeh Návukov zaderſávajuſze.

Róbinzon pochel je z-Pobolſſanyem, y z-Olipotényem Verta ſzvojega. Najpervich razdelil je nyega na male, y priredne Ravnicze, ove zprerezal je z-jednákemi Púti, zaſzadil Sivicze, naztavil ſzénchne Dervórede (k): odredil jednu *Ztrán* za Czvetje, drugu za Póvertelye, tretju za Vochnyak, iliti Ternacz. Vu ovóm zaſzadil je vſza mlada Czitronzka Dréva, koja vu Medymorju ſzvojem naiti je mogel; y oztaleh drugeh mladeh Drév vnogo, vu koja Mladicze od kruhonoſznoga Dréva je zaczépil; (pozábilſzem vam povedati, da on jenkrat na Zprehod iduchi joſche jedno ovakovo Drévo bil je naſſel.) Pri ovom zádnyem delu, najmre priMladicz-Vczeplenyu gledelga je *Pétek* shiroko; ar kaj iz toga bude, nikak prerazmeti ne mogel, doklam mû *Róbinzon* vu tom Rázuma

(g) Mahlerey. (h) Bildhauerkunſt. (i) Tonkunſt. (k) Alleen.

Digitized by Google

zuma ne odperl. — Krumpira y Kukuruze poſzadiliſzu Vnoſinu, y kajti *Zemlya* od Pochetka Szvéta morebiti pochivalaſze je, zato y rodila je nezgovorno.

Gda ter gda iſsliſzu takaj na Ribariu; ar *Pétek*, kak vre povedalſzem, joſche vu deſgyevnom Vremenu zato Mreſe bil je napravil. Oveh naloviliſzu vſzigdar viſſe, nego jim je potrebno bilo, y zato one, kojeſzu z-viſſega bile, hitiliſzu nazád vu Morje; ar, znal je rechi *Róbinzon*, od Dárov Boſanzkeh nigdar viſſe vzeti neſzmemo, kak ſzamo onuliko, kuliko nam za *Zderſávanye*, y Potrébnozti naſſe dozta je; y da zevſzema nezdúſſno bi bilo neposkódlyiveh Zvérih vech zkonchati, kak nam za Hránu potrebno je.

Z-ovum Prílikum vſzigdar takaj návadni biliſzu kúpatiſze, y *Róbinzon* prechuditi neſze mogel zadozta nad Zpretnoztjum, koju *Pétek* vu Plavanyu, y Ronényu je imal. Návlazt zizkávalſzije Mezto pechinazto, Mezto takovo, na kojem Szlápi Morzki ztrahovitoſzuſze pretergávali. Med ove zkochil je

z-Pe-

Digitized by Google

z-Pechine dole, oztal nekuliko Minut pod Vodum, tak, da tuſnomu *Róbinzonu* vechkrat Ztizka pri Szerdczu bila je za nyega; zatem pokázalſze je y pak na Vodu, legelſzi na Herbet, y puztilſze od Válov zibati; z-Rechjum takove Meſtrovitozti chinil je, kakove nebi mogúche bilo veruvati. Ovde y pak videl je *Róbinzon*, kak nezgovorno prikladna je Nárava Chlovechanzka na vſza ona, k-kojemſze od Mladozti privúcha.

Vu oztáleh pako Dnéveh, kratiliſzuſzi Vréme z-Lovom; ar *Pétek* ne ſzamo vu Naprávlanyu, nego y vu Potrebúvanyu Lúka bil je Meſter. Ztrélyaliſzu Pticze, y mlade Lamaze, ali nigdar viſſe, neg tuliko, kulikoſzu potrebuvali: ar za Gréh derſalſzi je *Robinzon*, Zvér, naj bu kakova hoche, zarad Selye ſzámo, y prez Zroka, muchiti y vubijati.

Akoprem med oztalemi, *Robinzon* vernoga *Pétka* ſzvojega vu Rázumu, y vnogoj drugoj Prikladnozti dalko nadladal je, niſtar menye vendar y ov znal je vnoge druge mále Meſtrie, koje Gozponu nyegovomu predi zevſzema neznaneſzu bile. Med oztalemi znal je vſzakoja-

Digitized by Google

kojaka Orudelya iz Koztih, Kamény', Skolykih, y drugeh Dugovany ſzi napraviti, z-kojemi on vnoga tak prikladno znal je zmeſtrovati, kak dabi najbolſſa k-tomu iz Seleza Orudelya bil imal. Iz jedne n. P. Kozti Chlovechanzke, ako koju gde namércze naſſel je, znal ſzi je napraviti *Dléto*; *Ztrugachu* iz Koralyih; iz Skolykih *Nòſa*, *Pilyiczu* iz oſtre Ribje Kóſe. *Z*-ovemi ponapravil je vnoga mala Pohiſtva, koja Prilichnozt Sivlenya nyihovoga, na vnogoſzu pobolſſala.

Oſzebujne pak Vrednozti bil je Návuk on, kojega, *Pétek* Gozponu ſzvojemu vu Naprávlanyu Tézta iz ſzáda Dréva kruhonoſznoga, kotero na Hráni, y na Téku Kruhu naſſemu vnogo páritiſze je moglo, dával je. Divji navadniſzu ovakóvo Tézto ſzirovo jezti: *Róbinzon* pako zpekel je ovò predi na jednom vruchem Kamenu; y od potlam potrebuval je nyo na mezto Kruha vſzagdaſſinyega.

Zverhu toga navchilſze je takaj od *Pétka*, iz Kakaubobov, koje on putujuch po Medymorju ſzvojem jenkrat naſ-

Digitized by Google

ſel, y ſzobom nekuliko Domom doneſzel bil je, Haſzen vzimati. Ove znal je ravno tak, kak y Krumpir pod Perhavku poztaviti, koji potlam zpecheni nyemu za jednu zdravu, y povolynu Hránu ſzlùſiliſzu.

Róbinzon, koteri nove Zkùſſnye rad chinil je, nekoje z-med nyih, potlamkam bi dobro pecheni bili, zemlel je drobno med dvemi Kameni, Prah zeſzipal vu Lonecz, z-Mlékom dolejal, y y priztavil k-Ognyu. Ali kak zachudilſze je; y kak veliko bilo je Obraduványe nyegovo, kadbi iz oveh Bobov pripravlyenu Júhu bil pokuſſal; y znaſſel, da je prava Chokolada!

Tonchek. Ah! Chokolada?

Otecz. Tak je. Szamo da Záchinba y Czukor joſche falelaſzu. — Ovak povnoſilaſze je z-Vremenom Hrána, y Obradoztcha naſſega *Róbinzona!* Ali na Díku nyegovu moram rechi, da poleg vſzega toga vendar pri vetomadneſſnyem ſzvojem Obechányu oztal je, ter ravno tak priprozto y mertuchivo ſivel, kak je bil y pochel.

Vech-

Vechkrat, navlaztito vu Dnévih onakoveh, vu kojeh Veter puhal je takov, koj Divjem bil je ſzuprotiven, iſsliſzu obodva po Medymorju ſzvojem zprehadyatiſze, y z-ovum Prilikum znaſsliſzu vnoga, koja nyim na veliku potlam Haſzen bilaſzu.

Vezda vre biliſzu z-Vertom gotovi, y Dán bil odrédyen, vu kojem oni vu Domovinu *Pétkovu* pò Otcza nyegovoga iſsli budu. Z-kem bliſeſze je Vréme ovo priblisávalo, z-tem vechkrat miſzlilſzi je *Róbinzon:* Kaj bu? akotê Domorodczi *Pétkovi* za Nepriatela derſali budu? Ako oni na víza Napreztávlanya nyegova nikaj gledeli nebudu, y ti ovak Aldov odurne Poſerlyivozti nyihove poztaneſs? Zkerblivozt ovu né mogel vu ſzebi obderſati: moraljû je Priatelu ſzvojemu odpreti. Ali *Pétek* zapriſzigalſze je, zevſzem kaj mû ſzvéto je, daſze nikaj néma bojati; da on ſzvoje Domorodcze dobro pozna, y da za ztálno zna, da oni onomu, koj nyihov ni Nepriatel, nikaj nechiniju. *Róbinzon* znal je dobro, da on ova, ako tak bila nebi, zaizto nebi bil govoril. —

Digitized by Google

Vſzu anda plahu Zkerblivozt, koju imal je, poduſſil je vu ſzebi, zauffalſze vu Poſtenozt Priatela ſzvojega, y odluchi dojduche Jutro vu Imenu Bosjem z-nyimſze odpelyati.

Daſze pak zutra prevech dugo mutili nebudu, tak Chùna, koj do vezda na ſzuhom ztal je, odrinuliſzu, na Vodu, y za jeden Kolecz privézali. Vecher potroſſiliſzu vu Pechenyu Krumpira, y Pripravlanyu drugeh Jeztvin, z-kojemiſze oni barem za oſzem Dnévov, kakti na Ztroſſek obzkerbeti jeſzu hoteli. *Pétek* pokázal je vu Priliki ovoj, da y on vu Szokachije ne ravno ta najzadnyi, y pokázal je Gozponu ſzvojemu, kak on czelu jednu mladu Lamazu, koju ravno vztrelyili biliſzu, vu kratkom Chaſzu, vnogo perhkeſſu, kak na Raſnyu zpéchi more. Ovo pak chinil je ovako.

Izkopal je jednu Jamu za dva Czepeliſſe gliboko vu Zemlyu; ovu z-ſzuhemi Dervmi, y z-plofznatem Kaményem napunil, y Derva vuſgal. Zatem ofzmudil je Janye na Plamu, vzel je jednu Prilepkovu Lupinyu y z-nyum tak chizto Dlake dole oztrugal, kak dabi je z-

kipú-

Digitized by Google

kipúchum Vodum bil poparil. *Z*-ovum iztum Lupinyum razchinil je Janye, y iznel van Drobecz. Izatoga bilaſzu vre vſza Dérva na Vuglenye zgorela; Jamaſze razvrúchala; y vſze Kaménye razbélilo. *Pétek* vſza ova izhital je nezgovorno berzo van iz Jame, z-razbélyenem Kaményem potaraczal Jamu, na Kamenye nametal zelenogá Kokuzliztja, na Liztje razchinyenu Lámazu, ovu y pak dobro z-Liztjem pokril, zmetal joſche drugo razbelyeno Kaménye gore, y czelu Jamu nazad z-*Zemlyum* zageſnul.

Chez nekuliko Vúr potlam razkopal je Jamu znovich, y Lámazu van iznel. *Róbinzon*, koj jeden Falatchecz od nye pokuſſal je, je valuval, da je vnogo ſzóchneſſa, perlikeſſa, y téchneſſa, kak dabi na Ráſnyu pechena bila.

Jankicza. Ravno tak chiniju y *Otahitanczi*, kada Czúczke ſzvoje pecheju.

Otecz. To y oni chiniju.

Petricza. Szvoje Czúczke? kaj ovi Peſzje Meſzo jeju?

Digitized by Google

Jankiczа. Nekajda! Toſzmo preſſeztnu Zímu chteli; y Anglianczi, koji ſzu je jeli, povedaiu, da je zevſzema techno.

Nekoji. Pih!

Otecz. Morate znati, da oni Pſzi vnogo drugach hránijuſze, kak ovi pri naſz. Oni nejéju Méſza, nego ſzamo Vochjemſze hráne. Y zato more Méſzo nyihovo vnogo téchneſſe biti, kak oveh naſſeh.

Anda, Detcza, vſze Priprave na odlúcheni Pùt bileſzu vezda gotove. Hochemo najpredi Pùtnikom naſſem zezpatiſze puztiti, ter onda videti, kak bu zutra.

VECHER DVADESZET Y DRUGI.

Otecz.

Róbinzon y *Pétek* komaj da za jednu Vùru zpáliſzu, nut najenkrat bil je pervi od prenágloga Vihra, koj metem-

metemtoga podignulſze je bil, iz Szna ſzvojega prebudyen. Viher búchal je ztrahovito, Germlyavicza prazkétala tak oſtro, daſze je Zemlyà tréſzla. „Chujeſsli *Pétek*?„ opita *Ròbinzon*, y pochnegâ buditi. „Aj me! odgovori ov; dabi naſz to na Morju bilo vlovilo!„ y komaj da ovo zrekel je, zachuju obodva jeden Gláſz, kak dabi Stuk puknul.

Pétek ſtimal je da je Germlyavicza; *Róbinzon* pak za tverdno ſtimal je da je Stuka chul puknuti; y opáde vu veſzelu Szerdcza Zburkanozt. Berzo anda zkochiſze z-Poztelye, prederchi vu Kuhinyu, y reche *Pétku*, da bi za nyim iſſel. Ovde vzel je jeden ſivi Ogorek, preſſel z-nyim po Liztvah na Breg zverhu Duplya ſzvojega, y *Pétek* za nyim, akoprem kaj Gozpon nyegov nakanil je, razmeti ne mogel.

Na Verhunczu Brega nalofil je *Róbinzon* kaj nájbérſe mogel je Ognya velikoga, po nyem nevolynem hotejuchi na Znaménye dati, da oni pri nyem' nájbolſſe Vtekaliſcha Mezto najdu. Za ztanovito naimre derſal je, da je blizu

negdi na Morju Ladja, kojaſze vu Pogibeli nahája, y da zato Stuka je vuſgala. Ali komaj da Ogeny Plamnom pochel je goreti, nut na jenkrat zlèjeſze takova Ploha, da je veſz Ogeny k-Chaſzu pogaſzila. *Róbinzon* y *Pétek* moraliſzu vu Duplye ſzvoje pobechi, akoſzu hoteli od Plohe neodneſſeni oztati.

Metemtoga Viher lyúti joſche je terpel, Ploha nágla vlevala joſche, y Germlyavicza z-neizgovórnum Szillum prazketala. Trezk za Trezkom padal je, y akoprem *Róbinzon* ſtimal je, kak da negda y negda Stuka chuje, vendar na pokonecz Koncza, y ſzám pochel je dvojiti; jeli ono, kaj chul je, Stuk ali Germlyavicza bila? Poleg vſzega toga vendar czelu Noch ſzladka ova Miſzel iſsla mû je po Glave, da Ladja za nyegovo Oſzlobodyenye negdi blizu biti mora, da ova Pogibeli vu kojojſze nahája, morebiti ſzrechno vujde, da nyega y *Pétka* nyegovoga vu Europu odneſze. — Vech kak deſzet krat potlam znovich bil je nalofil Ognya, ali nepreztojni Desgy vgaſzil mû gâ je vſzigdar. Nikaj anda drugo vezda vchiniti ni mogel, kak za

Nefzre-

Digitized by Google

Neſzrechne moliti, kaj y vchinil je iz vrúchega Szrdcza.

Petricza. Kajſze vezda neboji tak Germlyavicze, kakſze je negda?

Otecz. Vezda vidiſs; da bedazti ov Ztrah oztaviti je moral; odkud pak to?

Jankicza. Kajti vezda dobru Vezt ima!

Otecz. Zaizto! ali, y zato takaj, kajti vezda zevſzema vre zpoznal je, da Bòg je Bòg Lyúbavi, y da onem, koteri dobri, y pobosni jeſzu, nikaj takvoga pripetitiſze nemore, kaj na pokonecz Koncza na Dobro nyihovo nebi bilo. —

Z-Jutrom ztopram Dneva vtiſsilſze je Viher; y *Róbinzon* z-*Pétkom* zkupa iſsel je taki k-Bregu morzkomu glèdeti, jeli pravo chul, ali ne? Ali pervo, kaj zapaziliſzu, bilo je za obodva, jako Saloztno, navlaztito pako za tusnoga *Pétka*. Viher najmre odtergel jim je Chúna nyihovoga, y po Morju odneſzel. Milo zevſzema bilo je glèdeti *Pétka* tuguiúchega, kojemu vſze Uffanye Otcza ſzvojega videti, najenkrat bilo je pretergnyeno! Blèd, kakti Zténa, z-vupertemi vu

Tla

Digitized by Google

Tla Ochmi, y kakti prez Dúha ztal je dober Chaſz na Meztu, nit Rechi govorechi. Zatem najenkrat polejaleſzugâ Szuze: Rúke ſzvoje proti Nebu pochel je prufati, Perſza ſzvoja nemilo túchi, y Laſzi na Gláve od Salozti tergati.

Robinzon, koj iz Nevòly' ſzvojeh navchilſze je z-Néſzrèchnem zkupa tugúvati, Pomiluvànye imal je z-Tugujúchem; y terſzilſze pod vſzakojaki Nàchin nyega, y pak k-Ràzumu dozvati. " Gdo zna, reche med oztalemi, gdo zna, na kuliku naſſu Haſzen je, da mi Chúna zgubili jeſzmo? Gdo zna, kakovu Haſzen ov Viher, koteri nam gâ odneſzel je, ne ſzamo nam nego, y vnogem drugem Lyúdem je doprineſzel? —„ Lepu Haſzen! odgovori *Pétek* neſto, kakti z-kiſzelemi Rechmi; Chúna nam je odneſzel; to je vſze! Anda ſtimaſs, reche *Róbinzon*, da zato, kajti mi z-kratkovidnemi Ochmi naſſemi nikaj drugo nevidimo, kak ſzamo, da nam je Chúna Viher odneſzel, y Bòg, koj je naimudreſſi, nikakvoga takaj drugoga Zroka ne imal Vihra ovoga podignuti, kak ſzamo toga? Nezpametnik! kakſze pod-

Digitized by Google

podſtupiſs Odredyènya Boga velikoga tak prevzetno razſzudyàvati! —

Kakovu je pak Haſzen ovde za naſz imati mogel? opita *Pétek*. Jeli mene zato zpitàvati moraſs, odgovori *Róbinzon*. Jeſzemſi ja tak mùder, dabi Nakànyenya Bosja razmeti mogel? Miſzliti zadnich moremſzi, da ov ali on Zrok biti je mogel, ali gdo mi reche, daſzem pogodil? Morebiti ſzuſze vu naſsem Medymorju vnogi nezdravi Szumpori zkùpzebrali bili, zakoje raztirati bil je potreben Viher ovakov, akoſzmo ſelyeli slvi, y zdravi oztati? Morebiti Chún, ako bi oztal bil, naſz vu Neſzrechu kakovu bil bi napelyal? morebiti — ali kchemu tulika morebiti? dozta naj nam bude znati, da Bòg je on, koj Vetrom zapovèda, y da ov izti Bòg je jeden mudri, y dobri Otecz vſzeh ſzvojeh Ztvorenyih!

Pétek doſsel je vùſzê, Prenàglenye ſzvoje poſaluval, y zpuztilſze na Vòlvu Boſanzke Providnozti. Metemtoga *Róbinzon* razgledávalſze je po neizmernom Morju, y z-Ochimi ſzvojemi izkal nebili, gde kakovu Làdju zagledati mogel?

Ali

Ali zahman? nigde nikakove ni bilo. Videl anda je, dafze je vkanil, y da Puczanye ono, kotero chul je, y ftimal, da je ftukov Puczanye, nikaj drugo biti ni moglo, kak Germlyavicza. Salozten, da mû tak Uffanye raztepeno je, povernefze Domom.

Ali Doma budùchî né imal Mira, né Pochinka; vfzevdily ztàla mû je Ládja pred Ochmi, koja k-Kraju Medymorja nyegovoga je pribrodila. Nemoguchifze zderfati znovich prejde na Breg jeden, iz kojega on zapadnu Ztràn Medymorja fzvojega videti je mogel: ali y od ovud nikaj od onoga, kaj nyemu Szenya nyegova napervo donáfsala je, né mogel zagledati. Z-ovém joſche zadovolyen nebudúchi, odide na drugi vnogno vekſſi Brég, iz kojega na izhodnu Ztran Medymorja fzvojega videti je mogel. V-malom Chafzu bil je gore: y kadbi proti Izhodnoj Ztranki pogledal bil — Bofe! kak vefzeli Ztràh obifsel je Szerdcze nyegovo, kad je zpazil — dafze vendar vu Uffanyu fzvojem né prevaril!

Vfzi. Oh!

Otecz.

Digitized by Google

Otecz. Videl je Ládju, y okoprem jako daleko, vendar tak dobro, da zevſzema dvojiti ne mogel, da nebi jedna bila, ter k-tomu joſche dobro velika. — Detcza, neiſchite od mene, niti nepotrebujte, dabi vam Radozt, y neizgovorno ono Veſzèlye, koje on pri Pógledu ovom chútil je, ja vezda ovde zpiſzal. Kakti Szerna poletel je dole z-Brega, y doſſel k-Ztànu ſzvojemu, zgrabil Orúsje, prez kojega nigdar nikamo pojti ne hotel, y proti *Pétku*, koj nyega oſzupnyen premiſslyával je, nikaj drugo rechi ni mogel, kak: *ovdeſzu! — Hitro! Hitro!* ova zgovorech, nazád po Liztvah preſſel gore, kak dabi Perje bil imal.

Pétek, kad je videl Zmùtnyu, Náglenye, y pretergane Rèchi Gozpona ſzvojega, nikaj drugo miſzlitiſzi ni mogel, kak daſzu zaiztinu divji Lyúdi doſsli. Jednakem anda, y on Náchinom pográbi Orusje ſzvoje, y pochneſze za Gozpónom ſzvojem paſchiti.

Viſle, kak dve jake Milye Pùta moraliſzu prejti predi, negobi doſsli do Kraja, od kojega ne daleko vu Morju vi-

Digitized by Google

videliſzu Làdju ztàti : y ovo bilo je ztopram Mezto, vu kojem *Pétek* Miſzel Gozpona ſzvojega pochel je razmèvati. *Róbinzon* pokáſemû Ládju na Morju ztojechu , nad kojum on nezgovornoſze je chudil ; ar akoprem dozta daleko na Morju ztàla je, niſtarmenye vendar v-Pamet vzeti je mogel , da je ztokrat vekſſa , nego je nàjvekſſa z-med oneh , koje on vu Sivlènyu ſzvojem, y kada je vídel.

Róbinzon né znal , kaj bi vſze od *Veſzélya* pocheti moral. Vezda pozkakuval je, vezda juhuskal, vezda *Pétka* ſzvojega gerlil , y nyega veſzelo plachuch proſzil , dabiſze z-nyim zkupa veſzeliti hotel. Vu *Europu !* vu *Hámburg !* reche , *pojdemo ! — Onde videl bûſs , kakſze vu Hámburgu sìve ! — kakve Lyúdi onde Hiſe delaju ! — kak prilichno , kak mirovno , kak povolyno ondeſze sìve !* — y ovem-zpodobna ! Miſzlim , dabi do drugoga Dnèva ovak nepreztancze govoril bil , da mû nebi na Pamet doſslo bilo , da je nezpametno , Vreme z-praznemi ſzamo Rechmi gubiti ; y daſze med oztalem najbolye

zker-

Digitized by Google

zkerbeti mora, kakbiſze Lyùdem onem, koji vu Làdje jeſzu, na Znánye dati mogel. — Ali ovde bilo je Pitanye, kak, y z-kakvem Náchinom on to pochel bude?

Najpervich anda prichme iz vſzega Gerla krichati: ali nazkorom zpazil je, da je veſz Trud nyegov zahman; da veſz Krich nyegov, akopremſze je Veter premenil, y vezda ravno proti onomu Meztu, gde Làdja na Morju ztàla je, od nyega pùhati je pochel, nikaj vendar nehaſzne. Reche anda *Pétku* ſzvojemu, dabi, kaj berſe Ognya nalofil, kojega iz Làdje videti budu mogli. — Ov zakreſzal gâ je v-malom Chaſzu, y *Róbinzon* naloſil tak velikoga, da je Plamen do Oblakov goreſze zdìgal. Ochi nyegve ztáleſzu nepomichno vu Làdju gledeche; ar je ſtimal, da vſzaki Chaſz Shájkaſze odtiſznula, y k-Kraju nyihovomu pribrodila bude. Ali Shájka néſze dala videti.

Teda negda, kadbi Ogeny vech, kak Vuru zahman gorel bil, zprogovori *Pétek*, y reche, da on, nàj bude daleko, kak hoche, tamo preplavati hoche, ter

Lyú-

Lyùdem, kojiſzu vu nyoj rechi, dabi vàn iziſsli. *Róbinzon* ogerliga od Veſzelyà, y proſzigâ, dabiſze vendar, ako ſzúdi, da izplavati nebi mogel, vu Pogibel Sivlènya ſzvojega nepoztávlyal. Náto *Pétek* zvleche Opravu z-ſzebe, poztavi jednu zelenu Szverſiczu vu Zúbe, y zkochi ſzerdcheno vu Vódu.

Julika. Kaj je hotel z-Zelenum Szverſiczum znamenuvati?

Otecz. Zelena Szverſs pri Divjeh je Znamènye Mira: y kojſze ovak k-nyim priblisàva, nyemu nikaj nevchiniju. Za ſzvoju anda Szegurnozt vzel jû je z-ſzobom.

Pétek ſzrechno doplaval je do Ládje, nekulikokrat okol nye preplaval, y krichal, Hoj! halla! Chujeſsli! Ali nikoga ni bilo, kî biſze bil javil. — Najenkrat pako zapazi Ztupálnicze (l), kotere na jednoj Ztrani iz Ládje doleſzu viſzele; doplava do nyih vzeme Szverſs vu Rúku, y pochne gore pojti.

Kadbi vre tak viſzoko bil doſſel, da je na Pod Ladje videti mogel; preztraſ-

fil-

(l) Stenge.

ſilſze je, kadje zapazil Zver jednu, koja nyemu chizto nepoznana bila je. Ova Zver bila je cherna, y rudazta; y vu onom Chaſzu, kak je *Pétka* zapazila, podignula je takov Glàſz, kakvoga *Pétek* joſche nigdar chul ni. Taki pak za tem, zamuknula je, y takſze priatelzku kàzala, da *Pétku* veſz Ztràh, kojega mu perviput zavdala bila je, najenkrat je preſſel. Krotko, y mirovno iſsla je, plazech proti nyemu, z-Rèpom ſzvojem màhala, y tak milo czvilyila, da je *Pétek* ochivezto ſzuditi mogel, da pri nyem Pomochi iſche. Y kadbi tia do Nòg nyegoveh doplazila bila, podztupilſze jû je z-Rúkum pogladiti, a Zvèr bila je zvun ſzebe od Veſzelya.

Vezda iſsel je *Pétek* po ſzvoj Làdje, Halla! jedno za drugem nazivajuch, ali vendar nijeden Chlovek neſze dal videti. Vezda ztane, y pochneſze chuditi, nad vſzemi onemi chudnovitemi Dugovanyi, kotera ovde na Làdje naháialaſzuſze. Ovak ztojechi, kadbi bil Herbta ſzvojega ravno proti *Z*tupàlniczam, po kojehſze vu nuternyu Ztràn Ladje ide, obernul bil, dobil je najenkrat, tak ne-

Digitized by Google

miloga, y nepovolynoga odzad Vudarcza, da je k-Meztu, kak je dug, y shirok na Pod opal. Pun Ztraha zdignesze gore, ogledasze, y zkoro odrevenil bil je, kad je zpazil, da jedna dobro velika, z-dugemi, y zaviatemi Rógmi, veliku Bradu imajucha Zvèr, za nyim ztoji, koja znovich pripravliasze, nyega josche jenkrat ovako pozdraviti. *Pétek* nema uchi Vremena na drugo ovakovo Pozdravlènye chakati, zakrikne od Ztraha Glaszom velikem, y prez vszakoga dalye Omuhávanya zkochi iz Ládje vu Morje.

Perva Zver ona, koju vi, iz Zpìszanya mojega, lehko zgoditi budete mogli.—

Jankicza. O da! rudazti Pesz!

Otecz. Zgodilszi! Ov anda Pesz videchi *Pétka*, z-kochi takaj iz Ladje vu Morje, y pochne za nyim plavati. *Pétek*, koteri nyegovo za szobom Sklobùtanye chul je, stimal je, da ono drugo rogato Ztrasilo za nyim je zkochilo, y preztrassilsze je tak jako, da od Ztraha prevzet nemoguchi plavati, zkoro na Dno Morja bil bi prepal. Y pak nova Pelda, kak skodlyiva je Ztrasslyivozt,

y

Digitized by Google

y kak vu velike naſz Pogibeli vechkrat poztavlya, kadaſze od nye ládati puztimo. Niti jenkrat ogledati neſze poduffal: nego, kadbi jedno malo k-ſzebi bil doſſel, plaval je tak hitro proti kraju, dagâ Czuczek komaj doztigávati je mogel. Teda negda izplaval je ſzrechno, y kakti prez Duſſe pred Noge *Róbinzonove* na Zemlyuſze zruſſil. Peſz takaj malopotlam za nyim izplaval je.

Róbinzon kuliko najviſſe mogel je, jeſze terſzil Pajdaſſa Szamochnozti ſzvoje, nazád vu Sivlénye dozvati. Kuſſuvalgâ je, dermal, rulyil, y naglaſz po Imenu nazival. Ali vnogo Minut preſslo je predi, nego bi *Pétek* ſzvoje Ochi odperl, y *Z*naménye Sivlénya ſzvojega dal bil. Keſzno vre negdi, kadbi dobro k-ſzebi bil doſſel, y govoriti mogel, povedal je, kuliki on *Z*tráh, y Pogibel podneſzel je: kak ta Ladja, kakti jeden derveni Breg jemûſze videla, kak iz nye tri jako viſzoka Dréva (Katarke je razmel) van zraſzla jeſzu: kak mûſze ova Zvér cherna jako priatelzku je kázala, y kak ono rogato, bradazto Ztraſſilo nyega zkonchati je hotelo: y kak

Digitized by Google

on najzadnich, pokeh dob nikakvoga drugoga Chloveka vu nyoj videl ni, ſtimal je, da ovo izto bradazto koſzmato, y rogato Ztraſſilo, je najzadnich ta pravi Gozpodar, y Ladavecz toga plavajuchega Brega drevenoga.

Róbinzon poſzluſſalgâ je chudechiſze nezgovorno; ter iz vſzega nyegovoga Pripovédanya zpazil je, da to bradazto, y rogato Ztraſſilo nikaj drugo biti nemore, kak jedna Koza, da Ládja, koju on tak zpiſſúje, naſzezti je morala, y da Lyùdi koteri vu nyoj biliſzu, vu male ſzvoje Chùne pozkakatiſzu morali, y Ládju oztaviti. Ali kam ovi dozpeliſzu? togaſzi raztolnáchiti ne mogel! Akoſzu vu ſzvojeh maleh Shájkah Pogibeli vuſsli, tak bi poleg vſzake Iztinoprilichnozti k-ovomu iztomu Meztu, gde *Róbinzon* vezda z-*Pétkom* bil je, pribroditi, y na ſzuho van iziti bili morali: ali ovde nikakvoga Znaménya od nyih ni bilo chuti, niti videti. Akoliſzu pak vu Chùneh ſzvojeh tak neſzrechni bili, y potopiliſze, tak bi barem Shajke, y mertva Téla nyihova Szlápi morzki k-kraju onomu doneſzli, y pritirali bili.

Teda

Digitized by Google

Teda negda zmiſzliſze, da Veter vu Szredine Halabuke najenkrat jeſze premenil, y da, potlamkam predi od Izhoda púhal je, potlam najenkrat od Zahoda púhati bil je pochel. Ovo odperlo mû je vſzu Zkrovnozt.

Zaizto, miſzlilſzije, Lyúdi, koteri vu Shájke ſzvoje pozkakali biliſzu, jeſzu od Zdolcza Vetra, koj najenkrat púhati bil je pochel, preprecheni bili vu naſſe Kotáre dopelyatiſze, ter ovak, aliſzu na Morju poginuli — ali morebit na Potok Morzki nadoſsli, — ali pak na koje drugo od zapadne Ztrani Medymorja hitcheni. Bóg bi dál, dabi to zadnye bilo, reche, y odpre Miſzli ſzvoje *Pétku*, koj to Iztini prilichno naſſel je.

Ali, kaj anda ſzmo chinéchi? opita *Róbinzon*. Ar, aliſzu Lyudi poginuli, ali od Morja kam daleko ſivi hitcheni, tak vu obodvojem Pripetchényu nikaj bolſſega chiniti nemoremo, kak, ako iz Ládje tuliko Dugovány' obránimo, kuliko jihſze obraniti nájviſſe bude moglo. Ali kak? pokehdob Chùna nemamo! Ovde zkoro tak ſaluvalſze je za nyega, kak y *Pétek* predi. — Miſzlil je, y terl-

Digitized by Google

ſzi je Chelo za Náchina znajti, z-kojem biſzi on Chùna nadomeztiti mogel; y miſzlil je zabztuny dugo Vremena. Drugoga, novoga Chùna delati? potrebuje vnogo Vremena: tamo plavati? néſze poduffal, ar bilo je prevech daleko; y najzadnich, kaj bi pak iz Ládje iznezti, ali obraniti plavajuch mogel?

Jankicza. Ja znam kaj bi bil vchinil.

Otecz. Kaj takvoga?

Jankicza. Ja biſzi Plutvu bil napravil.

Otecz. Ravno to najzadnich doſslo je y *Ròbinzonu* na Pamet! *Plutva*, miſzlilſzi je bude joſche najpredi gotova.—

Tonchek. Kaj je to *Plutva?*

Jankicza. Néſzi videl vetomadne, kadſzmoſze za Lovariczum (m) vozili? Nut onda na Elbe bila je Vnoſina ovakoveh *Plutvih.*

Tonchek. Ah jeſzem, ona Bervna, kojaſzu tak zkupzpéta, y zvézana, daſze na nyih lehko ztáti, y voziti more, kakti na Ládji?

Otecz.

(m) Ova imenujeſze jedna mala hitra, y y chizto berza, za koga doztichi, ali vuloviti Ladjicza; *Frigida.*

Digitized by Google

Otecz. Ravno ona! Ovakovu anda Plutvu hotelſzi je *Róbinzon* napraviti, y na nyoj do Ládjeſze dopelyati; da tak nekoja Dugoványa oſzloboditi, y na ſzuho znezti bude mogel. Dokonchal je anda z-*Pétkom*, da jeden z-med nyih Domom pojti bude moral, da tak Hráne, Vúsja, y druga k-tomu potrebna Orudelva ſzimo donezti bude mogel; y kajti *Pétek* najhitreſſi vu Nogah bil je, Koczka opala je na nyega, y on pojti je moral po rechena Dugoványa. *Róbinzon* pako izatoga Vremena pripravlyal je Dérva zato potrebna.

Vre blizu Vechera bilo je, kad je *Pétek* nazad doſſel. *Róbinzon* izatoga imal je veliko Veſzelye z-Czúczkom, koj nyemu kakti Europanzki Domorodecz jako drag bil je. Ali y Czúczek tak bil je veſzel, da ſzám ob ſzvojoj Vólyi, neprimoran, kazal je vſze Meſtrie, koje bilſze je navchil. Zato y *Róbinzon* dal mû je z-med Jeztvin, koje *Pétek* z-ſzobum donefzel bil je, pervi Délek, akoprem on ſzám czel Dén nikaj jel ni.

Digitized by Google

Kaiti pako na Szrechu lepa Meſzechina bila je, tak delaliſzu obodva dalye Polnochi. Zatem nadoſsla je obodvem Szna Potrebócha takova, dajoſze ſzuprotztaviti neſzu mogli.

Miskecz. To verujem; arſzu y preſſeztnu Nóch zkoro czélu chuli!

Petricza. A deneſz pak, tak vnogoſzuſze nahodili; navlaztito *Pétek!*

Otecz. Legliſzuſzi anda na Trávu, y Peſz poleg Nóg nyihoveh, kakti *Z*traſan. Ovak pochivaliſzu mirovno, y pokojno, doklam je *Z*orja pochela puczati.

VECHER DVADESZET Y TRETI.

Otecz.

Komaj da je Zorja novoga Dnéva pozdravila; nut vre budil je *Róbinzon* Drúga ſzvojega, za Delo, koje vchera pocheli jeſzu, kaj berſe zgotoviti.

Digitized by Google

viti. Poſzluvaliſzu czel Dén tak fletno y marlivo, daſzu vre pod Vecher z-ſzvojem Plutvom zevſzema gotovi bili.

Dva Rede Bervnih, neſto z-Vúſmi, neſto iz indiánzkeh Verbih z-pletenemi Guſvami zprevézaliſzu tak chverzto, da jim za jeden zevſzema ſzéguren Bród, koteri dvajſzet Czepeliſſev dug, y tak zkoro shirok bil je, ſzluſiti jeſzu mogla. K-tomu joſs vendar tu Opaznozt imaliſzu, daſzu je tik Brega Morzkoga, y na Podvalkeh zkupſzlágali, da je tak, kad gotovi budeju, z-tem leſe, y prez vſzake Vremenogúbnozti na Vodu odrinuti budu mogli.

Na Szrechu nyihovu, bilo je z-Prichetkom Dnéva drugoga Vreme ravno Priteke morzke. Prez vſzakoga anda duglye Odvláchenya imajuchi Priliku ovu, odtiſznuliſzu Plutvu z-Brega, da tak z-Vodum, koteraſze z-Vremenom odſzeke nazad v-Morje zlévala bude, kakti po Potoku, k-naſzedyenoj Ládje odpelyatiſze budu mogli. Voſnya iſsla je ſzrechno; y predi nego bi pol Vùre preſslo biło, doſsliſzu na Mezto.

Kak

Kak nezgovorno tuklo je Szerdcze *Róbinzonovo*, kad je pred ſzobom veliku Europánzku Ládju videl ztáti! malo je falelo, da jû ni polyubil; tak drága bila mû je leztor záto, kajti je iz Domovine nyegove doſsla, od Europánczev napravlyena, y ſzimo dopelyana bila! Ali ah! Europanczi ovi zginuliſzu bili! biliſzu morebiti vre od Morja poſerti! Ah, kak jako tergala je Miſzel ova tuſno Szerdcze *Róbinzonovo*, koteri Poloviczu Sivlénya ſzvojega rad alduval bil bi, da bi ſzamo ztem Lyudi, koteri na Ládje biliſzu, kak imati, y z-nyimiſze vu Europu odpelyati bil mogel! Ali to jenkrat bilo je vre nemoguche; y on nikaj drugo vezda vchiniti ni mogel, kak tuliko iz Ládje vzéti, kuliko za ſzvoju Haſzen, y Potrebochu najviſſe vzeti, y oſzloboditi bude mogel.

Petricza. Jeli pak od Dugovány', kotera nyegova bila neſzu, on kaj vzéti mogel?

Otecz. Kaj ſzudiſs, Jankicza jeli mogel?

Jankicza. Tò je mogel vchiniti. Metemtoga akoſze Lyudi y pak znajdeju, tak

Digitized by Google

tak takóvem bude moral nazád povernuti.

Otecz. Tak je! Ar ako on vezda Dugoványa van vzel nebi, tak bi je z-Vremenom morzki Szlapi zalejali. Zverhu toga mogelszi je poleg vszake Pravicze, vsza ona poszvojiti, kotera szudil je, da mû najpotrebnessa jeszu; ter Lyúdem akobisze znaszli, za Trúd y Zkerb szvoju pod Rachun vuzeti.

Kajsze naszedyeneh Brodov doztoji, Pravicze vu nekojeh Meztah vu tom dokonchale jeszu, da Dugoványa oszlobódyena na tri Ztranke razdelitisze imaju. Jednu, ako je siv, dobi on chija je Ládja bila; ako je pak mertev, tak nyegovi Odvetki: Ztran. druga dozpi onomu, koj Dugoványa je oszlobodil: Tretju dobi Ládavecz Mezta.

Miskecz. Ladavecz Mezta? zakaj bi on to dobiti moral?

Otecz. To je jedno Pitanye — na koje vam vezda podpunoma odgovoriti nemorem. Metemtoga vendar onuliko, kuliko vi vezda preszéchi morete, hochu vam povedati. Czeszar, Kraly, ali kakszе vre Ládavecz Mezta zove,

zderszá-

Digitized by Google

zderſáva vu Ztrankah primorzkeh ztanovite Lyúdi, koteriſze zkerbeti moraju, da od takoveh Ládjih nikaj nepogine, nego, da vſze, kaj goderſze obrani, vu ztalno, y ſzlobodno Meztoſze doneſze. Kaj ako nebi bilo, tak Tergovecz, kojega je Ládja bila redko krat bi kaj dobil, kajti Dugoványa, ali bi pokrádyena bila, ali biſze pokvarila. Ladavcza pak Meztą ztoji Péneze, Lyude, koj na ova Pazku imaju, zderſávati. Vredno anda je y doztojno, daſze od oneh, za kojeh Dobro ova narédyena jeſzu, vu tom nyemu nadomezti. Zato anda za ztalno naredyeno je, da Ztran tretja obranyeneh Dugovány' Gozpodaru Primorja dopítaſze; y ova tak ztalna vuchinyena Naredba, imenujeſze *Pravicza Morzka.*

Poleg oveh anda Pravicz mogel je *Róbinzon* od vſzeh, kotera iz ove Ladje oſzlobodil je, Dugovány' dve Tretine, kakti ſzvoje laztovite zaderſati, y na Haſzen ſzvoju obernuti.

Jankicza. Dve Tretine.

Otecz. Tak je; jednu za ſzvoj Trúd y Zkerblivozt, drugu kakti pravdeni

Goz-

Digitized by Google

Gozpon, y Ládavecz Medymorja pri kojemſze Brodolómje je pripetilo.

Joſicza. Gdo gâ je pak Gozponom Medymorja poztavil?

Otecz. Zdravi Rázum. Komad Zemlye, koj predi nikakvoga Gozpodara ne imal, naravzkim Náchinom je onoga, kojga pervi poſzvòji. Ovo pak bilo je vu Pripetchenyu ovom.

Perva Selya, koteraſze vu Duffi *Róbinzonovoj*, potlam kam biſze Radozt nad Pogledom Ládje Europánzke vlegla bila, je prebudila, bila je, dabi Ládja neprederta, ter ovak y pak na Vodu odrinyena biti mogla. Kaj dabi bilo, tak za ztalno bil je odluchil, z-*Pétkom* ſzvojem, vu nyuſze poztaviti, y ako ne vu Europu, barem vu jednu od Europanczev vu *Amerike* zavjetu Derſávu dopelyatiſze; akoprem neznam, kak pogibelno bi bilo, z-jednum tak velikum y z-Lyudmi neoboruſnum Ládjum po Morju prez potrebnoga vu Brodarii Znanztva puztitiſze. Na Plutvi anda ſzvojoj okol vſze Ládje vozilſze je, da zezvedeti more, kak gluboko bilo je Morje onde, gde je Ládja naſzela; ali

na

Digitized by Google

na ſzvoju najvekſſu Salozt znaſſel je, da iz Selye nyegove nikaj nebude.

Ar Viher naneſzel je. Ládju med dve Pechine, med kojemi tak bila je ztiſſnyena, da niti napervo, niti nazád genutiſze né mogla. Ovde anda tak dugo oztati je morala, doklam jû Szlápi morzki razdrobili, y razneſzli budu. Anda, kadbi y ovo Uſſanye pokvarjeno bilo, zeſſel je *Róbinzon* na Ládju gore, za videti, z-kakvemi oſzebujno Dugoványi je natovorjena, y jeſzuli joſche vſza czela y nepokvarjena? *Pétku* pako ſziromaskomu bil je Ztrah predvcheraſſny joſche, y vezda tak pred Ochmi, daſze komaj podztupiti je mogel za ſzvojem Gozponom na Ládju gore pojti; iſſel je vendar, akoprem Ztráhom velikem, navlaztito, kad je rogato ono Ztraſſilo, kotero predevcherom nyega tak nedoztojno pozdravilo je, to pervo bilo, kaj on vezda na Ládje zagledal je.

Ali rogato ovo Ztraſſilo ne bilo vezda tak gyegyerno, kak vchera. Na Meztu jednom leſaloje vu Mſru tak ſzlabo, y gingavo, daſze jenkrat, niti ztati ne moglo: ar navadne ſzvoje Hráne, vre od

pre-

Digitized by Google

predevcherom nikaj ni bilo dobilo. *Róbinzon*, koteri Zroka Gingavóche nyegove zpazil je, za pervu Zkerb vzelfzi je, kaj takvoga poizkati, kaj bi gládnomu ovomu Sivinchetu ponuditi mogel. Y kajti mû nuternye Ládje Vredyenye zevfzema znano bilo je, tak naffel je berzo, kaj je izkal, y Vefzélye nyegovo bilo je veliko, kad je videl, kak Koza predfze polofenu Kermu pohlepno grizti, y Gláda fzvojega pretirati jefze pafchila. *Pétek* pako zadozta prechuditi néfze mogel, nad neznanum, y fzebi nigdar jofche nevidyenum Zveri ove zpodobum.

Vezda pochel je *Ròbinzon* vfze Rédom po Ládje preizkávati. Z-jedne Hife iffel je vu drugu, z-jednoga Ládjépoda na drugi, y vfzigde naffel je jezero Dugovány', za koje vu Europi malo gdo kaj mári, za nyega vendar bilafzu nezgovorne Czéne. Ovde bilefzu czéle Ludricze pune *Brodarzke Dvójpeke* (n) pune *Rifskaffe*, pune *Mélye*, pune *Sitka*, pune *Vina*, pune *Praha puskenoga*,

(n) Zwieback.

Digitized by Google

ga, pune *Oblih* (o) y *Spriha*; ovde bilisfzu *Stuki*, *Puske*, *Pistóle*, *Szablye*, *Mechi*, y *Palassi*; bilesfzu *Szekire*, *Pílye*, *Dléta*, *Szvedri*, *Pilicze*, *Ztrúgi*, *Tesfzla*, *Kladivczì*, *selezni Drúgi*, *Chavli*, *Nósi*, *Skárje*, *Igle*; Ovdesfzu bili, *Lónczi*, *Zdéle*, *Tanyíri*, *Slicze*, *ognyene Kléfche*, *Méhi*, *Kotlichi*; y oztalo drugo derveno, selezno, kosfzitreno, y kotlovinzko Posfzudje. Ovdesfzu bile najzadnich czéle Ladicze pune *Opravih*, *Rubja*, *Hlachicz*, *Czepelíffev*, *Chisem*, y ztotina drugeh Dugovány', za koje vfzako osfzupnyeni *Róbinzon*, sfzvoju vre zdávna pozablyenu zlátu Grudu, drage Volye dal bi bil, da bi mû je gdo na Prodaju bil ponudil.

Pétek premisfslyával je vfza ova, kakti osfzupnyen, ar vu czelom Sivlényu sfzvojem, nikaj takvoga josfs ni videl, dapache, od vnogeh oveh chudnoviteh Dugovány znal ni, za kakvu bi Hasfzen, ali Potrebóchu biti mogla. *Róbinzon* pako bil je vesfz zvun sfzebe od Vesfzélya. Kakti malo Dete zgrabil je za vfze, kaj mû pred

(o) Kugeln.

Digitized by Google

pred Ochi doſlo je, y berſeli kaj drugoga, kajſze nyemu lepſſe, ali haſznoviteſſe videlo je, je zpazil, puztil je ovo iz Rúk, y poſzégel po ono. Najzadnich hotel je y vu najdolni Prédol pojti: ali ov bil je veſz z-Vodum napunyen, kajti Ládja jako na shirokom bila je prederta.

Vezda pochel je ſzam z-ſzobom razmiſslyávati, koja on Dugoványa bi najpervich z-ſzobom vzeti, y na ſzuho izpelyati mogel? Ali dugo nikaj ne mogel dokonchati: ar vezda videlomûſze je ono, vezda ovo to najpotrebneſſe, y vechkrat, kaj vre predi zebral bil je, je zahitil, v drugo kakti potrebneſſe prebral. Teda negda prebral je ova, y kakti najpotrebnéſſa z-ſzobom vzeti odluchil: 1) Jednu malu Ludrichku punu Práha puskenoga; a drugu punu Spriha: 2) Dvé Puske, dva Para Piſtól, dva Meche, y dva Palaſſe. 3) Dvoju Opravu od Gláve do Péte, jednu záſze, a drugu za *Pétka.* 4) Dvanajzt Párov Rúbach; 5) Dve Szekire, dve Pilye, dva Ztrúga, jeden Pár ſeleznch *Stángih,* jedno Kladivo, y nekoja druga Orude-

Digitized by Google

lya; 6) Nekoje Knyige, nesto Papéra za pisati z-*Tintum*, y z-Péri. 7) Jedno Kresalo, Kremen, y Gubu; 8) jednu Ludriczu punu Dvojpeke; 9) nekaj Platna jadrenoga, y najzadnich Kozu.

Josek. O, koze mû vendar, tak ne bilo potrebno!

Otecz. To je Iztina, Josek; ali on potreben bil je kozi; y *Róbinzon* bil je prevech miloztivogna Szerdcza, kak dabi on Zver ovu, neznajuchi, jeli morebiti, predi negosze on josche jenkrat nazad poverne, kakov naglo podignye Viher Ládju raztepe, z-szobom vzel bil nebi, navlaztite, kada vsza, koja nyemu za vezda potrebna bila jeszu, na Plutvi negvi dozta Proztora imalaszu. Vzel je anda, y nyu z-szobom.

Szuprotivnem pako nachinom oztavil je nesto lesseche, za kem vu Europi Lyudi najpredi poszegli bi bili — naimre jednu punu Ludrichku Zernya zlatoga, y jednu Skatulyu z-najdragesemi Gemanti; kotere vu Hisiczi kapitánovoi je videl. Ove z szobom vzeti nit na Pamet mû ni doszlo; ar mû za nikakvu chizto Potrebochu neszu bila.

Do-

Digitized by Google

Doklam on ova tak zizkával, odpiral, vanzmétal, prebìral, y nakládal je, presslo je tuliko Vremena, da do Plime jedna ſzamo Vura joſche je falela. Na ovu anda moràliſzu chakàti, akoſzu z-Plutvum ſzvojum k-Kraju dojti hoteli. Vuru ovu odluchil je Róbinzon vu tom potroſſiti, daſze jenkrat na Europanzki Náchin najezti more.

Doneſze anda jeden Komád prevudyene Govedine, dva Haringe, neſto Dvojpeke, Putra, Szira; jednu Stuczku Vina, poztavi vſza ova vu Hiſiczi kapitanovoj na Ztol, y ſzedeſzi zkup z-Petkom na Ztolcze poleg ztojéche. Vre ovo, da jenkrat iz prìrednoga Ztola, na Ztolczu ſzedèchi, iz Tanyèra, z-Noſem, y z-Viliczami jezti more, bilo je, za nyega Veſzélya viſse, kakſze zrechi more, k-tomu pak izte Jeztvine, navlaztito Kruh, za kojem on vre tuliko Lètt zahman zdihával je — o, ovo niti miſzliti jenkratſzi nemorete, kak nezgovorno je gâ veſzelilo! Ravno tak, kak y on, czèleh devet Lett, morali bi vſza ova ztradyati, ako bi ho-

teli Radozt, koju on vezda chùtil je, vu vſzoj nyeinoj Vrednozti preſzéchi.

Pétku bil je Náchin po europanzki jezti, tak malo znan, da jenkrat nitî znal ni, kaj bi z-Nòſem, ali z-Viliczami chiniti moral. *Róbinzon* Iztina je, povedal mû je, kakſze jedno y drugo potrebuvati mora, ali kadbi ſzám *Pétek* tak vchiniti, y falatchecz Meſza nateknyenoga na Viliczah vu Zube zanezti bil hotel, zaneſzelgâ je k-Vùhu, y po ſzvojòj ztaroj Návadi, Shaku z-Dersálkom zkup prineſzel je k-Vùztam. Vìna pakò, kojega Róbinzon nyemu pokuſſati bil je ponúdil, pod nikakov Náchin piti ne hotel, ar Gerlo nyegovo, kotero ſzamo na Vodu privadiloſze je bilo, Oſtróchu jákoga Vìna podnaſſati ni moglo. Dvojpeka pako v-Tèk mû je dobro odhájala.

Vezda bilo je Vréme Priteke; y obodva ziſsliſzu na Plutvu, y odrinuliſze; da tak z-Plimum zkupa k-Bregu priplavati moreju. Vu kratkom Vremenu biliſzu pri Kraju, y Dugoványa, kojaſzu dopelyali, zmetaliſzu na Szuho.

Pé-

Digitized by Google

Pétek vezda ſelyel je znati, kaj vſza ova Dugoványa znamenuvati hote, y za kakovu ſzu Haſzen? Pervo, z-kem *Róbinzon* nyegovu Znatiſelnozt zadovolyiti je hotel, bilo je ovo: on preſſel je za jeden Germ, onde oblékel Rúbachu, y czelu jednu jednakolichnu vojnikocháztnichku Opravu (p), pripaſzal k-Ztráni Mecha, poztavil zlatoperémazt Skerlyak na Glavu, y ovak najenkrat, kakti preztvorjen pokázalſze je z-Germa, y doſſel pred oſzupnyenoga *Pétka*. Ov preſzenetchen zkochi nekuliko Korachajov nazad, ar na pervi taki Pogled zaizto dvojil je, jeli Gozpona ſzvojega, ali pak kakovo drugo zverhuchlovechánzko Bitje vidi. *Róbinzon*, koj nad Oſzúpnyenoztjum nyegovum ſzmejatiſze je moral, pruſimû priatelzki ſzvoju Rúku, y reche, da on joſche, y vezda je *Róbinzon*, joſche, y vezda Priatel nyegov, akoprem Oprava, y Ztáliſs nyegov jedno malo jeſzuſze premenila. Nato vzeme jednu drugu mornarzku czè-

(p) Offiziersuniformkleid.

Digitized by Google

lu Opravu, pokáſemû, kakſze vſzaki Komád oblechi mora, ter mû reche, dabi za Germ iſſel, y to izto naj vchinil.

Pétek poſzluhnul je: Ali vnogo Vremena predi preſslo je, nego bi on z-Oblachenyem ſzvojem zevſzema gotov bil. Ar vezda je ovo, vezda ono naopak oblékel. Kakti, Rubachu poztavemo, oblâchil je naopak, namezto, kaj bi Rúke chez Rukave prevlechi bil moral, obernul je Ztán gore, y pochel je Rukave na Noge navláchiti, ravno, kak dabi Hlache oblèchi bil hotel. Na ov izti Nachin chinil je, y z-Hlachami, vu koje on od dolyne Ztráni Noge ſzvoje hotel je vteknuti. Dolamu pak navláchil je tak na Telo, dabi jû na Herbtu bil zkupzkápchati moral. Kad, kad v-Pamet vzel je Bedaztóchu ſzvoju, y popravil Falingu; doklam najzadnich za vnogemi zahman vchinyenemi Zkussávanyi zevſzem Opravlanyem bil je gotov.

Kakti Dète zkakal je od Veſzèlya, kadſze je videl najenkrat ovak preztvorjenoga, y raduvalſze je kruto, kad je pochútil, kak prilichna, y kak haſznovita

vita, navlaztito proti Vpichenyam Muzkitovzkem, ova je Oprava, z-Czepeliffi ſzamo ne bil zadovolyen, kajtiſzu mûſze neprilichni, y nepotrebni videli. Proſzil je ada *Róbinzona*, dabi jê ſzlobodno dole vzel, kaj *Róbinzon* na Dobronajdnozt nyegovu je zpuztil.

Vezda kazal mû je *Róbinzon* Potrebuványe Szekir, y drugeh oztaleh Orudelyih, nad kojemi vſzemi *Pétek* od Chuda, y Veſzelya veſz zvun ſzebe je poztal. Daſzi vendar taki Haſzen ſz recheneh Orudelyih vzeti mogu, dokonchaliſzu jednu Katarku za Plutvu ſzvojuſzi napraviti; da ovak ne vech na Vreme Priteke morzke chakati, nego vizako Vreme pod Jadri, na Plutvi ſvojoj k-Ladji odpelyati buduſze mogli. *Róbinzon* vzel je ovo Delo nàſze ſzàmoga, y *Pétka* poſzlal je Domom za Lámaze, koje vre dva Dni podojene bile neſzu, podoiti.

Do toga pak Vremena, doklam je *Pétek* bil Doma, nabil je *Róbinzon* jednu Pusku, hotejuchi Priatelu ſzvojemu, berſeli dojde, Mòch, y Jákozt Pràha Puskenoga pokázati. Kadbi anda ov vre

Digitized by Google

nazad doffel bil, y nad Berzòchum, zkojum *Róbinzon* Poſzel náſze vzet zgotovil je, chuditiſze zadozta nemogel, zapazi *Róbinzon* jednoga Jaztreba, koteri Ribu vu Klyùnu noſzèchi, po Zráku je letel. Berzo zgrabi Pusku, y reche: *Pazi dobro Pétek; ov mora dole!* — Ove zreche; zpruſi Pusku, y Szokol opal je dole.

Poztáveteſzi Ztráh, y Oſzùpnyenozt ſziromaskoga *Pétka* napervo! Na Meztu, kak dabi nyega Puska zgodila bila, zruſsilſze je na Tla; kajti vu onom Chaſzu, kak Pusku chul je puknuti, doſslomû je napervo ztáro nyegovo Baboverztvo na *Toupana*, iliti Germlyavcza, za kojega on z-Pochetka Gozpona ſzvojega derſal je. Opal je velim na Zemlyu, zatem na Kolìna ſzvoja pokleknul, y veſz trepechuch Ruke proti *Róbinzonu* pruſal, kak dabigâ za Milozt proſziti hotel. Rèchi pak jedne govoriti ne mogel.

Róbinzon, koteriſze nigdar vu Dugoványih, kojaſze Vere doticheju, Shâliti né bil návaden, kak berſe videl je bedaztu Miſzel *Pétka* ſzvojega, taki

ſal-

ſalmů je bilo, da on vu tom, káj vezda vchinil je, nyega predi ni podvuchil. Zato zdignegâ lyublyeno gore, ogerliga, y proſzi, daſze nebi bojal; ter mů reche, da on, y nyega vu kratkom Vremenu ovakovu, koja zevſzema naravzkim Náchinom ide, Bliſzikaviczu, y Germlyaviczu navchiti hoche delati. Zatem pokáſemů, kak je puska priredyena, raztolmachimů Mòch, y Jakozt Práha puskenoga, nabije pred nyim znovich Pusku, podà mů jů v-Rùke, govorèchi, da jů ſzam naj zhiti. Ali *Pétek*, koj y vezda joſs bojalſze je, proſzil gâ je, da bi jů ſzám, y drugi put naj zpruſil. *Róbinzon* anda poztávil je jeden *Z*merek na zto Korachajov, reche *Pétku* poleg ſzebe ztati, y zprúſi Pusku.

Ali y vezda ne vnogo falelo, da *Pétek*, y pak na Tla ni opal; ar vſza ova, kotera je chul, y videl, chinilaſzu můſze zverhunáravzka. Zmèrek bil je veſz z-Sprihom poſzipan, koj dozta gliboko vu nyega je preſſel. *Róbinzon* napomine *Pétku* ſzvojemu, y reche, da od ovud ſzám naj ſzudi, kad ſzlobodni oni

vez-

Digitized by Google

vezdaſzu od vſzakeh Návalov Divjeh Lyùdih, potlamkam ovu tak meſtrovitu Blizkaviczu, y Germlyaviczu pod ſzvoju Oblaztſzu dobili. *Pétek* zarad ovoga, y zarad vſzega drugoga, kaj vu Ládje je videl, takvu je zadobil proti Europanczem, a navlaztito pako proti Gozponu ſzvojemu Preſtimanozt, da mû vnogo Dnevov ne bilo moguche, z-nyim, y pak po ztári Návadi zauffano, y priatelzki paidaſſitiſze.

Metemtoga nadoſsla je Nòch, y Trudom tak veſzeloga Dneva napravila je Konecz.

VECHER DVADESZET Y CHETERTI.

Na veliku Radozt Máleh ſzvojeh pochel je Otecz drugi Vecher prez vſzakoga Predgovora, vu Pripovezti ſzvoioj, ovak dalye govoriti:

Szlaiſſe, kak Nòch ovu naſs *Róbinzon* nigdar jqſche ni pochival; ar od pervo-

ga

Digitized by Google

ga Dnèva ſzvojega vu ovom Medymorju Prebitka, néſze tak ſzrechnoga chùtil, kak vezda. Ali y nigdar takaj pochùtil ni Chlovek nijeden vekſſe Zahvalnozti, y Lyubavi proti nebezkomu Nadaritelu, kojemu za vſzu ovu Szrechu zahvaliti ima, kak on. O kuliko krat, kad ſzàm bil je, znal je klechati na Kolenih ſzvojeh, y Nadelitelu Darov oveh, z-kojemi nyega tak dareſslivo je nadelil, hváliti! Ovu pobosnu Zahvalnozti Chutlivozt terſzilſze je, y vu Pétku ſzvojem zprebuditi. Predi negobiſze zpát legli bili, navchilgà je Popevku: *Zahvalemo vſzi Bogu!* — y potlàm obodva ſzlofiliſzu Gerla ſzvoja na Hválu, y Diku obchinzkoga Otcza nebezkoga.

Drugo Jutro ztalliſzuſze obodva kruto rano; znoſzili Dugoványa ſzvoja pod jeden Germ, y nye, akobi morebiti desgy iſsel, z-guztem Vèjem pokrili. Zatem odrinuliſzuſze od Kraja, za y pak k-Ladjotériniſze dopelyati.

Joſicza. Kaj je to — Ladjotérina?

Otecz.

Digitized by Google

Otecz. Ovak imenujeſze Ladia, koja je naſzela, y kakti vre zkoro napol raztergana. —

Kajti vchera, kak pozábilſzem povedati, oni takaj dva dobra Veſzla z-ſzobom vzeliſzu bili, tak Vosnya nyihova vezda vnogo berſe odhájala je, kak pervi put. Y pak doſzliſzu ſzrechno; y pervo, kaj odluchiliſzu vchiniti bilo je ovo, da oni vſze Dezke, koje na Ládjeſze nahájaju na Plutvu ſzvoju znoſziti, y z-nyimi nyu nakris popoditi hote, da tak Dugoványa, koja z-Szobom vzeli budu, na ſzuheſsem, kak vchera, leſati budu mogla.

Vezda pocheł je *Róbinzon*, y pak vſza znovich preizkávati, da tak vu Dugoványih, koja vſza najenkrat z-ſzobom vzeti némogel, jedno mudro Prebránye vnogo leſeſse, kak predi, ar koja mû náipotrebneſſa bilaſzu, imal je vre vu ſzlobodnom Meztu. Vendar zbiral je, y vezda tak zpametno, kak y pervi krat.

Za vezda dokoncha jednoga z-med Shezteh, koji na Ladje biliſzu *Stuka* ſzobom vzeti.

Jan-

Digitized by Google

Jankicza. Stuka? O namezto ovoga bi vendar, kaj potrebnéſsega vzeti bil mogel!

Otecz. Takſze nam, koji Dugoványa zdaleka ſzamo premiſslyávamo chini, y vidi; Ali *Róbizon*, koj veſz ſzvoi *Z*tálifs z-bliza je premiſslyával, znaſsel je, da mû ov *Stuk* na veliku nyegovu Szegurnozt, y Mir Szerdcza bude.

Jankicza. Kak to?

Otecz. Mezto, vu koje *Róbinzon* vſza ſzvoja Dugoványa je zprávlyal, ne bilo jako Szegurno, y na Neſzrechu leſalo je ravno vu Okoliczi onoj, vu koju Divji zvekſſinum znaliſzu dohájati. Iztina zadnich je, da on vezda, ako bi Divji nahrupili, na Obrambu Puſſak, y Orusja ſzvojega zpuſchatiſze more; metemtoga vendar Miſzel ova, da on z-ovum Prilikum najtomenye jednoga, ali dva z-med nyih Sziromáskov raniti, morebiti, y vubiti bude moral, jako gâ je ztraſſila; pokehdob, kaj takvoga on vchiniti né bil névaden. Ovak pako, miſzlîſzi je, ako bûm ſzamo jednoga *Stuka* na Bregu imal, budem lehko, ako-

akofze k-mojemu Medymorju vu Chůneh ſzvojeh pribliſávali budu, jeduo iz *Stuka* ſelezno Zerſno zverhu Gláv nyihoveh poſzlál fúchkati, na koje oni od Ztráha morebiti nazadſze vernuti budu morali.

Vidiſs anda, Dragi! kak pogibelno je vechkrat Chine drugeh Lyúdih ſzúditi? Zevſzema retkokrat znaniſzu nam Zroki, poleg kojeh drugi vechkrat rávnaju Chine ſzvoje. Kakſze anda podztupiti moremo, nye vu Chineh, y derſányu nyihovom ſzuditi? Zpameten, verujte mî, Chlovek vſzigdar polehko ide vu Szúdyenyu drugeh; y vechkrat nechefze vu to nit puztchati, ako drugach iz Dúſnozti nemora; kajti ima dozta zverhu ſzámoga ſzebe, y zverhu Chinov ſzvojeh ſzuditi y miſzliti; y ovak Detcza, od vezda y mi hochemo vchiniti.

Zvun *Stuka*, znoſziliſzu *Róbinzon* y *Pétek* ova joſche Dugoványa na Plutvu ſzvoju. 1) jednu Vrechu *Herſi*, drugu *Jachmena*, tretju punu *Graha*: 2) ednu Ladiczu punu *Chávlov* y *Sharáffov*. 3) dvanajzt *Szekir*: 4) jedñu Ludriczu punu *Práha puskenoga*; drugu ſelezneh

Oblih

Oblih y *Spriha:* 5) jedno *Jadro* y 6) jeden *Brúſz*.

Petricza. Zakaj pak ovoga?

Otecz. Za Szekire, Noſé, y druga Orudelya nabrùſziti, kadaſze zatúpe.

Petricza. Kaj né imal vu ſzvojem Medymorju Kaménya?

Otecz. Kaménya dozti; ali nikakvoga Brùſza! kaj néſzi v-Pamet vzel, da ovi zevſzema drugachei, y vnogo méhkeſſi biti moraju, kak je Kaménye drugo?

Petricza. Jeſzem.

Otecz. Anda, ovak mehkeh Kámenov on joſche nigde vu ſzvojem Medymorju ni videl; y vendar je Brúſz vſzem onem, koji z-oſtrem Orudelyem baratchu, jedno jako haſznovito y potrebno Dugoványe; y zato vzel je nyega rajſſi, kak Zernye zlato, y Gemante, koje y vezda oztavil je leſéche.

Predi nego biſze odtiſznuli bili, prìchel je *Róbinzon* vezdaſſnyi Ztáliſs Ládje izvédati, y naſſel je, da Voda vu nyoj je vnogo vekſſa, kak je bila predi; ter da Szlapi, y nyeino med Pechinami ſzimtamm'czanye vre vnogu Dezku z-obodveh Ztrankih odtergali je-

ſzu

Digitized by Google

ſzu. Vre napervo videl je, da pervi, koj náztal bude Viher, vſzu Ládju razneſzel bude. Z-tem anda berſe odluchilſze je paſchiti, da tak y od oztáleh joſche vu Ládje Dugovány, kuliko nájviſſe mogel bude, oſzloboditi more.

Kajti Veter vezda ravno proti Zemlyi je púhal, tak z-Pomochjum Jadra y Veſzlih ſzvojeh moglifzuſze, akoprem Vréme Oſzeke nit napol joſs preſslo ni bilo, vendar zevſzema lehko k-Bregu dopelyati. Vre na pól Púta buduchi, *Róbinzon* poztavilſzi je jedno Zpochitavanye napervo, koje veliku Pravdenozt Szerdcza nyegovoga je kázalo.

Joſek. Kakvo to?

Otecz. Da Zláto y Gemante né vzel z-ſzobom.

Joſek. Kaj pak hotel je z-ovemi?

Otecz. On ſzám, kakti za ſzvoj Poſzel chizto nikaj; ali on miſzlilſzi je ovako: Vendar to tak nemogúche ni, dabi Gozpodar Ladje joſche neſivel, ter daſze y pak nazád nepoverne, gledati, jeli kaj iz nye obraniti bi mogel? Akoli anda naienkrat kakov nagli Viherſze podigne, Ladju predi, kak Ti joſche jen-

krat

Digitized by Google

krat nazad dojdeſs razterga, ter Zláto, y Drago Kaménye vu Morje zakopa; kak bûſs pred Gozpodárom Dugovány' oveh, kak pred Bogom, y Veztjum tvojum odgovárjal? pokehdob ſzamo ona, koja za tvoju Haſzen videlſzi Dugoványa, jeſzi oſzlobodil, a ona, na kojeh laztovitomu Gozponu najbolye leſéche je bilo, y od kojeh ne ſzamo nyegova, nego morebiti y vnogeh drugeh velika Szrecha viſzi, oztavil jeſzi vu Ládje leſati? *Róbinzon*! *Róbinzon*! reche; y vudriſze z-Shakum po Chélu, kulika tebi joſche menykaju, doklam tak dober budeſs, kak dober biti bi moral.

Komaj anda mogel je Vreme dochakati, da znovich odtiſznuti, y Brodoterini nazadſze dopelyati bude mogel: tak velika bila je Nepokojnozt Vezti nyegove, vu Zaoztavlényu Duſnozti jedne, koja mûſze tak ſzvéta je vidéla.

Teda negda doſsliſzu k-Medymorju: ali vu onom Chaſzu, kadſzu pribroditi hoteli, vu takvu Pogibelſzu opali, daſzu jim vſza zkoro Dugoványa vu Morjeſze zeſzipala. Ar kajti Vreme Morzke

Digitized by Google

Priteke y vezda joſche terpelo je, zato bila je y Voda pri kraju tak plitka, da perva Ztran Plutve najenkrat na Prud je nadoſsla, ter tak z-zadnyem Krajom, koj na debſſi Vodi bil je, jako vu Vodu jeſze naſzlomila. Na Szrechu ztáliſzu, *Róbinzon* y *Pétek* obodva pri zadnyem Kraju, y ovak Dugoványa, koja na Plutvi bilaſzu, da jimſze vu Vodu néſzu potochila; ſzrechno zderſali.

Potlamkam bi pako vſza dobro potverdili bili, zkochiliſzu obodva vu Vodu, y ovak do Kolena po Vode, y Mùlyu gazech, ſzami Dugoványa na ſzebi van znáſſaliſzu, ovo tak hitro y opazno, daſze nikaj ni zgubilo, niti pokvarilo; ter predi negobi nova Plima pochelaſze, drugoch k-Ládjoterini doveſzliliſzuſze.

Kak berſe na Mezto doſsliſzu, pervo kaj *Róbinzon* iz Ladje vzel je, bila je Ludrichicza z-zlatem zernyem, y Skatulya z-Gemanti. Ovde kakſze veli Réch, odlehnulomûje, kak dabi mû Kamen od Szerdcza bil opal; y vezda, potlamkam biſze ove Duſnozti bil oſzlobodil, ſzudil je da najbolye bude, ako y pak záſzé zkerbeti pochne.

Ov-

Digitized by Google

Ovput med oztalemi vzelſzi je dve *Tâchke* (koje, zakaj ravno na Ladje bileſzu, neznam) vnogo *Orudelya*, y drugoga boly' potrebnoga *Pohiſtva:* jeden *Szvetchnik* (q) y vſze Papire, kotere je vu Kapitánovoj Hificzi naſſel; y kajti vezda ravno Plima pochelaſze je bila, odtiſznuliſzu, ter ovak od Vode, y Vetra tirani, v-kratkom Vremenu doſsliſzu k-Bregu.

Oztálu pak Ztran Dnéva alduval je *Róbinzon* jednomu Poſzlu, koteriſze nyemu najſzilovitéſſi je videl. Jako najmre jeſze bojal, da morebiti Desgy opal bude, y da nyegovo nájvekſſe Blago, Puskeni najmre Prah zmochi, ter pokvári. *Za* vujti ovoj Pogibeli, odluchi joſche ov izti Dán, iz jádrenoga Platna, koje z-ſzobom doneſzel bil je, jeden Shator, pod kojem vſze nyegovo Bogátztvo ſzegurno pred Desgyem ztáti bude moglo, napraviti; ter kajti Skárje, Igle, Kóncze imal je pri Redu, tak Delo ovo odhájalomù je hitro, *Pétek* takaj v-kratkom Vremenu navchilſze je

(q) Luchérnik; vulgo Lámpas.

Digitized by Google

tuliko, da mû je ſzám pomágati mogel. Ov nad nepreczenyenem Znajdyényem Igel, y Skárjih, neſze mogel zadozta prechuditi, y valuval je vechkrat, da on, y vſzi nyegovi Domorodczi k-Europanczem, koj tak znajdlyivi jeſzu, prizpodoblyen, joſche vendar ſziromaski Lyúdi jeſzu.

Z-ovem Delom biliſzu pred Mrákom vre gotovi, y *Róbinzon* vzelſzi je Veſzélye, *Pétku* ſzvojemu, doklam je joſche bilo kaj videti, chudnovitu Moch kolne Puske pokázati. Nabije anda *Stuka* zjednem Zernom, y naravnagâ tako, da Hit nyegovoga Skralyup Morzki lizati je morala; ar ovak miſzlilſzi je, *Pétek* najleſe vidéti bude mogel, kak daleko Oblo iz nyega poſzláno leteti more. Vezda vuſgalgâ je; y *Pétek*, akoprem bi vre po dveh puskeneh Hitih na zpodobno Gledaliſche pripravlyen bil, vendar na Prazk, y prejaki Gláſz, kojega *Stuk* vchinil je, takſze je znovich preztraſſil, da je po vſzeh Kotrigeh derhtal. Zerno zkákaloje po Skralyupu Morzkom, y vu neizmernoj dalyiniſze zgubilo. *Pétek* reche nato, da ſzamo jedna ovakova

Hít

Hít dozta bude, Domorodcze nyegove, ako jih na Jezera dojde, vſze najenkrat vu Bég potirati, ar onoga, koj ovu Germlyaviczu chinil bude, prez Dvoimbe za právoga *Toupana* derſali budu.

Kajti vre Tmicza bila je, tak prirédil je *Róbinzon* ſzvoj Luchérnik, y Piſzma koja z-ſzobom iz Ládje doneſzel bil je, pochel je pregledávati, uffajúchiſze, da iz nyih barem zeznati bude mogel, chija je Ládja bila, y po kakovom Poſzlu je hodila. Ali na Neſzrechu nyegovu bilaſzu tak Piſzma, kak y Knyige vu jednom nyemu neznanom Jeziku, popiſzana. Kak jako y pak ſaluvalſze je, da vu Mladozti ſzvojoj, nikakvoga Trûda vzétiſzi né hotel, tugyeh Jezikovſze vuchiti! ali Salozt ova bila je prekeſzna.

Metemtoga nekoje drugo Okoloztojnozti, koje on ſzpazil je, daleſzu mû nekoju Szvetlozt, iz koje on ſzuditi mogel je, kamo navlaztito, y iz kakvoga Zroka Ládja brodila je. Naimre, naſſel je med oztálemi Piſzmi dva Lizte, koji vu *Barbadoſz* poſzlani biliſzu; vu

jedno Medvmorje vu kojem jako veliko Szuſnyoterſtvofze tira.

Tonchek. Szuſnyoterſtvo?

Otecz. Povem ti kaj to hoche rechi. Vu *Affrike* — ti znaſs gde ztoji?

Tonchek. O znam! — — ſzamo dalye!

Otecz. Vu *Affriki* ada, gde Harapi ztanúju, jeſzu z-vekſſe Ztrani Lyudi tak túgi, y nevlyudni, kakti néma Sivina. Nyihovi Vodye, iliti Krályi, koji ſzámi zpametnei neſzu, baratchu z-nyimi, kak dabi za Iztinu práva Sivina bili. — Kad anda Europánczi tamo dojdu, tak jimſze ponújaju na Prodáju czela Jatta ovakoveh cherneh Lyúdih, ravno tak, kakſze pri naſz Voli na Szejmu ponújaju. Vnogi Otczi dopelyaju laztovitu Detczu ſzvoju, ſzamo daſze y za kakov Dobitek nyih mentuvati mogu, y ovde zkuplyúju Europanczi vſzako Letto Vnoſinu takoveh Lyudih, y odpelyaju jé vu *Ameriku*, gde najteſeſſa Dela delati pod nemilem Ztrahom moraju. Jeden takov ſzuſeny (ovak imenujuſze ovi Nevolyni) jako vnogo podnáſſa-

náſſati mora, y ſelyiſzi vechkrat vu-mreti, kak ovako ſiveti.

Petricza. To pak vendar né pravo, daſze tak z-Lyudmi baratche!

Otecz. Zaizto je krivichno: metem-toga uffatiſze imamo, da ovo odurno Szuſnyoterſtvo z-Vremenom zevſzema zatergloſze bude. —

Z-vun toga naſſel je *Róbinzon* takaj jedne Rachúne, iz kojeh vendar tuliko je ſzúditi mogel, da na ovoj Ladji ztó takoveh Szuſnyov biti je moralo; koteri vſzi vu *Barbadoſz* pelyaniſzu bili. Ova vſza raztolmachil je *Pétku* ſzvojemu, y rekel: gdo zna, jeli ovi Neſzrechni Oſzlobodyénye ſzvoje, ravno Vihru, koteri Ladju med Pechine naneſzel je, zahváliti nemoraju? Morebitiſzu vu Shájkah ſzvojeh Pogibeli vuſsli, y vu jedno kam Medymorje doſsli, vu kojem Kervoloki nyihovi viſſe z-nyimi nemaju zapovedati, y gde oni, po Náchinu ſzvojem ſzrechno, y povolyno ſiveti budu mogli?

Pétku videloſze je ovo zevſzema moguche.

Digitized by Google

Anda dobro, reche *Róbinzon* — kojíze vusgal bil je — dalye, bili vezda imal Szerdcze vetomadneſſnye tvoje Pitanye ponoviti?

Pétek. Koje?

Róbinzon. Ovo: kakovu Viher, koj Chúna naſſega odneſzel je, Haſzen mogel je napraviti?

Pétek pocherleniſze, y pun Salozti pogleda vu Zemlyu.

„ O *Pétek*! izkrikne *Róbinzon* z-vruchem Szerdczem, zpoznaj vezda Rúku premudroga, y prezmoſnoga Boga, koja ovde y pak ochiveztoſze je kázala! Poglej, kulika nam Viher, za ono malo dobra, kaj nam vzel je, dati je moral! poglej, je vſze ovo Obilje, koje vezda za Zlehkótenye, y Pomoch Sivlénya naſſega imamo — bili jè imali, da ov Viher nebiſze bil podignul? ſaloztno zadnich je po Neſzrechi drugeh Lyudih z-zadoblyenum Szrechumſze hvaliti; ali kaj, ako morebiti vnogi zmed oneh, koji na Brodu biliſzu, vezda vnogo ſzrechneſſe ſiveju, kakſzu predi? y daſze ovo lehko pripetilo je, gdo more

dvoji-

Digitized by Google

dvojiti? kaj anda derſiſs od Providnozti Boſanzke?

Da ona nezgovorno mùdra y dobra biti mora, y da ja veliki Bedák bilſzem! odgovori *Pétek*, ter zkupzkloplyene Rùke zdigne proti Nebu, Boga za Oproztchényе Greha ſzvojega, kojega iz Neznanozti be vchinil, milo proſzéchi.

Róbinzon chuval je tak marlyivo Papire ove, kakti goder Zláto y drago Kaménye, iz zroka toga, da, ako morebiti vu Europu kada dojde, on iz nyih zeznati bude mogel, komu ovo obránjeno Dugoványe dati mora.

Potlam shezt joſche Dnévov jeden za drugem, vſzaki Dén po dva, ali trikrat na qv izti Náchin iſsliſzu k-Ladjoterini; da bi tak vſza, koja vu nyoj joſche jeſzu, iznezti, y obrániti mogli. Jezero maleh y priprozteh Dugovány', na kojaſze mi, kajti Poménkanya nyihovoga joſche nigdar pochutili niſzmo, nit ogledali bili nebi, nyim vendar kakti velike Vrednozti vidéchaſze, vzeliſzu z-ſzobom. Jedna Ztran Ladje natovorjena bila je z-ſzámemi Eleffántovemi Zubmi, ali ove

puſcha-

puſchaliſzu leſati, ar nyim za Potrebu neſzu bili. Jednako chiniliſzu z-jednum Ludriczum punum Káve, koje *Róbinzon* takaj vzeti ne hotel; ar bil je odluchil, nigdar vech na preobilne y skodlyive Szladkobúziczeſze privaditi. Namezto toga pak zkerbeliſzuſze tuliko Deſzék od Ladje odtergati, kuliko najviſſeſzu mogli, ar jim ove vekſſe Vrednozti, y za vekſſu Haſzen biti vidileſzuſze. Dapache, y oztaleh drugeh pét *Stukov* vzeliſzu z-ſzobom, kak takaj y vſze, kaj goder ſeleznogaſzu najti, ali od Ladje odtergnuti mogli.

Potlam kam vre ofzemnajzt krat ovak ſzim y tam prepelyaliſze jeſzu, y vſzigdar z-Tovorom ſzvojem ſzrechno na Mezto doſsli; devetnajztipút, ravno kadbi pri Ladje bili, zpaziju, daſze Viher podignuti, y priblifiti hoche. Kaj najberſe ada mogliſzu, paſchiliſzuſze z-Nakladanyem ſzvojem, y odtiſznuliſzuſze vu Uffanyu, da joſche pred Doſſeztkom Vihra, k-Kraju pribrodili budu. Ali Trud nyihov bil je zahman! ar predi nego bi na Polovíczu Puta doſsli bili, podignul ſze je tak nagli Viher z-Deſ-

gyem

Digitized by Google

gvem, y z-Germlyaviczum zkupa, da Váli morzki prek Plutve ſzu zkakali; y vſza Dugoványa, koja na nyoj bilaſzu, vu Glubinu morzku hitili. Oni obodva dober Chaſz derſaliſzuſze Drevja tak chverzto, da jih Szlapi morzki nikak odnezti neſzu mogli, akoprem bi vechkrat Laket na debelom zverhu nyih bili padali.

Ali najzadnich, ova tak ſzlaba, y z-Tertami ſzámo prevézana Gradya Plutve nyihove, Lyutozti Szlápov morzke duglye ſzuprot ztavlyati niſze mogla. Guſve, z-kojemi Bervna zkupzvézana bilaſzu, jeſzu popuczale, — czéla Plutva jeſze razſzipala. —

Julika. Aj joj! tuſni *Róbinzon!*

Vſzi. O tiho! tiho!

Otecz. *Pétek* kuſſalſze je z-Plávanyem oſzloboditi; a *Róbinzon* objel je jedno Bervno, z-kojem od Szlapov morzkeh vezda vu Glubinu Morja hitjen, vezda na Viſſinu gore zdignyen bil je. Vechkrat pod Vodum, kak zverhu Vode buduchi, tak zvun ſzebe je poztal, da niti kaj chuti, niti videti je mogel. Vezda oztavilagá je Móch, y z-

nyum

Digitized by Google

nyum Razumnozt nyegova. Zakrikne Gláfzom velikem, y zgine vu jednom nezgovorno velikom Szlápu, koj nyega od Bervna je odtergel. —

Na Szrechu verni *Pétek* nyegov bil je vfzigdar blizu nyega, akoprem, dabi hotel bil, vre zdavna iz Pogibeli zplavati bil bi mogel. Ov kad bi videl, da Gozpon nyegov z-pred Ochih mû zginul je, on Chafz zaronifze za nyim pod Vodu, zgrabiga z-levum Rukum za Láfzi, y izide z-nyim zverhu Vode gore. Vezda iz vfze Mochi fzvoje pochel je plavati proti Kraju, y chez nekuliko Minut z-mertvem Gozponom fzvojem doplaval je fzrechno.

Vfzi. (preztraffeni) Ah! — Oh! — z-mertvem? —

Otecz. Ovak gâ imenujem; ar zaizto nikakvoga Sivlénya Znaménya né bilo vu nyem.

Ovak mertvoga iznefzelgâ je ván na Zemlyu, y pun Zdvojnozti hitilfze na nyega, nazival, dermal, terl po vfzem Telu, y Silah: vech kak defzetkrat priklopil je Vuzta fzvoja k-Vuztam nyegovem, hotejuchi Szapu vu nyega napuha-

puhati. Teda negda na nezgovornu ſzvoju Radozt pochutil je *Znaménye* Sivlénya vu nyem; pochne joſche bolye po vſzem Telu gâ terti; y *Róbinzon* doſſel je k-ſzebi.

„ Gdeſzem?„ opita Glaſzom gingavem, y odpre Ochi ſzvoje. „Vu Náruchaju mojem, dragi Gozpone!„ odgovori *Pétek*, koteromu ſzuze Radozti iz Ochih potekoſſe. — Prav milo gledeti bilo je z-jedne Ztrani *Róbinzona*, koji Oſzloboditelu ſzvojemu zadozta hváliti ni mogel; z-druge Ztrani *Pétka*, koj od Veſzélya, da Gozpon nyegov y pak five, ni znal, kaj bi pochel. — Y ovak ſzudim, Detcza, da z-nikaj bolſſem mi deneſz Pripovezt naſſu pretergnuti nemoremo: Anda dozta za deneſz!

VECHER DVADESZET Y PETI.

Nadozpeliſzu y pak vnogi Poſzli, koteriſzu Otcza zderſali, da vu Pripovez-

Digitized by Google

povezti ſzvojoj dalye pojti ni mogel. Mlada izatoga Vremena Druſina povekſalaſze *Franczek*, *Ferdinand*, *Ivicza*, *Steffek*, *Imbricza*, y *Karol*.

To bila je vezda Buka y Krich med ztáremi, z-med kojeh jeden predi, kak drugi novem ſzvójem Priatelom hotel je povedati, kaj vſze, y koja od *Ròbinzona* chul je. Jeden, znal je ovo, drugi ono povedati; ov zpuztil je, ovo, drugi ono, gde tretji zméſſalſze je vu Govorényе, dabi tak ono, kaj joſs falelo je nadomeztiti mogel. Y ovak, kadbi vſzi zkupa na jenkrat govoriti bili pocheli, tak zméſſan Krich podignuljze je, da nijeden Réchi ſzvoje chuti, niti razmeti ne mogel. Otecz anda najzadnich videl je, da, ako vſze zkupa ſzrechno iz ovoga *Richetta* izkopati hoche, on czelu ſzvoju Pripovezt znova pocheti mora; kaj y vchinil je, y kadbi do Mezta gde zádnyikrat zacztal je, doſſel bil, na Radozt vſzeh pochne ovak dalye govoriti.

Detcza! *Róbinzon* naſs ſzrechno doſſel je k-ſzebi. Szen, kojegaſzi on Noch ovu pod Shatorom ſzvojem vu prired-

noj

noj Poztelyi vſival je, tak gá je okrépil, da z-dojduchem drugoga Dnéva Jutrom, y pak zevſzema zdrav gore ztatiſze, y Bogu za Prikázanye Zdrávja, y Sivota ſzvojega, zahvaliti je mogel. Viher pak czélu Nóch je terpel, y *Róbinzon* z-velikum Selyum chakal je Dneva, vu kojem videti bude mogel, kajſze je z-Ládjum pripetilo.

Szúncze vezda iſslo je gore, y on na ſzvoju Salozt videl je, da Ládja zevſzema je zginula. Nekoje Dezke, y Bervna, koja k-Bregu od Szlapov morzkeh pritaranaſzu bila, kázalaſzu ochivezto, da jû Viher vſzu je ráztrupal. Jako veſzelil ſze je *Róbinzon*, kadſzi je miſzlil, da mûſze zpochitavati moglo nebude, da kaj po nyegovoj Nemárnozti, ali Lénozti vu Ládji ovoj je poginulo: blaſeni zaizto je on Chlovek, koteroga czelo Derſánye nyegovo je tak vuredyeno, da vu vſzakom nepovolynom Pripetchényu, ovak, kak y *Ròbinzon* vezda, ſzám rechiſzi more: „*to né po Krivnyi mojoj!* O Dobroveztnozt ova more vnoga poſzlaztiti,

koja

koja drugach vu Szerdczu naſſem nezgovorno ſuhka bi bila!

Róbinzon y *Pétek*, vſzaki, koj pri Kraju leſal je Ládje Oztanek, marlivo zvlékliſzu na Breg, arſzu vſe napervo videli, da vſzaka Dezka, vſzaka Letva, nyim na Haſzen doſsla bude. Vezda pako pocheliſzu Náredbe delati, kak vu drugeh, koji joſche na nye chakali jeſzu, Poſzleh dalye pojdu?

Dugoványa, koja iz Ladje obrániliſzu, moralaſzu joſche vſza k-Dvoru odneſſena biti; vu Odnáſſanyu pako oveh vſzigdar od nyih tak daleko pojti, bilo je jako pogibelno. *Róbinzon* anda odredil je, da izméncze vu Táchkah Dugoványa odvàſali, y ztraſili budu; jeden Predpóldan, drugi Popóldan. Zato nabil je vſze *Stuke*, y nye proti Morju naperil. Zatem naloſil je takaj Ogeny, kojega vſzigar on, koj na Ztràſi ztàl bude, moral bude zderſávati; poleg Stúkov zabol je na Paliczi namotan *Vu*ſókreſz (r) da tak, ako potrebno bude, Ztraſnik taki vuſgati bude mogel.

Róbin-

(r) Die Lunte.

Digitized by Google

Róbinzon pervi pochel je Dugovànya odvàsati. Ter, dasi zachuva bolssu opravu, oblekel je jednu Mórnarzku, y namezto, negdassnyega Orusja szvojega nosil je vezda pri szebi jeden Palass, y dve nabite Pistole za Pasom. Nájpervich pak vzel je med drugemi Dugoványi, y nekoje Lagvichke z-Prahom Puskenem, za kojega najbolye bojalsze je, damûsze nezmochi; y ovak odissel je, na Put.

Pesz, koj nigdar od nyega nikam ni issel, zprevádyal gâ je takaj y vezda, y na Pùtu bil mû je dobro hasznovit Putodrùsnik. Ar *Róbinzon* napravil je iz Vúsa male Hàme, ove poztavil na Czúczka, y pred Tàchku predhàmil; dabi mû pomagal vléchi. Kajti pak takovi kundrazti Pszi jako navuchlivi jeszu, tak y ov k-novomu Pozvànyu szvojemu berzosze je prilosil, y vu kratkom Vremenu Dusnozt szvoju tak dobro chinil, kak dabi vre zvucheni Vozni Kony bil. Zvun toga takaj nosil je josche jeden Pertichek vu Zubih, kaj nosziti vre predi bilsze je navchil.

Digitized by Google

Nazad povernuvſſiſze *Róbinzon*, vzel je z-ſzobum vſze pitome, y za Terh noſziti vre privchene Lamaze, da tak y na nyih Dugoványa ſzvoja odnaſſati bude mogel. Kajti oveh ſzedem bilo je, y kajti vſzaka z-med nyih poldrugu Ztotinku Teſine noſziti mogla je, tak miſzliti moreteſzi, kuliko ova Drusba najenkrat odneſzti je mogla.

Kajti pak vnoga Dugovanya vu *Róbinzonovom* Dúplyu, y Pivniczi Proztora neſzu imala, zato napravlyen bil je joſche jeden veliki Shator, pod kojem vſza ova Dugoványa na Dvoriſchu Kaſtelzkom chuvati biſze mogla. Vu oſzmeh Dnéveh bilo je vſze prepratcheno, zvun ſzamo nekojeh Deſzek, koje vu Germje znoſzili, y zavezda onde oztavili jeſzu.

Julika. Od Koze neſzinam nikaj povedal, Otecz!

Otecz. Ah; na nyu ſzem zkoro pozabil bil! Toſze razme, da y ovu z-ſzobom vzeliſzu, y med Lámaze druge puztili, daſze páſze. Z-ovemi pak chizto dobro pogájalaſze je.

Vezda

Digitized by Google

Vezda pak bilo je tak za *Róbinzona*, kak y za *Pétka* tuliko Poſzlov, da jenkrat niti znali neſzu, kojeh biſze nájpredi prijeli bili? Metemtoga vendar *Róbinzon*, koj vezda vu Obávlanyu vſzeh ſzvojeh Poſzlov Réd, y dobro Razdelénye lyubil je, znaſſel je v-malom Chaſzu Rázluku, med potrébnemi, y menye potrebnemi Poſzli, y najpervich prijelſze je perveh. Jeden z-med najpotrebneſſeh videlmûſze je, Napravlénye jednoga Stáglya, iliti tak rechene Szùſſe, pod kojum on Dugoványa, koja vu Dùplye, y Pivniczu ztati nemoreju, leſe y ſzegurneſſe, kak pod Shatorom, ovde y pak moraliſzu vu Meſtrie dervodelzkeſze zvuchati, koje Iztina je, nijeden z-med nyih néſze vuchil, chuvati bude mogel.

Ali kaj more Marlyivozti domiſslyivoga *Róbinzona* vezda tak teskoſze videti, pokeh dob, da vſza Orudelya, koja za ov Poſzel nyemu potrebnaſzu, pri Rukah je imal? Najteſéſſi, y nájnevadnéſſi Poſzli, pokeh dob vre do vezda tulike prez vſzakoga Orudelya, prez vſzakoga Pomochnika, ſzám ſzrechno

Digitized by Google

je napravil, bilifzu vezda jedna Igra za nyega! Pilyenye, y Obdeláványa Dervih, Zkupfzlàganye y Zdiganye Bervnih, Zidanye Ztèn' iz Cziglov, y Poztávlanye dvojverztoga Krova — jednoga z-Defzek, drugoga z-Kokufzliztja — vfza ova odhájalafzu nezgovorno berzo.

Vu malom Chafzu ztála je vre Hifi-cza ovde, y zpodobna bila je k-malem Prebivalifcham Ladanyzkeh Lyudih naffeh. Jako zpametno vchinil je takaj *Róbinzon*, da je Obloke iz Hificz Ladje vuzel, ar ovi pofzlufilifzumû vezda vitesko, pokehdob chez nye, nikakoveh nemorajuchi oztavlyati Lúknyih, Szvetlozt vu Ztánye napuztiti je mogel. Zteklo, bilo je za *Pétka* nekaj chudnovitoga, ar on kaj takvoga nigdar jofche ni videl, y vezda zpoznal je, kak jako je prilichno.

Potlamkam vfza vre pod Krov bila bi zpravlyena, pochel je *Róbinzon* mifzliti, kak bi on vu Tverdyavu fzvoju jeden priredni Vulezek tak napraviti mogel, da na Jákozti fzvojoj nikaj nebi pogubila? najfzegurneffi Náchin videl mû fze je, ako Vráta z-Poteznem-Moztom napravi. Pokehdob anda vfzega, kaj

k-tomu

Digitized by Google

k-tomu potrebno bilo je, — kakti Chávlov, Lanczov, Vratneh Vézov, y Peticz vu Obilnozti imal je, on Chasz kaj je namiszlil, pochel je delati. Vsza koja potrebna, bilaszu, zgotoviliszu predi, Nászip y Ztenograju tak na shirokom prerezali, kak shiroka Vrátaszu bila; Vrata naszadili, Potezni-Mozt tak priredili, da, kadsze potégne, vsza Vráta zkriti bude mogel. Zatem Stuke, y to nabite, razrédiliszu po Naszipu tak, da dva levo, a dva deszno *Krilo*, iliti Ztrán, dva pako *Chelische*, iliti pervu Ztran Tverdyave pokrivali jeszu. Y ovak mogliszu proti vszakem Návalom od Divjeh szegurni biti, ter k-tomu joszche jeden priredni Vúlezek vu Tverdyavu szvoju imati.

Vezda vre bilo je Vreme Sétve. *Róbinzon* szluszilszi je namezto Koszira z-jednem ztarem Palaszom, y z-nyim poszekel je Kukuruzu: Krumpir pako izkápal je z-Motikum, koju med oztalemi iz Ládje doneszel je. Aj kak berzo odhájalo jim je od Rùk Delo, kadszu ova Orudelya pri Rukah imali! Veszélye

Digitized by Google

bilo je nye gledeti; ali joſche vekſſe k-nyimſze pridruſiti, y z-nyimi delati.

Steffek. Ja ſelyel bil bi poleg biti, y z-nyimi delati!

Joſek. O zarad toga ravno nemoraſs vu nikakvo puzto Medymorje pojti! y ovde puztiſze ravno tak dobro delati. Budi ſzamo jenkrat videl, kuliko nam Otecz, kada ſzlobodne Vure imamo, vſzigdar dá delat! Vezda moramo Derva z-nyim nakladati, vezda drobno zczépana vu Kuhinyu noſziti; vezda na Vertu kopati, ali pak Vodu za Zalévanye priná ſſati; vezda pléti, vezda — — o ovde je vſzigdar dozta Dela!

Otecz. Zakaj vaſz pako na ovakva Dela priganyam?

Jankicza. Ejh, daſze privchimo nigdar nemanyguvati; y da z-tem jakſſi y zdraveſſi poztajemo!

Imbricza. Budemoli y mi drugi vſzigdar zkupa delali, Otecz?

Otecz. Toſze razme. Vendar vaſz nebum menye lyubil, kak y ove druge; y zato vſze ono zkup delali budete, kaj goder ja ſzudil budem, da je haſznovito.

Karol.

Digitized by Google

Karol. Ah to je vitesko! hochemo ravno tak marlyivi biti, kak bil je y *Róbinzon.*

Otecz. Prez Dvojmbe! *Róbinzon* vendar, kak znamo, poleg toga nahajalsze je dobro: z-Vremenom takaj y mi bláfene poszlenoga Sivlénya Szledbe bolye, y bolye chutili budemo.

Vreme Setve preszlo je, y naffi Medymorchani pocheliszu Kúkuruzu, kojuszu dobili, iz Klaszov rúsgyiti. Dobiliszu jé dve Vreche pune; koje prezmala shezt Drevénk' derszaleszu. Z-Dvojpekum za nekuliko szamo Meszeczov biliszu obzkerblyéni; y kajti jimsze onda ova zisla bude, tak *Róbinzon* vre napervo videl je, daszе szam Pekarie prijeti bû moral.

Jeden mali Rukomelin (s) doneszel je takaj iz Ládje z-szobom. Vezda anda nikaj drugo falelo mû ni, kak Szito, y Pech krussna. Za obodvoje kakszi pomore, moral je miszliti. Namezto Szita szlusilamû je tenka Koprinicza (t) ko-

(s) Sermlye. (t) Nesseltuch, najtensse Platno iz Kopriv tkano, drugach *Batizt*, ali pak *Flor.*

Digitized by Google

je czél jeden Komád vu Làdje med Dugovànyi drugemi je naffel. Zezidanye pak kruffne Pechi najmenffu Zkerb mû je zavdavalo; ar y ovu zgotovil je predi, nego bi navadno Desgyevje pochelpfze bilo.

Y vezda pochel je dvojverztno Zkuffávanye vu Kruhopeki; jednoga vméfzil je iz Melye herfene, drugoga iz Kukuruzne, y kajti perveffi vnogo bolyffi videl mûfze je kak drugi, zato odluchil je, da od vezda vfzigdar vekffu Ztran Herfi, kak Kukuruze na Nyivah fzvojeh fzejal bude: Ter kajti dvakrat chez Letto feti, y fzejatifzu mogli, tak ovo Delo némûfze prevech veliko videlo za Rûke nyihove.

Jedno fzamo joſche je falelo; najmre jedna Dvoicza felezneh Lopát, kojeh oni med drugemi vu Làdje Dugovànyih nefzu nafsli. Oveh Iztina je, zrezal je *Pétek* jeden Pár iz tverdoga Dreva, ali bolye, vfzigdar je bolye; y z-jednum feleznum Lopatum moreſze vfzigdar viſſe kaj vchiniti, kak z-drevenum. Kajti anda *Róbinzon* od vezda za ztalno fzi je poztavil, polyzkoga Dela kakti najhafznovi-

Digitized by Google

noviteſſega, y najpovolynéſſegâ ſze prijeti, tak dokonchal, je daſzi jednu Kováchniczu napraviti hoche, vu kojojſzi ne ſzamo Lópate, nego y vſza druga potrebna Orudelya ſzám koval bude.

Ovo Namiſslénye ne bilo tak prevzetno, kak vi ſtimate; ar vſza, koja nyemu za jednu Kovàchniczu potrebna bilaſzu, imal je vre pri Redu. Med oztàlemi, koja iz Làdje obranil je, bilo je takajſſe jedno *Nákovalo*, vſzakojake *Kleſche*, jeden dobro velik *Mèh*, y k-tomu neſto ztare, neſto nove Seleznine tuliko, kaj nyemu za czelo Sivlénye nyegovo dozta biti bi moglo. Ovo anda Naprevzetje bilo je taki zapocheto, y v-kratkom Chaſzu zgotovlyeno.

Kuhinyu ſzvoju, zverhu koje vekſſiKrov iz Deſzek napravili jeſzu, jeſzu tak razproztranili, da jîm vu Vremenu desgyevnom, y za Kovàchniczu ſzluſiti je mogla. Vekſſu anda Ztran desgyevnoga Vremena potroſſiliſzu vu Kovachie, koja nyim od Dnéva do Dnéva vſze bolye y bolye od Rùk je odhàjala. Kadbi Lopate vre gotove bile, iſſel je *Róbinzon* dalye, y pochel zkuſſàvati, nebili on

kak

Digitized by Google

kak y Pluga, koj Móch nyihovu nadlàdal nebi, napraviti mogel? Napravilgâ je, y Veſzélye nyegovo bilo je nezgovorno.

Ov Plug Iztina je, bil je jako razlúchen od naſſega; veſz bil je iz jednoga ſzamo krivlyaztoga Dreva, vu koje na zádnyoj, y proti Zemlyi klyukaztoj Ztráni, Lémes bil je zaſzadyen, z-jednum Priruchkum, za koju Pluſecz derſechi, Pluga poleg ſzvoje Volye ládati, y ravnati je mogel. Z-prednye pako Ztrani mogli biſze Konyi, ali Voli priprechi bili; kajti pak oveh ni bilo, tak jeden z-med nyih moral je takove nadomeztiti. Z-jednum Rechjum ov Plug bil je zevſzema zpodoben onomu, kojega ztari Gerki najpervi krat znaſsli, y Zemlye ſzvoje obdelavatiſzu pocheli; y od kojega ja vam ovde jednu Oſznovu pokazati morem.

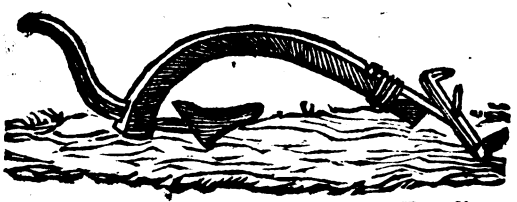

Ferdi-

Digitized by Google

Ferdinand. To je chuden Plug!

Iviczа. Kaj né imal Kotáchev?

Otecz. Kak vidiſs, nikakveh. Tak nemeſtrovito y priprozto, kak je ov Plug, bilo je z-Pochetka vſzako Orudelye. Z-Vremenom pak zpaziliſzu Lyudi Falinge, nye preményali, popravlyali, povekſſávali vſze bolye y bolye Haſzen y Prilichnozt vſzakoga onoga Dugoványa, koje oni za Poſzle ſzvoje potrebuvali jeſzu.

Metemtoga *Róbinzon* veſzeliiſze je kruto, navlaztito kad ov Plug, od kojega on nigdar Pelde ni videl, laztovito nyegovo Znajdyénye bi bilo. Dozta ztotin Létt preſslo je predi, nego bi Lyudem, y ovak priprozto Orudelye, kak je ov Plug bil, na Miſzli doſslo bilo; ter vendar Znajditeli nyihovi biliſzu od Póſzlednikov za tak nezgovorno mudre Lyudi derſani, da jé, za vekivechni Zpomenek, kakti Boge preſtimavaliſzu. Jeli znáſs ti Jankicza, kogaſzu Egiptonczi za Znajditela Plugov derſali?

Jankicza. Znam! *Oziriſſa;* kojemû ſzûſze potlam kakti Bogu klanyali.

Otecz.

Otecz. Fenicziánczi pripiſzávaliſzu ovo Znajdyénye *Dágonu*, kojegaſzu takaj kakti zverhunáravzko Bitje preſtimávali, ter za *Szinagâ Nebezkoga* derſali.

Miskecz. A kaj ni *Róbinzon* z-Lámazami orati mogel.

Otecz. Z-Prichetka ſzám dvojil je, jeli mû one za ov Poſzel haſznovite bi bile, kajtiſzu mûſze bolye za Terhe noſziti, kak za vléchi, prikladne vidile. Metemtoga vendar niti ovo ne hotel tak nezkuſſano puztiti: kaj kadbi vchinil bil, nut, bolye kakſze uffal je, odhájal je Poſzel! Zveri ove, takſzuſze z-Vremenom k-tomu privadiſe, y Oránye tak odhájaloje vitesko, kak dabi *Róbinzon* y z-*Pétkom* najzvuchenéſſi Orách, Lámaze pako vre k-tomu privucheni Oſzli, ali Voli bili.

K-Plugu joſche falelo jîm je jedno zazverſſeno Nyiv obdelávanye kruto haſznovito, y potrebno Orudelye, koje oni med oztálem na Ládje takaj néſzu naſsli.

Ferdinand. Ja znam kakovo?

Otecz. Kakovo, kaj ſtimaſs?

Ferdinand. Jedna Brána.

Otecz.

Digitized by Google

Otecz. Zgodilszi! Prez Bráne nemreſze dobro Nyiva obdelávati, ar z-ovum moraſze debelo Grudje zmerviti, da tak Szeme vu perhku Zemlyu dojde, y z-nyumſze zagerne.

Zato najpervich nakoval je *Róbinzon* Chavlov tuliko, kuliko ſzudil je da potrebno bude; zatem zkupzbil, y napravil Braniſche, nye prevertal vu tulikeh Meztih, kuliko Zubov imati je moralo, zabil ſelezne Chavle muter, y Brana bila je gotova.

Po dokonchanom anda desgyevja Vremenu, poſzejal je dve Drevénke Herſi, dve Drevénke Jachmena, y jedne pól Graha; ter po Izminenyu peteh Meſzeczov naſſel je dvanajztkrat tuliko: najmre dvadeſzet y chetiri Drevénke Herſi; dvanajzt Drevénk Jachmena, y shezt Graha; vnogo viſſe kak je on y z-*Pétkom* zkupa vu pól Letta potroſſiti mogel. Ali vendar, kakti zpametni Gozpodar miſzlil je od vſzakoga vſzigdar nekuliko na Ztrán poztaviti; ar moglabiſze zla Létta pripetiti, mogla Tucha, ali kakovo drugo zlo Vreme nadozpeti, y Nyive nyegove pokváriti; zato dokon-

Digitized by Google

komchal je, daſzi jednu Sitniczu hoche napraviti, vu kojoj on vſzigdar od jednoga Polletja do drugoga, ako bi Lettina zfalela, Sitka prichúvati biſzi mogel.

Vu ovom anda Nakányenyu, kadbi lepi Dnevi naztali bili, vzel je Krova iz Szúſſe ſzvoje dole, hotejuchi nyu joſche z-jednum Nadogradyum, koja nyemu na Mezto Hambára ſzluſila bi, nadodelati. Ovo Iztiina je, ztalogâ je vnogo viſſe Truda, kak pervo, koje ſzamo na Tleh ſzloſiti je moral. Ali nepretergnyena, y naztojna Marlyivozt obodveh, obládala je vſze Teskoche, y Ztánye bilo je gotovo.

Koza polégla mû je metemtoga dve Mlade, tak, da y ova Verzt Zveri z-Vremenom vu Medymorju ovom povnoſitlſze bude mogla. Peſz bil jîm je nochni Ztraſnik, a Papiga Pajdaſs pri Ztolu, vechkrat y pri Delu. Lámaze bileſzu jîm vnogo draſeſſe, kajti ne ſzamo Mleko, Szir, y Maſzlo od nyih ſzu imali, nego y Nyive ſzvoje z-nyimi obdelavatiſzu mogli. Za *Róbinzonovu* anda zverſſenu Bláſenozt, nikaj vezda

drugo

Digitized by Google

drugo ni falelo, kak ſzamo — kaj ſtimate?

Petricza. Da pri Roditeleh ni bil!

Otecz. Y — da nyih ne viſſe, kak ſzámo dvá biliſzu, z-med kojeh jeden predi ali potlam vumreti, y tak drugoga y pak ſzamoga, y od vſzeh Lyudih razdrûſenoga Puztchenika oztaviti bude moral. — Ali *Róbinzon* za Grèhſzî je derſal, od oneh Nevoly, koje ztopram pripetitiſze moreju, bojatiſze, y Sivlénye ſzvoje ſuhkotiti. Bóg, miſzliſzi je, koj mene do vezda chuval je, budemi y od vezda znal pomágati. Y ovak zprevodil je od vezda Dnéve ſzvoje vu zverſſenoj Zadovolynozti, ar tak z-nutra, kak y zvuna miren bil je. Kaj, da y vſzem nam Bóg da, proſzemo.

Mati reche, Amen! a Drusba raziſslaſze je.

VE-

Digitized by Google

VECHER DVADESZET Y SHEZTI.

Otecz.

Detcza, denesz imam vam prav vnogo pripovédati.

Vszi. Ah to je verlo! to je vitesko!

Otecz. Ako szamo denesz Vecher gotov budem.

Nekoji. O mi tê vu Pripovédanyu pretergavali nebudemo, y onda pojde.

Otecz. Hochu videti. Pripravitesze anda na jedno novo, y ztrahovito Pripetchènye, od kojega dugo neznasze, kakov Izhodek imalo bude.

Dabi ja vam vezda vsza ona, koja *Róbinzon* y *Pétek* z-Pomochjum szelezneh Orudelyih ponapraviliszu, ovde pripovédati hotel, znam, da vam szе nebi jako povolyna videla.

Jankicza. O bi vendar! — Ali toszi vre vszaki szàm miszliti more.

Otecz.

Digitized by Google

Otecz. Dozta anda naj bude rechenо, ako vam povèm, da oni z-Vremenom vſzakoga zkoro Meſtra, *Peka*, *Kovàcha*, *Krajàcha*, *Shoſtàra*, *Dervodelavcza*, *Ladichàra*, *Kollàra*, *Lonchàra*, *Vertlyara*, *Tesàka*, *Lovcza*, *Ribicha* — y vnoge druge vu nyihovom Rukotvorztvu tak ſzrechno naſzleduvali jeſzu, da ztotinu Dugovàny', vu kojeh vnogi Europanzki Troſſihlebi tulikeh Lyudih Pomoch potrebuju, ſzàmi ſzi ponapravili jeſzu. Mochi nyihove ràſzleſzu z-tem vekſſe, z-kem bolye oni nye napinyali jeſzu. Ali, y Szerdcza nyihova, z-kem duglye bilaſzu, z-takvem Poſzluvànyem obterſſena, z-tem bolſſa jeſzu poztajala. Jedno Znamenye, da Bòg Chloveka takaj, y na Poſzluvànye je ztvoril, pokehdob z-tem zdraveſſi, bolſſi, y ſzrechneſſi poztajemo.

Vech kak pol Letta ovak poſzlujuchem preſslo je, da joſche *Pétek* poduffalſze ni Gozponu ſzvojemu Putuványe vu Domovinu ſzvoju zpomènuti; akoprem bi vechkrat po dokonchaneh Poſzlih, na Brèg, odkud Ztranku Domovine ſzvoje milo premiſslyàvati je

Digitized by Google

mogel, zderchal bil, y onde kakti ſzenyajuchi, y vu glubokoj Zamiſslyenozti, nad Neſzrechum, da od Otcza ſzvojega naveke morebiti razdruſen oztati bude moral, milo zdihàval. Szuprotivnem pako Nàchinom Róbinzon vſze ovo Vrème navlazt od toga nikaj né hotel govoriti, ar ſelyi Priatela ſzvojega, tak dugo zadozta vchiniti ni mogel, doklam goder vſza, koja za prikladneſſe Sivlènya nyihovo potrebna bilaſzu, ne zgotovil.

Vezda, kada vre vſza, koja najpotrebneſſa bilaſzu, jeſzu zgotovili, bil je *Róbinzon* pervi, koj zpomenul je, daſzi Ladju, vu kojoj po Otcza *Pétkovoga* iſsli budu, napraviti hotu. Veſzelye dobroga Dechka nad Glaſzom ovem, bilo je ravno tak veliko, kak vetomadne, y Zahvalnozt nyegova proti *Róbinzonu* z-jednákem Náchinom. Poſzel poprijeliſzu taki z-Pochetkom Dnéva dojduchega, y ov odhàjal je vnogo berſe, y bolye, kak predi; kajti vezda vſza k-tomu potrebna Orudelya imaliſzu.

Jedno Jutro, kadbiſze *Róbinzon* z-domáchem Poſzlom Doma bil zabavlyal,

y

y *Pétka* na Prùd morzki Selvih, kojeh oni vre zdavna jeli neſzu, izkati bil poſzlal, najenkrat doderchal je ov tak z-velikem Zkokom nazad, da od Ztráha, y Zaſzoplyenozti velike, nikaj drugo *Róbinzonu* povedati ne mogel, kak: *Ovdeſzu! Ovdeſzu!*

Róbinzon preztraffiſze, y hitro opìta: Gdo?

" O Gozpone! Gozpone! odgovori *Pétek*, jeden, dva, tri, shezt Chunov! „ Broj *shezt*, komaj od Ztráha zgovoril je.

Róbinzon kaj berſe zplazil je na Bresányek ober Dùplya ſzvojega, y od onud na veliko ſzvoje Chudo videl je, kaj *Pétek* je povèdal. — Shezt najmre Chùnov puneh divjeh Lyudih bilo je, koji ravno pripelyatiſzu hoteli. Ov Chaſz zìde, y pak dole, pochne preztraſsenoga *Pétka* bátriveti, nyemu Szerdchenozt dodávati, y pìtatigâ, bili on, akobi med nyim, y med divjemi na Shake doſslo, nyemu pomágati hotel?

" Z-Sivlènyem, y z-Kervjum! „ odgovori *Pétek*, koj dotomtoga k-ſzebi

Digitized by Google

bil je doffel, y junáchku ſzvoju Hrabrenozt nazad dozval. " Anda dobro," reche *Róbinzon*; hochemo videti, jeli mi ovem Nevlyùdnyakom odurno Nakányenye nyihovo kak preprechiti nebumo mogli. Moje Nakányenye povedal bûm ti Putom, ar vezda ne Vremena od toga govoriti, nego taki vchiniti. „

Nato potegnul je jednoga Stuka, koj bil je na Kotachih iz Naſzipa dole, doneſzel dobro nabiteh shezt Puſsák, chetiri Piſtole, y dve Szablye. Vſzaki z-med nyih poztavil je dve mále Puske, y Szablyu za Páſz, tri pako dùge Puske na Rame; y ovak potlam kam biſze dobro z-Práhom, y Zernyem obzkerbeli bili, iziſsliſzu van chez Vrata.

Potlam kam bi chez Potezni Mòzt preſsli bili, ztaliſzu. *Pétek* pak moral je nazad povernutiſze, Mozta zdignuti, Vrata chverzto zapreti, y chez vùsne Lojtre, koje y vezda joſche iz Pechine viſzeleſzu, nazad k-*Róbinzonu* pridrufitiſze. Vſza ova dal je *Róbinzon* vchi-

vchiniti záto, da akobi morebiti Boj nyihov z-Divjáki neſzrechno dokonchalſze, Nepriatel vendar nyim Tverdyavu nyihovu poſzvojiti nebi mogel.

Y vezda ztopram bilo je Vreme ono doſslo, vu kojem *Róbinzon* Miſzel, y Nakányenye ſzvoje *Pétku* je odperl. Da Nepriatel naſz, reche, nezpazi, hochemo okol ovoga Brega po ovoj guztoj Lozi pojti: zatem po onom guztom, y debelom Germovju, kojeſze tia do Morja van pruſa, tak blizu nyih skomczeſze dovlèchi, kak najbliſe bûmo mogli, ter kad vre tamo dojdemo, hochemo najenkrat Zerno iz Stuka zverhu Gláv' nyihoveh poſzlati. (Na ovo Nakányenye vzel je bil, y Vuſokreſz ſzobom.) Onda, ſtimamiſze, preztraffiliſze budu ovi Pogani tak, da Ròb ſzvoj oztaviti, y vu Chûne ſzvoje pozkakati budu morali.

Pétku videloſze je to jako iztinoprilichno.

Y ovak, reche *Róbinzon* dalye, Veſzèlye nam bude, kada Neſzrechne, koje pechiſzu hoteli, tak oſzlobodimo, daſze niti jedna Kaplya Chlovechanzke

Digitized by Google

Kervi nepretochi. Akoſi pak proti Stimanyu naſſem, Uffanye naſſe naſz vkani: akoli Paſzoglavczi ovi na Vnoſinu ſzvojuſze uffali, ter tak pobechi nebudu hoteli, onda dragi Pétek, onda pokazati moramo, daſzmo Junaki, y da Pogibel, vu kojuſze iz najbolſsega Nakányenya poztavili jeſzmo, naſz nikaj neplaſſi. On, koj vſza zna, y vidi, zna najbolye naſſe Poduffanye, y zaizto pomágal nam bude, kadbu ſzùdil, da je haſznovito.

Nato poda Rùku ſzvojemu Zkupvojniku, y jeden drugomu obecha Vernozt do zadnye Kaplye kervi.

Izatoga Vremena, vſze polehko iduch doſsliſzu na Kraj Loze, gde y ztaliſzu. Ovde reche tiho *Róbinzon* Pajdaſsu ſzvojemu vu Vùho, da bi tak opazno, y zpametno, kak najbolye more, za jedno Drevo, koje mû on pokazal je, dovlekelſze, y potlam Odgovora doneſzel, jeli od onde Nepriatele dobro razvideti mochi. *Pétek* iſſel je, y povernulſze je z-Odgovorom, da jê od onud zevſzema lepo je videti; da ſzediju vſzi okolu Ognya, y da vre jedno-

ga

ga pocheliſzu jezti; ta drugi pak, kojega nazkorom klát pojdu, da leſi, ne daleko od nyih zvèzan na Zemlye, y da mûſze ov nevidi nijeden iz med nyegvoga Národa biti, kajti je bèl, y Bradu veliku ima.

Róbinzon, kak berſe chul je od beloga Chloveka povedatiſzi; vusgalſze je. On Chaſz iſſel je ſzam za Drevo ono izto gledeti, y chez Ochnik, kojega takaj med oztalemi vu Ladje naſſel je, y pri ſzebi ravno vezda imal, vſza onak, kak *Pétek* mû nazveztil je, je vidiel. Blizu pedeſzet oveh Paſzoglávczev ſzedelo je okol Ognya, y onoga, koj na Zemlye zvezan leſal je, za pravoga Europancza je zpoznal.

Vnogo ztalo gâ je, zderſatiſze. Kerv po vſzeh Silah pochela je kipeti, Szerdcze glaſzno tùchi, y Szerditozt po vſzem Teluſze razlevati. Dabi Lyutozt ſzvoju ſzledeti bil hotel, tak on Chaſz kakti Oroſzlan zkochil bil bi med nye, y ztrahovitu Kervotochnozt med nyimi napravil. — Ali Rázum pri nyem valyal je viſſe, kak ſzlepa Szerdczohlepnozt; za-

to od nyega dalſze je ravnati, y Szerditozt zderſal je na Vùzdi.

Shuma ova prúſalaſze je z-jedne Ztrani neſto dalye van proti Morju, y vu nyu poztavilſze je; Stuka ſzvojega za jeden Germ pripelyal; nyega tak naperil, y naravnal, da Zerno nyegovo, kadaſze izhiti, ravno iz nad Gláv' nyihoveh fùchkati bude moralo tak, kak nijednomu nikaj nenaskodi. Zatem tiho priſſepne Pętkú vu Vùho, da vſze ono, kaj videl bude nyega chiniti, y on takaj za nyim najbi vchinil.

Nato poloſil je dve dùge Puske na Zemlyu, a tretju zaderſal je v-Rúke: *Pétek* vchinil je to izto. Zatem pritiſznul je Vuſokrefz na Praſsnik Stukov, y puff! — Zerno preſslo je tamo.

Vu onom Chaſzu kak Stuk puknul je, opalo je vech kak Polovicza Divjeh na Zemlyu, ravno tak, kak dabi najenkrat vſzi poztrelyani bili. *Róbinzon*, y *Pétek* ztáliſzu chakajuchi, kak to ván izide, ter ako bi potrebno bilo derſaliſzuſze na Boj priprave. Chez pol Minute biliſzu preztraſſeni Divji, y pak vre vſzi na Nogah. Plahovitèſſi z-med

nyih

nyih beſalifzu vu Chúne ſzvoje; Szerdchenèſſi pako pograbiliſzu Orusja ſzvoja.

Na Neſzrechu nitiſzu oni zpazili kad Prah na Praſſniku je plavnul, niti v-Pamet vzeli Zerne iz nad ſzebe leteche: Prazk ſzamo Stukov chuliſzu. Ztrah pako nyihov ne bil tak velik, kak bilo je ſtimano; ar kadbi na vſze *Z*trani okol ſzebe ogledavaliſze, y nigde nikaj takvoga, kaj bi nyim nòvoga Ztraha zavdati bilo moglo, nezpazili bili, pochaliſzu, y pak neſto k-ſzebi dohájati; oni, koji vu Chùneh pobegli biliſzu, nazádſze povrachati, vſzi zkupa pod ztrahovitem Tùlenyem z-Orusjem ſzvojem lyuto ſzimtam kretati, y návadni ſzvoj kolopleſz z-novich igrati.

Joſche ztál je *Róbinzon* neznajuchi, kaj bi vchinil, y chakal doklam bi Kolo ſzvoje zigrali. Ali kadbi po dokonchanom Kolopleſzu zpazil bil, da vſza ova divja Drusba, y pakſzi je poſzela, ter dva z-med ſzebe po onoga, koj zvèzan leſal je Europáncza poſzlala bila, néſze mogel dalye zderſati. Pogledi na *Pétka*, y rechemû ove ſzamo Rèchi; *Ti na Levu, a ja na Deſznu! y*

tak

Digitized by Google

tak vu Imenu Bosjem! z-ovemi Rechmi zprusi Pusku, y *Pétek* vchini to izto.

Pétek zmerjal je bolye kak izti *Róbinzon;* Ar z-leve Ztrani Ognya opalo jih je pèt, zdesne pako szamo tri. Tri z-med oveh biliszu zaizto vubiti, a pèt pako szamo ranyeneh. Ztrah, z-kojem oztáli goresze z-kochili, y razperssali jeszu, bil je nezgovoren. Jedni derchaliszu szimo, drugi tamo, jedni na ovu, jedni na onu Ztran, y vszi zkupa nezgovorno tùlili. Vezda vre bil je pripraven *Róbinzon* van iz derchati, nye zgolum Szablyum vu Bèg natirati, y tak tusnoga, koj na Zemlye zvezan lesal je, Zemlyaka szvojega oszloboditi. Ali na szvoje Chudo videti moral je, dasze nekoji z-med besecheh, y pak vu Herpu zpravlyaju, y kakti na Branenye Naredbe delaju. Berzo anda, kaj mogel je pograbi Pusku drugu, y Petek takajsse. " *Jezi gotov?* „ opita gâ *Róbinzon*, y kad bi ov odgovoril, *jezem!* Pritiszne drugoch; y *Pétek* za nyim.

Vezda opaliszu szamo dva; nekoji pako, koji szamo ranyeni biliszu, krichech, y tulyech derchaliszu, kakti o-

mam-

Digitized by Google

mamlyeni, vſzi kervavi, y jako ranyeni. Z-med zadnyeh opaliſzu joſche tri, akoprem ne zevſzema mertvi na Zemlyu.

" Nu, *Pétek!* zakrikne *Róbinzon*, koj praznu Pusku na Tla poloſi, y tretju koja joſs nabita bila je v-Rúke vzeme, vezda na Polye! na koje Rechi obodva iz Germja zkoche van na Proztor. Róbinzon pervi poderchal je k-na Zemlye leſechemu Aldovu, Oſzlobodyenye mû nyegovo nazveztchajuchi. K-Ovomu kak berſe bi doſſel, zpazil je, da nekoji z-med beſecheh Divjakov, kad nyega zpaziliſzu, najpervich nad nyimſze chuditi, potlam pak taki z-novich vu Kupſze zbirati, y kakti na Boj pripravlyatiſzu pocheli. Namegne anda Pajdaſſu ſzvojemu, ov taki razmelgâ je, poderchi malo bliſe, dá Ognya, y zruſſi jednoga z-med nyih na Zemlyu.

Do toga pak Vremena doklam Pétek ova vchinil je, zprerezal je *Ròbinzon* z-Noſem ſzvojem rogozne, z-kojemi ov Vlovlyenik nemilo na Nogah, y Rukah zvezan bil je, Vuſincze, y opitalgâ gdó je on, y odkud? Vlovlyenik od-

Digitized by Google

odgovoril mû je v-diachkom Jeziku: *Chriſtianus* Kerztchenik! *Hiſpanus*, Spanyolecz! Vech kaj rechi od Szlabozti velike ne bil moguch. Na Szrechu imal je *Róbinzon* pri ſzebi jednu Stuczu Vina, kojega taki ponudil je Spanyolczu; y kadbiga z-Nápitkom ovem objachil bil, podal mû je jednu Piſtolu, y jednu Szablyu, govorechi, dabi y on pomogel Boju ovomu Koncza vchiniti. Metemtoga moralje *Pétek* kaj berſeto berſe prazne Puske ſzim donezti, daſzuſze drugoch nabiti mogle.

Komaj da Spanyolecz Piſtolu y Szablyu vu Ruke ſzvoje dobil je, on Chaſz poſzernul je kakti mahnit na Kervoloke ſzvoje, y vu jednom Hipu dva z-mednyih vumoril. *Pétek*, da mû pomochi bude mogel, vzeme sheztu joſche nabitu Pusku, a *Róbinzon* nabijal je te druge. Ovem dvem Boritelom opoztaviliſzuſze drugi, y ovak naberzom moraliſzuſze razdruſiti. Med Spanyolczem y jednem divjàkom doſslo je na shake; a *Pétek* pak, potlam kam bi Pusku ſzvoju bil izhitil, tiral je z-golum Szablyum czela Jatta pred ſzobom. Nekoje z-

med

Digitized by Google

med nyih zpoſzekel je, nekoji pozkakaliſzu vu Vodu, da tak do Chunov ſzvojeh doplavati moreju; a nekoji pak razbéſaliſzuſze po Germju.

Spanyolecz metemtoga bil je vu najvekſſoj Ztizki. Iztina je, onak kak ſzlab bil je, derſalſze je tak vitesko, da Protivnik nyegov vre dve Rane na Glavi je dobil: ali y Divji ztem bolye joſche razlyutilſze je, ter z-teskem y kamenitem ſzvojem Buzdovanom z-takvum Szillum na Spanyolcza nahrupil je, daſze ov Máhom nyegovem komaj vugibati je mogel. Najzadnich pograbil gâ je Divjak, z-nyim na Zemlyu dole hitil, ztergnul Szablyu z-Ruke, y ravno kadbi mû z-nyum Glavu odrezati bil hotel, na Szrechu zpazil je *Róbinzon* Pogibel, Pusku k-Liczu pritiſznul, y Paſzoglavczu z-Zernom Glavu prevertal.

Ali Spanyolecz, komaj da gore ztalſze je, taki pograbil je jednu znova nabitu Pusku, y za onemi, kojiſze po Loze razderchali biliſzu, z-*Pétkom* z-kupa prederchal. Kajti oveh zevſzema malo, y to takoveh ſzamo, koji ranyeni biliſzu, bilo je, tak *Róbinzon* za bolye

derſal

Digitized by Google

derſal je, ako on na Meztu Mejdána oztane, ter tak na Gibanye Nepriatelov, koji po Morju vu Chùneh ſzvojeh raztreſſeni bilifzu, marlivo pazi. Ali ne tomu dugo Vremena bilo, da y ovi obodva iz Loze nazad povernulifze jefzu, y Glafza donefzli, da nijednoga vech ni vu nutre.

Obodva hotelifzu vu Chùne, koji onde oztali bilifzu zkochiti, y tak za onemi, koji po Morju befálifzu, odpravitifze. Ali *Róbinzon* zaderſal je jê na Meztu, y rekel: Priateli, dozta je! Vre viſſe, kak morebiti potrebno bilo je, prelejalifzmo Chlovechanzke Kervi. Oztáli naj fiveju, pokehdob nam naſkoditi, niti nakanilifzu, niti moreju.

„ Ali, reche *Pétek*, onifze z-vekſſem Brojem nazad povernuti mogu, ako jê ovak puztimo! „

Zato nikaj, odgovori *Róbinzon*, y priatelzki potrebchegâ po Plechih, vendar y naſſa Vojzka je za czelu Tretinu vekſſa, kak je denefz v-jutro bila, y pokafe na Spanyólcza. Ako nyih vezda dva Jezera dojde, moremofze nyim braniti,

niti,

Digitized by Google

niti, navlaztito kada za Náſzipom y Zidmi Tverdyave naſſe ztali budemo.

Julika. To je vitesko vuchinil *Róbinzon*, da ove druge ne puztil potuchi.

Otecz. Zevſzema verlo y vitesko! ar Kervoloshnozt bi bila, y jednoga ſzamo prez Potreboche zmed Sziromakov oveh vumoriti, koteri znali neſzu da ono, kaj chiniju, vu ſzebi tak je zlochezto; dapache, koji za z-tem vekſſi Nájemſzuſzi derſali, z-kem viſſeſzu Nepriatelov ſzvojeh poráſati y pojezti mogli.

Naſs lyudolyubni (u) Vitez, y Obladavecz iſſel je vezda z-ſzuznemi od Pomiluványa Ochmi po Meztu mejdanzkom, za videti, jeli bi morebiti jednomu z-med oneh, koji leſaliſzu, kak pomochiſze moglo. Ali vre vekſſa Ztran z-med nyih bila je pomerla, oztali pak preminuliſzu pod Rukami nyegovemi, potlam kam on nyim Rane z-Vinom izpiral, y pod vſzakojaki Náchin pomochi terſzilſze je. Vſzeh zkupa Mertveh bilo je dvadeſzet y jeden. — Kajſze pak Obladavczev dotiche, z-med nyih

niti

(u) Menſchenfreundlicher.

Digitized by Google

niti jeden ne opal; dapache niti jenkrat ranyen né bil, zvun jedinoga Spanyolcza, koji vu Borenyu ſzvojem jeden Vudarecz z-Buzdovanom je dobil.

Franczek. Kak je Spanyolecz Divjem vu Ruke doſſel?

Otecz. Ovo pitati za vezda *Róbinzon* neimal joſs Vremena: ada y mi naſſu Znatiſelnozt do zutra ztegnuti moramo.

Vſzi. O y pak je van!

VECHER DVADESZET Y SZEDMI.

Franczek.

No, Otecz, kak je Spanyolecz med Divje bil doſſel?

Otecz. Szamo joſs malo poterpi, y chul budeſs taki! metemtoga pripetiloſze je joſche nekaj drugo, y ovo moram vam predi povedati.

Janki-

Digitized by Google

Jankicza. To mî je chudno!

Otecz. Róbinzon dobil je Selyu, jednoga z-med dveh, koji onde oztali bilifzu, Chùna pregledati, y priztupi knyemu. Ali na fzvoje Chudo, naffel je vu nyem jednoga Chloveka, ravno tak, kak je y Spanyolecz bil, na Rukah, y Nogah zvezanoga, koji vech mertev, kak fiv videlmûfzeje.

Róbinzon paſchilfze je na nyem Vufa prerezati, y goregâ zdignuti. Ali ov Nevolyni niti je mogel ztati, niti kaj govoriti, nego kadbigâ *Róbinzon* zdigavati bil pokuffal, ov pochel je milo zkùchati y javkati, ſtimajuchi, da je vezda Réd za Klánye na nyega doffel.

Kajti pako ov nijeden Europanecz, nego jeden z-med Divjeh bil je, dozval je *Róbinzon Pétka*, koj ravno mertva Téla na kup znáffal je, y nyemu zapovedal, dabi z-ovem vu Jeziku fzvojem govoril. Ali komaj da *Pétek* tomu nevolynomu vu Ochi prav pógledal je, naztal je takov Prizor (x) da gâ *Róbin-*

(x) Auftritt. Scena.

Digitized by Google

binzon, y *Spanyóleez* z-ſzúhem Okom gledeti niſzu mogli. *Pétek* najmre bil je najenkrat kakti zvun ſzebe poztal. Zaletavalſze je Nevolynomu vu Náruchaje, nyega kuſſuval, pritizkal k-ſzebi; krichal, ſzmejalſze, zkakal, juhuskal, tánczal, plakalſze, Ruke razpreztiral, Obraz y Perſza tukel, znovich krichal, z-jednum Rechjum veſz kazalſze je kakti zvun Pameti. Vnogo preſslo je Vremena predi, nego bi *Róbinzon* na vſzevdilna Pitanya ſzvoja Odgovor iz nyega dobil: *Moj Otecz!*

Radozt, y nezgovorno ono Veſzelye z-kojem dobri ov Dechko Lyubav dechinzku kazal je, né moguche zpiſzati. Vech kak dvajſzetkrat zkochil je van iz Chùna, y vech kak dvajſzetkrat nazad vu nyega. Vezda ſzelſzi je dole k-nyemu, razkopchil Dolamu ſzvoju, y Glavu ztaroga Otcza ſzvojega, na gola Perſza pritiſznul, hotejuchiga ztopiti; Vezda terl mû je Ruke y Noge, koje mû od prechverztoga Vezanya vſze kakti odervenile bileſzu; vezda y pak objelgâ je, ali okol Vrata, ali okol Téla, y z-vruchemi Kuſſczi pokrival. *Róbin-*

binzon imal je josche nesto. Vina vu szvojem zteklu, nye podal je *Pétku*, dabi z-nyim Kotrige Otcza szvojega naterl, ter damû vu Veszelyu nyegovom neprilichen nebude, odztupil je jedno malo na Ztran.

Kadbi pak chez nekoji Chasz nazad bil dossel, opital je *Pétka*, jeli on Otczu szvojemu koj Falatchecz Kruha ponudil? „Ov Oszmeknyenecz szám je vsze pojel!„ odgovori *Pétek*, y pokase nászê. Nato podal mû je *Ròbinzon* szvoj Falat Kruha, kojega josche vu Tórbi je imal, y *Pétek* dal gâ je Otczu. Kak berse ovo vchinil je dgyipi iz Chúna van, ter kakti Veter odneszesze. Predi nego bigâ *Róbinzon* opitati mogel: kamo? vre vussel mû je z-pred Ochih.

Vu kratkom Vremenu vidigâ vre nazad iti, ali vnogo polese, kak onda, kad je tam bil pressel. — Y kadbi blise bil dossel, v-Pamet vzeme, da vu jednoj Rúki Pehar z-Vodum, vu drugoj Szir y Kruh noszi. Pervo dal je Otczu szvojemu, a drugo *Róbinzonu*, za nye-

Digitized by Google

mu nyegov Zájutrek (y) nadomeztiti. Napitek zkorne Vode okrepil je Ztárcza verlo, koj od Sédye zkoro pogibal je.

Vezda obernefze *Róbinzon* k-*Spanyólczu*, koj vefz vumoren vu Trávu fzi je legel. Z-jednakem, Náchinom y ovoga dal je po *Pétku* z-Vodum napojiti; y ponudil mû je Kruha y Szira za okrepitifze. Ov pogledalgâ je z-Pogledom vruche Zahvalnozti; kuffalfze je ztati, ali né mogel; tuliku Ból chutil je vu Glefnyeh Rúk y Nóg fzvojeh, koje mû od prechverztoga Vézanya vfze zabrekleſzu bile. *Pétek* moralfzi je k-nyemu fzezti, ter z-Vinom vfze kotrige nyegove, ravno tak treti, kak predi terl je Otczu fzvojemu.

O kak giblivo bilo je videti, onoga tak dobroga Szina, koteri vfzaki zkoro Chafz, doklam fzebi zapovedani Pofzel obávlyal je, na Otcza fzvojega zkerblivo ogledavalfze je, y videti felyel, kaj dela? Jenkrat, kad bi fzi *Ztarecz*, da lefe pochinutifze more, natla bil legel, poderchal je *Pétek* nit Rechi govorechi,

(y) Predobedje,

Digitized by Google

chi, tak berzo k-nyemu, da jenkrat niti zpaziti né bilo mochi, jeli po Zemlyi, àli po Zraku ztupa? taki pak nazad povernulſze je, kak berſe videl je, da Otecz nyegov ſzamo zaradi Prilichnozti vekſſe natlaſzi je legel. Zatem pochel je *Róbinzon* zkuſſavati nebili on kak z-*Pétkom Spanyolcza* ovoga do Chúna dopelyati mogel: ali *Pétek* jeden tak mladi y jaki Dechko, zgrabil je *Spanyolcza*, opertilgâ na Plecha, y ſzám odneſzel do Chùna. Potlam kam bi pako zatem Stuka, Puske, y oztalo drugo Orusje, kóje ovi, kî pogìnuliſzu, z-ſzobomſzu imali, vſze zkupa vu drugi Chùn zkup znoſzili bili, zkochil je *Pétek* vu Chùn pervi, najmre vu kojem ovi dva nevolyni leſaliſzu, ter akoprem jaki Veter y protivni pochel bi bil púhati, niſtarmenye vendar tak berzo veſzlil je, da gâ *Róbinzon*, koj po Bregu vuz kraj nyega iſſel je, vu najvekſſem Zkoku ne mogel doztigávati. Ov komaj bil je do poloviczè Púta doſſel, da *Pétek* vre nazad derchal je, mimo nyega po drugi Chùn kakti ztrela preletil, y predi negobi *Róbinzon* do Mezta vu kojem *Pétek* per-

Digitized by Google

voga Chùna oztavil je, doſſel bil, bil je *Pétek* vre z-drugem Chùnom onde. Tak nezgovorno velika bila je Hitrocha z-kojum ov derchati y veſzliti je mogel.

Vezda biliſzu Kaſtelu ſzvojemu naproti. Da beteſne z-tem leſe Domom zpratiju, prederchal je *Róbinzon* po jedna Noſzila. Na oveh biliſzu jeden po jeden od *Róbinzona* y *Pétka* vu Tverdyavu odneſſeni. O kak viteski Rób bil je ovo za *Róbinzona*, koj tak nezgovorno za Lyudmi je hlépel! kak veſzelo tuklo je Szerdcze nyegovo, kad je videl, da od vezda vech némaſze tuliko bojati, dabi ſzám ſiveti moral! Zaizto, Radozt nyegova nedaſze z-Rechmi zpiſzati! ali obodvem ſzna vnogo bolye, kak y kaj drugo bilo je potrebno; zato anda priredil je *Pétek* za obodva jednu Poztelyu; a *Róbinzon* pritopil je neſto Vina, da y pak z-nyim otechene kotrige nyihove natreti more. Z-tem poztaviliſzuſze vu Pochinek.

Doklam ovi pochivaliſzu, zkerbeliſzuſze obodva Gozpodari za jednu dobru Vecherju. *Pétek* prederchal je po jednu mladu Lámazu, a *Róbinzon* zkerbel

je

je dotlam za druga. Ov ſzám, ſzebi ſzmejatiſze je moral, kadbi mû na Pamet doſslo bilo, da on vſze zpodobnei, y zpodobnei jednomu Kràlyu poztaje. Czelo Medymorje bilo je nyegvo laztovito; Podlosniki nyegovi, koji mû vſzi za Sivlènye ſzvoje zahvaliti duſniſzu bili, od Volye ſzamo nyegove viſzeliſzu, y biliſzu zavêzani, ako bi potrebno bilo, kerv y Sivlènye za nyega dati. —

Metemtoga doſſel je *Pétek*, y taki pocheliſzu kuhati, y pechi. Ov Dèn, reche *Róbinzon*, mora nam najveſzeleſſi biti; ar pervich, izterglizmo iz Rúk kervolochneh dva Brata naſſe, drugoch, y ti dragi moj *Pétek* naſselſzi Otcza tvojega. Vſze anda, kaj najbolſsega imamo, mora deneſz na naſſem *Z*tolu biti.

Pétka ne bilo potrebno na Veſzelye nagovàrlati; ar nigdar joſche tak veſzel né bil, kak deneſz. Nepreztancze popéval je, zkakal, ſzmejalſze, y poleg toga vendar vſza, koja vchiniti imal je, marlyivo, y hitro je vchinil.

Vezda zprebudiliſzuſze obodva Gozti; ter akoprem joſche obodva veliku Bòl chutili jeſzu, niſtarmenye vendar biliſzu

Digitized by Google

tak okreplyeni, y objácheni, dasze z-Pomochjum *Pétka*, y *Róbinzona* ztati, y k-Ztolu szezti szu mogli. Otecz *Pétkov* chudilsze je ravno tak nad vízemi, koja je videl, kakti goder, y szin nyegov, kada je pervi krat europanzka dugoványa zagledal.

Pétek moral je Gozponu szvojemu za Tolmachnika biti, kada je ov, ali z-Otczem nyegovem, ali Spanyolczem govoriti hotel.

Ferdinand. Kaj je znal Spanyolzki govoriti?

Otecz. Né! ali Spanyolecz, koj vre pol Letta med Divjemi Sivel je, razmel je vre tuliko od Divjega Jezika, dasze je z-*Pétkom* zevszema dobro zpominati mogel. Zavjetek anda Pripovédanya nyegovoga bil je ovakov.

" Ladja nasza bila je na Szusnyoterstvo odrédyena. Mi isslizmo iz Primorja Affrikanzkoga, gde Dugoványa europanzka za zlato Zernye, Elefantovzke Kozti, y *cherne Lyudi* menyalizmo. Oveh zadnyeh bila je jedna Ztotina na Ladje, koji vszi vu *Barbados* odpelyani, y onde pro-

da-

„ dani biti bili bi morani. Dvadeſzet
„ z-med oveh vre bilo je Pútem po-
„ merlo, ar kakti Haringi biliſzu nato-
„ voreni vu Ládju. Jeden nagli, y du-
„ goterpni Viher hitil naſz je od Púta
„ naſſega tia vu Primorja Braſzilianzka,
„ z-kojum Prilikum, kadbiſze Ládja
„ naſſa jedno malo prederla bila, tak na
„ viſzoko Morje z-nyumfze poduſſali
„ niſzmo, nego raiſſe ſzmoſze vſze Kra-
„ ja od Primorja ovoga derſali. Najen-
„ kra: pako podignulſze je Viher drugi,
„ koj od zapadne Ztrani puhal je. Ov
„ odneſzel naſz je od Kraja, y v-No-
„ chi na jednu Pechinu, ne daleko od
„ jednoga Medymorja hitil. Izhitili-
„ ſzmo nekuliko Stukov, y z-tem na Zna-
„ merye dali, daſzmo vu Pogibeli. Nas-
„ ſe Nákányenye bilo je na Ladje tak
„ duso oztati, kak najduglye budemo
„ mogli; y zato razvezaliſzmo naſſe
„ Szilnye, dabi nam pomágali vu Lá-
„ dju ſzilujuchu. Vodu van pulyati. Ali
„ ovi, kak berſe videliſzu, daſzu pro-
„ zti, vſzi ſzloſno pozkakaliſzu vu Shajke
„ naſe, nye poſzvojili, y tak Sivlenye
„ ſzvoje vu nyih ofzloboditi hoteli. „

" An-

Digitized by Google

„ Anda, kajſzmo hoteli vchiniti? „ Nye priſzilitи neſzmo mogli, ar naſz „ bilo je ſzamo petnaizt, nyih pako „ ofzemdeſzet, z-med kojeh vre vnogi „ Orusie naſſe pograbili biliſzu. — Prez „ Shajke pako na jednoj predertoj, y „ naſzedyenoj Ládji oztati, bila je o- „ chivezta Pogibel. Zpuztiliſzmoſze „ anda na Molbe, ter one, koji malo „ predi Szuſnyi naſſi biliſzu, terſzili- „ ſzmoſze z-Profsnyami genuti, dabi „ ali pri naſz oztali, all pak tak milo- „ ſzerdni biti, y naſz z-ſzobom vzeti „ hoteli. Ovde nemrem drugach; noram „ hváliti Miloſzerdnozt, y viteſko Chlo- „ vechtvo tusneh oveh Szusnyev; koji „ akoprem mi dovezda z-nyimi tak ne- „ chlovechno baratali bi bili, nitarme- „ nye vendar daliſzuſze na Miloſzerd- „ nozt genuti, y nam dopuſztiliſzi do- „ le k-ſzebi dojti, nego venda pod „ ovum ſzamo Pogodbum, da Orusja „ z-nami nejemlyemo. Mi privolyili- „ ſzmo k-Pogodbi ovoj, y vu Shajke „ pozkakali veſzelo, kotere vezca tak „ pune bileſzu, da vſzaki zkori Hip „ Zatoplénye naſſe chakaliſzmo. „

„ Zkerb

„ Zkerb naſſa najvekſſa bila je k-blis-
„ nyemu Medymorju priproditi; ali ra-
„ vno, kad bi proti nyemu odpraviliſze
„ bili, najenkrat premenilſze je Veter,
„ y ravno tak ſzuprotivem pochel proti
„ nam puhati, da naſz poleg vſzega
„ naſſega Veſzlarenya, od blisnyega
„ Medymorja odnaſſati, y na viſzoko
„ Morje tirati je pochel. Szmert, y
„ Pogibel naſſa bila je ochivezta. Na
„ veliko pak Chudo vſzeh naſz, naſſe
„ tak jako nakerczane Shajke, koje od
„ Szlapov Morzkeh na vſze Ztráníſzu
„ hitane bile, vendar ſzrechno zdesrá-
„ valeſzuſze zverhu Vode tak dugo,
„ doklam goder iznenade na jedno nam
„ chizto neznano Medymorje doneſſe-
„ niſzmo bili, gde Ztanovniki ondeſsnyi
„ naſz vſze do jednoga lyublyeno pri-
„ jeli jeſzu. „

„ Pri oveh anda ſiveliſzmo tia do
„ vezda, vſzaki kak dobro je mogel;
„ ali vendar tusno, y ſziromasko dozta,
„ ar ſzami Divji nikaj drugo neſzu ima-
„ li, kak Ribe, koje ſzuſzi lovili, y ne-
„ kaj malo Vochja, koje Medymorje
„ nyihovo jim noſzi. Poleg vſzega to-

„ ga

Digitized by Google

„ ga vendar deliliſzu z-rami vſze, kaj-
„ ſzu imali, y z-vun toga joſs vuchili
„ naſz, kakſzi ſzámi Ribe loviti mora-
„ mo. Med vſzemi najbolye nahájali-
„ ſzuſze cherni naſſi, koj prez toga k-
„ bolſsemu Sivlenyu privadni neſzu bili,
„ k-tomu pak vezda joſs biliſzu ſzlo-
„ bodni. „

“ Pred nekulikemi pak Dnevi bilo je
„ Medymorje ovo od bliſsnyega ſzebi
„ Púka z-Vojzkum nazkocheno. Vſze
„ kaj ſivo bilo je, prijelo je za Orusje;
„ y mi za Dusnozt derſaliſzmoſzi Do-
„ brochinitelom naſſem vu Potrebochi
„ pomochi. Ja vojuvalſzem na Ztrani
„ vrednoga Ztarcza ovoga, koj kakti
„ Oroſzlan, kad mu gdo Mlade pogra-
„ bi, na Nepriatela, gde najdebſſi bil je,
„ je navalil. Ali vu malom Chaſzu bil
„ je od nyega obkolyen, kaj, kad bi
„ ja zpazil bil, prizkochilſzem, hoteju-
„ chi mû pomochi; ali Neſzrecha pri-
„ zkochila je, ja y z-nyim zkupa bil-
„ ſzem vlovlyen. „

“ Dva Dneva, y dve Nochi zpre-
„ vodiliſzmo vu ovom tak ſaloztnom
„ Vlovlyenichtvu naſſem, na Rukah y

„ No-

Digitized by Google

„ Nogah zvezani tak, da nitiſzmo, kaj „ jeli, niti pili. Ar vſze, kàj goder nam „ davali jeſzu, nikaj drugo ni bilo, kak „ gnyile Ríbe, koje Morje van je zhi- „ talo. „

“ Deneſz pak v-jutro, v-Zorju Dne- „ va biliſzmo vu Chune odvlecheni, da „ tak Nevlyudnyakom, poleg Navade „ nyihove, gde vu drugom Meztu za „ Jeztvinu ſzlufiti bi mogli. A ovde pak „ dopelyalaje Providnozt Boſanzka vaſz „ vrédne Lyudi, za nam jedno Dobro- „ chinztvo izkazati, koje vam mi nigdar „ zadovolyno naplatiti mogli nebude- „ mo. „

Ovde preztal je Spanyolecz dalye govoriti, y ſzuze Záhvalnozti polejaleſzugâ. *Róbinzon* bil je, kakti zvun ſzebe, kad videl je, da nyegovo ondanſsnye Stimanye ne bilo vkanlyivo; y *Pétek* zadozta prechuditiſze né mogel nad Mudroztjum Dobróte, y Providnozti Boſanzke.

Na Pitanye; chija Dugovànya, koja vu Ladje nahájalaſze jeſzu, bila bi? odgovoril je Spanyólecz; da nyu dva Tergovczi vu *Kadikſzu* z-Robum natovo-

ri-

rili jeſzu, z-med kojeh jeden ſzamo naruchil bil je, da mûſze ſzusnyi vu Affrikanzkom Primorju za Robu naj zményaju; drugi pak, kojemu Terſtvo ovakovo odurjávaloſze je, za Robu ſzvoju nikaj drugo ne hotel, kak zlato Zernye imati.

Nato prime *Róbinzon Spanyólcza* za Ruku, odpelya gâ pod Szúſſu; y onde pokáſemû, na Chudo nyegovo, da vſza ona, koja na Ladje najvrednesſa bilaſzu, jeſzu iz nye oſzlobodyena. *Pétek* moral mû je czelo Pripetchenye na Réchi povedati, y Spanyolecz tak jako nad vſzemſze je chudil, da od Chuda velikoga nit Réchi ne mogel govoriti.

Róbinzon opital je dalye: na chijem Rachúnu bili bi Gemanti, y Chaztnichke one Oprave, koje on na Ladje je naſſel? *Spanyolecz* odgovori mû, da vſza ova Dugoványa, bilaſzu Oztavek Chaztnika jednoga, koj vu *izhodni Indii* nekuliko Vremena zaderſavalſze je, y na ſzvojem Povratku vu Angliu, tak na Putu zbeteſal, da gâ na Proſsnye nyegove vu Affriku, gde y vumerl je,

po-

poztaviti jeſzmo morali. Ladja pak Spanyolzka Oztavek (z) nyegov vu *Barbadoſz* z-ſzobom vzeti bi bila morala, odkud potlam vu Angliu biſze poſzlal.

Róbinzon takaj pokázal mû je vſza Píſzma, koja on vu Ladje naſſel je, y Spanyolecz naſſel je vu nyih ne ſzamo Ime Tergovcza onoga chije je zlato Zernye bilo, nego y takaj Ime Vdovicze Chaztnika ovoga, kojojſze Gemanti, y Oprava Muſa pokojnoga poſzlati bi bila morala. Od ovoga anda Vremena chuval je *Róbinzon* Blago ovo, kak dabi pravo nyegovo bilo.

Metemtoga nadoſſel je Vecher, y ovi, potlam kam bi od tulikeh Trûdov, y Pogibelih Dneva deneſſnyega, prevech zatrudyeni bili, predi, kak navadni biliſzu, zpát ſzu preſsli. Vchiniliſzu anda kaj y mi vchiniti hochemo, kak berſe Bogu na Mîru, y Blagoſzlovu, z-kojem naſz deneſz nadelil je, zahvalili budemo.

VE-

(z) Hinterlaſſung.

Digitized by Google

VECHER DVADESZET Y OSZMI.

Otecz.

Drugo Jutro zezval je *Róbinzon* czelo Kralyeztvo fzvoje zkupa, da tak z-jedinyenum Mochjum jeden Poſzel opravi, koj Odvlachka neje terpel.

Steffek. Nu.

Otecz. Mertva Tela vubiteh, y deneſz joſche leſalaſzu vane na Bojniſchu, (aa) y bojati biloſzeje, da skodliva Zhlapenya nyihova jako naskoditi bila bi mogla. Vzelje anda vſzaki jednu ſzekiru, y odiſslifzu tamo.

Ferdinand. Szekiru?

Otecz. Tak je, ali ne za Jame kopati, ar za ov Poſzel bi Lopate, y Motike vzeli bili; nego za Dreva ſzechi, iz kojeh

(aa) Kampfplatz. Schlachtfeld.

kojeh Lomachu napraviti, y mertva Tela zesgati budu mogli.

Jankicza. Onak, kak y Rimlyani negda z-mertvemi Tèli chinilifzu?

Otecz. Y drugi Narodi Ztarinzki. *Róbinzon* najmre pod nikakov Náchin ne hotel vu tom jofs bedazte Domorodcze fzvoje nafzleduvati, koji mertva Bratov fzvojeh Tela, ne fzamo vu Szredine Varafsa, nego kaj vifse je, vu izteh Czirkvah, gde za Slve prava Kuga, y Szmert van zpuztchafze, pokapati bilifzu navadni.

Franczek. Ih, vem to, y vezda chiniju!

Otecz. Salozt! Ovo, y naj vam bude za Peldu, kak vnogo ztoji Chloveka zlochezte Návade za treti. Y zato ravno fzvetujem vam tuliko put, dafze iza Dobe terfzite zpametni, y dobri poztajati. Ar akofze jenkrat Bedaztòcham, y Grehu povdámo, ter na Nefzrechu ova nam, kakti vu Navadu prejdu; ah tak onda tesko, zevfzema tesko je nyih, y pak oztavitifze, akoprem Ogrutnozt nyihovu ochivezto zpoznajemo, y vidimo.

Digitized by Google

Vſzaki vezda vre dobro zna, da Zpárjavicze, y Izhlaplénya Tèl' mertveh za Sive Chemer jeſzu, ter vendar, y vezda joſche nepreztaju Tela mertveh vu Czirkveniſchah, dapache vu izteh Czirkvah, gdeſze jenkrat niti Zemlyum nezaſziplyu, zakâpati! — Morebiti vu vnogeh Meztah joſche czelo Ztoletje prejde predi, nego bu Lyudem ſzamo na Pamet doſslo, na Zatrényе ovak skodlyive Navade miſzliti.

Steffek. Selyel bi, da bi ja, kaj zapovedati imal, to zaizto nebi dugo terpelo.

Otecz. Y ovo tî je, dragi Steffek jeden z-med oſzebujneh Zrokov najvekſſi, koj tebe, y vſze druge Mlade Lyúdi genuti mora, verle, y vnoge Zaſzlusbeſzi nazpraviti: *Kajti onda ztopram vu vaſz drugi Lyudi Zauffanozt ſzvoju budu poztavlyali, y vaſz na Chazti zdigali takove, koje vam oblazt dàle budu, vnoge skodlive Zlovade zatergnuti, y namezto nyih druge haſznovite, y potrebne Vuredbe vpelyati.* Vſze vaſz chinimiſze Bòg nato je odredil, da iz vaſz premoguche, y Obchi-

ni

Digitized by Google

ni haſznovite Lyudi napravi: ar vſza, koja k-tomu potrebnaſzu, je Providnozt nyegova na vaſz obernula. Ona dala vamſze je od dobreh, y verleh Roditelov naroditi, Roditelov takoveh, koji Zauffanozt, y Lyubav vſzeh ſzvojeh Zkupvaraſchanov imaju; dala vam je Telo zdravo, y nezhablyene Dúſſe Mochi; k-tomu joſs dala vamſze je tak odhráníti, kakſze vnogi odhraniti nemogu. Z-jednum Rechjum vſze, kaj potrebno je za dobromu, y viteskomu Chloveku poztati, prikázal vam je dareslyivi Otecz vaſs Nebezki: Szrám anda naj bude onoga, koj nebu hotel privolyiti!

Ali toga nebojimſze ja od vaſz. — Akolî anda, kakſze vu Boga uffam, vaſſe viſzoko Odluchényе doſzèſete; akoli zaizto takvi Lyudi poztanete, od kojeh Szrecha jezero drugeh Lyudih bû viſzila: o tak Oblazt vam dragovolyno dánu potrebujte tak, da Zla vſzigdar menye, dobra vſzigdar viſse napravili, ter med Bratjum vaſſum Mira, y Bláſenozt okol na okol razſſirili budete. Onda zpomenitеſze takaj iz Prilike, koja meni vaſz deneſz otchinzki opomenuti

ponudilasze je, y nagovarjajte, ako morete, vasse Zkupvarasscze, dabi Mertvecze Pokójeneh vu takova Mezta pokapali, gde Izhlaplenya, y Zpárjavicze nyihove nikakove Kuge med Sívúchemi razsirávale nebudu.

Miskecz. Kad y pak vu Varas nazad dojdem: tak budem mojemu Dedu, y mojem Vujczem povedal, da oni tak naj vchiniju!

Otecz. O! vchini to dragi Miskecz!

Róbinzon, y Pajdáffi nyegovi biliszu vezda z-Sgányem mertveh Tél' gotovi, y povernuliszusze Domom. *Pétek* izatoga terszilsze je Otcza szvojega vputiti, da Lyudi Dersanya dobroga, nigdar Chlovechanzkoga Mésza nejéju; ali ovo nyemu nikak vu Glavu ne pojti hotelo. Metemtoga vendar Pétek né preztal, nyega od ove Nechlovechnozti tak dugo odgovarjati, doklam goder právu Ogrutnozt proti zloj ovoj Návadi vu nyem ni podignul. Ztárczu ovomu iz Zroka, kajti on predi, kak szin nyegov na Szvétu bil bi, dal je *Róbinzon* Ime *Chetertek;* y ovak hochemo gá, y mi od vezda zvati.

Szad

Digitized by Google

Szad zezval je *Róbinzon* vſze vu jedno Zpraviſche, vu kojem *Pétek*, y pak Tolmachnik ne ſzamo *Spanyolczev*, nego y *Chetertkov* biti je moral. Ou pak ſzám, kakti Glàva odperl je Szedenye z-kratkem ovem Pregovorom.

" Priateli! Mi, koji ovde zkupzpravlyeni jeſzmo, nahájamoſze vu Ladanyu vſzeh oneh Dugovany', koja za jedno mirovno, y vugodno Sivlènye potrebna jeſzu. Ja od Ztrani moje ovoga Blagoſzlova z-mirovnem Szerdczem vendar vuſivatiſze nebudem mogel, doklam goder nahájalo budeſze Lyudih, koji veksſe, kak ja, Pravicze na nye imaju, ter polèg vſzega toga vendar vu Nevolyi, y Sziromaſtvu pogibati moraju. Vasſe iz Europe, dragi Priatel! Zemlyake, koji med Divjemi joſche zaoztali jeſzu, Spanyolcze, razmem ja ovde. Zato anda ſelyel bi, dami vſzaki z-med vaſz ſzvoje Miſzli odpre, y ſzvojega Tolnacha povè, kak bi mi najzpametnéje vchiniti mogli, da bi ove Nevolyne z-nami z-jedinili? "

Ovde zamuknul je; y vſzaki z-med nyih povedal je Miſzel ſzvoju. Spanyo-

Digitized by Google

lecz rekel je, da ſzàm vu jednomu Chùnu tamo pojti hoche, y nye ſzimo dopelyati. To izto vchiniti bil jè, y *Chetertek* pripraven. *Pétek* pako ſzvetuval je, dabi nyegov Otecz ovde oztal, ter nyemu ſzamo, dabi dopuztcheno bilo z-Spanyolczem tamo pojti. Kajti anda ovak miſzlech nikak pogoditi nebiſze bili mogli, y jeden rajſſe, kak drugi ſelyel bi Sivlenye ſzvoje vu Pogibel poztaviti, bil je primoran *Róbinzon* ſzám vu tom doſzuditi, a vſzi drugi potlam Doſzùdyenyu negovomu, kakſze priztoji, podlòſitiſze. Doſzùdyenye nyegovo bilo je ovakvo; najmre: da *Chetertek*, y z-*Spanyólczem* tamo oditi, a *Pétek* pak Doma oztati bude moral.

Karol. Zakaj rajſse *Pétka* ni poſzlal, kak ſziromaskoga Ztarcza.

Otecz. Neſto iz Lyubavi proti nyemu, kojega némù bilo moguche, vu Pogibel jednu, gde on ſzám poleg bil nebi, poſzlati: neſto pak, y zato, kajti *Z*tarczu vnogobolye, kak Szinu nyegovomu do Domovine ſzvoje Pùt po Morju znan bil je. Spanyolecz pak moral

ral je zato zkup poiti, ar drugach Zemlyaki nyegovi na Pozivanye *Róbinzonovo* nebiſze bili dojti podztupili.

Bilo je anda dokonchano, da gore recheni dva nazkorom negdi Púta ſzvojega poprijeli budu. Predi pako vendar moraliſzu Zkerb vzeti, dabiſze barem deſzetkrat tuliko Sitka poſzejalo, kuliko navadno bilo je do vezda ſzejatigâ, ar z-Povekſsanyem Naſzelenya nyihovoga, moraliſzuſze takaj, y vſzagdaſſnye Hráne Ztroski povekſsati.

Zato vſzi poztaliſzu za nekuliko Tjednov Polyodelavczi, y kajti vſzaki zmed nyih rad delal je, tak odhájalo jim je Delo zevſzema berzo od Rùk. Vu cheternajzteh Dneveh biliſzu zevſzem gotovi, y pocheliſzuſze na odlucheni Pút zpravlyati.

Predi pako negobiſze na Pút odpravili bili, pokázal je Spanyolecz Poſtenozt Szerdcza ſzvojega, ter iz Lyubavi proti *Róbinzonu* ovak proti nyemu pochel je govoriti. " Zemlyáki, reche on, moji jeſzu ravno tak, kak y ja priprozti ſzamo Mornari bili, anda Lyudi prez vſzakoga Odhránye nya, y za-

Digitized by Google

to ja za vſze dober ztati nemorem. Moje anda, govori dalye, Szvetuványe bi bilo, dabi ti, kakti Gozpon Medymorja, najpredi ztanovite Pogodbe poztavil, pod kojemi nye vu tvoje Medymorje prijeti hoches; ſzuprotivnem pak nachinom vſzakoga onoga odhitis, kojſze ovem podloſiti nebude hotel. „

Róbinzon raduvalſze je Kruto nad Vernoztjum novoga ſzvojega Podloſnika, y vchinil je, kak mû je ov ſzvetuval. Pogodbe, koje poztavil je, bileſzu ove.

Vſzaki, koj na *Róbinzonovom* Medymorju ſiveti, y vſzeh oneh Prikladnoztih, koje ono vuſzebi zaderſava, vuſivatiſzi hoche, takov moraſze zavezati, kako ſzledi:

1. Da Volyi laztovitoga Gozpona Medymorja ovoga vu vſzem pokoren, ter Náredbam, y Zapovedjam nyegovem, koje on na Haſzen, y dobro Obchine daval bude, vſzigdarſze podloſiti hoche.
2. Da hoche poſteno, mertuchlivo, y krepoztno vſzigdar ſiveti. Ar nijeden Lenyák, nijeden Lako-

komecz, z-jednum Rechjum, nijeden Hudodelnik vu Medymorju ovom terpelſze nebude.

3. Daſze hoche od vſzake Karke, alliti budi ſzvade chuvati; ter ako biſze pripetilo, da gâ gdo zbantuje, takov nigdar ſzám ſzebi Zadovolſchine vzimal nebude; nego Tusbu ſzvoju, ali pred Gozponom Medymorja, ali pred onem, kojega on zato poztavi, vſzigdar napervo, da doneſzel bude.

4. Da vſze one Poſzle, koji na Haſzen, y Dobro czele Zkupchine budu, prez vſzakoga mermranya vchiniti, y vu Priliki Szille, Gozponu Medymorja z-Sivlenyem, y z-Szmertjum na Pomoch prizkochiti pripraven bude.

5. Da vſzi zajedno zaveſuſze proti takvomu ſzuprot ztati, koj bi podztupilſze jednu, ali drugu Zapoved poteptati, ter takvoga, ali vu Pokorſchinu nazad priſziliti, ali pak iz Medymorja ovoga na Veke pretirati obechaju.

Vſza-

Digitized by Google

Vſzaki anda opominaſze Pogodbe, ove predi marlyivo razmiſzliti, zatem Ime ſzvoje pod Priſzegum onda ztopram podpiſzati, kadſze zevſzema odluchi Pogodbam ovem vu vſzem podloſitiſze.

Róbinzon. m. p.

Spanyólecz moral je najpredi vſze ove Pogodbe yu ſzvoj Jezik preztaviti; zatem Pero, y Tintu z-ſzobom vzeti, da tak Pajdaſſi nyegovi, koji k-ovem privolyili budu, podpiſzatiſze budu mogli: y vezda zizkaliſzuſzi jednóga, koj naj bolſſi bil je, Chuna, y pochelifzuſze na Pùt zpravlyati.

Iviczа. Jeſzuli pak vſzi Spanyólczi mogli, vu jednom Chùnuſze dopelyati?

Otecz. Neſzu! ov mali Chùn bil jim je ſzamo tak dugo potreben, doklamſzu tam doſsli. Nazad pako mógliſzuſze dopelyati vu Shajkah od Ladje razbite, koje, kak Spanyólecz povedal je, josche vu dobròm Ztaliſsu nahàjaleſze jeſzu.

Potlam kambi Ztroska vu Chùn zadovolyno nanoſzili bili, y Veter dober bilſze podignul, zprichaliſzuſze Putniki naſſi, y od Kraja odtiſznuli. *Pétek* bil

je

Digitized by Google

je vesz z-vun szebe od Raztusenozti, kadsze od Otcza szvojega, y pak razdrusiti je moral. Vre on Vecher pred Odhodkom, po Vuru dugo znalsze je plakati, ter od Salozti niti jezti ne mogel. Vezda pako, kadsze zaztinzko z-Otczem razztavlyati je moral, bil je, y prevech túsen. Vszaki zkoro-chasz zazkakival je Otczu okol Vrata, y nyega z-Szuzami szvojemi poléval. Najzadnich moralsze je Ztarecz z-Szillum od nyega odtergnuti: ali, kad ov vre vu Chúnu szedel bil bi, y od Kraja na Morje odrinulsze, z-kochil je *Pétek* za nyim vu Morje, y plaval vuz Chún tak dugo, doklam je Otcza josz jenkrat polyubiti, y zadnyi z-Bogom! rechimti mogel. Zatem povernulsze je, y pak nazad k-Kraju, onde na jeden Bresanchecz szelszi, ter plachuch, y milo zdihávajuch tak dugo za Chúnom gledel je, doklam gâ goder z-pred Ochih je zgubil.

Róbinzon, koj Salozt raztusenoga *Pétka* szvojega raztrézti je hotel, odluchil je vekssu *Z*tran Dneva danasnyega vu Lovu, y Zprehadyanyu chez Brege potrossiti. Na ovo anda Nakanye-

nye

nye iaiſslizu van, vſaki z-ſzvojem Orusjem. Ali komaj, da jeden Chaſz iſsliſzu. Peſz, koj y vezda takaj z-nyimi iſsel je, najenkrat ztal je pred jednum z-Germajem zaraztchènum Pechinum, y pochel oſtro lajati. Obádva iſsliſzu tam gledati, y naſsliſzu jedno tak vuzko Dùplye vu Pechinu, da Chlovek nikak drugach vu nuter dojti ne mogel, zvun akoſze je, kakti Machka prevlekel.

Róbinzon, koj nikaj, kaj goder Opaznozt nyegovu náſze je vleklo, zevſzema nezizkano prepuztiti ne hotel, reche Pajdaſſu ſzvojemu, dabiſze nuter prevlekel. Ali ov, kak berſe Glavu ſzvoju vnuter vteknul je, on Chaſz potégnejû taki van, zakrikne, zkochiſze gore, y pochne, kakti prez Pameti bésati. Kadbi gâ pak *Róbinzon*, koj predi za nyim zahman krichal je, komaj doztignul bil, pochnegâ pitati, da kakov Zrok biti more Bésanya nyegovoga? „Ah! Ah! odgovori *Pétek*, koj komaj, da govoriti je mogel; bésmo! bésmo Gozpone, kaj y kada moremo; to tî je; chudna Ztvàr vu tom Dùplyu; Ztvàr takova, koja velike, y goruche

Ochi

Ochi ima, y Pofirak tak velik, da nafz obodva ovak, kak jeſzmo, posreti bi mogla! „

" To mora anda velik Pofirak biti odgovori *Róbinzon;* ali vendar ja moram to Dugovânye ſzám videti. „

" Ah! Ah! zakrikne *Pétek*, y poklekne pred nyega, Ah ne! za Volyu Bosju ne! zaizto poſerete czeloga, y onda tusni ja, kaj budem pochel prez Gozpona mojega! „ *Róbinzon* opitaga ſzmejuch: jeli vre nyega ta Ztvar pojela? y kajti toga rávno rechi ne mogel, tak zapovedal mû je *Róbinzon*, dabi ov Cháſz hitro Domom prederchal, y Luchernik z-ſzobom doneſzel. On pak ſzam, doklam bi ov nazad povernulſze, poztaviſze pred Luknyu z-nabitum Puskum na Ztrafu.

" Kakva bi to vendar, miſzliſzi, Ztvár biti mogla, pred kojum moj *Pétek* tak, jako je béſal? Jeli Oroſzlan, ali Riſz, ali Lavoriſz, ali druga kakva Zvér zgrabliva? Akoli tak? tak nebi jako zpametno chinil, dabi nuter iſſel! Ali vendar, dabi takoveh Zverih vu Medymorju ovomſze nahájalo, tak bi,

y

y ja, koj vre tuliko Létt vu nyem flvem, koju tû bil videl. Ali — y *Pétek* nebi bil tak chizto czél van iziſsel! — Nikaj anda nemora bit takvoga! Ztrasslivozt nyegova, y pak gâ je napelyala, y kaj takvoga mû pelduvala, kaj nigdar ni bilo. Moram anda ja to ſzám videti, y nyega od Bedaztóche ove zvráchiti.

Metemtoga doſſel je, y *Pétek* z-vusganem Luchernikom, joſche jenkrat Gozpona ſzvojega plachuch proſzechi, dabiſze vendar vu ovu Pogibel, vu kojoj prez Dvojmbe pogine, nepoztávlyal. Ali *Róbinzon* za nikakov Ztrah ne znal, kak berſe on jedno Dugoványe razborno, y temelito je razmiſzlil; y zato od Nakányenya ſzvojega ne hotel odztupiti. Dapache proſzil je *Pétka*, dabi dobre Volye biti hotel, vzel vusgani Luchernik vu Ruku levu, a vu deſznu z-Zernom nabitu Piſtolu, y ovak iſſel je tomu Ztraſſilu naproti.

Komaj pako da Glávu ſzvoju v-nuter je vteknul, tak zaizto pri ſzlaboj Lucherníka ſzvetlozti, zpazil je nekaj, kaj y nyega iztoga vu Ztráh bilo je nagnalo.

Digitized by Google

lo. Metemtoga zato vendar né hotel béſati, dapache prineſzel je Luchernika bliſe, da tak ono, koje mûſze je kázalo, nepoznano Ztraſſilo, z-tem bolye videti more. Y nut! Ztvar ova nikaj drugo menye nit viſſe ni bila, kak jeden ztari, od Ztarozti y Nemochi czerkavajuchi *Számecz Lámaz*. Poklam anda na vſze Ztráni okol ſzebe bi bil ogledalſze, y nikaj viſſe, kak ovu, pred kojum zevſzema nikaj bojatiſze ne imal, Zvér, ne videl, zevſzema prevlekelſze je nuter, y *Pétka*, dabi nuter doſſel, za ſzobum pozval.

Pétek, koj kakti Shiba na Vodi od Ztraha veſz derhtal je, vendar Gozpona ſzvojega nit ovde vu Kaſſi né hotel oztaviti. Dozove anda Szerdchenozt ſzvoju, zavléchefze nuter, y na ſzvoje najvekſſe chudo zpazi, kak jakoſze vu Velikochi Ochih, y Poſiraka ztvari ove je vkanil.

Vidisli, *Pétek*, reche *Róbinzon*, kak naſz Plaſslivozt vechkrat zaſzlepiti more? Gdeſzu one velike y goruche Ochi? Gde on nezgovorni Poſirák, kojega ti malo predi videl jeſzi?

Pé-

Pétek. Menisze je vendar tak chinilo, kak da bi je vu Iztine bil videl! Jabi priszégel bil nato!

Róbinzon. To zevszema nedvojim, daszе tebi tak je videlo: ali ti bi znati bil moral, da Plasslivozt je jedna Lasicza, koja nam vechkrat Ztvari pred Ochi poztavlya takove, kakoveh nigdar ni bilo.

Vidiss, *Pétek*, ovak pocheleszuszе vsze one Babjopovezti, (bb) kojeszе od Ztraffil, y Bóg zna, kaj kakoveh Nákazov po Szvetuszu razsirile. Zachetniki ovak nezpodobneh Pripoveztih biliszu z-vekssinum plasslive Babicze, ali nyim zpodobni Plasslivicze Músi., koji ravno tak, kak y ti, chiniliszuszе nekaj videti, kaj nigdar ni bilo, y koji potlam, ravno tak kak y ti Vidyenya szvoja z-Priszegumszu potverdyávali. Budi anda jenkrat Chlovek, moj *Pétek*; pogledaj drugi put dvakrat Dugoványe jedno, ter fenzku ovu Plasslivozt pretiraj iz Szerdcza tvojega.

Pé-

(bb) Weibermärchen.

Digitized by Google

Pétek obechal je, vſza koja mû vu tom mogúcha budu vchiniti. Ztari metemtoga Szamecz vre bil je vczerknul, kojega *Róbinzon* y *Pétek* vau iz Duplya zvlékli, y vu Zemlyu zakopali jeſzu. Vezda pocheliſzu neſto marlyivéje Mezto ovo razmiſlyávati, y znaſsli jé za jedno zevſzema proztrano! y povolyno Dúplye, koje oni na veliku ſzvoju Haſzen obernuti budu mogli. Dúplye ovo bilo je vuſzebi, kak da bi je gdo navlazt izdubel bil, ſzuho, y jako hladno: Ztene nyegove, koje kakti z-kriſtalá bileſzu, odbijaleſzu ſzvetlozt Luchi, tak jako na vſze Ztrani, kak dabi z-Zerczalom oblechene bile.

Róbinzon odluchil je taki Dúplye ovo, za ſzvoju kakti vu Lettu hladnu Palachu, y zkupa Pivniczu za Dugoványa ona, koja letne Vruchine podnezti nemoreju, prirediti. *Pétek* anda moral je taki Domom prederchati, y potrebna za ov Poſzel Orudelya donezti. Z-ovemi taki napraviliſzu prilichni y vekffi Vulezek, y na nyem priredna y jaka Vráta priredili. Poſzel ov zkra-

til jim je vnogu Vuru, vu kojoj drugeh dveh pri nyih ni bilo.

VECHER DVADESZET Y DEVETI.

Miskecz.

Vezda mi je vszakiput Ztizka pri Szerdczu, kad Otecz pochne pripovédati.

Otecz. Zakaj moj Miskecz?

Miskecz. Kajti Pripovezt zkoro dokonchalasze bude.

Petricza. Dabi ja na Otchevom Meztu bil, ja bi ju hotel tak dugu, napraviti, da bi na véke terpela!

Otecz. Drágo mê Dête, vsze nasse Radoszti ovde na Zemlye, moraju jenkrat dokonchatisze, anda y ova. Y zato dobro chinili budete, akosze vse napervo nato pripravite. Na kraju Polnebja *Róbinzonovoga* zpravlyasze y pak no-

Digitized by Google

nova Halabuka zkupa, gdo zna kakov Konecz vzeme. Chuvajteſze anda! —

Vre oſzem Dni preſsloje, y naſſeh dveh Poſzlov joſche nigde ne bilo videti. *Pétek* iſſel je vech kak dvajſzetkrat chez Dan vezda na Breg, vezda na Prúd morzki gledeti; ali zahman; vſzakiput nikaj ni videl. Jedno pak Jutro, kadbi *Róbinzon* Doma joſche z-Poſzli zabavlyalſze bil, doderchal je *Pétek* popévajuch, y pozkakivajuch, ter vre zdaleka proti Gozponu krichati je pochel. Idu! idu! *Róbinzon*, koj nad povolynem Glaſzom ovem takaj jedno malo razveſzelilſze je bil; vzeme Ochnik ſzvoj, y prederchi na Breſanyek gledati. Od ovud zaizto videl je, da jedna dobro velika Shajka, koja joſs dozta daleko na Morju bila je, ravno proti Medymorjú nyihovomu jadri; ali kadbi chez Ochnik poglédel bil, zkima z-Glavum, ter reche: *Pétek! Pétek!* jaſze bojim, da to nebu tak, kakſze tebi vidi! a *Pétek* prebledel je.

Róbinzon pogleda, y drugikrat chez Ochnik, y zbúrkaſze joſche bolye. Najzadnich pako nad onem, kaj ſzudil je,

da vidi, nemogel vifſe vech dvojti; y pove Zrok Zmútnye ſzvoje *Pétku* preztraſſenomu: *Pétek*, reche, ono neſzu Spanyólczi naſſi, niti tvoj Otecz: ono je Anglianzka Klyunaticza (cc), y oborusni Anglyancziſzu, koje ja vu nyoj vidim. *Pétek* derhtal je po vſzem Telu. Hodi, reche *Róbinzon*, y berzo prederchi na drugi joſche Breg vekſſi, iz kojega ſzeverne Kotare bolye razgledeti je mogel.

Ali Komaj, da gore doſsliſzu, komaj da Ochi ſzvoje po Morjuſzu prufili, nut obodva, kakti odrevenyeni ztaliſzu nit Rèchi govorechi. Ochi najmre nyihove zapaſzileſzu na Morju za dobru nemsku Milyu daleko, jednu dobro veliku Ládju Anglianzku na Sidrah ztojechu.

Oſzupnyenozt, Ztráh, y Veſzelye ládalaſzu izmencze vezda z-Szerdczem *Róbinzonovem*. Veſzelye, ar videl je Ládju, koja morebiti na Oſzlobodyénye nyegovo je doſsla; Ztráh, y Oſzupnye-

nozt

(cc) Tak imenuvana velika Shájka, engliſche Schaluppe.

Digitized by Google

nozt zato, ar Zroka zakaj ravno ſzimo bi doſsla, znati ni mogel. Od Vetra ſzimo hitjena biti ni mogla, ar vnogo dozla vre Tjednov preſslo je, da Vihra ni bilo nikakvoga. Navadni pak Dêrk nyein nye ſzimo ne mogel dopelyati, ar kajbi jednoga Anglianzkoga Ládvara genuti moglo, vu Mezto takovo jadriti, vu kojem Anglyanczi nikakvoga Naſzelènya, anda nikakvoga takaj Navrachka nemaju. Szudil je ada, da to Ládyoróbniki biti moraju.

Tonchek. Kakviſzu to Lyudi?

Otecz. Nahájaſze joſche, y vezda negde, y negde takoveh Lyudih, koj vu Mladozti ſzvojoj tak zlochezto podvucheni biliſzu, da niti jenkrat neznaju, kak veliki Greh je Tatbina. Ovakovi anda malovredni Lyudi, nikajſzi z-toga nechiniju, ako drugem Lyudem, ali podmùchem, ali z-Szillum Laztovita nyihova vzeti, y poſzvojiti mogu. Ako ovo na Kopnom, to jezt, na Zemlye chiniju, tak onda imenujuſze *Tàti*, *Ràzbojniki*: chiniju pak to na Morju, tak imenujuſze *Ladyorobniki*, drugach *Morzki Razbojniki*, *Morjorobniki*.

Digitized by Google

Imbricza. Ali ovo bilifzu Anglianczi.

Otecz. Ovo zadnich videlifzufze biti, ali *Róbinzon* mifzlilfzi je: gdo zna, jeli ovi Hudodelniki, buduch, dafzu Ládjorobniki, anglianzku Ládju gde na Morju zarobili nefzu, y takfze opravili, kak dabi Anglianczi bili. — Vu perveh Szamochnozti nyegove vu Medymorju ovom Vremènih, bil blfzi za veliku Szrechu derfal, y od ovakveh Lyudih najdyen, ter kakti Szufeny nyihov odpelyan biti; ar ovak barem bil bi med kakve takve Lyudi doffel. Vezda pako, potlamkam bifze Ztáliís nyegov na vnogo bolyfsega premenil, Chàmi prehájalifzuga, kad je pomifzlil, dabi Pofzmetuhom ovakovem vu Ruke dojti mogel. Odpre anda Zkerblivozt fzvoju *Pétku*, y z-nyim odiffel je v-jedno Mezto, gde oni, kakti zdaleka, na Nakanyenye oveh, kojifze k-nyim priblisávali jefzu, ztem bolye, y fzlobodneje paziti budu mogli.

Poztavilifzufze anda na jeden vefz z-Dreviem, y z-Germjem zaraztchen Bresányek, iz kojega vfzaki najmenffi Korachaj nyihov tak videti mogli fzu, da

nye

Digitized by Google

nye nigdo z-med nyih v-Pamet vzeti ne mogel, Od ovud anda videliſzu, da Klyùnaticza, vu kojoj jedenaizt Lyùdih bilo je ne daleko od nyih k-Kraju je pritiſznula. Oſzem z-med oveh bilo je dobro oborusneh, tri pako zevſzema nikaj. Ovem zadnyem, koji zvezani biliſzu, bilaſzu Vezila nyihova, kak berſeſzu na Zemlyu ztupili, taki dole vzeta. Nad premilem jednoga z-med nyih Telazvijanyem, lehko zpazitiſze je moglo, daſze oborusnem, potlamkam bi bil pred nye pokleknul, milo kakti pochel je moliti. Dva pako drugi vſze jedno za drugem Rùke proti Nebuſzu zdigali, ravno, kak dabi Nebéſza na Pomoch, y Oſzlobodyénye ſzvoje nazivali bili.

Róbinzon pri Pogledu ovom bil je veſz zméſsan, ter niti jenkrat znal ni, kaj biſzi od toga miſzliti moral. *Pétek* pako veſzel, ter kakti z-bahatem Obrazom popoſsel je k-nyemu, ter mû reche: Jeli vidiſs, Gozpone! da y tvoji Zemlyáki Vlovlyenike ſzvoje budu pojeli? Odhájaj! odgovori *Róbinzon* ne-

ſto ſzerdito; to nebudu! y pochne znovich chez Ochnik ſzvoj gledeti.

Ali y vezda na Salozt videl je, da nekoji z-med oborusneh, kad kad Meche ſzvoje gore zdiſeju, ter ovomu, koj pred nyimi moléchiſze klechal je, ſzerditoſze nagràſaju. Teda negda zpazi takaj, da ovi tri ſzami na Meztu oztaliſzu, vſzi pako drugi po Loziſze raziſsli.

Vſzi tri puni Salozti na onom Meztu ſzeliſzuſzi dole na Zemlyu, y videliſzuſze puni Zdvojnozti biti. Ovo zpomènulo je taki *Róbinzona* na nevolyni Ztáliſs Dneva onoga, vu kojem on ſzám ſzaméhen na Medymorje ovo bil je hìtjen, y zato ov Chaſz odluchi za ove Nevolyne ako nekrivniſzu vzetiſze, y nyim vu Nevolyi ovoj, najgâ ztoji, kuliko hoche, pomochi.

Pétku anda taki zapovedano bilo je, tuliko Pûskih, Piſtòl, Szablyih, Praha, y Zernya donezti, kuliko najviſſe mogel bû noſziti. *Róbinzon* pako za dobro nahájal je, na iztom Meztu oztati, ter ovak, kaj dalye chiniloſze bude, dobro paziti.

Po-

Digitized by Google

Potlamkam anda vſza, koja potrebna bilaſzu bi bila doneſſena, y vſza takaj Orusja prav oſtro nabita, na ſzvoju Radozt zpazil je *Róbinzon* da oni, kojiſze po Shume raziſsliſzu, jeden ovde drugi onde, ſzám po ſzám zarad velike poldnevzkoga Szuncza Zparine, vu Szénczefzi legli, y pozpali jeſzu. *Róbinzon* pochakal je joſche za jednu Chetertku Vure, y potlam ſzerdcheno odpravilſze proti onem trem, koji y vezda na Meztuſzu ſzedeli. Kajti pako ovi ravno z-Herptom proti nyemu okrényeni biliſzu, tak, kakti od Ztrele vudreni preztraſſiliſzuſze, kad bi je *Róbinzon* iznenade zapital bil: Gdozte vi?

Vſzi tri zkochiliſzuſze gore, kak dabi béſati hoteli, ali *Róbinzon* zprogovoril je proti nyim vu Jezíku Anglyanzkom, y rekel, da on na Pomoch, y Oſzlobodyenye nyihovo ſzimo je doſſel! " Onda bi izraven iz Neba poſzlani biti morali! rechemu jeden, koj doztojno Skerlyaka ſzvojega dole vzeme, y *Róbinzona* chudnovito premiſslyávati pochne. „ Vſzaka Pomoch od Boga dohaja, odgovori *Róbinzon*; nego hi-

Digitized by Google

hitro dragi Lyudi, povechtemi vu chem ztoji Nevolya vaſa, y kak vam pomochi morem? Jaſzem, odgovori ov izti, Kapitan Ládje ove; Pajdaſſi pak moji, ov ovde; moj Kormányik, on onde; jeden Pútnik. Mornari moji proti menifzuſze zpuntali, y hotemi Ládju poſzvojti. Mene, y obodva ove viteske Chloveke, koji Nakányenye nyihovoſzu kudili, hoteliſzu najpervich vu meriti, zatem genyeni vendar na mile Prosſnye naſſe, Sivlenye ſzu nam prikazali. Ali Miloſzerdnozt ova, je ztrahovitéja, kak izta Szmert. Ar na ovom puztom Medymorju nakaniliſzu naſz oztaviti, gde od Glada, y Nevolye velike popoginuti bûmo morali.

" Dve Pogodbe, reche *Róbinzon*, y ja za Oſzlobodyénye vaſe hochu Kerv, y Sivlenye alduvati. "

" Kojeſzu te, viteski Chlovek? " Opita Kapitan Ladje.

" Ove, odgovori *Róbinzon*, da vi, doklam goder vu Medymorju ovom budete, Volyi mojoj vu vſzem podlosni biti zaveſeteſze: zatem da mene, y Pajdaſsa mojega, ako mî Szrecha poſzlu-

Digitized by Google

fzluſi vam Ladju vaſsu nazad dobiti, vu Angliu poztavite. „

" Mi, Ládja, y vſze, kaj vu nyoj je, odgovori Ladje Kapitan ztojimo na Zapoved nyihovu. „

„ Tak dobro, reche *Róbinzon:* nut ovde je vſzakomu jedna Puska, y jedna Szablya, koja ja pod ovum ſzamo Pogodbum predajem, daſze nepotrebuju predi, nego ja dopuztim. Puntari vaſſi lesìju vezda, y zpìju raztreſſeni; hodmo! zkuſſajmo, jeli jé prez vſzakoga Kervolitja pod Oblazt naſſu kak zpravimo? „

Ovak odiſsliſzu, y *Pétek* moral je Vùſa, z-kojemi ovi tri na Nogah, y Rukah zvezani bilìſzu z-ſzobom vzeti. Vezda doſsliſzu k-pervòmu, koj poterbuhſcze leſal je, y tak zpal tverdo, da ovi vre nyega za Ruke, y Noge pograbili, y z-Rubczem zúbe jeſzu zaterdili predi, nego bi on iz Szna k-ſzebi bil doſſel. Ovomu on Chaſz bilefzu Ruke na Herbtu zvézane, k-tomu joſs zapovedano, da na ovom iztom Meztu, ovak, kak je, oztati, ter niti najmenſſe jedne Rechi govoriti neſzme, drugach

on

Digitized by Google

on Chaſz, kak chmerge, bûmûſze Glava z-Zernom prevertala. Dobro vre zvezanoga naravnaliſzuga tako, da z-Obrazom ſzvojem proti Morju bil je obernyen; da ovak, kajſze z-drugemi Pajdaſſi nyegovemi dela, tak lehko videti nebu mogel.

Zatem doſsliſzu k-drugomu, kojemu takaj bolye ni iſslo. Ov bil je ravno tak zvézan, ravno tak obernyen, y ravno tak nagroſen, kak y pervi. Szrecha, ali da bolye rechem Providnozt Boſanzka, kazalaſze je, y ovde ne ſzamo Braniteliczu Nekrivnozti, nego y Fantiteliczu Krivichnozti. Shezt z-med oveh bilo je na ov izti Nachin vre ſzrechno povezano, kad nut zadnyi dva najenkratſze zbudili, gore zkochili, y za Orusje ſzvoje pograbili jeſzu. " Malovrednyaki! zakrikne jim *Róbinzon*, poglejte tam na Pajdáſſe vaſſe, premiſzlite Premoch naſſu, y ov Chaſz poloſite Orusja dole! Jedne ſzamo Minute Odvlachek ztal vaſz bude Sivlenya vasſega! "

" Ah! Milozt! Milozt! Gozpon Kapitan! " zakriknuliſzu obadva, Orusje ſzvoje

ſzvoje polofili, y kleknuli na Zemlyu dole. Nato taki y ovi biliſzu povezani, kak y drugi, y vſzi zkupa, vu novo Dúplye, kakti vu Temniczu odpelyani, z-tum Zágrosnyum, da pervi, kojſze podztupil bude drevena Vráta na nyoj razbiti, od Ztrasnika, koj pred Vráti ztal bude, bude preztrelyen. Predi pako vſzem biliſzu Noſi nyihovi povzeti.

Vezda povernulſze je *Róbinzon*, y *Pétek* z-novemi Zdrusbeniki ſzvojemi nazad vu Mezto ono gde Shajka pri Kraju ztala je; ovu zvlekliſzu nekak na Schipah iz Vode van naj Szúho, y na Szredine Dna nyeinoga preſzekliſzu Luknyu tak veliku, da jú za vezda pod nikakov Nachin ne bilo moguche potrebuvati.

Ferdinand. Zakaj to?

Otecz. Vre napervo videliſzu, da od Ladje velike on Chaſz druga Shajka poſzlana bude, kak berſe ova zaoztane. Hoteliſzu anda preprechiti; da onda ovu nazad z-ſzobom vzeti mogli nebudu.

Metemtoga kakſzuſzi miſzlili, takſze je, y pripetilo. Ob tretji Vuri Popoldan

dan bil je izhitjen jeden Stuk na Ladje, za ove, koji odiſsli biliſzu nazad pozvati; y kadbi na tretjo Znamenye nigdi nikoga nevideli bili, vidyena je zaizto druga Shajka odtiſzuutiſze, y proti Medymorju broditi. *Róbinzon*, y z-Pajdaſſi ſzvojemi odiſſel je nazad na Mezto ono, gde pervi krat bil je, da tak od onud, kajſze vchiniti mora, leſe videti mogu.

Shajka doſsla je k-Kraju. Pervo kaj vchiniliſzu bilo je to, daſzu vſzi zkupa k-Shajki pervoj poderchali; ali kak velika bila je Oſzupnyenozt nyihova, kadſzu jû na Szuhom, ter k-tomu joſs na ſzred Szredine Dna predertu zapazili! Na vſze Kraje pocheliſzu zkerblivo ogledávatiſze, y Pajdaſſe ſzvoje po Imenu nazivati; ali ovde ne bilo nikoga, ki biſze nyim javiti bil hotel. Vſze zkupa pako bilo je deſzet oborusneh.

Róbinzon, koji od Kapitana chul je, da med Vlovlyeniki pervemi tri poſteni Dechaki jeſzu, koji ſzamo zarad Ztraha pred drugemi k-Puntarztvu ovomu privolyitiſzu morali, poſzlal je Petka z-Kormanyikom tamo, da ove berſe bolye

Digitized by Google

lye ſzim dopelyaju. Doſzliſzu, y Kapitan, kojemu do toga Vremena *Róbinzon* vſze ſzvoje Nakanyenye odperl je, ove, predi malo pokárajuch opital je: jeli mû oni verni oztati hote, ako jîm on Sivlènye vezda prikaſe, y Chin nyihov oprozti? — "Do Szmerti! „ odgovoriſſe ovi derhtajuch, y kleknoſse na Zemlyu pred nyega dole. Kapitan govori dalye: ja ſzem vaſz do vezda vſzigdar za poſtene Dechake derſal, y zato hochu veruvati, da vi vutom Puntarztvu nikakvoga Dèla nemate: hochuſze takaj uffati, da vi ovo, kaj do vezda pokvarili jezte, z-tem vekſſum Vernoztjum popravili budete. Vſzi tri rázplakaliſzuſze od Veſzelya, y Zahvalnozti, ter z-iztinzkem Saluványa Znamenyem polyubili Rùku Kapitanu ſzvojemu. Nato dal je vſzakomu Orusje nyegovo, y zapovedal, Zapovedi obchinzkoga Vodye nyihovoga marlyivo obderſavati.

Mornari, koji vu Shajki drugi doſsliſzu neſzu preztali, metemtoga Pajdaſſe nazávati, ter iz Puſſak nepreztancze puczati, vu Uſſanyu, da raztreſſeni Pajdas-

daſſi nyihovi na Znamenya ova k-nyim zebraliſze budu. Najzadnich pako, kadſzu videli, da vſza ova zahman jeſzu, pocheliſzu vre pri nadohajajüchem Mraku ſzami za Szegurnozt ſzvoju zkerblivi biti, za zto Korachajev na Morje odrinutiſze, ter onde na Sidrih Pajdaſſe ſzvoje chakati. Ali ovde biloſze je bojati, da oni nenajdyene Pajdaſſe ſzvoje najleſe oztaviti, na zkorom k-Ladjiſze povernuti, y tak zevſzema pod Jadri odpravitiſze hote. Zaizto jedna Zkerblivozt, koja y Kapitánu, y Róbinzonu ne maloga Ztraha zavdávala.

Na Szrechu doſslo je *Róbinzonu* jedno Domiſslenye na Pamet, od kojega ſzi vſzi zkupa vnogo Dobra obétali jeſzu. Zapovedal je najmre *Pétku* joſche z-jednem Mornarom vu Lozu prejti, koja od Shajke najtomenye za dva Jezera Korachajov daleko je bila; y od onud na Krich zovecheh odgovarjati. Zatem, kak berſe v-Pamet vzemu, da ovi na Glaſz nyihov pochnuſze gibati, na Szuho pojti, y nye izkati, tak onda naj ovi vſze glibſse, y glibſse vu Shümuſze zkrivaju, da tak one, koji za

Gla-

Glaſzom nyihovem iſsli budu, kaj najdalye vu Lozu od Shájke mogu odvabiti, zatem pako, kaj naj berſe mogli budu, po drugom Pùtu k-nyim najſze poverneju.

Prevara ova ſzrechno je poſzluſila. Mornari, koji vu Shajki biliſzu, kak berſeſzu zachuli, dajimſze negdo oglassùje, on Chaſz priveſzliliſzú k-Kraju, y z-Puskami proti onomu Meztu derchali, gdeſzu chuli ſzebi odgovàrjati. Dva pako oztaviliſzu na *Z*traſe pri Shajki.

Pétek, y z-Pajdáſsem ſzvojem chinil je ſzvoj Poſzel viteski, y odvabil je one, kojiſzu za nyim iſsli, za dober pol Milye daleko vu Shumu. Zatem povernulſze je z-Hitrochum, koja Pàra néma, y doſſel z-Pajdaſſem ſzvojem na zapovedano ſzebi Mezto. *Róbinzon* metemtoga odperl je Namenyenye ſzvoje Kapitanu, koje, y vezda bilo je takovo, daſze budu zkerbeli vſze tak pod Oblazt ſzvoju dobiti, da niti jedna Kaplya Kervi neprelejeſze.

Metemtoga povſzud vre naztala je skura Tmicza. Tiho, kakti Miſs iſſel je *Róbinzon*, y z-Pajdaſſi ſzvojemi pro-

Digitized by Google

ti Shajki, y vre na dvajſzet Korachajov blizu nye doſsliſzu predi, nego bi je Mornari, koji vu nyoj ztraſiliſzu, y kuliko bili zapazili. Najenkrat pod velikem Krichem, y Orusja Rúſenyem zkoche vſzi van iz Germja, ter z-Szmertjum, y Pogublènyem nagràſati pochnuſze onomu, kojſze pervi podztupil bude ſzuprotztaviti. *Pardon! Pardon!* zaviknu preztraſſeni obadva Mornari, k-kojem ovi potlam prizkochiliſzu, y Rúke jim zvezali.

Kak berſe pak ovo vchiniliſzu, iſsliſzu k-Shajki, y nyu kaj najdalye mogliſzu, van iz Vodèſzu zvlekli: zatem odiſsliſzu z-obodvemi Vlovlyeniki nazad vu Germje gde tak dugo chakaliſzu, doklam ſzu drugi povernuliſze. Ovi doſsliſzu, ali ne vſzi najenkrat, jako zatrùdyeni, y od dugoga ſzim tam Blùdenya zamorjeni. Nyihova Ofzupnyenozt, y Narekuvanye, kad Shajke neſzu nàsli, bila je nezgovorna. Kajti oveh pèt zkupa bilo je, tak jeden z-med perveh treh Mornarov bil je poſzlan, k-nyim z-Naglaſsènyem ovakovem. Jeli oni dobrovolyno Orusje ſzvoſe polofiti, y

pre-

predatiſze hote? Ako ne, tak, da Ladavecz Medymorja ovoga, koj niti za trideſzet Korachajev daleko né od nyih, ſzvojemi pedeſzetemi Junaki navaliti, y nye vſze poztrelyati hoche. Da Shajka nyihova vre je vzeta, y vſzi Pajdaſſi nyihovi vre polovlyeni; y da nyim vezda nikaj drugo ne oztalo, kak prebrati, ali Szmert, ali Vuzaichto.

Da pak ovo Povédanye Mornárovo ztem vekſſu Iztinoprilichnozt imati videloſze bude, tak *Róbinzon* zapovedal je vzem ſzvojem Pajdaſſem oſtro z-Orusjem ruſiti. Kaj oni on Chaſz chiniliſzu. " Moremoli *Pardona* uffatiſze? „ opita teda jeden, komu taki Kapitan iz Germja vu Tmiczi nevidyen ovak odgovori. *Tomas Shmitt* ti poznas Rech moju: ako prez Odvlachka Orusje taki poloſite, tak Sivlenye vſzem bu prikazano, zvun jedinoga *Atkinza*, koj Glava, y Pochetek Puntarztva je vaſſega.

Vſzi on Chaſz poloſiliſzu Orusja ſzvoja, y *Atkinz* pochel je krichati: " Ah! za Miloſzerdnozt, y Lyubav Boga velikoga, Gozpon Kapitan: *Pardon! Pardon!* vſziſzu ravno tak krivi, kakſzem

y ja, O *Pardon! Pardon!* „ Kapitan odgovori mû, da vſze, kaj mû vezda vchiniti more, je to, daſze za nyega pri Ladavczu Medymorja ovoga molil bude, jeli pak, kaj z-moli, to nezna. Nato poſzlan bil je *Pétek* tamo, dabi Mornaru pomágal Rùke nyihove povezati. Metemtoga doſsliſzu, y drugi tri, koji, kadbi videli, kajſze ſ-Pajdaſſi nyihovemi je pripetilo, nepodztupivſſiſze opoztaviti, povdaliſzuſze y oni.

Vezda priztupiliſzu Kapitan, y *Róbinzon*, koji kakti za Chaztnika Ládavcza Mezta ovoga preſtiman bil je, k-nyim bliſe, y Kapitan zebral je joſche nekoje z-med oveh, od kojeh ſzudil je, daſzu verleſſi, kak drugi. Ovi biliſzu tia do Tverdyave dopelyani, a oztali vu novo Dùplye k-drugem poztavlyeni. Z-med oneh, koji vre vu Dùplyu predi biliſzu, puztil je Kapitan joſche dva dozvati takove, od kojeh takaj bolye ſzudil je, kak od drugeh.

Kaj on z-ovemi pochel je, y kajſze vſze dalye je pripetilo, ovo, Detcza! zadersávamſzi za Vecher zutraſſnyi.

VE-

Digitized by Google

VECHER TRIDESZETI.

Otecz.

Anda, Detcza, nevolyni *Róbinzo-na* naſſega Ztaliſs je na Konczu: joſs nekuliko Vùr ſzamo, y Koczka je hitchena. Onda znaloſze bude jeli on, y pak prez vſzakoga viſſe Uſſanya oſzloboditiſze, vu Medymorju ſzvojem oztati, ali pak, kaj vre zdavna z-goruchem Szerdczem ſelyel je, odpelyati budeſze mogel.

Vezda vutom ſzamo Germu Zajecz leſi: najmre, jeli Ladje Kapitan z-Pomochjum oneh, Kojem je Milozt podelil Ladju, y pak pod ſzvoju Oblazt zpraviti bude mogel, ali ne? Ako tak, tak Nevolye Priatela naſſega vzèleſzu Koncza: ako pak ne, ah tak oztane vſze, kak je bilo, y na Oſzlobodyenye nyegovo nebu vech miſzliti.

Digitized by Google

Pomiloztcheneh, kojiſze vezda vſzi pred Gradich zpravili jeſzu, bilo je deſzet. *Róbinzon*, vu Imenu Nameztnika reche jim, da Prekerſſenye nyihovo pod ovum ſzamo Pogodbum oproztcheno jim bude, ako oni pravdenomu Poglavaru ſzvojemu Ládju, y pak nazad dobiti pomogli budu. Kadbi anda vſzi pod Priſzegum zavezaliſze, y obechali bili Pogodbu ovu verno, y marlyivo zverſſiti, reche *Róbinzon* dalye, da oni po tom ne ſzamo Sivlènye ſzvoje, nego takajſſe, y Sivlènye drugeh Pajdaſſov ſzvojeh, oſzloboditi mogu, koji, ako Ládja predoblyena nebude, z-Zorjum Dneva zutraſſnyega vſzi povéſſeni budu.

Ovo izto Doſzudyènye na Znánye bilo je dáno, y onem, koji vu Vuzeſzu bili. Zatem, obodvem Ztrankam, Vuznikom najmre, y Szlobodnem, bilo je dopuztcheno z-kup zochitiſze, da tak jedni od drugeh joſche bolye na Vernozt nagovorjeni budu. Metemtoga Ladyotvorecz (koj bil je jeden z-med oneh, koj Miloztchuſzu dobili) moral je Dùplye ono, koje na Dnu perve Shajke napravlyeno bilo je, kaj najberſe zaker-

Digitized by Google

kerpati; kaj kadbi vchinil bil, bileſzu obodve Shajke, y pak na Vodu odrinyene. Zatem dokonchano bilo je, da Ladje Kapitan jednu, a Kormánik drugu Shajku ravnal bude, y Lyudem, koji na obodve jednako razdelyeni budu, zapovedal. Ter ovak, kadbi vſzi zkupa z-Orusjem, y k-tomu potrebnum Oborusnoztjum dobro obzkerblyeni bili, objel je *Róbinzon* Ladje Kapitana, y ſelyel mû dobru Szrechu vu nyegovom Naprevzetju, ztem odtiſznuliſzu od Kraja, y odiſsli.

Miskecz. To miſze chudno vidi, da *Róbinzon* takaj z-nyimi ni iſlel.

Otecz. Ne Plaſslyivozt, dragi Miskecz, nego razborno Razmiſslènye bilo je, kaj nyega nazad vezda je zderſalo. Vuzniki bi mogli bili za toga, doklam bi on tamo bil, Vrata na Temniczi razbiti, Tverdyavu nyegvu ofzvojiti; y ovo jedno joſche Zaderſaliſche nyegovo, vu kojem on vſza potrebna imal je, bilo mû je vekſſe Vrednozti, kak dabi je prez vſzake Pazke vu Pogibeli bil oztavil. Kapitan takaj izti ſzvetuval mû je, dabi on z-*Pétkom*

ſzvojem doma oztal, ter Mezta dobro chùval.

Róbinzon, kojega vſza Szrecha vre pri ſzvojem Konczu je bila, od Nemira, y Ztizke nigdeſzi ztalnoga Mezta najti ni mogel. Vezda ſzelſzi je vu ſzvojem Dùplyu, vezda ziſſel na Naſzip, vezda po Vusneh Liztvah na Breg gore, ter iz Verhuncza nyegovoga vu tihe Nochi Skurìne poſzluſſal, jeli od Ládje, kakov Gláſz chul bude. Premda czèl ov Dèn nikaj jel né, na Jelo vendar, y vezda ni miſzlil. Nepokojnozt nyegova ráſzla je vſze vekſſa, y vekſſa, ar Znaménya, koje dogovorjeno bilo je, (Vusganye majmre treh Stukov, ako Ladja ſzrechno predoblyena bude) joſche, y vezda chul ni, akoprem bi vre Polnochje preſslo bilo. Metemtoga premiſzlilſze je, y znaſſel, da Krivo ima akoſze Ztrahu, y Uffanyu prevech povdáje, y vu dobrom joſche Vremenu doſſel mû je Návuk na Pamet, kojega on malo predi *Pétku* znal je dávati. " *Vu dvojneh Pripetchenyih*, znal je ovomu rechi, *pripraviſze vſzigdar na najgorſſe. Ako nedojde; ztem bo-*

Digitized by Google

bolye po tè! akò pàk dojde, takfzi vre pripraven na nye, y nagli Dosfeztek nyegov nebute omámil.

Poleg ovoga ravnajuchifze *Róbinzon* pripravilfze je rájfsi na zlochezt, y nefzrechen, kak na dober Izhodek Ladyovzetja. Na Bofanzku Providnozt vfzu fzvoju Zauffanozt, y Ztalnozt poztavivfsi, bil je pripraven, y ov Poftlánya Bosjega novi Vudarecz dobrovolyno prijeti. Ovak, kadbi vfze zkoro Uffanye bil pogubil, nut najenkrat zachuje, da za Iztinu jeden Stuk je puknul.

Kakti on, kojega gdo naglo iz fzna zprebudi, zkochil je preztrafsen *Róbinzon* gore. Pùff! chuje drúgoga; y josfs jenkrat Pùff! chujé tretjega Stúka puknuti: Ochivezto Znamènye, da Ládja je fzrechno predoblyena.

Shumazt, y kakti vertoglav od Vefzelya vifse letèch, kak hodech zpuztilfze je chez vufne Lojtre dole, y *Pétku*, koj zadreman na Trave fzedel je, zkochil okol Vrata, nyega lyubil, gerlil, y z-Szuzami Radózti pod némem Objimanyem Obráz nyegov mochil. " Kaj tî je, dragi Gozpone? „ opitagâ

Pé-

Pétek, koj iz Szna zprebudyen, nad ovem mahnitem Lyubomilenyem veſz, kakti preztraſſiſze. Ali *Róbinzon* od prevelike Veſzelya Preobilnozti, nikaj drugo zpregovoriti né mogel, kak: ah, *Pétek*.

" Boſe ſzmilujſze beteſnoj Glavi Gozpona mojega! reche ſzam vu ſzebi *Pétek*, ar je ſtimal, daſzumuſze Kotáchi poméſsali. " Leziſzi vu Pochinek dragi Gozpone! „ rechemû, y primegâ za Rúku hotejuchigâ vu Dùplye odpelyati. Ali *Róbinzon* z-preveſzelem pogledagâ Obrazom, ter mû reche: " Zpàt, dragi *Pétek*? Ja — vezda zpat — vu ovom Hipu — kad Nebeſza jedinu moju ſelyu zpumlaſzu? Neſzi chul treh Stukov puknuti? Nezuaſs da Ládja je doblyena? — „

Vezda ztopram preſsla je *Pétku* Megla z-pred Ochih. Y on pochelſze je veſzeliti, ali vendar ne tak jako, niti zaradi ſzebe, nego zarad dobroga Gozpona ſzvojega. Ar Miſzel, Domovinu ſzvoju naveke morati oztaviti, ópelinilamû je Radozt onu, koju on vu *Róbinzonovom*, y Otcza ſzvojega Druſtvu, ima-

Digitized by Google

imati je mogel; putujuchi vu jednu Zemlyu, iz koje on vre tulika Chuda je videl, y vu kojoj joſche vnogovekſſa videti jeſze nádeal.

Od ſzamoga Veſzelya bil je *Róbinzon* vezda joſche nemirovneji, kak predi. Ar ſzad iſsel je znovich na Breſanyek gore, onde pod zvezdenem Nebom na Kolenaſze hitil, y Bogu za Odkuplenye ſzvoje zahvalil; ſzad y pak ziffel je dole, *Pétka* znovich ogerlil, govoril od nikaj drugoga, kak od Hamburga, y pochel Dugoványa ſzvoja vu Red poztavlyati. Ovak preſsla mû je czela Nòch, da nit Oka ni ztiſznul.

Pred Zorjum joſs Dnèva vre ztaleſzu Ochi nyegove vuperte vu Mezto ono gde Ladja je ztála, y komaj chakal je vekſſu Dnèva Szvetlozt, vu kojoj ou Ladju, ovo Oſzlobodyenya ſzvojega tak drago Orudelye, ſzam z-Ochmi ſzvojemi bi viděti mogel. Szvetlozt ova dossla je; ali — O Boſe, kak velika bila je Oſzupnyenozt nyegova, kad je videl, da je — Ladja preſsla. Zakrikne Glaſzom velikem, y zruſſiſze na Zemlyu.

Pé-

Pétek doderchal je, y dugo znati ni mogel, kaj bi Gozponu nyegvomu falelo. Teda keſzno negdi prusil je *Róbinzon* Rúku ſzvoju proti onoj Morja Ztranki gde Ládja vchera ztála je, ter milo, y kakti vmirajuchi reche: *poglej tamo!* — *Pétek* pogleda, y ov Chaſz zmiſzliſze, kaj Gozponu nyegvomu je falelo.

(Mlada Drusba ne znala, kaj bi nad Pripetchènyem ovem miſzlila. Nezgogovorno rada biſze veſzelila bila, vu Uſſanyu da ztem dugſye Pripovezt bude terpela: Ali Pomiluványe, koje nonova, y pak *Róbinzona* Neſzrecha vu nyih je podignula, poduſſilo je veſzelu ovu Selyu, y nejû puztilo van predreti. — Vſzi anda Mukom muchaliſzu, y Otecz pochne dalye govoriti.)

Róbinzon dáje nam ovde Peldu, koja naſz navucha, kak jako vre dobri, y poboſſáni Lyudi chuvatiſze moraju, da je nagle Szerdczozmutnye ladale nebudu. Daſze Róbinzon predi tak prekorubcze nebi bil veſzelil, takſze vezda nebi tak prekoredno ſaloztil, y dabi Turobnozt Razuma nyegovoga vezda tak tem-

temnila nebila, tak bi lehko zpoznati mogel, da y ovo novo Poſzlánye Boſanzko z-terplivnem, y mirovnem Szerdczem podnaſſati duſen je, akoprem Uſſanye nyegovo za naveke bi bilo porusſeno. Navlaztito pak miſzliti bil biſzi moral, da Providnozt Boſanzka, y onda takaj zna Nachina na Pomoch naſſu najti, kada mi vech nikakvoga nigde nenahájamo; y ova Miſzel bila bigâ vmirovila. Nut, Detcza, kulika joſche izti dobri Lyudi, vu ſzebi popraviti imaju!

Ovak anda nerazveſzellyiv, kad bi *Róbinzon* ovde bil leſal, y *Pétek* pod vſzakojaki Náchin nyega terſzilſze vdobrovolyiti; nut najenkrat zachuju iz druge Ztrani Brega jeden Stropot, koj Korachajom vech Lyudih bil je prizpodoben. Obodva hitro zkochijuſze gore, pogledaju tamo, y na veliku ſzvoju Oſzupnyenozt vidiju. — da Kapitan, y 2-Lyudmi ſzvojemi po Bregu gore ide. Jeden Zkok — y *Róbinzon* leſal je vu Náruchaju nyegovom! Metemtoga, kadbiſze obernul bil, zapazil je Ladju vu jednom malom Zatochku (dd) od Ztra-

ni

(dd) Bucht.

Digitized by Google

ni zapadne pri Kraju ztbjechu; y on Chasz oztavila gâ je Salozt nyegova. Vre Pogled nyein povédal mû je, da Kapitan Nameztènye Ladje szvoje je premenil, y nyu na onu Ztran Medymorja poztavil, gde ona vu prilichnoj Vodoztai szlobodno ztáti bû mogla.

Dugo Vremena viszil je *Róbinzon* vu némom Veszèlya Zabegnenyu na Vratu ravno tak vu Veszelyu zatoplyénoga Ladje Kapitana, doklam Keszno negdi obodva k-szebi dosli, ter na povrachne Dobroselnozti, y Zahvalnozti Rechi néma Vuzta odperli jeszu. Onda Ladje Kapitan pochne mû povedati, da on Ládju szvoju prez vszákoga Kervi Prolijanya je dobil, ar vu Skurine nochne nigdo nyega ni zpaziti mogel, Pajdaszi pak nyegovi, na koje nigdo Szummye ni imal, on Chasz puztchani bilifzu na Ládju. Najgorszi zadnich z-med Puntarov bilifzufze szuprotztavili, ali Szuprotztavnozt nyihova bila je preszlaba. Bilifzu pograblyeni, y povezani. Zatem proti *Róbinzonu* Oszloboditelu szvojemu ovak pochne govoriti. „ Onifzu, réche: y szuzé Radozti gâ poleju, O-

ni-

naiſzu, o vredni Chlovek, kojega Miloſzerdje, y Razbornozt Ladju moju meni nazad je zadobila. Ono! onde ztoji! — je nyihova! — naj zapovedaju z-nyum, y z-menum, kak goder ſzámi hote. Nato puzti nekoja Okreplénya, koja z-ſzobum iz Ladje donesſzliſzu bliſe prinezti, y vchiniliſzu jeden vſzem povolyen, y jako potreben Zájutrek.

Metemtoga pripovedal je *Róbinzon* Ladje Kapitanu chudnovito ſzvoje vu Medymorju ovom Sivlènye, nad kojemſze ov nigdar zadozta prechuditi ne mogel. Zatem proſzil je Kapitan, da bi mû *Róbinzon* povedal, kaj mû vſze za Zahvalnozt chiniti mora, y *Róbinzon* odgovoril je: „ Zvun oneh Pogodbih, koje ja nyim vchera poztavil jeſzem, imam joſche troju Proſsnyu. Perva je, da oni ovde tak dugo bi oztali doklam Otecz vrednoga *Pétka* mojega z-Spanyolczi nazad poverneſze: druga, da zvun mene, y moje Druſine vſze takajſſe Spanyolcze na Ladju vzemeju, y najpredi vu *Kàdikſz*, gde nye oztaviti hochemo, odjadriju: najzadnich pak proſzim jih, da onem, koji najvekſſi

Pun-

Puntari biliſzu Sivlènye prikaſeju, y za Kaſtigu nyihovu na ovom mojem Medymorju nye oztaviju; arſzem ztanovit, da ovo najprikladneſſi Nachin je nye pobolſſati.

Ladje Kapitan zavezalſze je, da vſza ova, ravno tak, kak on zapovedal je, hoche izpuniti. Zato anda taki dá Vùznike predſze dozvati; one koji med nyimi biliſzu najgorſſi van zebral je, y povedàl jim je Doſzudyènye nyihovo. Ovi biliſzu zvun ſzebe od Veſzelya, arſzu zpoznávali, da poleg vſzakeh Pravicz Szmertſzu zaſzlulili. Lyudolyubni pak *Róbinzon* daval jim je Návuka, kak oni Sivlènye ſzvoje vu Medymorju ovom zlehkotitiſzi moreju; obechal je, da vſze ſzvoje Blago, y Bogatztvo, koje vu Orudelyu, Pohistvu, y Marhi ima, nyim hoche oztaviti. Vech kak ztokrat nagovarjal je jê na Zauffanozt vu Boga, na Poſzlenozt, y Szlosnozt, ter rekel, da ove ſzamo Krepozti nyihovo vu Medymorju ovom Sivlènye nyim povolyno, y lehko chinile budu.

Doklam *Róbinzon* ovak govoril je, doderchal je *Pétek* veſz zaſzoplyen

z-Gla-

z-Glaſzom povolynem, da Otecz nyegov, y Spanyólczi doſsli, y ravno vezda pribrodili jeſzu. Vſza drusba ztáneſze gore, y odpraviſze ovem naproti; *Pétek* pako pred vſzemi preletel je, kakti Szerna na pervo, y vre dober Chaſz viſzel je na Vrátu Otcza ſzvojega predi, nego bi ovi tam doſsli bili.

Róbinzon na ſzvoje Chudo zagledal je, da med ovemi Príhodniki joſche dve takaj Senzke Glave ſzû, y kadbi *Chetertka* opital bil, zakajſzu doſsle? razmel je, daſzu Sene dveh Spanyólczev, kojiſze pri Divjeh oſenili jeſzu. Ovi dva Spanyólczi, kak berſe razmeliſzu, da *Róbinzon* bû odhájal, y nekoje Mornare vu Medymorju ovom oztaviſ, proſziliſzu, dabi nyim, y z-Senami nyihovemi ovde oztati dopuztcheno bilo, ar ſzi nad vſzem, kaj od Medymorja ovoga povèdati chuliſzu, nigdi bolſsega za Ztán ſzvoj Mezta ſelyeti nemoreju.

Róbinzon poſzluhnul je rad Proſsnyu ovu, y izpunil jû je z-Veſzelyem. Jako drago bilo mû je, da dva Lyudi med oztalemi takvi oztanu, od kojeh Verlóche Pajdaſſi nyihovi ſzvedochili-

Digitized by Google

ſzu: ar uffalſze je, da barem po oveh drugi zlochezti na redno, y ſzlosno Sivlenye prigányani budu; y zato odluchi vſze druge ovem dvem podlositi. Zapovedal je anda vſzem predſzê dojti, da jîm tak Volyu ſzvoju nazveſztiti more. Vſze pako zkupa, koji vu ovom Medymorju oztati budu morali, bilo je Shezt Anglianczev, dva Spanyólczi, y dve Senzke Glave. — K-ovem pochel je *Róbinzon* ovako govoriti.

" Nigdo z-med vaſz, uffamſze, re-
„ chi mî nemore, da ja z-Laztovitem
„ mojem, — toje pak ovo Medymor-
„ je, y vſza koja vu nyemſzu — po-
„ leg Volye moje onak, kak ſzám ho-
„ chu obernuti nemorem. Selyim pa-
„ ko, da vſzem vam, koji ovde ozta-
„ li budete, dobro poide. Odperto an-
„ da, y ochivezto chinim vſzem, y
„ vſzakomu, da ovi dva Spanyólczi od
„ vezda Námeztniki moji budu, da oni
„ ſzámi namezto mene iztinzki, y la-
„ ztoviti Ladavczi, y Gozpoda Medy-
„ morja ovoga budu. Vi pako drugi,
„ ovem dvem oſtru Pokornozt, y Pod-
„ losnozt izkázati morate. Számi ovi

„ dva,

Digitized by Google

„ dva, y z-Senami ſzvojemi vu mojem
„ Gradichu naj ztanuju; oni ſzami vſze
„ Orusje, vſza Orudelya pri ſzebi naj
„ chuvaju; ter onda ſzamo vam nye za
„ Potreboche vaſſe poſzuditi dusni, y
„ závezani budete, kada vi ſzlosno,
„ mirovno, y vu Lyubavi med vami
„ ſiveli budete. Ako bu Pogibel ka-
„ kova, tak onda vſzi zkupa za jednoga
„ ztojte; ako bu kaj Dela, budi na Po-
„ lyu, ali na Vertu, tak vſzi zkupa.
„ ſzlosno Poſzel poprimite, y Pláchu
„ Sùlyov vaſſeh med vaſz razdelite.
„ Morebit imal bûm gda Priliku chuti,
„ kakſze zaderſavate; morebit ſzám jo-
„ ſche jenkrat odluchim ſzimoſze naver-
„ nuti, y zadnye Sivlènya mojega Dnè-
„ ve vu Medymorju ovom potroſiti;
„ Jaj onda onomu, koj ove moje Na-
„ redbe dotomtoga prehiti! Prez vſza-
„ ke Miloſzerdnozti bude takov vu je-
„ den mali Chunek poztavlyen, y po
„ najvekſſem Burkanyu Vetrov po ve-
„ likom Morju odpravlyen. „

Vſzi biliſzu z-ovum Naredbum zado-
volyni, y obechali ottu Pokornozt.

Digitized by Google

Vezda pako odebral je *Róbinzon* Dugovànya, koja z-ſzobom vzeti, y vu Ladju odnezti je nakanil. 1.) Opravu onu, kojuſzi on iz Kòſs ſzám je napravil, zatem Szenchenicziu, y Náobraznik. 2.) Szvoje Kopje, Lùk, y Baltu kamenitu. 3.) Szvòju Papigu, Pſza, y dve Lamaze. 4.) Vſza Orudelya, y Pohiſtva ona, kojaſzi on, doklam joſs ſzám bil je, je ponapravil; y zadnich. 5.) Zlato Zernye, Gemante, y ſzvoju Zlatu Grudu.

Kadbi vſza ova na Ladju znoſsena bila, y Veter kázalſze, povolyen, bil je Odſseztek zá ztalno na Dan dojduchi odredyen. *Róbinzon*, y *Pétek* pripraviliſzu vezda Vecheru v tesku, da tak Ladje Kapitanu, y novem ſzvojem Szelyanom jedno pred Odhodkom ſzvojem, povolyno Veſzelye dati mogu. Vſze kaj naj bolſſega imaliſzu, bilo je na Ztol doneſseno, y Jéztvine tak techno bileſzu prirédyene, da Kapitan nad Prikladnoztjum *Róbinzonovom*, koju vu Kuharii pokazal je, zadoztá neſze mogel prechuditi. Vitesku pak Gozpodara ſzvojega Peldu ſzlédeti, y oztajuchem

na

Zlehkotenye, y Szrechu nyihovu hotejuchi, kajto pripomochi, dál je Kapitan Ladje Vnoſinu Braſsna, Praha puskenoga, Seleznine, y vſzakojachkeh drugeh Orudely iz Ladje donezti, ter z-nyimi Szelyane daruvati.

Podvecher zpovſzilſzi je *Róbinzon*, da bi za jednu Vuru ſzám mogel oztati, kajti, kak je rekel, oſzebujne joſche nekoje Poſzle pred Odhodkom ſzvojem obaviti mora. Na Proſsnyu nyegovu odztupiliſzu vſzi, y on ſzám vezda buduchi, ziſſel je na Breſanyek ſzvoj, da na nyem joſche jenkrat vſze ſzvoje vu Medymorju ovom zprevodyeno Sivlènye premiſzliti, y Bogu na Miloztchi nyegovoj zahváliti more. Detcza, Rechi mî menkaju, vſzu onu Zahvalnozti Chutlivozt, koju on ovde imal je, izpiſzati! Metemtoga, koj Szerdcze ima takovo, kakovo imal je *Róbinzon*, on Zpiſzávanya mojega nepotrebuje; takov ſzám vu ſzebi chteti bu mogel. —

Zorja Dnèva nóvoga vre je nazveztila; Vreme Odſseztka vre bilo je ovde. Z-ſzuznemi Ochmi nagovarjal je *Róbinzon* oztajajuche joſche jenkrat na *Szlos-*

Digitized by Google

nozt, *Poſzlenozt*, y *Bogolyubnozt*. Izruchil joſche jenkrat vſze vu Obrambu onoga, koj nyega do vezda tak chudnovito je ravnal. Zatem joſche jenkrat pogledal je navſze Ztrani; zahvalil joſche jenkrat nad Chudnovitem Obchuvanyu, y Oſzlobodyenyu ſzvojem Bogu vſzamogùchemu, zprichalſze pri Oztajùcheh zadnyiput; y z-napol pretergnyenemi Rechmi rekel, zadni ſzvoj Zbogom! — Ovak od velike Tuge nadlàdan, ni jedne vech Rechi negovorechi odiſſel je z-*Pétkom*, y z-*Chetertkom* na Ladjo.

Nekoji. Aj joj! Vezda je van.

Jankicza. Pochakajte malo! Gdo zna jeli, y pak kaj novoga nenadojde!

Otecz. Veter puhal je oſtro, y tak povolyno, da jìmſze je ravno tak chinilo, kak dabi Medymorje od nyih letelo. Doklam goder joſche videtiſze je mogło ztàl je *Róbinzon* vefz ném, y ſalozten na Ladje czèpom gledechi vu Zemlyu onù, koju nyemu nyegovo vu nyoj dvanajzt Lett pod vnogemi Nevolyami zprevodyeno Zadersányе, ravno tak dragu je vchinilo, kakti dabi práva

nye-

Digitized by Google

nyegova Domovina bila, Najzadnich, kad bi vre, y Verhunecz najvekſſe Gore zpred Ochih nyegoveh zgubilſze bil, pogleda milo proti Nebu, zdehne, ter z-*Pétkom*, y z-*Chetertkom* odide vu Hiſu Kapitanovu, da onde med priatelzkemi Razpovori, turobnomu Szerdczu ſzvojemu kuliko Oduska dati more.

Putuványe nyihovo iſslo je ſzrechno. Vu 24. Dnevih doſslifzu vu *Kadikſz*, gde Spanyólcze z-ſzobom vzete oztaviliſzu. *Róbinzon* ſzám takajſse ztupil je na Kopno (ee) ter onoga Tergovcza, kojega je zlato *Zernye* bilo, iſsel izkati. Naſselgá je, y razveſzelilſze kruto, kad videl je, da vredni ov Tergovecz, po Pomochi nyegovoj iz najvekſſe Nevolyé van je izkopan. Zatopleive najmre Ladje, ſaloztne za nyega ſzledbe je doneſzlo; bil je *Bankrat* poztal.

Tonchek. Kaj je to Bankrot.

Oteoz. Kada gdo vech dufen je, kak zplatiti more: tak onda vzemejumſze vſza,

(ee) Ans Land.

Digitized by Google

koja joſche ima, y razdelijuſze med one, kojem je kaj dufen, y ovo imenujeſze Bankrotom poztati.

Ludrichka, koja puná z-zlatem Zernyem bila je, znáſsala je viſse, kak vſzi Dugi Tergovcza ovoga, kaj zviſsega ada bilo je, hotel je zahvalni ov Chlovek Dobrochinitelu ſzvojemu prikazati; ali ov Dara ovoga prijeti ne hotel, kajti, kak je rekel, on vre potom, da Neſzrechu od vrednoga Chloveka odbil je, zadozta je naplatchen.

Od ovud, y pak odtiſznuliſzu, y obernuli vu Angliu. Ali na Putu ovom neſzu bili tak ſzrechni. Ztari *Chetertek* najenkrat zbeteſal je, vſzi Trudi za Pomoch nyegovu od Vrachitela vchinyeni, biliſzu zahman; vumerl je. Kaj *Pétek* ovde terpel je, y kak milo Szmert Otcza ſzvojega plakal, miſzlitſzi morete. Lamaze obodve takaj, nemoguche morzke Vosnye podnezti, poginuleſz.

Metemtoga dojadrila je Ladja ſzrechno v jednu vu Anglie dobro znanu Brodo-

doztaju *Portsmouth* (*) zvánu.. Ovde uffalſze je Róbinzon Vdoviczu onu najti, koje biliſzu Gemanti. Naſſel jû je, ali vu najſaloztneſſem Ztaliſsu. Ar potlam kam vre dva Letta od Muſa ſzvojega iz Indie nikakove chizto Pomochi nebi bila dobivala, tak bila je, y z-Detczum ſzvojum vu najvekſſe Sziromaſtvoſze zruſſila. Tela nyihova komaj, da z-taremi, y zamazanemi Pernyami odeta ſzu bila; Glad y Nevolya ne ſzamo Materi, nego y Detczi iz Ochih vanſzu gledela. — *Róbinzon*, y ovde vſival je Szlazt onu, koju vſzaki dober Chlovek vſiva, kada mû Bog da Moguchnozt, Nevolyu od koga pretirati. Predal je dragovolyno Gemante Vdoviczi ovoj, y na ſzvoju Radozt videl, kak vu malom Ghaſzu, ova od Glada, y Neboſtva pogibajucha, y vgaſsujucha Fa-

(*) Portsmouth ne ſzamo Brodoztaja, nego izti Varaſs takoſze zove; leſi vu Medymorju *Portſey* zvanomu, vu Derſavi *Hant*; ima ſzegurnu Brodóztaju. Vnoge Ladje vu nyem ze podelaju; y leſi 73. Anglianzke Milye daleko od Londina.

Digitized by Google

Familia, ravno kakti od Szuffe povehnyena Rosa, kada û lettni Desgy primochi, y pak k-szebi dobajati, goreſze zdigati, y Blaſenczt, koju na Szvètu o'vom vech vſivat nigdarſze ni uffala, veſzelo vſivati je pochela.

Kajti pak ovde ravno jedna Ladja bila je, koja vu *Hamburg* jadriti nakànila je, tak *Róbinzon* oztavil je pervoga ſzvojega Vodyu, nehoteiuchiga viſſe daljye truditi, ter z-*Pétkom* odiſſel je na Brod Hamburgarzki, koj nazkorom potlam odtifznul je.

Y ova Vosnya odhájala je berzo, y ſzrechno. Vreſzu Medymorje *Heiligeland* zvano videli; vre na dalechnom Polnebja Kraju kazalaſze je draga Domovina *Róbinzonova*, pri koje Pogledu Szerdcze od Veſzelya vu nyem razpuchitiſze je hotelo. Vre na Vodoztaju od Elbe doſsliſzu, y nut najenkrat podignefze Viher ztrahoviti; pograbi zevſzum Szilum Ládju, y pochneju proti Kraju noſziti. Vſze kaj Prikladnozt, y Marlyivozt moglaſzu, bilo je vchinyeno, za Ladju obernuti, ter tak na viſzoko Morje zìti; ali vſza bilaſzu

zah-

zahman! Szilla prenagloga Vihra vſze nyihove trude je prehitila, da je vſze Dno na nyoj zmervila.

On Chaſz navalila je Voda na vſze Ztrani ztakvum Szillum nuter, da na Oſzlobodyènye nyeino ne moguche bilo miſzliti; komaj da Lyudi, koji vu nyoj biliſzu, joſche tuliko Vremena dobiliſzu, daſzu vu Chune ſzvoje pozkakati, y k-Kraju odpelyatiſze mogli. Ovak doſſel je *Róbinzon*, y z-Pajdaſſom ſzvojem, y pak kakti jeden ſziromaski Ladjotóplyenik, teda negda vu *Kukſzhaven*, ter iz vſzega ſzvojega Bogatztva nikaj drugo z-ſzobom ni doneſzel, kak vernoga ſzvojega Pſza, koj za nyim zkochil je, y Papigu, koj mû ravno onda na Ramenu ſzedel je, kadaſze je Ladyorazbitje pripetilo. Chez nekuliko Vremena potlam zeznal je, da med Dugovanyi, koja iz Ladje oteta jeſzu, nikaj drugo nyegvoga nenahajaſze, kak Oprava, kojuſzi on ſzam iz Kòſa bil je napravil, y nyegova Szenchenicza. Ova dobil je taki, kak berſe platil je ona, koja poleg Morzkeh Pravicz za takova

Du-

Dugoványa platitifze moraju. Zlata pak Gruda nyegova bila je zginula.

Jankicza. Ah fziromaski *Róbinzon!*

Otecz. Ravno anda vezda tak bogat je, kak je bil onda, kad je iz *Hamburga* odiffel. Morebit prepuztil mû je Bòg zato ova zgubiti, da Pogled Bogatztva nyegovoga nebi druge neztalne, y pohlepne Mladencze genul, koj videchi Szrechu nyegovu, kak god fzlepo po Szvetu bifze odklatili, uffajüchifze, da ravno tak, kak y on obogatcheni nazad povernufze. On, kajfze nyega dotiche, on najmenye faluvalfze je nad Zgubitkom ovem. Ar potlamkam za ztalno bifzi napervo vzel bil, oztale Sivlènya fzvojega Dneve ravno vu tak nepretergnyenoj Poftlenozti, y Mertuchlivozti zprevoditi, kak je zprevoditi vu Medymorju fzvojem je navaden bil, ter ovak Zgubitek Grude nyegove nemû tak jako prevelikfze videl.

Vezda vozilfze je vu jednoj iz *Kukfzhavena* odhadyajuche Ladje vu *Hamburg*, y kadbi do *Stade* (*) dofsli bili, za-

(*) Stade. Tverdyava, y Varaſs vu Herczegovini Bremen 5. Mily daleko od Ham-

pazil je Turne Váraſſa ſzvojega, ter od Veſzelya Szuze polejaleſzuga. Szamo joſche chetiri vure, y onda vre je vu nyem, vre vu Náruchaju ztaroga, y lyublyenoga Otcza ſzvojega. Da Mati nyegova je vumerla, to chuł je vre vu *Kukſzhavenu*, y Szmert nyeinu ſaloztno je plakal.

Vezda letelaje Ladja od Vetra noſſena mimo *Blankenzee*, vezda mimo *Neuenſtœdten*; vezda bila je *Altoni* naproti, vezda vu iztoj pri *Hamburgu* Brodoztaji. Z-prevelikum Szerdcza Rádoztjum zkochi Robinzon iz Ladje, y dabiſze pred Lyudmi ſzramoval bil nebil, onak, kak bil je legel, bil biſzi na Zemlyu, y Tla drage Domovine ſzvoje z-goruchem Kuſczem polyubil. Ali zderſalſze je, ter z-Pajdaſſem ſzvojem odneſzelſze z-med Lyudih vu Baumhauz. (**)

Od-

burga, vu Mezto gdeſze Potok Schvinga z-Elbum zeztaje.

(**) Jedna velika Oſtaria pri Brodoztaji od Hamburga.

Digitized by Google

Od ovud poſzlal je jednoga Chloveka k Otczu ſzvojemu, da nyega vſze malo po malo na Vidyenye ſzvoje pripravi. Poſzlani, moral je najpervich Otczu povedati, da je jeden Chlovek ovde, koj nyemu povolyne Gláſze od Szina nyegovoga je donefzel: Zatem, da Szin nyegov vre je na Pútu, y da nazkorom vu Hamburg dojde: najzadnich, da ov Chlovek, koj nyemu od Szina nyegovoga povolyne Gláſze je donefzel, ni nigdo drugi, kak nyegov Szin pravi. Dabi *Róbinzon* Opazlivozt ovu potrebuval bil nebil, tak prevelika, y prenagla Radozt, bila bi ztaroga Otcza nyegovoga, nadladala, y vumorila.

Vſza ova, kadbi bil vuchinil, y Otcza ſzvojega ovak na Dofzetek ſzvoj pripravil, odpravilfze je ſzám po ſzebi joſche dobro znaneh Vuliczah, y iſſel proti Hiſi Otcza ſzvojega; vu koju, kadbi ztupil bil, vefz zvun ſzebe od nezgovorne Radozti poztavlyen, zruſſiſze vu Naruchaje ztaroga, y od Veſzelya derhtajuchega Otcza ſzvojega. *Otecz moj! — Szinko moj!* bilo je vſze kaj obodva zpnegovorili jeſzu. Nem, tre-

trepêch, y prez Dúha viſzil je jeden na drugom, doklam najzadnich potreben nagleh Szúz Potok, Szerdczam obodveh Oduska je napravil.

Pétek metemtoga, kakti Drevo ztál je, ter vſza ona nezbrojena, chudnovita, y od nyega nigdar nevidyena Dugovanya, koia vezda vu Varaſſu Ochim nyegvem ſzuſze Kazala, veſz oſzupnyen nit jedne Rechi govorechi, je premiſslyaval. Nigdar do Szitozti néſze ith mogel nagledeti, y czel Dán pervi bil je, kakti omamlyen.

Kakti Veter berzo, razſſirilſze je Glaſz od Doſſeztka *Róbinzonovoga* po vſzem Varaſſu. — Gdo goder gde bil je, vſzaki govoril je od *Róbinzona*: vſzaki ſzam hotelgâ je videti, vſzaki ſzám iz Vuzt nyegovoh chuti chudnovito nyegovo Sivlènye. Hiſa Otcze nyegovoga bila je vchinyena Hiſa obchinzka; né moglo biti drugach; *Róbinzon* moral je od Jutra do Vechera Pripetchenye ſzvoje pripovedati; y vu Pripovédanyu ſzvojem nigdar ni pozabil Otczem, y Materjam govoriti: *Zatreſſi, ako vaſſu Detczu lyubite, tak jû iza Dobe*

be privuchajte na mertuchlivo, y pobosno! Sivlenye! akoſzu pak Detcza bila poleg, tak je znal rechi: *Dechicza draga, budite pokorna Roditelom, y Poglavarom vaſſem; vſza koja goder Priliku imate navchitiſze, vuchiteſze marlyivo, Bogaſze bojte, y chúvajteſze — o chùvateſze — Manguvànya, y Lènozti, iz kojeh nikaj drugo, kak Zlo neizhàja!*

Otecz Róbinzonov bil je Szednik (ff) ſelyel je anda dabiſze, y Szin vu tom Poſzlu zvúchati hotel, ter po Szmerti nyegovoj na Mezto ztal nyegovo. Ali Róbinzon, koj vre chez tuliko Lett k-Rukotvorztvu privchilſze je, proſzil je Otcza, dabimuſze Skrinyarie dopuztil vuchiti, y ov puztil mu je Volyu nyegovu. Odiſſel je anda, y z-Petkom zkupa k-Jednomu Meſtru vu Navuk, y predi nego bi pol Letta preſslo bilo, takſzuſze zvuchili, daſzu ſzámi Meſtri biti mogli.

Obo-

(ff) Pogadyavecz, y vſzaki on ki pomaſe, komu kaj kupiti, ali prodati ovakoſze zove. Unterhändler. Mäkler.

Digitized by Google

Obodva napraviliſzuſzi jednu zkupnu Meſtrilniczu, y oztaliſzu nerazdruſeni Priateli do Szmerti. Marlyivozt, y Mertuchlivozt takſzu jîm vu Naravu preſsla bila, da jîm niti pol Vure nemoguche bilo prez Poſzla potroſſiti. Na Zpomenek negdaſsnyega Puſchenichtva ſzvojega, zebraliſzuſzi v-Tjednu jeden Dèn, vu kojem oni vſzigdar kuliko moguche jîm je bilo, po puztchenichki ſzu siveli. Szloſnozt, Jedinozt, Oproztchenye Faling drugeh Lyudih, Poſzlüſenozt, y Chlovechnozt bileſzu pri nyih tak velike Krepozti vchinyene, da niti preſzèchi jenkrat nèſzu mogli, kakſze prez oveh ſiveti more. Navlaztito pako razluchavaliſzuſze vu jednoj chiztoj, y nezkazlivoj Poboznozti. Kuliko goderkrat Ime Bosje izgovoriſi jeſzu, tulikokrat ſzivala je Lyùbav, y Veſzelye iz Ochih nyihoveh; ſzuprotivnem pak Nachinom Chámi prehájaliſzu je vſzakiput, kad goder chuliſzu ſzveto ovo Ime od drugeh prez Chednozti iz vſzakoga Nerazmiſslènya zgovarjáti. Ali y Bòg blagozlovil jîm je, vſze kaj zapocheli jeſzu, ochivezto. Vu Miru, zdravju,

Digitized by Google

y haſznovitoj Poſzlenozti doſiveliſzu Dnêve ſzêde, y ſzrebeme Ztarozti, y Narod dojduchi preſtimaval bude Zpomenek dveh Chlovekov, koji Peldu Bratom ſzvojem oztaviliſzu, kakſze na ovom Szvetu mirno, y ſzrechno; a na drugom pak blaſeno sìveti more.

Ovde zamuknul je Otecz. Mlada Drusba oztalaje joſs jeden Chaſz zamisslyena ſzedechi, doklam najzadnich vſzi, kakti z-jednemi Vùztmi izrekliſzu: tak çhû, y ja vchiniti!

KONECZ.

Digitized by Google

Digitized by Google

Österreichische Nationalbibliothek
+Z176

Digitized by Google